

"AZƏRENERJİ" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

Azərbaycan: Bərpa Olunan Enerji Mənbələrinin Şəbəkəyə İntegrasiya Layihəsi
(AZURE Layihəsi)
(P505208)

MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI **(Yenilənmiş)**

Reviziya statusu:	
1-ci layihə	Avgust 2024
2-ci layihə	Yanvar 2025
3-cü layihə	İyun 2026

Mündəricat

1.	GİRİŞ	6
2.	ƏHATƏ DAİRƏSİ VƏ MƏQSƏDLƏR.....	8
3.	LAYİHƏNİN TƏSVİRİ	13
4.	NORMATİV-HÜQUQİ BAZA.....	15
4.1.	Vətəndaşların iştirakı və məlumatların açıqlanması ilə bağlı milli hüquqi tələblər	15
4.2.	Beynəlxalq standartlar	18
5.	MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASININ BU GÜNƏ QƏDƏRKİ VƏZİYYƏTİ	20
6.	MARAQLI TƏRƏFLƏRİN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ.....	22
7.	MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI.....	28
7.1.	Ümumi iştirak prinsipləri	28
7.1.1.	Layihənin təsirinə məruz qalan icmalarda insanların potensialının artırılması	28
7.1.2.	Həssas qrupların iştirakının təmin edilməsi	28
7.2.	Cəlb olunma metodları.....	28
7.2.1.	Layihənin hazırlanması müddətində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin icmalı – ƏMSSTQ mərhələsi	31
7.2.2.	Tikinti və istismar	40
7.2.3.	İstismardan çıxarılma və bağlanma	43
8.	VƏZİFƏ VƏ ÖHDƏLİKLƏR.....	44
8.1.	MTCP-nin icrası üçün büdcə	47
8.2.	Podratçılar və subpodratçılar.....	50
9.	ŞİKAYƏTLƏRİN BAXILMASI MEXANİZMİ..... Error! Bookmark not defined.	
9.1.	"AZURE" layihəsi çərçivəsində ŞBM-nin yaradılması.....	52
9.2.	Ciddi şikayətlər üçün protokollar və prosedurlar	55
9.3.	Şikayət jurnalları	56
9.4.	Şikayətlərin monitorinqi və hesabatvermə	57
9.5.	Mərkəzi əlaqədar şəxs - LİQ	57
9.6.	Dünya Bankının Şikayətlərin Baxılması Sistemi.....	57
10.	MONİTORİNG VƏ HESABATVERMƏ	59
10.1.	Monitorinq.....	59
10.2.	Hesabatvermə.....	60
10.2.1.	Daxili hesabatvermə.....	61
10.2.2.	Maraqlı tərəflərə xarici hesabatvermə	61
11.	İSTİFADƏ EDİLMİŞ MƏNBƏLƏR	62

CƏDVƏLLƏR

Cədvəl 1: Bütün Layihə üzrə Təsirə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT-lər)	19
Cədvəl 2: AZURE üçün digər maraqlı tərəflər	20
Cədvəl 3: Layihənin hazırlanması, o cümlədən ƏMSSTQ və köçürülmənin planlaşdırılması üçün maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi	26
Cədvəl 4: Tikinti və istismar müddətində və daha əvvəl maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi	30
Cədvəl 5: Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üzrə vəzifə və öhdəliklər	33
Cədvəl 6: Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üçün büdcə	35

ŞƏKİLLƏR

Şəkil1: AZURE layihəsinin iş həcmi və əlaqədar obyektlərin icmalı	11
---	----

ƏLAVƏLƏR

ƏLAVƏ A: Maraqlı tərəflərin reyestri	46
ƏLAVƏ B: Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərinin jurnalının nümunəvi formaları	49
ƏLAVƏ C: Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətinin nümunəvi forması	50
ƏLAVƏ D: Şikayət Mexanizmi Jurnalının nümunəvi formaları	52
ƏLAVƏ E: Şikayətin İdarə edilməsi Forması	53
ƏLAVƏ F: MTCP üzrə monitoring və hesabatvermə	55
ƏLAVƏ G. Ətraf Mühit və Sosial Sənədlərin açıqlanması üzrə İctimai Məsləhətləşmələr	
ƏLAVƏ H. Maraqlı Tərəflərin İştirakı: Fokus Qrup Məsləhətləşmələri	
ƏLAVƏ I. Köçürmə Fəaliyyət Planının (KFP) açıqlanması üzrə İctimai Məsləhətləşmələr	
ƏLAVƏ J. Maraqlı Tərəflərin İştirakı: İcma ilə Məsləhətləşmələr	

Akronimlər və abreviaturalar	Anlayış
AZURE	Azərbaycan: Bərpa Olunan Enerji Mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi Layihəsi
BESS	Batareya Tipli Enerji Saxlanma Sistemləri
QSC	Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
ƏMSS	Ətraf Mühitə və Sosial Sahə
ƏMTQ:	Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi
ƏMSÖP	Ətraf Mühitə və Sosial Öhdəlik Planı
ƏMSÇ	Ətraf Mühitə və Sosial Çərçivə
ƏMSSTQ	Ətraf Mühitə və Sosial Sahəyə Təsirlərin Qiymətləndirilməsi
ƏMSİP	Ətraf Mühitə və Sosial İdarəetmə Planı
ƏMSS	Ətraf mühit və sosial standart
FAO	Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı
FQM	Fokus qrupu müzakirələri
ƏŞ	Əlaqələndirici şəxs
GƏZ	Gender əsaslı zorakılıq
GİZ	Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti
ŞM	Şikayət mexanizmi
AH	Azərbaycan Hökuməti
ŞBK	Şikayətlərin Baxılması Komissiyası
ŞBM	Şikayətlərin Baxılması Mexanizmi
GRS	Dünya Bankının Şikayətlərin Baxılması Xidməti
SES	Su elektrik stansiyası
İR	İnsan resursları
BYİB	Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf Bankı
MK	Məcburi köçkünlər
BMK	Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası
SC	Səhmdar Cəmiyyəti
ƏİP	Əməyin İdarəolunması Proseduru
ETSN	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
ƏƏSMN	Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
İN	Energetika Nazirliyi
QHT	Qeyri-hökumət təşkilatı
NM	Nəzarət Mühəndisi
ATL	Hava elektrik verilişi xətləri
ƏMT	Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi
DMT-lər	Digər maraqlı tərəflər
LTMQT-lər	Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər
İEE	İctimai Ekoloji Ekspertiza
LİQ	Layihə İdarəetmə Qrupu
ES	Elektrik stansiyası
İƏ	İctimaiyyətlə əlaqələr
KFP	Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planı
KSC	Köçürmə Siyasəti üzrə Çərçivə Sənədi
SCADA	Dispetçer nəzarəti və verilənlərin toplanması

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASI PLANI

AQUPDK	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi
CİZ/SQ	Cinsi istismar və zorakılıq və seksual qısnama
DEEA	Dövlət Ekoloji Ekspertiza Agentliyi
MTCP	Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi Planı
MTCM	Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssis
DTXK	Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi
SOCAR	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti
GES	Günəş elektrik stansiyası
YS	Yarımstansiya
TT	Texniki Tapşırıq
İES	İstilik elektrik stansiyası
BMTİP	BMT-nin İnkişaf Proqramı
DBOE	Dəyişən bərpa olunan enerji
GƏMS	Geniş Ərazilər üçün Monitoring Sistemi
DB	Dünya Bankı
KES	Külək elektrik stansiyası

1. GİRİŞ

Bu hesabatda "Azərenerji" ASC tərəfindən hazırlanmış və həyata keçiriləcək Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi Planı (MTCP) təqdim edilir. Bu Plan yüksək gərginlikli hava elektrik verilişi xətləri və müvafiq 500/330kV-luq Nəvahi Yarımstansiyasının tikintisini əhatə edən Azərbaycanda Bərpa Olunan Enerji Mənbələrindən istifadənin Genişləndirilməsi Layihəsi (AZURE Layihəsi) üçün hazırlanmışdır. "Azərenerji" ASC (bundan sonra "Azərenerji" və ya "Müştəri") AZURE Layihəsi üzrə icraçı qurumdur.

AZURE Layihəsi iki əsas komponentdən ibarət olacaq:

Komponent 1. Qobustan Külək Elektrik Stansiyasının Birləşdirilməsi və Ötürücü Şəbəkəsinin Gücləndirilməsi. Bu komponent (i) 240 MVt gücündə Qobustan Külək Elektrik Stansiyasından (KES) enerjinin təxliyəsi üçün 330 kV-luq ötürücü şəbəkənin tikintisini və (ii) (i) Navahi yarımstansiyasına birləşən 1 GVt dəyişən bərpa olunan enerjinin etibarlı şəkildə N-1 ötürülməsi və (ii) 1,8 GVt dəyişən BOEM-lərin yaradığı dalğalanmaların idarə edilməsi vasitəsilə 500 kV-luq Navahi yarımstansiyasının və onun əlaqəli infrastrukturunun tikilməsi.

Bu komponent aşağıdakılardan ibarətdir:

- Subkomponent 1.1: Abşeron Külək Elektrik Stansiyasının 330 kv-luq şəbəkəyə birləşdirilməsi, o cümlədən: (i) Abşeron Külək Elektrik Stansiyasından Navahi yarımstansiyasına 65 km uzunluğunda bir-dövrəli 330 kV EVXi, (ii) Abşeron Külək Elektrik Stansiyasından Qobu Elektrik Yarımstansiyasına qədər 19 km uzunluğunda təkdövrəli 330 kV EVX, (iii) Navahi yarımstansiyasından Ələt yarımstansiyasına qədər 22 km uzunluğunda iki-dövrəli 330 kV EVX, və (iv) Qobu Elektrik Yarımstansiyasında 330 kv-luq yuvaların genişləndirilməsi.
- Subkomponent 1.2: 500 kV-luq ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsi, o cümlədən: (i) Azərbaycan İES yarımstansiyasından Navahi yarımstansiyasına qədər 235 km birdövrəli 500 kV-luq EVX; (ii) Navahi yarımstansiyasının (2xMVA) 500 kV-luq hissəsi üçün avadanlığın təchizatı və quraşdırılması (2x500 MVA) (iii) Abşeron və Azərbaycan İES yarımstansiyalarında 500 kV yuvaların genişləndirilməsi.

Komponent 2: Layihənin icrasına dəstək. Bu komponent layihənin icrasında LİQ-ə dəstək olmaq üçün konsaltinq, bacarıqların artırılması və audit xidmətlərini maliyyələşdirəcək. Məsləhət xidmətləri 1-ci komponentin icrasında LİQ-ə dəstək vermək üçün Texniki Nəzarət Mühəndisindən və layihə məqsədlərinə nail olmaq üçün müvafiq texniki məsləhətçilərdən ibarət olacaq. Bundan əlavə, komponent layihə hesabları üçün kənar audit xidməti xərclərini və enerji sektorunda qadınların bacarıqlarını və karyera perspektivlərini artırmaq məqsədilə əlverişli mühit yaratmaq üçün bacarıqların gücləndirilməsini əhatə edəcək.

AZURE Layihəsinə təşəbbüs və uğurla inkişaf etdirilməsi Azərbaycan Hökumətinin (AH) ümumi siyasətinin mühüm tərkib hissəsi olacaq və Azərbaycanın beynəlxalq bazarlara yaşıl enerjinin mühüm ixracatçısına çevrilməsinə imkan verəcəkdir. Bu proses yüksək əlavə dəyər yaradan, ixracyönlü və şaxələndirilmiş iqtisadiyyatın, dünya səviyyəli cəlbedici biznes mühitinin, müasir enerji, nəqliyyat və logistika infrastrukturunun

inkişafına əsaslanacaqdır. Layihə Azerenerji-nin elektrik enerjisinin ötürülməsi şəbəkəsini gücləndirəcək, şəbəkənin etibarlılığını artıracaq və onun daha yüksək enerji axınlarını, eləcə də günəş elektrik stansiyalarından (GES-lərdən) yaranan dəyişkən enerji istehsalını qəbul etmək və idarə etmək qabiliyyətini yaxşılaşdıracaqdır. Layihənin şəbəkənin etibarlılığını və dəyişkən günəş enerjisinin integrasiyasını artıracağı nəzərə alınmaqla, bu faydaları əsas risklər və azaldıcı tədbirlərlə əlaqələndirən qısa təsir çərçivəsi layihənin ümumi əsaslandırmasını daha aydın göstərə bilər.

Əlaqəli obyektlər. Azərbaycan Hökuməti tərəfindən maliyyələşdirilən "Nəvahi" yarımstansiyasının 330 kV-luq hissəsi və Masdar tərəfindən maliyyələşdirilən Abşeron-Qaradağ Külək Elektrik Stansiyası AZURE layihəsi üçün əlaqəli obyektlərdir; müvafiq olaraq, həmin obyektlər Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Çərçivəsinə (ESF) uyğun olmalıdır.

Ətraf Mühit və Sosial Çərçivə (ESF)

Layihənin yeni əhatə dairəsini, təsirlərin qiymətləndirilməsini və təsirlərin azaldılması tədbirlərini əks etdirmək məqsədilə Ətraf Mühit və Sosial Təsirlərin Qiymətləndirilməsi (ƏMSTQ)/Ətraf Mühit və Sosial İdarəetmə Planının (ƏMSİP) layihəsi, Maraqlı Tərəflərin Cəlb olunması Planı (MTİP), Köçürmə Siyasəti Çərçivəsi (KSÇ), Əmək Resurslarının İdarəetmə Prosedurları (ƏRİP) və Ətraf Mühit və Sosial Öhdəliklər Planı (ESCP) yenidən nəzərdən keçirilmiş və yenilənmişdir.

Banka və Biləsuvar GES-ləri üzrə ƏMSTQ Masdar tərəfindən hazırlanmış və EBRD, ADB və AIIB kimi maliyyələşdiricilərin tələblərinə uyğunlaşdırılmışdır. Quşların monitorinqi hesabatını da əhatə edən Qobustan Külək Elektrik Stansiyası (WPP) üzrə ESIA-nın Masdar tərəfindən 2026-cı ilin sentyabr ayında açıqlanması gözlənilir. Bu ESIA da Masdarın maliyyələşdiriciləri olan ADB, EBRD və AIIB-nin ekoloji və sosial siyasətlərinə uyğun hazırlanır.

Azerenerji dövlət vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən infrastruktur üzrə Ətraf Mühit və Sosial Təsirlərin Qiymətləndirilməsini (ƏMSTQ) milli qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq hazırlamışdır. Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Çərçivəsinin (ESF) tələblərinə uyğunluqda mövcud boşluqları müəyyən etmək və düzəldici tədbirləri təklif etmək məqsədilə Azerenerji həm dövlət tərəfindən maliyyələşdirilən infrastruktur, həm Banka və Biləsuvar GES-ləri, həm də Qobustan KES üzrə lazımi araşdırma aparmaq üçün müstəqil məsləhətçilər cəlb etmişdir. Məsləhətçilər müvafiq ESIA hesabatlarını və tikintisi artıq başa çatmış Navahi yarımstansiyası üzrə Podratçının ESMP-sini nəzərdən keçirmişlər.

Ətraf Mühit və Sosial Lazımi Araşdırma Hesabatı və Düzəldici Tədbirlər Planı (ESDDR və CAP) Dünya Bankının şərtləri nəzərə alınmaqla yekunlaşdırılmışdır. Navahi yarımstansiyasında tikinti işləri başa çatdırılmış və bununla da ESDDR və CAP-da müəyyən edilmiş müddətli düzəldici tədbirlər yerinə yetirilmişdir.

2. ƏHATƏ DAİRƏSİ VƏ MƏQSƏDLƏR

Bu sənəd layihə müddətində Şirkətin Siyasətləri və Dünya Bankının tələblərinə uyğun olaraq, "Azərenerji" ASC-nin maraqlı tərəflərlə güclü və konstruktiv əlaqələr qurmaq üçün riayət etməli olduğu prinsipləri, məqsədləri və prosedurları təqdim edir. Maraqlı tərəflərlə konstruktiv iş və davamlı dialoq qabaqcıl işgüzar təcrübələrin və korporativ məsuliyyətin mühüm bir hissəsidir və bərpa olunan ehtiyatların integrasiyası üzrə layihələrin, o cümlədən hazırkı layihənin uğuru üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Bu MTCP-nin ümumi məqsədi layihənin bütün mərhələlərində ictimai məlumatların açıqlanması və məsləhətləşməni də əhatə edən maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi proqramını müəyyən etməkdir. MTCP "Azərenerji"-nin maraqlı tərəflərlə necə ünsiyyət quracağını müəyyən edir və insanların layihə və onunla bağlı hər hansı bir fəaliyyətlə bağlı narahatlıqlarını bildirmək, rəy vermək və ya şikayət etmək üçün istifadə edə biləcəyi bir mexanizm təqdim edir. MTCP xüsusilə ən həssas hesab edilən və layihənin faydalarından kənarda qalma riski olan qrupların cəlb edilməsinin üsullarını vurğulayır. Bundan əlavə, Plan "Azərenerji"-nin vəzifə və öhdəliklərini, eləcə də cəlbəmə fəaliyyətlərinin necə monitorinq ediləcəyini və hesabat veriləcəyini təsvir edir.

MTCP-nin məqsədləri aşağıdakılardır:

- Layihə ilə bağlı həyata keçirilən fəaliyyətlər barədə maraqlı və təsirə məruz qalan tərəfləri davamlı olaraq məlumatlandırmaq;
- Maraqlı və təsirə məruz qalan tərəflərin layihənin tikinti və istismar fəaliyyətləri ilə bağlı təhlükələr və "Azərenerji" tərəfindən mümkün olduğu qədər təsirləri azaltmaq üçün həyata keçirilən zərərsizləşdirmə tədbirləri barədə məlumatlandırılmasını təmin etmək;
- Podratçılar, xidmət təminatçıları və yerli icmalar arasında potensial mübahisələrin minimallaşdırılması;
- Maraqlı və təsirə məruz qalan tərəflər tərəfindən verilən ilkin səviyyəli məlumatları və onların rəylərini nəzərə almaqla, yerli biliklərin layihənin bütün mərhələlərinə integrasiya edilməsi; və
- Tikinti və istismar mərhələlərində yerli işçi qüvvəsinin cəlb edilməsi, gündəlik fəaliyyətlərin pozulması, təhlükəsizlik məsələləri, səs-küy və ya toz səbəbindən yaranan narahatlıqlar və digər ekoloji və sosial amillər kimi məsələlərlə bağlı təsirə məruz qalan tərəflərin narahatlıqlarına vaxtında və səmərəli cavab verilməsi.
- Yerli işçilərin, xüsusilə də layihədən təsirlənənlərin işə götürülməsi.

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesi bütün fəaliyyətləri əhatə edən və "Azərenerji", Podratçılar və Xidmət Təminatçıları tərəfindən uyğun və səmərəli bir proses həyata keçirmək üçün riayət edilməli olan ümumi rəhbər prinsiplərə uyğun olaraq aparılmalıdır. Bu prinsiplər aşağıdakı təqdim olunur:

- **İnklüzivlik:** MTCP maraqlı tərəflərlə əlaqələrdə, o cümlədən qadınlar, həssas və azlıq qruplarının fikirlərinin təmsil olunmasında inklüzivliyi təmin edəcək.
- **Hesabatlılıq:** "Azərenerji" maraqlı tərəflərin rəylərini layihə və ya proqram planına daxil edir və bu barədə maraqlı tərəflərə məlumat verir.
- **Uyğunluq:** "Azərenerji" məlumatları hədəf maraqlı tərəflərin ehtiyaclarına uyğun olaraq asan başa düşülən formatda və dildə təqdim edəcək.

- **Əlaqəlilik:** "Azərenerji" maraqlı tərəflərlə əlaqələrində yerli ənənələrə, adətlərə, dillərə, müddətlərə və qərar qəbul etmə proseslərinə hörmət edəcək.
- **İkitərəflilik:** "Azərenerji" maraqlı tərəflərlə ikitərəfli dialoq quracaq ki, bu da hər iki tərəfə fikirlərini və məlumatları mübadilə etmək, dinləmək, öz fikirlərini ifadə etmək və onlara cavab almaq imkanı verəcək.
- **Proaktivlik:** Maraqlı tərəflərlə əlaqələrdə yaranacaq potensial risklərin qarşısını almaq üçün "Azərenerji" bu riskləri baş verməzdən əvvəl idarə etmək məqsədilə konstruktiv dialoq üçün imkanlar yaratmaqda proaktiv davranacaq.
- **Şəffaflıq:** "Azərenerji" maraqlı tərəflərlə açıq bir proses çərçivəsində, şəffaf məqsədlər, hədəflər, hesabatlılıq, gözləntilər və məhdudiyyətlər daxilində əlaqə quracaq. "Azərenerji" layihə fəaliyyətlərinin müvafiq aspektləri barədə maraqlı tərəflərə əhəmiyyətli məlumatlar təqdim edəcək.

Bu prinsiplərə maraqlı tərəflərlə bütün əlaqələr zamanı riayət edilməlidir və onlar layihənin bütün funksiyaları və podratçılarına şamil olunur.

MTCP həmçinin "Azərenerji"-nin layihə boyunca maraqlı tərəflərlə necə əlaqə quracağını müəyyən edir. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi hazırkı layihə kimi layihələrdə mühüm fəaliyyətlərdən biridir, çünki bu, maraqlı tərəflərlə açıq ünsiyyət kanalını yaradır, layihənin əhəmiyyətli təsirlərini maraqlı tərəflərin anlamasını təmin edir və sponsorun yerli gözləntiləri nəzərə almasına və rəyləri layihənin planına daxil etməsinə kömək edir, ümumilikdə isə sağlam və əhatəli bir layihənin həyata keçirilməsinə şərait yaradır.

MTCP ümumi layihə fəaliyyətlərini əhatə edir və potensial ətraf mühit və sosial riskləri olanları prioritetləşdirir. Bununla belə, layihənin resursları vasitəsilə inkişaf imkanlarının həyata keçirilə biləcəyi sahələrdə başlanğıc nöqtələr araşdırılacaq.

Alt-layihə və ya əraziyə uyğun səviyyədə cəlb etmə fəaliyyətləri müvafiq fəaliyyətlərin ümumi planı və icrasının bir hissəsi kimi integrasiya ediləcək. Alt-layihə fəaliyyətlərinin növündən asılı olaraq gözlənilən cəlb etmə səviyyəsi, yanaşmalar və üsullar aşağıdakı kimi müəyyən edilə bilər: i) siyasətlərin hazırlanması, institusional islahatlar və texniki yardım fəaliyyətləri çərçivəsində potensialın artırılmasında əsas kimi istifadə üçün strateji cəlb etmə və ictimai məsləhətləşmələr və ii) həm təmir-bərpa, həm də yeni tikinti üçün infrastruktur investisiyaları üzrə, konkret yerə uyğun cəlb etmə.

MTCP layihənin gedişində yenilənəcək işçi sənəddir. MTCP-nin bu versiyası planlaşdırma və idarəetmə sənədi olub, Ətraf Mühit və Sosial Təsirlərin Qiymətləndirilməsi (ƏMSTQ) prosesi və layihənin bütün mərhələlərində (tikinti, istismar və ləğv etmə mərhələləri) müddətində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üzrə hansı fəaliyyətlərin həyata keçiriləcəyini izah edir. Sonrakı mərhələlərdə bu sənəd planlaşdırılmış görüşlər və digər maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərinin siyahısını əks etdirmək üçün yenilənəcək. Faktiki təsirləri ölçmək və proqnozlaşdırmaq məqsədi daşıyan təsirlərin qiymətləndirilməsi prosesi çərçivəsində, maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi layihənin nəzərdə tutulan təsirlərini əks etdirməyə çalışır. Həm Azərbaycan Hökuməti (AH), həm də Dünya Bankı (DB) tərəfindən maliyyələşdirilən hissələr üçün ƏMSTQ sənədlərinə əsas ekoloji risklər və təsirlərlə (məsələn, hava keyfiyyəti, səs-küy-vibrasiya, torpağa təsir) və sosial risklər və təsirlərlə (xüsusilə yaxınlıqdakı icmalardakı həssas reseptorlar, habelə torpağın alınması, kompensasiyalar, torpaqdan istifadəyə məhdudiyyətləri və s.) məşğul olmaq üçün ƏMTSSQ prosesi boyunca, o cümlədən Ətraf Mühit və Sosial Aspektlərin İlkin Əhatə Dairəsinin Müəyyənləşdirilməsi, Köçürülmə

Siyasəti üzrə Çərçivə Sənədi (KSÇ), Əməyin İdarəolunması Proseduru (ƏİP) və Ətraf Mühit və Sosial Öhdəlik Planında (ƏMSÖP) maraqlı tərəflərin cəlb olunması fəaliyyətlərinin necə həyata keçirildiyini izah edən xüsusi bir fəsil daxildir.

Azerenerji-nin məsləhətçisi SRM tərəfindən 2026-cı ilin aprel ayında ilkin Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planı (RAP) həm Azərbaycanın milli qanunvericiliyinə, həm də Dünya Bankının ESS5 tələblərinə uyğun olaraq hazırlanmışdır. RAP konkret olaraq 1.2-ci Altkomponenti əhatə edir. Bu altkomponent Azərbaycan İES yarımstansiyasından Navahi yarımstansiyasına qədər uzanan, 235 km uzunluğunda yeni birdövrəli 500 kV-luq hava elektrik verilişi xəttinin (OHL) tikintisini nəzərdə tutur. Xətt əsasən düz və zəif maili kənd təsərrüfatı ərazilərindən keçməklə mövcud Navahi–Mingəçevir OHL-ə paralel inşa ediləcəkdir. Tikinti işlərinin 2026-cı ilin ikinci rübündə başlanması və 2027-ci ilin dördüncü rübündə başa çatdırılması planlaşdırılır.

Maraqlı Tərəflərin İştirakı Planı (SEP) RAP-a uyğun olaraq yenilənmiş və RAP-ın hazırlanması və açıqlanması prosesində keçirilmiş məsləhətləşmələrin nəticələrini və rəylərini əks etdirmək üçün təkmilləşdirilmişdir. Bununla, torpaqların alınmasından təsirlənən PAP-lar və digər müvafiq maraqlı tərəflərlə sistemli, inklüziv və vaxtında əlaqələndirmənin təmin edilməsi nəzərdə tutulur.

Təsirə məruz qalan və maraqlı tərəflərin layihə və onunla bağlı risklər, o cümlədən Şikayətlərin Araşdırılması Mexanizmi (GRM) barədə tam məlumatlandırılmasını təmin etmək məqsədilə marşrutda hər hansı dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə bu SEP yenidən nəzərdən keçirilə və yenilənə bilər. Layihə tərəfindən dəstəklənən digər xətlər ayrıca ikinci RAP çərçivəsində əhatə olunacaq və SEP buna uyğun olaraq yenilənəcəkdir.

SEP marşrut dəyişiklikləri və digər xətlər üzrə yenilənə bildiyi üçün, RAP və SEP-in iki mərhələli tətbiqini əsas tarixlər, əhatə dairəsi və maraqlı tərəflər üzrə müqayisə edən qısa cədvəl layihənin açıqlama və iştirak ardıcılığını daha aydın göstərəcəkdir.

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi və məlumatlandırılmasının prioritetləşdiriləcəyi əsas sahələr aşağıdakılardır:

- a. Layihənin fəaliyyətləri ilə əlaqəli potensial mənfi təsirlərin idarə edilməsi.

Bu təsirlərə aşağıdakılar daxildir:

Tikinti zamanı **ətraf mühitə təsirlər** aşağıdakıları əhatə edəcək: (i) müxtəlif növ tikinti tullantılarının yaranması; (ii) tikinti texnikasından yaranan emissiyalar, səs-küy və vibrasiya yaxınlıqdakı icmalara narahatlıq yarada bilər; (iii) layihə sahəsində, giriş yollarında və ƏMSS üzrə yoxlama məqsədləri üçün təsdiq edilmiş əlaqəli obyektlərdə flora və faunaya təsir; (iv) layihə sahəsinin yaxınlığında yerləşən Türyançay Dövlət Qoruğunun və əlaqəli obyektlərin yaxınlığında yerləşən Şirvan Milli Parkının biomüxtəliflik ehtiyatlarına təsir; (v) qüllələrin tikintisi və elektrik verilişi xətlərinin çəkilməsi üçün bitki örtüyünün təmizlənməsi nəticəsində təbii mühitin itirilməsi riskləri; (vi) miqrasiya edən quşların yuvalama, çoxalma və qidalanma sahələrinə, miqrasiya yollarının parçalanması və pozulması; (vii) torpaq işləri nəticəsində həssas bataqlıq və su axarlarına çöküntülərin artması, su ekosistemlərinə və su rejiminə təsir. İstismar zamanı hava elektrik verilişi xətləri miqrasiya edən quşlar üçün toqquşma riski yaradır. Elektrik yarımstansiyalarına və ya elektrik verilişi strukturlarına qonan quşlar elektrik cərəyanı vurma riski ilə qarşılaşa bilər. Bundan əlavə, elektrik verilişi xətləri və transformatorlar kimi digər əlaqəli

avadanlıqların elektromaqnit şüalanmasının təsirləri, istehsal dövründə istifadə edilən və boşaldılan suyun istifadəsi və Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizliyi ilə bağlı risklər də mövcuddur. Bununla yanaşı, milli enerji sisteminə daha dəyişkən bərpa olunan enerjinin (DBOE) integrasiyasını təmin etməyə yönələn Texniki Yardım (TY), DBOE istifadəsinin genişləndirilməsi və Batareya Enerji Saxlama Sistemlərinin (BESS) istismarı üzrə milli potensialın artırılması ilə bağlı ekoloji aspektlər də mövcuddur.

Biomüxtəliflik üzrə ilkin məlumat bazasını gücləndirmək və həssas reseptorlara potensial təsirləri daha ətraflı qiymətləndirmək məqsədilə ESIA-nın yenilənməsi prosesi çərçivəsində Ornitoloji Assosiasiya tərəfindən əlavə biomüxtəliflik tədqiqatları aparılmışdır. Bu tədqiqatlara payız və qış miqrasiya edən quşların monitorinqi, qış dövründə kiçik bəzgəklərin (Little Bustard) tələfatının araşdırılması, yaz quş miqrasiyasının monitorinqi, yaz dövründə kiçik bustardların miqrasiyası və tələfatının araşdırılması, həmçinin layihə ərazisində botaniki tədqiqatlar daxil olmuşdur. Tədqiqatlar miqrasiya dəhlizlərinin, quşların mövsümi hərəkət xüsusiyyətlərinin, mövcud elektrik verilişi infrastrukturu ilə bağlı toqquşma risklərinin, mühafizə baxımından əhəmiyyətli növlərin və ekoloji əhəmiyyət daşıyan yaşayış mühitlərinin müəyyən edilməsinə yönəldilmişdir. Qış dövründə aparılmış tələfat monitorinqi mövcud elektrik xətlərinin altında kiçik bustardların və digər quş növlərinin toqquşma nəticəsində tələfatını qiymətləndirmiş, botaniki tədqiqatlar isə prioritet bitki növlərini müəyyən etmiş və elektrik verilişi qüllələrinin, giriş yollarının, avadanlıqların yerləşdirilməsi sahələrinin və digər tikinti sahələrinin mikro-lokasiyasının müəyyənləşdirilməsi yolu ilə təsirlərin qarşısının alınması və minimuma endirilməsi üzrə tövsiyələr vermişdir.

Bu tədqiqatların nəticələri ƏMSİP və Biomüxtəlifliyin İdarə Edilməsi Planı da daxil olmaqla yenilənmiş ƏMSTQ-yə daxil edilmişdir. Yenilənmiş qiymətləndirmələrin nəticələri təsirlərin azaldılması tədbirlərinin təkmilləşdirilməsinə əsas yaratmış, o cümlədən ekoloji baxımdan həssas ərazilərdə kritik mövsümi dövrlər ərzində tikinti fəaliyyətlərinə məhdudiyyətlərin tətbiq edilməsini və müəyyən edilmiş miqrasiya dəhlizlərində elektrik verilişi xətlərində quş qovucularının (bird flight diverters) quraşdırılmasını nəzərdə tutmuşdur. Bundan əlavə, layihə personalı tərəfindən floranın icazəsiz toplanmasını və ya ona zərər vurulmasını qadağan edən tədbirlər, habelə biomüxtəliflik məsələlərinin tikinti planlaşdırılmasına və seqmentləşdirmə strategiyalarına integrasiyası Layihənin ekoloji və sosial idarəetmə çərçivəsinə daxil edilmişdir.

Əlavə biomüxtəliflik qiymətləndirmələrinin və kritik yaşayış mühitlərinin araşdırılmasının nəticələri, habelə müvafiq təsirlərin azaldılması iyerarxiyası və idarəetmə üzrə öhdəliklər, yenilənmiş ESIA sənədləri vasitəsilə açıqlanmışdır. Qış və yaz biomüxtəlifliyi üzrə tədqiqat hesabatları, o cümlədən onların nəticələri və tövsiyələri də maraqlı tərəflərin yenilənmiş biomüxtəliflik məlumatlarına davamlı çıxışını və şəffaflığın təmin edilməsini məqsədilə 2026-cı ilin iyun ayının sonunadək Azerenerji-nin rəsmi internet saytında açıqlanacaqdır. Yenilənmiş biomüxtəliflik məlumatları və götürülmüş öhdəliklər tikinti və istismar mərhələlərində sonrakı monitorinq fəaliyyətlərinə rəhbərlik edəcək, təsirlərin azaldılması tədbirlərinin effektivliyinin yoxlanılmasına və zəruri hallarda adaptiv idarəetmənin tətbiqinə imkan verəcəkdir.

Potensial sosial risklər və təsirlər aşağıdakılardır: (a) sahə seçimlərindən asılı olaraq əlverişsiz/həssas icmalara mənfi təsirlər; (b) tikinti və istismar mərhələlərində əmək və iş şəraiti ilə bağlı risklər; (c) tikinti və istismar zamanı icma sağlamlığı və təhlükəsizliyi ilə bağlı risklər; (d) işçi qüvvəsinin ölçüsü və cəlbindən asılı olaraq əsasən tikinti mərhələsində cinsi istismar və zorakılıq/seksual qısnama (CİZ/SQ) riskləri; (e) dolanışıq

vasitələrinə təsir edən daimi və müvəqqəti torpaqalma və ya servitut məhdudiyyətləri; (f) fiziki köçürülmə ilə bağlı risklər; (g) mədəni irslə bağlı risklər; və (h) maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi və şikayətlərin idarə edilməsinin qeyri-adekvatlığı ilə bağlı risklər.

RAP-da torpaqların alınması ilə bağlı aşağıdakı risk və təsirlər müəyyən edilmişdir:

RAP-ın nəticələrinə uyğun olaraq, daimi torpaq alınmasının miqyası məhdud olduğundan və dolanışiq vasitələrinə əhəmiyyətli təsir göstərməsi gözlənilmədiyindən, əsas dolanışiq riski tikinti mərhələsində yaranan müvəqqəti təsirlərlə, xüsusilə də kənd təsərrüfatı istehsalına təsirlərlə bağlıdır. Bu təsirlər diqqətli idarəetmə və təsirlərin azaldılması tədbirlərinin həyata keçirilməsini tələb edir.

Əsas dolanışiq risklərinə aşağıdakılar daxildir:

- a) dirək bünövrələrinin və giriş dəhlizlərinin daxilində məhsuldar çoxillik ağacların itirilməsi;
- b) yenidən əkilmiş çoxillik bitkilərin məhsuldar yetkinliyə çatmasının gecikməsi səbəbindən uzunmüddətli gəlir itkisi;
- c) tikinti işləri zamanı məhsul yığıcı dövrlərinin müvəqqəti pozulması;
- d) torpağın sıxılması və bitişik sahələrə təsir nəticəsində kənd təsərrüfatı məhsuldarlığının azalması;
- e) Layihə ərazisində torpaqdan istifadəyə qoyulan məhdudiyyətlər;
- f) tikinti işləri zamanı torpağa giriş imkanının müvəqqəti itirilməsi;
- g) məhsulların və ağacların itirilməsi;
- h) qeyri-yaşayış təyinatlı tikililərə məhdud təsirlər;
- i) aktivlərin qiymətləndirilməsinin və məhsuldar gəlir itkilərinə görə kompensasiyanın yetərliyi ilə bağlı narahatlıqlar.

Bu risklər arasında əsas dolanışiq təsirlərinin tikinti mərhələsində yarandığı nəzərə alınaraq, hər bir risk üzrə uyğun kompensasiya və təsirlərin azaldılması tədbirlərini müəyyənləşdirmək RAP-ın icra mexanizmini daha aydın göstərir.

b. Potensial inkişaf imkanlarının artırılması və sosial qəbulun gücləndirilməsi. Layihə yerli icmaların, o cümlədən qadınlar və həssas qrupların, xüsusilə də aztəminatlı ailələrin, yaşlıların, əlilliyi olan insanların iştirakını və layihənin faydalarına çıxışını artırmaq üçün əlavə tədbirlər müəyyən edə bilər. Bunlar aşağıdakılar vasitəsilə nəzərdən keçirilə bilər:

- Yerli məşğulluğun artırılması
- Kəndlərdə yol infrastrukturunun yaxşılaşdırılması
- Elektrik təchizatının etibarlılığının artırılması
- Enerji mənbəyi kimi təmiz enerjini üstün tutan və yaxınlıqdakı icmalar üçün yeni iş yerləri təklif edən yeni bizneslərin yaranması

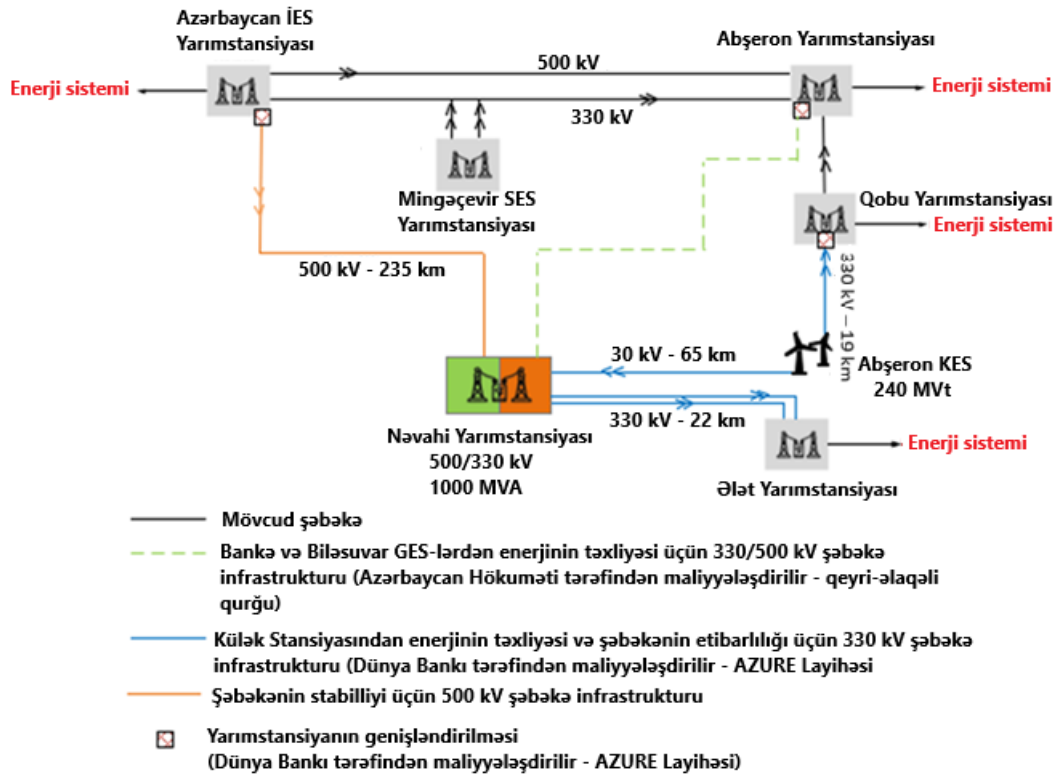
Bütün maraqlı tərəflər bu MTCP-ni nəzərdən keçirməyə və rəy bildirməyə dəvət olunur.

3. LAYİHƏNİN TƏSVİRİ

Layihənin icmalı

AZURE layihəsi bərpa olunan enerjinin inkişafına imkan yaratmaq və Azərbaycanda dəyişən bərpa olunan enerji mənbələrinin (BOEM) integrasiyası üçün şəbəkənin sabitliyini təmin etmək məqsədi daşıyır. Daha konkret desək, Layihə Qobustan KES-i 330 kV-luq şəbəkəyə birləşdirəcək və aşağıdakılar üçün ötürücü şəbəkəni gücləndirməklə (i) Nəvahi yarımstansiyasına qoşulmuş 1 QVt dəyişən BOEM-lərin etibarlı şəkildə təxliyəsi və (ii) şəbəkənin stabilliyini təmin etmək üçün sistemdə 1,8 QVt dəyişən BOEM-lərin yaratdığı dalğalanmaların daha təkmil idarə edilməsidir.

Şəkil 1: AZURE layihəsinin iş həcmi və əlaqədar obyektlərin icmalı

Azərbaycan Hökuməti (GoA) Masdar ilə əməkdaşlıq çərçivəsində 1 GVt gücündə dəyişən bərpa olunan enerji (VRE) layihələrinin inkişafını planlaşdırır, o cümlədən: (i) 445 MVt gücündə Biləsuvar Günəş Elektrik Stansiyası üzrə Müstəqil Enerji İstehsalçısı (IPP) layihəsi, (ii) 315 MVt gücündə Bankə Günəş Elektrik Stansiyası üzrə IPP layihəsi və (iii) 240 MVt gücündə Abşeron–Qaradağ Külək Elektrik Stansiyası (PP).

İki günəş stansiyası üzrə Elektrik enerjisinin satın alınması müqavilələrində (PPA) nəzərdə tutulan müqavilə müddətlərinə riayət etmək və zəruri qoşulma infrastrukturunun icrasını sürətləndirmək məqsədilə GoA günəş IPP-lərindən normal istismar şəraitində elektrik enerjisinin ötürülməsi üçün tələb olunan minimum infrastrukturunu maliyyələşdirəcəkdir (aşağıdakı Şəkil 2-yə baxın).

Planlaşdırılan infrastruktur aşağıdakılardan ibarətdir:

- i) Navahi yarımstansiyasında 330 kV-luq yarımstansiya;
- ii) Biləsuvar Günəş IPP-dən Navahi yarımstansiyasına qədər 90 km uzunluğunda ikidövrəli 330 kV-luq elektrik verilişi xətti;
- iii) Banka Günəş IPP-dən Navahi yarımstansiyasına qədər 80 km uzunluğunda ikidövrəli 330 kV-luq elektrik verilişi xətti;
- iv) Navahi yarımstansiyasından Abşeron yarımstansiyasına qədər 65 km uzunluğunda 500 kV-luq elektrik verilişi xətti.

Layihənin planlaşdırılan qoşulma infrastrukturunu günəş IPP-lərindən enerjinin normal istismar zamanı ötürülməsini təmin edir və bu infrastrukturun əsas texniki göstəricilərini və enerji axınının marşrutunu qısa cədvəldə ümumiləşdirir.

Dünya Bankı tərəfindən maliyyələşdirilən layihə

Dünya Bankı ölkədə bərpa olunan elektrik enerjisi verilişi şəbəkəsi infrastrukturunun gücləndirilməsi və inkişafına 300 milyon dollar ABŞ dolları investisiya edəcək. Layihə aşağıda ətraflı təsvir olunan 3 komponent vasitəsilə icra olunacaq.

Komponent 1:

Elektrik verilişi xətləri
(i) 500 kV-luq təkdövrəli Azərbaycan İES - Nəvahi YS HX-nin tikintisi - 235 km
(ii) 330 kV-luq təkdövrəli Ələt AİZ YS - Nəvahi YS HX-nin tikintisi - 22 km
(iii) 330 kV-luq təkdövrəli Qobustan KES - Nəvahi YS HX-nin tikintisi - 65 km
(iv) 330 kV-luq təkdövrəli Qobustan KES - Qobu ES HX-nin tikintisi - 19 km
(v) 500/330 kV-luq Nəvahi YS üçün iki ədəd 500 kV-luq transformatorun təchizatı və quraşdırılması
(vi) 500/330 kV-luq Nəvahi YS üçün reaktorun təchizatı və quraşdırılması
(vii) "Azərbaycan" İES-də 500 kV-luq bölmənin quraşdırılması
(viii) Qobu ES-in 330 kV-luq tərəfində genişləndirmə

Komponent 2:

Məsləhət xidmətləri
- Nəzarət Mühəndisinin cəlb edilməsi (Komponent 1 və BESS)
- Layihə hesablarının xarici auditi (üç illik)

4. NORMATIV-HÜQUQİ BAZA

4.1. Vətəndaşların iştirakı və məlumatların açıqlanması ilə bağlı milli hüquqi tələblər

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi ilə bağlı olaraq, ölkənin əsas qanunu olan Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası vətəndaşların Azərbaycanın siyasi və ictimai həyatında iştirakını təmin edən qanunvericilik prinsipini müəyyən edir və beləliklə, aşağıdakıları təmin edir:

- Vətəndaşların iştirak hüququ Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 54.1-ci maddəsində təsbit edilmişdir - "Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının cəmiyyətin və dövlətin siyasi həyatında maneəsiz iştirak etmək hüququ vardır".
- Məlumat azadlığı – Konstitusiya məlumat almaq hüququnu üç aspektdə təmin edir:
 - i. Maddə 39 (Sağlam ətraf mühitdə yaşamaq hüququ) - "Hər kəsin ətraf mühitin əsl vəziyyəti haqqında məlumat toplamaq və ekoloji hüquqpozma ilə əlaqədar onun sağlamlığına və əmlakına vurulmuş zərərin əvəzini almaq hüququ vardır";
 - ii. Maddə 50 (Məlumat azadlığı) - Hər kəsin istədiyi məlumatı qanuni yolla axtarmaq, əldə etmək, ötürmək, hazırlamaq və yaymaq azadlığı vardır. Kütləvi informasiyanın azadlığına təminat verilir. Kütləvi informasiya vasitələrində, o cümlədən mətbuatda dövlət senzurası qadağandır.
 - iii. 57-ci maddənin 1-ci bəndi vətəndaşlara dövlət orqanlarına müraciət etmək hüququ verir.

“Vətəndaşların müraciətləri haqqında” 2015-ci il 30 sentyabr tarixli 1308-IVQ nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Qanuna əsasən, hər bir vətəndaşın dövlət və bələdiyyə orqanlarına, dövlət və ya bələdiyyə mülkiyyətində olan hüquqi şəxslərə yazılı və ya şifahi müraciət etmək hüququ vardır və bu müraciətlər Ombudsmana müraciətdən və ya məlumat sorğularından fərqli prosedura malikdir və anonim ola bilməz.

“İnformasiya əldə etmək haqqında” 2005-ci il 30 sentyabr tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanunu.

Bu Qanun, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 50-ci maddəsi ilə təsbit olunmuş məlumat əldə etmək hüququnun sərbəst, maneəsiz və hamı üçün bərabər şərtlərlə təmin edilməsinin hüquqi əsaslarını müəyyənləşdirir. Hər kəs özü birbaşa və ya nümayəndəsi vasitəsilə informasiya sahibinə müraciət etmək, informasiyanın növünü və əldə etmə formasını seçmək hüququna malikdir.

“İctimai iştirakçılıq haqqında” 816-IVQ nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (22 noyabr 2013-cü il).

Bu qanun, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının 49-cu maddəsinə (Sərbəst toplaşmaq azadlığı) uyğun olaraq vətəndaşların dövlət idarəetməsinin həyata keçirilməsində iştirakını tənzimləyir və bunun üçün hüquqi çərçivəni təmin edir. Qanun, ictimai iştirakın aşağıdakılardan ibarət olduğunu nəzərdə tutur:

- Dövlət və cəmiyyət həyatının müxtəlif sahələrində dövlət siyasətinin hazırlanmasında və həyata keçirilməsində, ümumdövlət və yerli səviyyədə qərarların qəbulunda iştirak;
- Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarının, yerli özünüidarəetmə orqanlarının fəaliyyətinə ictimai nəzarətin təşkilində iştirak;
- Vətəndaş cəmiyyəti institutlarının dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanlarının ictimaiyyətlə məsləhətləşməsi prosesində və ictimai rəyin öyrənilməsində (İctimai Şuralar vasitəsilə) iştirakı.

Qanun aşağıdakı ictimai iştirakçılıq formalarını nəzərdə tutur:

- Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, yerli özünüidarəetmə orqanları yanında İctimai Şuralar,
- İctimai əhəmiyyətli qərarların qəbulu zamanı ictimai müzakirələr;
- Hüquqi aktların layihələrinə, dövlət və cəmiyyət həyatının ayrı-ayrı məsələlərinə dair ictimai dinləmələr;
- İctimai rəyin öyrənilməsi;
- Hüquqi aktların layihələrinin ictimai müzakirəsi;
- Vətəndaş cəmiyyəti institutlarının hüquqi aktların layihələrinə dair rəylərinin öyrənilməsi məqsədilə yazılı məsləhətləşmələr.

Qeyd olunan qanunvericilik aktları ilə yanaşı, Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq, ətraf mühitə və sosial sahəyə təsirin qiymətləndirilməsi prosesi məlumatların açıqlanması və maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərini də əhatə etməlidir.

"Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi haqqında" Qanun (ƏMTQ Qanunu, 2018-ci il) Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsinin əhatə dairəsi, qiymətləndirilmə proseduru və öhdəlikləri, həmçinin ətraf mühitin qiymətləndirilməsi zamanı ictimai məsləhətləşmə və məlumatların açıqlanması tələblərini əhatə edir.

Qanuna əsasən, Sifarişçi (İcraçı təşkilat) nəzərdə tutulan layihənin həyata keçirildiyi ərazidə yaşayan əhalini və ictimaiyyəti fəaliyyətə başlamazdan əvvəl media və ictimai dinləmələr vasitəsi ilə məlumatlandırılmalı və ƏMTQ-nin nəticələri ilə tanış etməlidir (Maddə 12.1.4).

Sifarişçi fiziki və hüquqi şəxslərlə, habelə əmlak mülkiyyətçiləri ilə "İctimai iştirakçılıq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, ictimai dinləmələr keçirməlidir (Maddə 4.10). ƏMTQ sənədinə ictimai dinləmələrə və müzakirələrə dair məlumatlar daxil edilməlidir (Maddə 5.3.13).

Qanun həmçinin, bələdiyyələrin ictimai dinləmə fəaliyyətlərinə dair öhdəliklərini də müəyyənləşdirir (Maddə 11). Belə ki, layihə (yaxud nəzərdə tutulan fəaliyyət) bələdiyyənin ərazisində həyata keçirildikdə, müvafiq bələdiyyə həmin layihəyə dair ƏMTQ-nin həyata keçirilməsində iştirak etməli və ƏMTQ sənədinin hazırlanması üçün tələb olunan zəruri məlumatları təqdim etməlidir.

Bununla yanaşı, bələdiyyələr fiziki və hüquqi şəxslərin, daşınmaz əmlak mülkiyyətçilərinin, habelə digər maraqlı tərəflərin (qeyri-hökumət təşkilatları, vətəndaşların təşəbbüs qrupları və bələdiyyələrin məhəllə komitələri və s.) müraciətinə əsasən ictimai dinləmələrdə iştirakına kömək etməlidir. Bundan əlavə, fiziki şəxslər və vətəndaş

cəmiyyəti institutları ƏMTQ ilə bağlı ictimai dinləmələrin keçirilməsini sifarişçidən və planlaşdırıcı orqandan tələb etmək hüququna malikdir (Maddə 13.2.2).

Bundan əlavə, fiziki şəxslər və vətəndaş cəmiyyəti institutları ƏMTQ ilə bağlı ictimai dinləmələrin keçirilməsini sifarişçidən və planlaşdırıcı orqandan tələb etmək hüququna malikdir (Maddə 13.2.2).

Oxşar şəkildə, "Torpaqların dövlət ehtiyacları üçün alınması haqqında" Qanunun (2010-cu il) 15-ci maddəsi sosial təsirlərlə bağlı ictimai iclasların keçirilməsini tələb edir. İctimai iclaslar torpağı alan orqan tərəfindən təşkil edilməli və sənədləşdirilməlidir. Bu iclasların məqsədi, təklif olunan layihə ilə bağlı yerli sakinlər, maraqlı şəxslər və ya təşkilatın nümayəndəsi tərəfindən edilən bəyanat və ya etirazları dinləmək və qeyd etmək və alternativ təklifləri müzakirə etmək, eləcə də cəmiyyəti şikayətlərin baxılması prosesi və digər əlaqəli məsələlər barədə məlumatlandırmaqdır.

Qanunda, həmçinin torpaqların alınması və köçürülmə ilə bağlı məlumatların və sənədlərin ictimai məsləhətləşmələr və rəsmi elanlar vasitəsilə açıqlanması tələbinə də yer verilir. Xüsusilə, 14-cü maddə alan orqanın təsirə məruz qalmış torpaq/əmlak haqqında rəsmi elanı təsirə məruz qalmış torpaqların yerləşdiyi ərazidə yaymasını və bu elanın təsirə məruz qalan şəxslərə çatdırılması üçün bütün tədbirləri görməsini tələb edir.

Yuxarıda qeyd olunan qanunvericilik aktları, ümumi vətəndaşların ictimai maraq doğuran məsələlərdə iştirakını təmin etmək baxımından müsbət addımlar hesab olunur. Bununla belə, Azərbaycanda ¹"Ətraf mühitlə bağlı qərarların qəbulunda ictimai iştirakçılıq" haqqında aparılan bir tədqiqatda aşağıdakılar müşahidə edilib:

- İctimai ekoloji ekspertizaya (İEE) istinad edilməsinə baxmayaraq, "Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında" Qanun, ictimai iştirakçılıq prosesi ilə qərar qəbul etmə arasında heç bir əlaqə yaratmır, yalnız "İctimai ekoloji ekspertiza rəyi tövsiyə və məlumat xarakteri daşıyır" ifadəsini göstərir.
- Qanunvericilik və normativ-hüquqi bazada ətraf mühit məsələlərinə dair ictimai dinləmələrin keçirilməsi üçün aydın prosedurların olmadığı müşahidə olunur.
- Tədqiqat, həmçinin, tövsiyə edir ki, bu boşluqlar mövcud qanunvericilik və normativ-hüquqi bazanın Orxus Konvensiyasına uyğunlaşdırılması üçün onlara əlavə baxış keçirilməsini və inkişaf etdirilməsini tələb edir.

Növbəti addım olaraq, "Azərenerji" yuxarıda qeyd olunan müvafiq qanunvericilik aktlarını və qeydləri nəzərə almalı və vətəndaşların iştirakı və məlumatların açıqlanması ilə bağlı hüquqi tələblərə əməl edilməsini təmin etməlidir.

MTCP Layihənin cari vəziyyətini və ƏMSTQ-də edilmiş dəyişiklikləri, xüsusilə biomüxtəliflik də daxil olmaqla ekoloji yeniliklərlə bağlı maraqlı tərəflərlə əlaqələndirmə tədbirlərini əks etdirmək, tikinti mərhələsinə keçidi dəstəkləmək, KFP-nin hazırlanması zamanı həyata keçirilmiş maraqlı tərəflərlə əlaqələndirmə fəaliyyətlərini daxil etmək və KFP-nin icrası üçün nəzərdə tutulan maraqlı tərəflərlə əlaqələndirmə tədbirlərini müəyyənləşdirmək məqsədilə yenilənmişdir.

¹https://www.academia.edu/44606336/Public_Participation_in_Environmental_Decision_making_The_case_of_Azerbaijan

4.2. Beynəlxalq standartlar

Dünya Bankının maraqlı tərəflərin cəlb olunmasına dair tələbləri

Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Çərçivəsi (ƏMSÇ) 2018-ci il oktyabrın 1-dən qüvvəyə minib. Bu Çərçivə, "Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması və Məlumatların Açıqlanması" adlı Ətraf Mühit və Sosial Standart (ƏMSS) 10-u əhatə edir və "Borcalan və layihənin maraqlı tərəfləri arasında açıq və şəffaf əlaqələrin qurulmasının əhəmiyyətini qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin vacib elementi" kimi qəbul edir. ƏMSS 10, maraqlı tərəflərin səmərəli şəkildə cəlb edilməsinin layihələrin ətraf mühit və sosial dayanıqlılığını əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırır, layihənin qəbulunu artırır və layihənin uğurlu formada hazırlanmasına və həyata keçirilməsinə əhəmiyyətli töhfə verə biləcəyini vurğulayır. ƏMSÇ və ƏMSS 10-da müəyyən edildiyi kimi, maraqlı tərəflərin cəlb olunması layihə müddətində davam edən inklüziv bir prosesdir. Düzgün tərtib edildiyi və həyata keçirildiyi halda, bu proses layihənin ətraf mühit və sosial risklərinin uğurla idarə edilməsi üçün vacib olan güclü, konstruktiv və həssas münasibətlərin inkişafına dəstək verir. ƏMSS 10-un əsas elementləri bunlardır:

- Maraqlı tərəflərin cəlb olunması layihənin hazırlanma prosesinin erkən mərhələsində başladıqda daha səmərəli olur və layihə ilə bağlı ilkin qərarların, layihənin qiymətləndirilməsi, idarə olunması və monitorinqinin ayrılmaz hissəsidir.
- Borcalanlar layihənin hazırlanması prosesinin mümkün qədər erkən mərhələsində başlayaraq, layihənin bütün mərhələləri boyunca maraqlı tərəflərlə əlaqə yaradacaq və bu əlaqə, layihənin planı barədə maraqlı tərəflərlə konstruktiv məsləhətləşmələrin aparılmasına imkan verəcək vaxt çərçivəsində həyata keçiriləcəkdir. Maraqlı tərəflərin cəlb olunmasının xarakteri, əhatə dairəsi və tezliyi, layihənin xarakterinə, miqyasına və onun potensial riskləri və təsirlərinə mütənəsbib olacaq.
- Borcalanlar bütün maraqlı tərəflərlə konstruktiv məsləhətləşmələr aparacaq. Borcalanlar maraqlı tərəflərə vaxtında, müvafiq, başa düşülən və əlçatan məlumatlar verəcək və onlarla manipulyasiya, müdaxilə, məcburiyyət, ayrı-seçkilik və təzyiq olmadan, mədəni dəyərlərə uyğun şəkildə məsləhətləşmələr aparacaqlar.
- Maraqlı tərəflərin cəlb olunma prosesi bu ƏMSS-də daha ətraflı şəkildə göstərildiyi kimi aşağıdakı mərhələləri əhatə edəcək: (i) maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsi və təhlili; (ii) maraqlı tərəflərlə necə əlaqə qurulacağına planlaşdırılması; (iii) məlumatların açıqlanması; (iv) maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmə; (v) şikayətlərə baxılması və cavablandırılması; və (vi) maraqlı tərəflərə hesabatvermə.
- Borcalan ətraf mühit və sosial qiymətləndirmənin bir hissəsi olaraq, maraqlı tərəflərin cəlb olunmasına dair sənədləşdirilmiş qeydi saxlayacaq və açıqlayacaq. Bu qeyd, məsləhətləşmə aparılan maraqlı tərəflərin təsviri, alınan rəylərin xülasəsi və bu rəylərin necə nəzərə alındığına dair qısa izahat və ya nəzərə alınmama səbəblərini əhatə edəcəkdir.

ƏMSS 10-un 21-ci bəndi, konstruktiv məsləhətləşmələrin vacibliyini vurğulayaraq, "maraqlı tərəflərə layihə riskləri, təsirləri və təsirlərin yüngülləşdirilməsi tədbirləri barədə fikirlərini bildirmək imkanı verəcək və Borcalanın onları nəzərdən keçirməsinə və cavablandırmasına imkan verəcək şəkildə aparılacağını" önə çəkir. ƏMSS 10-un 21-ci bəndi "konstruktiv məsləhətləşmə"ni ikitərəfli proses kimi izah edir, belə ki:

- (a) Layihə təklifinə dair ilkin fikirləri toplamaq və layihə planı üçün əsas formalaşdırmaq üçün layihənin planlaşdırılması prosesinin erkən mərhələsində başlayır;
- (b) Xüsusilə, layihə planı üçün əsas formalaşdırmağın və maraqlı tərəfləri ətraf mühit və sosial risklərin və təsirlərin müəyyən edilməsi və təsirlərin yüngülləşdirilməsi prosesinə cəlb etməyin bir yolu kimi maraqlı tərəflərin rəylərinin davamlı olaraq toplanmasını təşviq edir, (məsələlərin, təsirlərin və imkanların mahiyyəti inkişaf etdikcə);
- (c) Risklər və təsirlər meydana gəldikcə davamlı olaraq həyata keçirilir;
- (d) Maraqlı tərəflərlə konstruktiv məsləhətləşmələrin aparılmasına imkan verən vaxt çərçivəsində mədəni baxımdan uyğun formatda, müvafiq yerli dil(lər)də və maraqlı tərəflər üçün başa düşülən şəkildə, müvafiq, şəffaf, obyektiv, konstruktiv və asanlıqla əlçatan məlumatların əvvəlcədən açıqlanmasına və yayılmasına əsaslanır;
- (e) Rəyləri nəzərə alır və onları cavablandırır;
- (f) Layihənin təsirinə məruz qalan bütün tərəflərlə fəal və inklüziv əlaqələri dəstəkləyir;
- (g) Xarici manipulyasiya, müdaxilə, məcburiyyət, ayrı-seçkilik və təzyiq olmadan həyata keçirilir;
- (h) Borcalan tərəfindən sənədləşdirilir və açıqlanır.

5. MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASININ BU GÜNƏ QƏDƏRKİ VƏZİYYƏTİ

"Azərenerji" ASC-nin enerji siyasətinə bələdçilik edən Energetika Nazirliyi Layihə ilə əlaqəli müxtəlif maraqlı tərəflərlə davamlı əlaqələrə və açıq kommunikasiya kanallarına malikdir.

Bu MTCP artıq yaradılmış və/yaxud bu günə qədər cəlbətməyə məsul qurumlar tərəfindən icra olunan mövcud cəlbətmə fəaliyyətlərinə əsaslanır. Bu cəlbətmə fəaliyyətlərinə aşağıdakılar daxildir:

- Ətraf Mühit və Sosial Aspektlərin İlkin Əhatə Dairəsinin Müəyyənləşdirilməsi Hesabatının məzmunu və ƏMSSTQ üçün texniki tapşırığın müzakirəsi üçün ETSN-in Dövlət Ekoloji Ekspertiza Agentliyinə (DEEA) məktub ünvanlanmışdır
- DEEA sədrinin müavini və aidiyyəti işçilərlə görüş keçirilmiş, Ətraf Mühit və Sosial Aspektlərin İlkin Əhatə Dairəsinin Müəyyənləşdirilməsi Hesabatının məzmunu və hava xətlərinin trassaları auditoriyaya təqdim olunmuş və qaldırılan məsələlər LİQ üzvləri tərəfindən müvafiq olaraq cavablandırılmışdır
- Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinə (DTXK) layihənin əhatə etdiyi 8 hava xəttinin təklif olunan trassaları boyunca torpaq mülkiyyətinin statusu ilə bağlı kadastr məlumatlarının təqdim edilməsi üçün məktubla müraciət edilmişdir.
- 1980-ci illərdə "Azərenerji" ASC-yə atom elektrik stansiyasının tikintisi üçün verilmiş köhnə sovet tipli torpaq hüququ sənədi əsasında "Nəvahi" yarımstansiyasının təyin olunmuş ərazisinə yeni formatda (milli) torpaq sahəsinə mülkiyyət hüququ sənədinin təqdim edilməsi müraciəti ilə Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinə (DTXK) məktub göndərilmişdir.
- Layihə üzrə hava xətləri üçün tələb olunan məlumatların təqdim edilməsi üçün trassaları müzakirə etmək və prioritetləri müəyyənləşdirmək üçün DTXK-nin rəhbərliyi ilə görüş keçirilmişdir.
- Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin rəisinə hava xətlərinin nəzərdə tutulan trassaları üzrə mövcud məlumatlar və mədəni irs obyektlərinin siyahısının təqdim edilməsi üçün məktubla müraciət edilmişdir.
- "Azərenerji" layihənin əhatə etdiyi rayonlar üzrə dəmir yolu xətlərinin hava xətləri ilə kəsişməsi ilə bağlı texniki şərtlərin alınması üçün Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyinə müraciət etmişdir. Müvafiq texniki şərtlər Agentlik tərəfindən təmin edilmiş və hava xətlərinin layihələndirilməsində baxılması üçün layihələndirmə qrupuna ötürülmüşdür.
- "Azərenerji" layihənin əhatə etdiyi rayonlar üzrə dəmir yolu xətlərinin hava xətləri ilə kəsişməsi ilə bağlı texniki şərtlərin alınması üçün Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyinə müraciət etmişdir. Müvafiq texniki şərtlər Agentlik tərəfindən təmin edilmiş və hava xətlərinin layihələndirilməsində baxılması üçün layihələndirmə qrupuna ötürülmüşdür.
- "Azərenerji" layihənin əhatə etdiyi rayonlar üzrə hava xətlərinin çay və kanallar üzərindən keçməsi ilə bağlı texniki şərtlərin alınması üçün Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyinə müraciət etmişdir. Müvafiq texniki şərtlər Agentlik tərəfindən təmin edilmiş və hava xətlərinin layihələndirilməsində baxılması üçün layihələndirmə qrupuna ötürülmüşdür.
- "Azərenerji" layihənin əhatə etdiyi rayonlar üzrə dəmir yolu xətlərinin hava xətləri ilə kəsişməsi ilə bağlı texniki şərtlərin alınması üçün "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-yə müraciət etmişdir. Müvafiq texniki şərtlər "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC tərəfindən təmin edilmiş və hava xətlərinin layihələndirilməsində baxılması üçün layihələndirmə qrupuna ötürülmüşdür.

- "Azərenerji" layihənin əhatə olunduğu regionlar üzrə neft və qaz boru kəmərlərinin hava xətləri ilə kəsişməsi üçün texniki şərtlərin alınması ilə bağlı SOCAR-a müraciət etmişdir. Müvafiq texniki şərtlər SOCAR tərəfindən təmin edilmiş və hava xətlərinin layihələndirilməsində baxılması üçün layihələndirmə qrupuna ötürülmüşdür.
- "Azərenerji" layihənin əhatə olunduğu regionlar üzrə neft və qaz boru kəmərlərinin hava xətləri ilə kəsişməsi üçün texniki şərtlərin alınması ilə bağlı BP-a müraciət etmişdir. Müvafiq texniki şərtlər BP tərəfindən təmin edilmiş və hava xətlərinin layihələndirilməsində baxılması üçün layihələndirmə qrupuna ötürülmüşdür.
- Nəvahi yarımstansiyası/əlaqədar hava xətlərinin tikintisi ilə bağlı məlumatlandırma və narahatlıq doğuran məsələlərin müzakirəsi və ilkin məlumatların toplanması məqsədilə Nəvahi kənd bələdiyyəsinin sədri ilə görüş keçirilmişdir.
- 2026-cı ilin aprel ayında Layihənin ESIA hesabatının nəzərdən keçirilməsi və təsdiqlənməsi ilə bağlı ETSN-nin SEEA-sı ilə görüş keçirilmişdir. Görüş zamanı Layihənin əsas ekoloji və sosial aspektləri, o cümlədən milli qanunvericiliyə və beynəlxalq standartlara uyğunluq, habelə təklif olunan təsirlərin azaldılması tədbirləri müzakirə edilmişdir. Baxış prosesindən sonra ESIA hesabatı Agentlik tərəfindən rəsmi olaraq təsdiqlənmiş və AZURE Layihəsinin ESIA-sı üzrə Dövlət Ekoloji Ekspertiza rəyi 13 may 2026-cı il tarixində Agentlik tərəfindən verilmişdir.
- 2025-ci ilin oktyabr ayında və yenidən 6 may 2026-cı il tarixində Masdarın kreditörələri və aidiyyəti maraqlı tərəflərin, o cümlədən AREA və İqtisadiyyat Nazirliyinin nümayəndələri ilə koordinasiya görüşləri keçirilmişdir. Görüşlərin məqsədi Layihənin icra vəziyyəti və ümumi tərəqqisi barədə məlumat vermək olmuşdur. Görüşlər layihə riskləri, ekoloji və sosial göstəricilər və gələcək icra planları ilə bağlı açıq müzakirələrin aparılması, məlumat mübadiləsinin həyata keçirilməsi və sualların cavablandırılması üçün mühüm platforma olmuşdur.
- Azerenerji OHL-lərin marşrutlarının SOCAR, Azərbaycan Dəmir Yolları, Azərişiq, Azərsu, Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi və digər aidiyyəti dövlət qurumları ilə koordinasiyasını tamamlamış və müvafiq razılıqları əldə etmişdir.
- RAP-ın hazırlanması və açıqlanması dövründə PIU təsirə məruz qalan rayonlardakı bütün bələdiyyə/kənd rəhbərləri ilə (45 kənd) müsahibələr aparmışdır.
- Ev təsərrüfatları üzrə sorğular çərçivəsində, həssaslıq üzrə skrining zamanı müəyyən edilmiş 115 həssas şəxsə 15 nəfəri ilə müsahibələr aparılmışdır.

Maraqlı tərəflərə ünvanlanmış bütün məktublar hələlik müvafiq qurumlar tərəfindən lazımınca cavablandırılıb və cavablar layihə HX-lərinin trassalarının layihələndirilməsində vacib rol oynayır.

6. MARAQLI TƏRƏFLƏRİN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ

Maraqlı tərəflər Layihənin nəticələri və effektivliyinə təsir göstərə bilən və ya onların təsirinə məruz qalan və ya onlara qanuni marağı olan şəxslər və ya qruplardır. Bəzi maraqlı tərəflər, məsələn, icazənin verilməsinə cavabdeh olan hökumət orqanları və Layihəyə yaxın olan yerli icmalar məlumdur. Bununla belə, maraqlı tərəflərin ilkin müəyyənləşdirilməsində birbaşa cəlb olunmayan digər qrupların, təşkilatların və fərdi şəxslərin əhatə edilməsi nəzərdə tutulur. Məsələn, səhiyyə mütəxəssisləri və pedaqoqlar Layihənin işlənilib hazırlanmasında bilavasitə iştirak etməyə bilərlər, lakin onlar mövcud icma və sosial-iqtisadi dinamika ilə tanışdırlar və təsirin təhlilinin keyfiyyətini yaxşılaşdırmağa kömək edə bilərlər. Bu cür məsləhətləşmə həm də təsirlərin yumşaldılması və sosial investisiyaların mövcud təşəbbüslərlə əlaqələndirilməsini təmin etməyə də kömək edir. Hökumət və yerli sakinlərlə məhdudlaşmadan digər maraqlı tərəflərin müəyyən edilməsi Layihənin işlənilib hazırlanmasında geniş spektrli maraqların və rəylərin nəzərə alınması ehtimalını artırır.

1.2-ci altkomponent üzrə RAP-ın hazırlanması zamanı müəyyən edilmişdir ki, elektrik verilişi xətti Azərbaycanın mərkəzi və şərq hissəsində yerləşən 8 rayondan — Ağdaş, Ağsu, Göyçay, Hacıqabul, İsmayıllı, Mingəçevir, Şamaxı və Yevlaxdan keçir. Marşrut 64 yaşayış məntəqəsindən və "otlaq sahələri" kimi müəyyən edilmiş 44 qeyri-yasayış ərazisindən, ümumilikdə 110 fərqli məkandan keçir.

1.2-ci altkomponent çərçivəsində Azərbaycan İES yarımstansiyasından Navahi yarımstansiyasına qədər 235 km uzunluğunda yeni birdövrəli 500 kV-luq hava elektrik verilişi xəttinin tikintisi nəzərdə tutulur. Layihənin təsirinə dirək bünövrələrinin yerləşdiyi sahələrdə və ya daimi servitut dəhlizində torpaq və ya aktivləri yerləşən ümumilikdə 1 114 özəl torpaq mülkiyyətçisi, 22 rəsmi icarəçi və 11 biznes subyekti məruz qalacaqdır. Bundan əlavə, dövlət və bələdiyyə torpaqlarının qeyri-formal istifadəçiləri də müəyyən edilmiş və hüquqi istifadə/mülkiyyət statusundan asılı olmayaraq ESS5-ə uyğun olaraq kompensasiya almaq hüququna malik şəxslər kimi tanınmışdır.

"AZURE" Layihəsində layihənin hər bir komponenti üzrə aşağıdakı maraqlı tərəflər müəyyənləşdirilmiş və təhlil edilmişdir. Bu maraqlı tərəflərə təsirə məruz qalan tərəflər (6.1-ci bölmədə müəyyən edilən), digər maraqlı tərəflər (6.2-ci bölmədə müəyyən edilən) və əlverişsiz vəziyyətdə olan/həssas fərdlər və ya qruplar (6.3-cü bölmədə müəyyən edilən) daxildir.

6.1. Təsirə məruz qalan tərəflər

Təsirə məruz qalan tərəflərə yerli icmalar, icma üzvləri və Layihənin birbaşa təsirlərinə məruz qala biləcək digər tərəflər daxildir.

Siyasət səviyyəsində olan islahatlar, əsas proseslərin inklüziv olmasını və yaxşı idarəçilik prinsipləri, o cümlədən şəffaflıq, məlumatların açıqlanması və maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi və iştirakı ilə istiqamətləndirilməsini təmin etmək üçün bütün səviyyələrdə daha geniş maraqlı tərəfləri əhatə edəcək. Sahə üçün spesifik olan investisiyalar, məsələn, tikinti işləri, yerli icmaların iştirakı ilə həyata keçirilməli və təsirlərin və yüngülləşdirici tədbirlərin başa düşülməsi üçün layihədən təsirlənən insanların, o cümlədən həssas qrupların fikirləri öyrənilməlidir.

Geniş mənada müəyyən edildikdə, təsirə məruz qalan tərəflər aşağıdakıları ehtiva edə bilər:

Cədvəl 1: Bütün Layihə üzrə Təsirə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT-lər)

Maraqlı tərəflərin əsas qrupu	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Hava xətləri trassaları boyunca mülkiyyət sahibləri	Xüsusi torpaq mülkiyyətçiləri
	Torpağı və ya əmlakı tikinti işlərinin təsirinə məruz qala biləcək dövlət və özəl torpaqların mülkiyyətçiləri (kənd, rayon və ya respublika səviyyəsində)
	Mülkiyyətində torpaqlar olan təşkilatlar (dini, sosial-vətəndaş və digər qruplar)
Layihənin həyata keçirildiyi ərazilərdə yaşayan insanlar	Hazırkı layihə çərçivəsində layihənin təsirinə məruz qalan tərəflərin (LTMQT) ikinci əsas kateqoriyası elektrik verilişi xətti istiqaməti, giriş-çıxış yolları və nəzərdə tutulan yarımstansiyaların yaxınlığında yaşayan insanlardan ibarət olacaq. Bu LTMQT-lər, güman ki, layihədə istifadə olunan ağır nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti, tikintinin təsirləri və s. nəticəsində yaranan narahatlıqların təsirinə məruz qalsa da, layihə ilə bağlı məşğulluq imkanlarından da yararlanırlar.
Bələdiyyə və kənd nümayəndələri	Mühüm LTMQT-lərin üçüncü kateqoriyası kənd nümayəndəlikləri olacaqdır. Onlar rayon icra hakimiyyəti başçısının nümayəndəsi tərəfindən təmsil edilir.
Layihə ərazisində yerləşən və layihənin müsbət və ya mənfi təsir göstərə biləcəyi biznes müəssisələri	Restoranlar və ictimai iaşə obyektləri
	Mağazalar
	Avtoyuma məntəqələri
	Fərdi məhsullar
	Turistlər üçün kiçik özəl mehmanxanalar
	(Fermərlərin) bazarları (həm rəsmi, həm də qeyri-rəsmi ticarətçilər)
	Digər xidmətlər
Layihənin müsbət və ya mənfi təsir göstərə biləcəyi və hədəf rayonlarda yerləşən biznes müəssisələri	Sakinlər və icma üzvləri
	(Fermərlərin) bazarları (həm rəsmi, həm də qeyri-rəsmi ticarətçilər)
	Restoranlar
	Digər xidmətlər
Ətraf mühitə nəzarət orqanları və qorunan ərazilərin administrasiyaları	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi; Türyançay Dövlət Qoruğu və Şirvan Milli Parkının administrasiyaları
Təbii sərvət istifadəçiləri	Mal-qara otaranlar, arıçılar, mövsümi otlaq istifadəçiləri, təbii sərvətlərin yerli istifadəçiləri
Ekosistemin xidmətlərindən asılı olan həssas qruplar	Kənd təsərrüfatına, otlaqlara, təbii məhsulların toplanmasına və digər ekosistem əsaslı dolanışıqlara güvənən ev təsərrüfatları
Akademik və vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları	Ornitoloji Assosiasiya, biomüxtəliflik üzrə mütəxəssislər, yerli ətraf mühit QHT-ləri

6.2. Digər maraqlı tərəflər

Digər maraqlı tərəflər (DMT-lər) layihədə marağı ola biləcək, layihənin təsirləri, təsirlərin yüngülləşdirilməsi mexanizmləri və faydaları ilə bağlı müxtəlif narahatlıqlara və prioritetlərə malik ola biləcək və fərqli və ya ayrı-ayrı iştirak formaları tələb edə biləcək şəxslərdir (ƏMSS 10. 5 və 11-ci bəndlər). Ümumiyyətlə, bunlar layihənin həyata keçirilməsinə təsir etmək və qərar qəbul etmək imkanına malik olan və/və ya layihədə marağı ola biləcək insanlar, sosial qruplar və təşkilatlardır. Bu qrupa layihədən faydalana biləcək dövlət qurumları, qeyri-hökumət təşkilatları (QHT-lər) və özəl biznes müəssisələri daxildir. AZURE-un hər üç komponentinin aşağıda göstərilən eyni digər maraqlı tərəfləri (DMT-lər) ehtiva etməsi nəzərdə tutulur:

Cədvəl 2: "AZURE" layihəsi üzrə digər maraqlı tərəflər

Maraqlı tərəflərin əsas qrupu	Layihənin maraqlı tərəfi
Nazirliklər və dövlət qurumları	Energetika Nazirliyi
	"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC
	Mədəniyyət Nazirliyi
	Dövlət Turizm Agentliyi
	Maliyyə Nazirliyi
	İqtisadiyyat Nazirliyi
	Fövqəladə Hallar Nazirliyi
	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi
	Rayon İcra Hakimiyyətləri
	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında İctimai Şura
	"EkoSfera" Ekoloji-Sosial Mərkəz İctimai Birliyi
	"İlk növbədə ətraf mühitin mühafizəsi" Koalisiyası
Vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları	Yerli QHT-lər, Sosial İqtisadiyyat Təşkilatları Həmkarlar İttifaqı, fondlar; sosial müəssisələr; kooperativlər və kredit ittifaqları.
Layihələrin hazırlanması ilə məşğul olan digər qurumlar, beynəlxalq QHT-lər və icraçı təşkilatlar	Layihələrin hazırlanması ilə məşğul olan digər qurumlar, Beynəlxalq QHT-lər və icraçı təşkilatlar (məsələn, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramı (BMTİP), Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti (GIZ), BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) və s.)

6.3. Əlverişsiz/həssas vəziyyətdə olan fərdlər və ya qruplar

Əlverişsiz/həssas vəziyyətdə olan fərdlər və ya qruplar öz narahatlıqlarını ifadə etmək imkanına və ya layihənin təsirlərini başa düşmək üçün potensiala malik olmaya və

beləliklə, maraqlı tərəflərin cəlb olunması prosesindən və layihənin faydalarından kənarda qala biləcək şəxslərdir.

Bu layihə çərçivəsində həssas qruplara aşağıdakılar daxil ola bilər: (i) qadınlar: ailə başçısı qadın olan ailələr üçün məşğulluq imkanlarını nəzərə almaq; ödənişsiz qayğı işləri ilə məşğul olan qadınların iştirak edə bilməsi üçün onlayn və əyani sorğular və digər iştirak yönümlü fəaliyyətlər tərtib etmək; icmadakı əyani iştirak yönümlü fəaliyyətlər üçün uşağa qulluq, nəqliyyat və təhlükəsizlik şərtlərini nəzərə almaq; layihə ilə bağlı potensial olaraq təcrid edilmə və risklərə qarşı xüsusilə həssas olan qadın və qız qrupları da daxil olmaqla, qadınların və qızların sərbəst və əlverişli iştirakına imkan verən gender seqreasiyalı məsləhətləşmələri və digər yanaşmaları təşviq etmək; qadın təşkilatları, o cümlədən zərərçəkmiş şəxslərin hüquqlarını müdafiə edən təşkilatlarla məsləhətləşmək; (ii) Yaşlılar və mövcud tibbi sağlamlıq problemləri olan şəxslər: xüsusi ehtiyaclar haqqında məlumatlar hazırlamaq və onların nə üçün daha çox risk altında olduqlarını və onlara qayğı göstərmək üçün hansı tədbirlərin görülməyini izah etmək; mesajları xüsusi yaşayış şəraitləri (qocalar evi daxil olmaqla) və sağlamlıq vəziyyətlərinə uyğunlaşdırmaq və onları həyata keçirilə biləcək formada təqdim etmək; ailə üzvlərinə yönəlmiş tədbirlər həyata keçirmək; (iii) Əlilliyi olan şəxslər: əlilliyi olan şəxsləri müəyyənləşdirmək, onların icma məsləhətləşmələrində iştirak etməklə bağlı məhdudiyyətlərini qiymətləndirmək və onların konstruktiv iştirakını təmin etmək; icma məsləhətləşmələrində iştirak edə bilməyən hərəkət məhdudiyyəti olan və ya digər məhdudiyyətləri olan şəxsləri müəyyənləşdirmək və onların səslərinin eşidilməsini təmin etmək üçün birbaşa evlərini ziyarət etmək; (iv) Məcburi köçkünlər (MK): MK-ların icma məsləhətləşmələrində iştirak etməklə bağlı xüsusi ehtiyaclarını qiymətləndirmək, MK-ların layihə fəaliyyətləri barədə məlumatlı olmasını və icma məsləhətləşmələrinə qatılmaq və layihənin faydalarından bərabər şəkildə yararlanmaq imkanlarının olmasını təmin etmək.

Layihənin təsirinə məruz qalan icmalarda yaşayan həssas qruplar müvafiq qaydada əlavə edilə, daha dəqiq şəkildə təsdiqlənə və onlarla xüsusi vasitələrlə məsləhətləşmə aparıla bilər. Bu qrupların iştirakını təmin etmək üçün yanaşmalar və/və ya tərəfdaş kimi cəlb edilə biləcək təmsilçi təşkilatlar da layihənin erkən icra mərhələsində müəyyən ediləcək. Layihə bu qrupların layihə ilə bağlı məlumat almasını, onlarla məsləhətləşməni və layihədə iştirak etmək və öz fikirlərini və narahatlıqlarını ifadə etmək vasitələrinə malik olmasını təmin etmək üçün diferensiallaşdırılmış tədbirləri özündə birləşdirəcək. Layihə çərçivəsində həyata keçiriləcək iştirak metodlarının təsviri aşağıdakı bölmələrdə təqdim edilir.

RAP-ın hazırlanması çərçivəsində strukturlaşdırılmış həssaslıq üzrə skrining aparılmışdır. Qiymətləndirmə nəticəsində Layihə ərazisində 107 ev təsərrüfatında 115 həssas şəxs müəyyən edilmişdir. Həssas şəxslərin ən yüksək konsentrasiyası Ağsu və Ağdaş rayonlarında qeydə alınmışdır. Onlar dörd kateqoriyaya bölünmüşdür: I Qrupda 18 nəfər, II Qrupda 53 nəfər, III Qrupda 5 nəfər və "Digər" kateqoriyasında 39 nəfər.

I Qrup fasiləsiz yardıma ehtiyacı olan ağır əlilliyi olan şəxsləri (81–100% əlillik) əhatə edir. II Qrup hərəkət qabiliyyətini və ya əmək qabiliyyətini əhəmiyyətli dərəcədə məhdudlaşdıran ciddi və daimi əlilliyi olan şəxsləri (61–80% əlillik) əhatə edir. III Qrup şəxsi özünəxidmət və ya əmək qabiliyyətinə təsir edən orta dərəcəli əlilliyi olan şəxslərdən (31–60% əlillik) ibarətdir. Bu kateqoriyalara daxil olmayan, lakin həssas hesab edilən şəxslər, o cümlədən şəhid ailələri və veteranlar, "Digər" kateqoriyasına daxil edilmişdir.

RAP-ın müddəalarına uyğun olaraq, dirək yerlərində daimi torpaq alınmasına məruz qalan həssas ev təsərrüfatlarına standart torpaq kompensasiyasına əlavə olaraq, hər ev təsərrüfatına bir aylıq minimum əmək haqqına bərabər əlavə kompensasiya ödəniləcəkdir.

Aşağıdakı cədvəldə Azerenerji tərəfindən aparılmış həssaslıq üzrə skriningin nəticələri rayonlar və ev təsərrüfatları üzrə təqdim olunur. Ümumilikdə 107 ev təsərrüfatında həssaslıq müəyyən edilmişdir ki, bunlardan 51-i II Qrupa aiddir.

Bu nəticələrə əsasən, həssas ev təsərrüfatları üçün nəzərdə tutulan əlavə kompensasiyanın tətbiqi 51 II Qrup ev təsərrüfatı üzrə ayrıca göstərilə bilər və ümumi uyğunluq daha aydın təqdim olunur.

Cədvəl 3 Ev təsərrüfatları üzrə həssas qrupların bölgüsü

Ev təsərrüfatlarının sayı							
No	Rayon	Kənd	Qrup I (81–100% əlillik)	Qrup II (61–80% əlillik)	Qrup III (31–60% əlillik)	Digər	Cəmi
1	Ağdaş	Arabocağı	1	3	0	2	6
2	Ağdaş	Qoşa-qovaq	1	6	0	1	8
3	Ağdaş	Şekili	0	1	0	1	2
4	Ağdaş	Yuxarı Ağcayazı	1	0	0	6	7
5	Ağdaş	Hüşün	1	2	3	0	6
6	Ağsu	Qaraqoyunlu	0	1	0	0	1
7	Ağsu	Qaraqaşlı	0	1	0	0	1
8	Ağsu	Ülgüc	1	0	0	1	2
9	Ağsu	Ağarx	1	1	0	2	4
10	Ağsu	Qaramammadli	0	0	0	1	1
11	Ağsu	Daşdemirbeyli	0	1	0	1	2
12	Ağsu	Gegeli	0	1	0	1	2
13	Ağsu	Bico	0	11	1	6	18
14	Ağsu	Keşdimaz	0	2	0	1	3
15	Ağsu	Qeşed	1	1	0	1	3
16	Ağsu	Lengebiz	1	0	0	0	1
17	Göyçay	Mirzahüseynli	0	0	1	0	1
18	Göyçay	Qarabaqqal	0	0	0	6	6
19	Göyçay	Biğır	3	2	0	0	5
20	Göyçay	Qarayazı	0	3	0	0	3
21	Hacıqabul	Navahi	1	0	0	2	3
22	Şamaxı	Birinci Çaylı	0	1	0	0	1
23	Şamaxı	Çöl-Göyler	1	5	0	1	7
24	Şamaxı	Bağırılı	0	5	0	1	6
25	Yevlax	Ereş	0	1	0	1	2
26	Yevlax	Havarlı	1	0	0	0	1
27	Yevlax	Tanrıqulular	0	0	0	1	1
28	Yevlax	Salahlı	1	1	0	0	2
29	Yevlax	Arabbesra	0	1	0	0	1
30	Yevlax	Xanabad	0	1	0	0	1
Total			15	51	5	36	107

Aşağıdakı cədvəldə Azerenerji tərəfindən aparılmış həssaslıq üzrə skrining nəticəsində müəyyən edilmiş həssas qruplara aid şəxslərin sayı rayonlar və kəndlər üzrə təqdim

olunur. Ümumilikdə müəyyən edilmiş 115 həssas şəxsdən 53-ü II Qrupa aiddir. Həssas şəxslərin sayının ən çox olduğu kənd Ağsu rayonunda yerləşən Gəgəli kəndidir.

Cədvəl 4 Sakinlərin sayına görə həssas qrupların bölgüsü

Sakinlərin sayı							
No	Rayon	Kənd	Qrup I (81–100% əlillik)	Qrup II (61–80% əlillik)	Qrup III (31–60% əlillik)	Digər	Cəmi
1	Ağdaş	Arabocağı	1	4	0	2	7
2	Ağdaş	Qoşa qovaq	1	6	0	2	9
3	Ağdaş	Şekili	0	1	0	1	2
4	Ağdaş	Yuxarı Ağcayazı	1	0	0	8	9
5	Ağdaş	Hüşün	4	2	3	0	9
6	Ağsu	Qaraqoyunlu	0	1	0	0	1
7	Ağsu	Qaraqaşlı	0	1	0	0	1
8	Ağsu	Ülgüc	1	0	0	1	2
9	Ağsu	Ağarx	1	1	0	2	4
10	Ağsu	Qaramammadli	0	0	0	1	1
11	Ağsu	Daşdemirbeyli	0	1	0	1	2
12	Ağsu	Gegeli	0	2	0	1	2
13	Ağsu	Bico	0	11	1	6	18
14	Ağsu	Keşdimaz	0	2	0	1	3
15	Ağsu	Qeşed	1	1	0	1	3
16	Ağsu	Lengebiz	1	0	0	0	1
17	Göyçay	Mirzähüseynli	0	0	1	0	1
18	Göyçay	Qarabaqqal	0	0	0	6	6
19	Göyçay	Biğir	3	2	0	0	5
20	Göyçay	Qarayazı	0	3	0	0	3
21	Hacıqabul	Navahi	1	0	0	2	3
22	Şamaxı	Birinci Çaylı	0	1	0	0	1
23	Şamaxı	Çöl-Göylər	1	5	0	1	7
24	Şamaxı	Bağırılı	0	5	0	1	6
25	Yevlax	Ereş	0	1	0	1	2
26	Yevlax	Havarlı	1	0	0	0	1
27	Yevlax	Tanrıqulular	0	0	0	1	1
28	Yevlax	Salahlı	1	1	0	0	2
29	Yevlax	Arabbesra	0	1	0	0	1
30	Yevlax	Xanabad	0	1	0	0	1
Cəmi			18	53	5	39	115

Ev təsərrüfatları üzrə sorğular çərçivəsində həssaslıq üzrə skrining zamanı müəyyən edilmiş 115 həssas şəxsdən 15 nəfəri ilə müsahibələr aparılmışdır. Müsahibə keçirilmiş həssas şəxslərin 93%-i geniş ailə, 7%-i isə nüvə ailəsi tərkibindədir. Onların 93%-i evlidir, 7%-i isə duldur. Ev təsərrüfatı başçısının orta yaşı 58-dir. Onların hamısı kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ilə məşğuldur, əlavə olaraq 47%-i təqaüddədir. 93%-nin icbari tibbi sığortası, 7%-nin isə dövlət sosial müdafiə sığortası vardır. Ev təsərrüfatlarında daimi yaşayan şəxslərin ümumi sayı 91 nəfər təşkil edir; onların 53%-i kişi, 47%-i qadındır. Ev təsərrüfatının orta ölçüsü 3,0 nəfərdir. Kənd təsərrüfatı bütün ev təsərrüfatları üçün əsas gəlir mənbəyidir; əlavə olaraq, 47%-i pensiya gəliri əldə edir, 27%-i isə heyvandarlıqla məşğuldur.

7. MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

7.1. Ümumi iştirak prinsipləri

Maraqlı tərəflərə vaxtında, müvafiq, başa düşülən və əlçatan məlumatlar verilməli və onlarla manipulyasiya, müdaxilə, məcburiyyət, ayrı-seçkilik və ya təzyiq olmadan, mədəni dəyərlərə uyğun şəkildə məsləhətləşmələr aparılmalıdır.

Aşağıdakı ümumi prinsiplər maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi ilə bağlı fəaliyyətləri tənzimləyəcək

7.1.1. Layihənin təsirinə məruz qalan icmalarda insanların potensialının artırılması

Maraqlı tərəflərin konstruktiv iştirakını asanlaşdırmaq üçün təhsil və potensialın artırılması ilə bağlı fəaliyyətlər həyata keçiriləcək. Layihədən təsirlənən icmalarda yaşayan insanların "Azərenerji"-yə məxsus obyektlərdə işlə təmin olunmaları üçün məşğulluq və peşə bacarıqları üzrə kurslar keçiriləcək. Oxşar təlim sessiyaları artıq Azərbaycanın digər bölgələrində də keçirilib.

7.1.2. Həssas qrupların iştirakının təmin edilməsi

Həssas qruplar cins, etnik mənsubiyyət, yaş, fiziki və ya zehni əlillik, iqtisadi əlverişsizlik və ya sosial statusuna görə Layihədən başqalarından fərqli və ya özünəməxsus şəkildə təsirlənən şəxslər kimi xarakterizə edilə bilər. Beynəlxalq qabaqcıl təcrübə, layihənin mənfi təsirlərinə və risklərinə qarşı xüsusilə həssas olan fərdlərin və ya qrupların məsləhətləşmə prosesində iştirakının dəstəklənməsini təşviq edir. Həssas maraqlı tərəf qruplarının ƏMSSTQ prosesində və layihənin həyata keçirildiyi müddətdə konstruktiv iştirakını təmin etmək üçün aşağıdakı tədbirlər həyata keçiriləcək:

- Maraqlı tərəflərin davamlı müəyyənləşdirilmə prosesində "Azərenerji" əlverişsiz və ya həssas vəziyyətdə olan şəxsləri və ya qrupları müəyyən edəcək; və
- Əməkdaşlar həssas vəziyyətdə olan şəxslərin səmərəli şəkildə cəlb olunmasını dəstəkləyəcək məsləhətləşmə yanaşmalarını və fəaliyyətlərini müəyyən edəcəklər.

7.2. Cəlb olunma metodları

Layihə "Azərenerji" ASC tərəfindən həyata keçiriləcək. Artıq yaradılmış olan Layihənin İcra Qrupu (LİQ) layihənin gündəlik idarə edilməsinə, o cümlədən ekoloji və sosial idarəetmə və potensial ətraf mühit və sosial risklərin aradan qaldırılmasına cavabdeh olacaq. LİQ maraqlı tərəfləri cəlb edəcək. Layihə fəaliyyətə başladıqdan sonra mühafizə üzrə mütəxəssislər layihənin nəticələr çərçivəsinin müntəzəm monitorinqini və MTCP-nin idarə edilməsi də daxil olmaqla, Dünya Bankının ƏMSS tələblərinə əməl edilməsini də təmin edəcəklər.

ƏMSS 10 B-yə (Layihənin icra müddətində və xarici hesabatvermə zamanı iştirak) uyğun olaraq (23-27-ci bəndlər), maraqlı tərəflər bütün layihənin icrası müddətində burada müzakirə olunan bir sıra mümkün üsullarla cəlb ediləcək.

- **İcma ilə görüşlər**

Layihənin əhatə etdiyi rayon, bölgə/şəhər hakimiyyət orqanları (İcra Hakimiyyətləri) "Azərenerji"-LİQ ilə LTMQT-lər və DMT-lər arasında görüşlərin keçirilməsinə şərait

yaradacaqdır. Bu görüşlər məhdudiyyətsiz keçiriləcək, lakin həssas qruplara üstünlük verilə biləcəyi və ümumi əhalinin narahatlıqlarını bildirə biləcəyi və rəy verə biləcəyi görüşlər olacaqdır.

Podratçı MITAS Enerji Layihənin icrasının bütün mərhələləri boyunca PAP-lar, yerli icmalar, torpaq mülkiyyətçiləri, icarəçilər, biznes subyektləri və aidiyyəti yerli hakimiyyət orqanları ilə davamlı əlaqəni təmin edəcəkdir. Podratçı tərəfindən xüsusi Sosial Mütəxəssis təyin ediləcək və bu mütəxəssis Layihə haqqında məlumatların vaxtında açıqlanmasını, tikinti qrafikləri və potensial təsirlərlə bağlı məsləhətləşmələrin aparılmasını, habelə torpağa giriş, kompensasiya, dolanışq vasitələrinin bərpası və icmanın sağlamlığı və təhlükəsizliyi tədbirləri ilə bağlı səmərəli kommunikasiyanın təmin edilməsinə cavabdeh olacaqdır.

Sahəyə girişdən əvvəl təsirə məruz qalan maraqlı tərəflərə planlaşdırılan fəaliyyətlər, torpağa giriş tələbləri, tətbiq olunan kompensasiya prosedurları və Layihənin Şikayətlərin Baxılması Mexanizmi barədə məlumat veriləcəkdir. Podratçı tikinti müddətində narahatlıqları aradan qaldırmaq, pozuntuları minimuma endirmək və ESS5 və ESS10-un tələblərinə, habelə tətbiq olunan milli qanunvericiliyə uyğun olaraq şikayətlərin operativ həllini təmin etmək məqsədilə müntəzəm məsləhətləşmələri davam etdirəcəkdir.

- **Kütləvi/sosial media vasitəsilə kommunikasiya**

AZURE layihəsinin icrası zamanı təyin edilmiş bir mütəxəssis ("Azərenerji"-LİQ əməkdaşlarından) maraqlı tərəflər, o cümlədən LTMQT-lər, icma liderləri ilə sıx əlaqədə olacaq. Bu mütəxəssis, həmçinin, əsas Əlaqələndirici Şəxs (ƏŞ) kimi, layihənin bütün mərhələləri boyunca müvafiq məlumatları xüsusi sosial şəbəkələrdə ("Facebook" və s.) və məlumat lövhələrində paylaşacaq. Bununla yanaşı, zərurət olduqda, layihə çərçivəsində layihənin təsviri, qarşıdan gələn ictimai tədbirlər barədə qabaqcadan elanlar və ya müəyyən Layihə fəaliyyətlərinin başlanması ilə bağlı video materialların (video paylaşım platforması, məsələn, "YouTube" üçün) və ya televiziya/kabel televiziyasında yayımlanacaq sənədli filmlərin hazırlanmasını da təşkil edilə bilər.

- **Məlumat masaları**

AZURE layihəsinin başladığı vaxt hər bir Regional Enerji Şəbəkəsində yerli sakinlərə maraqlı tərəflərin cəlb olunması, layihə tədbirləri, Əlaqələndirici Şəxsin (ƏŞ) (LİQ-in Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssisi (MTCM)) əlaqə məlumatları haqqında məlumat vermək üçün "Məlumat Masaları" təşkil ediləcəkdir. Əlaqələndirici Şəxs bu məlumat masalarını yerli bələdiyyələrdə quraşdıracaq və burada LTMQT-lər və digər maraqlı tərəflərlə görüşərək layihə haqqında məlumatları bölüşə biləcəklər. Bu məlumat masalarında "AZURE" layihəsi ilə bağlı müxtəlif sosial və ekoloji məsələlər haqqında broşuralar və flayerlər də təqdim ediləcəkdir.

- **Həssas qrupların fikirlərini öyrənmək və onları iştirak etməyə təşviq etmək üçün təklif olunan strategiya /fərqli tədbirlər**

Əlverişsiz və həssas vəziyyətdə olan qrupların daşdığı əlavə yük və üzləşdiyi çətinlikləri nəzərə alaraq, ƏMSS 10-nun 16-cı bəndi göstərir ki, "MTCP əlverişsiz və ya həssas kimi müəyyən edilmiş şəxslərin səmərəli iştirakına imkan yaratmaq üçün fərqləndirilmiş tədbirləri ehtiva edəcək. Bu cür müxtəlif şəkildə təsirlərə məruz qalan qruplarla əlaqə

qurmaq üçün xüsusi yanaşmalar və daha çox resurs tələb oluna bilər ki, onlar potensial olaraq özlərinə təsir edə biləcək məsələlər haqqında ehtiyac duyduqları məlumatları əldə edə bilsinlər."

Bu məqsədlə, layihə çərçivəsində əlverişsiz və həssas vəziyyətdə olan qrupların məlumat əldə etmək, rəylərini və ya şikayətlərini bildirmək üçün bərabər imkanlara malik olmalarını təmin etmək üçün xüsusi tədbirlər görülməkdir. Layihə işçiləri, xüsusilə AZURE-LİQ-də və ya Nəzarət Mühəndisinin (NM) komandasında təhlükəsizlik tədbirləri üzrə məsləhətçi kimi çalışanlar bu qruplarla təmas qurmağın və layihənin təsirləri haqqında zəruri məlumatlandırma brifinqləri keçirməyin yollarını tapmalıdırlar. Bu məqsədlə, LİQ-in Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssisi (MTCM) əlverişsiz və həssas vəziyyətdə olan qruplarla birbaşa əlaqə quracaqlar. Bu qrupların ehtiyaclarının düzgün şəkildə qarşılanmasını təmin etmək üçün bir sıra fokus qrupu müzakirələri (FQM) həyata keçiriləcəkdir.

Azerenerji Layihənin marşrutu boyunca məlum olan həssas şəxslərin siyahısını əldə etmək məqsədilə aidiyyəti regional dövlət orqanlarına müraciət etmişdir. Aidiyyəti qurumlar bu siyahıları Azerenerji-nin PIU-suna təqdim etmişlər. PIU-nun SES-i təqdim edilmiş siyahılar əsasında yerli bələdiyyələrlə əlaqə saxlayaraq həssas şəxslərə birbaşa çıxışı təmin etmiş və onların fikir və narahatlıqlarının nəzərə alınmasına şərait yaratmışdır. Maraqlı tərəflərin iştirakını təmin etmək üçün müxtəlif qruplar üçün əlverişli vaxtlarda məsləhətləşmələrin təşkili, zərurət yarandıqda nəqliyyat imkanlarının təmin edilməsi və məcburi köçkün icmaları kimi coğrafi baxımdan təcrid olunmuş icmalarla birbaşa əlaqənin yaradılması da daxil olmaqla məqsədyönlü tədbirlər həyata keçiriləcəkdir.

Layihə RAP-ın hazırlanması mərhələsində məsləhətləşmələrə başlamış və RAP-ın açıqlanması, torpaqların alınması, RAP-ın icrası, tikinti və istismar mərhələləri boyunca kreditörərin tələblərinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş PAP-lar, həssas qruplar və digər aidiyyəti maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmələri davam etdirəcəkdir. RAP-a uyğun olaraq, dirək yerlərində daimi torpaq alınmasına məruz qalan həssas şəxslərə standart torpaq kompensasiyasına əlavə olaraq bir aylıq minimum əmək haqqı məbləğində əlavə kompensasiya ödəniləcəkdir. Bu tədbir köçürülmənin və ya aktivlərin itirilməsinin təsirlərini daha az qarşılamaq imkanına malik şəxslər arasında dolanışq vasitələrinin bərpasını və yaşayış səviyyəsinin qorunmasını dəstəkləmək məqsədi daşıyır və ESS5-in həssas qruplara diferensial dəstəyin göstərilməsi ilə bağlı tələblərinə uyğundur.

Layihənin icrası zamanı gender həssaslığını nəzərə alan əlavə məsləhətləşmələr keçiriləcəkdir. Bu məsləhətləşmələr ilkin məlumat bazasında müəyyən edilmiş boşluqların aradan qaldırılmasına və qadınların, eləcə də potensial olaraq kifayət qədər təmsil olunmayan digər maraqlı tərəf qruplarının davamlı iştirakının təmin edilməsinə yönəldiləcəkdir.

Bu tədbirlər həssas qrupların iştirakını və dolanışq vasitələrinin bərpasını gücləndirir, lakin onların icrasının izlənməsi üçün həssas şəxslər üzrə monitoring göstəricilərini və hesabat mexanizmini müəyyənləşdirmək vacibdir.

- **Məlumatların açıqlanması**

Hazırda Azerenerji-nin internet saytı (<http://www.azerenerji.gov.az/az>) layihə sənədlərinin, o cümlədən sosial fəaliyyətə dair sənədlərin Azərbaycan və ingilis dillərində açıqlanması üçün istifadə olunur. Yuxarıda qeyd olunan bölmələrdə sadalanan bütün gələcək ekoloji və sosial monitoring hesabatları, o cümlədən Layihə üzrə yeniliklər, sosial və ekoloji hesabatlarda və ya sənədlərdə istifadə olunan terminlərin asan başa düşülən izahı və çap materiallarında təqdim olunan bütün müvafiq məlumatlar eyni Azerenerji veb-səhifəsində açıqlanacaqdır. Layihənin Şikayətlərin Araşdırılması Mexanizmi (GRM) haqqında ətraflı məlumatlar təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə RAP-ın açıqlanması üzrə görüşlər zamanı təqdim edilmiş və Azerenerji-nin internet saytında onlayn şikayətlərin təqdim edilməsi forması da yaradılmışdır[1]. PIU-nun SES-in əlaqə məlumatları və əlaqə ofisinin rekvizitləri internet saytında yerləşdiriləcəkdir. Layihənin internet səhifəsi PAP-lar və digər maraqlı tərəflər üçün mütəmadi olaraq yenilənəcəkdir.

Layihə çərçivəsində PAP-lar əsas maraqlı tərəflər kimi qəbul edilir və maraqlı tərəflərin iştirakı fəaliyyətləri şəffaflıq, inklüzivlik və bərabər hüquqlu iştirak prinsipləri əsasında həyata keçiriləcəkdir. Azerenerji, Nəzarət Mühəndisi və Podratçı layihənin icrası boyunca təsirə məruz qalan icmaların, ev təsərrüfatlarının və yerli hakimiyyət orqanlarının mənalı iştirakını təmin etmək məqsədilə inklüziv iştirak proqramı həyata keçirəcəklər. İlkin olaraq 2025-ci ilin yanvar ayında açıqlanmış SEP maraqlı tərəflərin iştirakı üçün əsas çərçivə sənədi kimi xidmət edir və yenilənmiş ESIA-nın nəticələrini, RAP ilə bağlı fəaliyyətləri, o cümlədən məlumatların açıqlanmasını, məsləhətləşmələri, rəylərin toplanmasını və torpaqların alınması və köçürülmə prosesləri zamanı şikayətlərin idarə edilməsini əks etdirmək məqsədilə yenilənir. Məsləhətləşmələrin nəticələri və maraqlı tərəflərin rəyləri sistemli şəkildə sənədləşdiriləcək, monitoring ediləcək və Layihə üzrə qərarların qəbul edilməsinə və tərəqqi hesabatlarına daxil ediləcəkdir. Xüsusi diqqət kompensasiya variantlarına, mikro-marşrutlaşdırma imkanlarına, məhsul yığımı dövrlərində kənd təsərrüfatı bitkilərinin qorunmasına, qiymətləndirmə metodologiyalarına və həssas qrupların müəyyən edilməsinə yönəldiləcəkdir. Bu yanaşma şəffaf kommunikasiyanı dəstəkləmək, sosial riskləri minimuma endirmək və köçürülmə tədbirlərinin ədalətli və davamlı şəkildə həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədi daşıyır.

Ümumilikdə, RAP çərçivəsində keçirilmiş məsləhətləşmələr göstərmişdir ki, Layihə ümumilikdə qəbul edilir, lakin kompensasiya, tikinti işlərinin vaxtı və xüsusilə çoxillik bitkilər və bağçılıq fəaliyyətlərinə əsaslanan dolanışıq vasitələri kimi yüksək dəyərli kənd təsərrüfatı fəaliyyətlərinə təsirlərin qarşısının alınması ilə bağlı aydın gözləntilər mövcuddur. Layihənin icrası zamanı davamlı maraqlı tərəflərin iştirakı vasitəsilə icmaların gözləntilərinin nəzərə alınması və müvafiq məsələlərin həlli davam etdiriləcəkdir.

7.2.1. Layihənin hazırlanması müddətində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin icmalı – ƏMSSTQ mərhələsi

ESIA mərhələsində Azerenerji 30 sentyabr – 2 oktyabr 2024-cü il tarixlərində Layihənin təsirinə məruz qalan 34 klaster icmasında maraqlı tərəflərlə əlaqələndirmə fəaliyyətləri həyata keçirmişdir. Görüşlər Hacıqabul, Ağsu, Ağdaş, Şamaxı, Göyçay, İsmayıllı rayonlarını və Mingəçevir şəhərini əhatə etmişdir. Görüşlərdə ümumilikdə 373 maraqlı tərəf, o cümlədən 95 qadın və 278 kişi iştirak etmişdir.

İctimai Məsləhətləşmələrin Məqsəd və Vəzifələri:

- Layihənin əhatə dairəsi (ümumi məlumatlar, məqsədlər, komponentlər və s.) barədə məlumat vermək;
- AZURE Layihəsinin Ətraf Mühit və Sosial Çərçivə (ESF) sənədlərini — Əhatə Dairəsi Hesabatını (Scoping Report), Köçürülmə Siyasəti Çərçivəsini (RPF), Maraqlı Tərəflərin İştirakı Planını (SEP) və Əmək İdarəetmə Prosedurlarını (LMP) — təqdim etmək; bu sənədlər Layihə fəaliyyətlərinin potensial ekoloji və sosial təsirlərini və müvafiq təsirlərin azaldılması tədbirlərini təsvir edir;
- Yuxarıda qeyd olunan sənədlərlə bağlı sualları cavablandırmaq;
- Ətraf Mühit və Sosial Çərçivə (ESF) sənədlərinin yekun versiyalarına daxil edilmək üçün rəy və təklifləri toplamaq.

İctimai məsləhətləşmələrin iştirakçıları:

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri;
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İctimai məsləhətləşmələrin protokolları Əlavə G-də təqdim olunur.

AZURE Layihəsi üzrə ESIA-nı hazırlayan məsləhətçi İglim 30 sentyabr – 2 oktyabr 2024-cü il tarixlərində təsir zonasında (Aol) yerləşən icmaların, o cümlədən qadınların və digər həssas icma qruplarının nümayəndələrinin iştirakı ilə fokus qrup məsləhətləşmələri keçirmişdir. Bu görüşlər zamanı maraqlı tərəflərə AZURE Layihəsi, onun müsbət təsirləri, habelə ESIA çərçivəsində hazırda qiymətləndirilən potensial ekoloji və sosial risklər və təsirlərin azaldılması tədbirləri barədə məlumat verilmişdir. İştirakçıların Layihə, onun faydaları və riskləri ilə bağlı fikirləri əvvəlcədən hazırlanmış xüsusi fokus qrup məsləhətləşmə sorğuları vasitəsilə toplanmışdır.

Məsləhətləşmələr Layihənin təsirinə məruz qalan icmaların Layihə planları və ESIA prosesi ilə bağlı fəal müzakirələrə cəlb edilməsi yolu ilə onların konkret narahatlıqlarının müəyyən edilməsinə kömək etmişdir. Keçirilmiş məsləhətləşmələrin xülasəsi Əlavə H-də təqdim olunur.

İctimai məsləhətləşmələr və fokus qrup müzakirələri barədə məlumat:

- Hacıqabul rayonu, Navahi qəsəbəsi: Navahi, Rəncbər, Qızılburun, Pirsəet və Atbulaq kəndlərindən 24 maraqlı tərəf (8 qadın, 16 kişi) iştirak etmişdir.
- Şamaxı rayonu, Ovçulu və Göylər Çöl kəndləri: 45 maraqlı tərəf (20 qadın, 25 kişi) iştirak etmişdir.
- Ağsu rayonu: Ləngəbiz, Bico, Qaşad, Gəgəli, Daşdəmirbəyli, Qaraqoyunlu və Ülgüc kəndlərindən 100 maraqlı tərəf (28 qadın, 72 kişi) iştirak etmişdir.
- İsmayilli rayonu: İsmayilli rayonunun Qubaxəlilli kəndindən, habelə Göyçay rayonunun Qarabaqqal və Qaraməryəm kəndlərindən 38 maraqlı tərəf (7 qadın, 31 kişi) iştirak etmişdir.
- Göyçay rayonu: Ərəb-Cəbirli 2 və Mirzəhüseynli kəndlərindən 23 maraqlı tərəf (4 qadın, 19 kişi) iştirak etmişdir.
Qeyd: mənbə mətnində "4 women, 19 women" yazılıb; kontekstə əsasən ikinci göstəricinin "19 men" olması nəzərdə tutulur.
- Mingəçevir şəhəri: 41 maraqlı tərəf (13 qadın, 28 kişi) iştirak etmişdir.
- Yevlax rayonu: Tanrıqulular, Hürüuşağı, Boşçalı, Havalı, Hacıselli, Salahlı, Araz, Axsam və Qulovşa kəndlərindən 76 maraqlı tərəf (10 qadın, 66 kişi) iştirak etmişdir.

- Ağdaş rayonu: Huşun, Yuxarı Ağcayazı, Qoşaqaovaq və Ərəbocağı icmalarından 26 maraqlı tərəf (5 qadın, 21 kişi) iştirak etmişdir.

RAP-ın hazırlanması mərhələsində həyata keçirilmiş sahə fəaliyyətlərinin xülasəsi

Səkkiz rayon üzrə 596 ev təsərrüfatı başçısı ilə sosial-iqtisadi ilkin vəziyyət sorğusu aparılmış və ümumilikdə 2 907 nəfərlik əhali əhatə olunmuşdur. Sorğu Layihə ərazisinin əsasən kənd və kənd təsərrüfatı xarakterli olduğunu, əkinçilik və heyvandarlığın əsas dolanışqı mənbələri olduğunu təsdiq etmişdir.

Təsirə məruz qalan aktivləri sənədləşdirmək və kompensasiya tədbirlərinin müəyyənləşdirilməsinə dəstək vermək məqsədilə sahə üzrə aktivlərin siyahıya alınması və qiymətləndirilməsi tədqiqatları aparılmışdır. Toplanmış məlumatların etibarlılığını və dəqiqliyini təmin etmək üçün seçilmiş yaşayış məntəqələrində yoxlama səfərləri və əlavə müsahibələr keçirilmişdir. Bu fəaliyyətlər sorğu nəticələrinin qarşılıqlı yoxlanılmasına və ümumi təsir qiymətləndirilməsi və RAP-ın hazırlanması üçün əlavə keyfiyyət xarakterli məlumatların əldə edilməsinə imkan vermişdir.

Sahə işləri çərçivəsində həyata keçirilmiş fəaliyyətlər:

1. Aktivlərin siyahıya alınması – sentyabr 2025: Dirək yerləri və servitutlardan təsirlənən torpaqlar üzrə sahə aktivlərinin inventarlaşdırılması Azerenerji tərəfindən cəlb edilmiş müstəqil qiymətləndirmə şirkəti tərəfindən aparılmışdır. Sahə işləri iki mərhələdə — 03.09.2025–29.09.2025 və 03.10.2025–29.10.2025 tarixlərində — layihə dəhlizi boyunca bütün təsirə məruz qalan əraziləri əhatə etməklə həyata keçirilmişdir.
2. Ev təsərrüfatları üzrə sorğular: dirək yerlərindən təsirlənən ev təsərrüfatları üzrə 2025-ci ilin oktyabrında, servitut əraziləri üzrə isə 2026-cı ilin yanvarında aparılmışdır.
3. Təsirə məruz qalan biznes subyektləri ilə sorğular: 2025-ci ilin noyabrında keçirilmişdir.
4. Yoxlama üzrə sahə işi: 2026-cı ilin fevral ayında həyata keçirilmişdir.

RAP çərçivəsində üç əsas sahə tədqiqatı aparılmışdır:

- Dirək yerləri üzrə sorğu: Azerenerji-nin sorğu qrupu tərəfindən 7–20 oktyabr 2025-ci il tarixlərində aparılmışdır. Tədqiqat çərçivəsində 8 rayonda 45 yaşayış məntəqəsinə səfər edilmiş və 238 nəfərlə müsahibə aparılmışdır.
- Servitut əraziləri üzrə sorğu: Azerenerji-nin sorğu qrupu tərəfindən 12–23 yanvar 2026-cı il tarixlərində aparılmışdır. Bu çərçivədə 6 rayonda 45 yaşayış məntəqəsinə səfər edilmiş və ümumilikdə 358 nəfərlə müsahibə aparılmışdır.
- Yoxlama üzrə sahə işi: SRM Consulting tərəfindən 15–20 fevral 2026-cı il tarixlərində həyata keçirilmişdir. Nəticədə 7 rayonda 27 yaşayış məntəqəsinə səfər edilmiş; 29 bələdiyyə nümayəndəsi, torpaqları təsirə məruz qalan 125 nəfər (onlardan 5-i qadın), 3 rəsmi icarəçi, 1 qeyri-rəsmi icarəçi və 1 təsirə məruz qalmış biznes subyekti ilə müsahibələr aparılmışdır.

Sahə işləri zamanı iştirakçılardan Layihə ilə bağlı daha ətraflı məlumat almaq istədikləri mövzular barədə soruşulmuşdur. İştirakçıların ən çox məlumat almaq istədiyi məsələ tikinti işlərinin başlanma və başa çatma tarixləri olmuş və bütün müraciətlərin 23%-ni təşkil etmişdir. Bunun ardınca xəttin marşrutu (17%) və torpağa təsirlər (17%) gəlmişdir. Torpağın özgeninkiləşdirilməsi (16%) və dolanışqı vasitələrinə təsirlər (16%) də iştirakçılar üçün mühüm məsələlər olmuşdur. Digər tərəfdən, məşğulluq (4%), heyvandarlığa təsirlər (6%) və ağaclara təsirlər (2%) iştirakçılar tərəfindən daha az əhəmiyyətli hesab edilmişdir.

Ümumilikdə, sahə işləri 8 rayonda 45 yaşayış məntəqəsini əhatə etmiş və hər iki sorğu mərhələsi üzrə ümumilikdə 596 ev təsərrüfatı sorğuya cəlb edilmişdir. Hər iki sorğu mərhələsində qadınların iştirakı aşağı olmuş və respondentlərin təxminən 14%-ni təşkil etmişdir. Sorğuların nəticələri Layihə üzrə hərtərəfli sosial-iqtisadi ilkin vəziyyət məlumat bazasının formalaşdırılmasına və xüsusilə torpaqdan istifadə, dolanışıq vasitələri və həssaslıqla bağlı potensial layihə təsirlərinin müəyyən edilməsinə dəstək vermişdir.

7.2.2. RAP-ın açıqlanması üzrə İctimai Məsləhətləşmələr zamanı maraqlı tərəflərin iştirakının xülasəsi

Dünya Bankının razılığından sonra 235 km uzunluğunda 500 kV-luq OHL üzrə RAP-ın layihəsi 2026-cı ilin aprel ayında Azərbaycan və ingilis dillərində Azerenerji-nin internet saytında, ingilis dilində isə Dünya Bankının internet saytında açıqlanmışdır.

RAP-ın açıqlanmasından sonra Azerenerji PAP-lar, yerli hakimiyyət orqanları, QHT-lər və digər maraqlı tərəflərlə RAP-ın müddəalarının açıqlanması, rəylərin toplanması və narahatlıqların müzakirəsi məqsədilə məsləhətləşmə görüşləri keçirmişdir. Məsləhətləşmələrin nəticələri sənədləşdirilmiş və RAP-a daxil edilmək üçün nəzərdən keçiriləcəkdir. Zərurət yarandıqda RAP yenilənərək Dünya Bankına yenidən təqdim ediləcəkdir. Məsləhətləşmə və yenilənmə prosesi başa çatdıqdan sonra yekun RAP Azərbaycan dilində yerli səviyyədə və Azerenerji-nin internet saytında, ingilis dilində isə Dünya Bankının internet saytında açıqlanacaqdır.

Azerenerji 27 aprel – 2 may 2026-cı il tarixlərində Hacıqabul, Ağsu, Ağdaş, Şamaxı, Göyçay, İsmayilli rayonlarında və Mingəçevir şəhərində RAP-ın açıqlanması üzrə ictimai məsləhətləşmələr keçirmişdir. Görüşlərdə ümumilikdə 192 maraqlı tərəf, o cümlədən 25 qadın və 167 kişi iştirak etmişdir.

Məsləhətləşmələr zamanı son tarix (cut-off date) rəsmi olaraq yenidən elan edilmiş, layihənin qısa təsvirini, texniki xüsusiyyətlərini, GRM-i və təyin edilmiş əlaqələndirici şəxsin məlumatlarını əks etdirən broşür bütün iştirakçılara paylanmışdır.

Nəzarət Mühəndisinin Sosial Risklərin İdarə Edilməsi üzrə Mütəxəssisi bütün ictimai məsləhətləşmələrdə iştirak etmişdir.

İctimai Məsləhətləşmələrin Məqsəd və Vəzifələri

- Layihənin gözlənilən daimi və müvəqqəti sosial təsirlərinin miqyası barədə məlumat vermək;
- AZURE Layihəsinin Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planını (RAP) təqdim etmək və burada Layihə fəaliyyətlərinin potensial sosial təsirlərini, habelə müvafiq təsirlərin azaldılması və kompensasiya tədbirlərini izah etmək;
- Layihə üzrə son tarixi elan etmək və izah etmək;
- RAP ilə bağlı Şikayətlərin Araşdırılması Mexanizmini (GRM) təqdim etmək;
- RAP və Layihənin gözlənilən sosial təsirləri ilə bağlı sualları cavablandırmaq;
- Yekun RAP versiyasına daxil edilməsi üçün rəy və təklifləri toplamaq.

İctimai Məsləhətləşmələrin iştirakçıları

- Yerli İcra Hakimiyyəti nümayəndələri;
- Bələdiyyə üzvləri;

- Kənd sakinləri;
- Torpaq alınmasından təsirlənən şəxslər, təsirə məruz qalan torpaqların mülkiyyətçiləri və istifadəçiləri;
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndələri.

RAP-ın açıqlanması üzrə İctimai Məsləhətləşmələrin xülasəsi

- Hacıqabul rayonu: Rəncbər və Navahi kəndlərindən 21 iştirakçı (4 qadın, 17 kişi);
- Şamaxı rayonu, Ovçulu kəndi: 20 iştirakçı (1 qadın, 19 kişi);
- Ağsu rayonu: Gəgəli, Namirli, Qaraqışlı, Ağarx, Ülgüc, Daşdəmirli, Ərəbüşağı və Qaraməmmədli kəndlərindən 18 iştirakçı (4 qadın, 14 kişi);
- Göyçay rayonu: Hacalıkənd, Qarabaqqal, Alxasafa, Bığır, Ərəb-Cəbirli və İnçə kəndlərindən 34 iştirakçı (3 qadın, 31 kişi);
- Mingəçevir şəhəri: 39 iştirakçı (9 qadın, 30 kişi);
- Yevlax rayonu: Araz, Salahlı, Havalı, Xaldan, Ərəbbəsə və Tanrıqulular kəndlərindən 31 iştirakçı (4 qadın, 27 kişi);
- Ağdaş rayonu: Ərəboçağı, Dəhnəxəlil, Yuxarı Ağcayazı, Ərəb, Şəkili, Huşun və Qoşaqaovaq icmalarından 29 kişi iştirakçı.

İctimai məsləhətləşmələrin protokolları Əlavə I-də təqdim olunur.

İcma ilə Məsləhətləşmələr

Layihənin icra mərhələsi çərçivəsində və ekoloji və sosial tələblərə uyğun olaraq, 27 aprel – 1 may 2026-cı il tarixlərində Azərbaycan Respublikasının Hacıqabul, Şamaxı, Ağsu, İsmayilli, Göyçay, Ağdaş və Yevlax rayonlarında, həmçinin Mingəçevir şəhərində yerləşən klaster icmalarında bir sıra icma məsləhətləşmələri keçirilmişdir. Məsləhətləşmələrdə ümumilikdə 174 maraqlı tərəf, o cümlədən 36 qadın və 138 kişi iştirak etmişdir.

Məsləhətləşmələrin məqsədləri

Məsləhətləşmələr aşağıdakı məqsədlərlə keçirilmişdir:

- Layihənin məqsədləri və komponentləri də daxil olmaqla, Layihənin əhatə dairəsi barədə məlumat vermək;
- Podratçı və subpodratçıları, habelə planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etmək;
- Maraqlı tərəfləri potensial ekoloji və sosial təsirlər və müvafiq təsirlərin azaldılması tədbirləri barədə məlumatlandırmaq;
- İcmanın sağlamlığı və təhlükəsizliyi ilə bağlı əsas tədbirləri izah etmək;
- Son tarixi və Şikayətlərin Araşdırılması Mexanizminin (GRM) strukturunu açıqlamaq;
- Həm icmalar, həm də işçilər üçün mövcud olan GRM-i təqdim etmək;
- Maraqlı tərəflərin suallarını və narahatlıqlarını cavablandırmaq.

Məsləhətləşmələr zamanı Azerenerji və Podratçının nümayəndələri maraqlı tərəflərə bildirmişlər ki, AZURE Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçmişdir və işlərin 2026-cı ilin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılırdı. İştirakçılara Layihənin əhatə dairəsi, tikinti fəaliyyətləri, Podratçının məsuliyyətləri, potensial ekoloji və sosial təsirlər, təsirlərin azaldılması tədbirləri, icmanın sağlamlığı və təhlükəsizliyi üzrə müddəalar, torpaqlardan müvəqqəti istifadə və onların bərpası prosedurları, 15 may 2026-cı il tarixində müəyyən edilmiş son tarix, habelə kompensasiya və icma ilə bağlı məsələlərin həlli üçün mövcud şikayət mexanizmləri barədə məlumat verilmişdir.

Podratçının nümayəndəsi planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini və işlərin subpodratçılar arasında bölgüsünü təqdim etmiş, potensial ekoloji və sosial təsirləri və müvafiq təsirlərin azaldılması tədbirlərini izah etmişdir. Həmçinin icmanın sağlamlığı və təhlükəsizliyi tədbirləri, torpaqlardan müvəqqəti istifadə və bərpa prosedurları, habelə icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün mövcud şikayət mexanizmi və əlaqə nömrələri barədə məlumat verilmişdir.

Nəzarət Mühəndisinin Maraqlı Tərəflərin İştirakı üzrə Mütəxəssisi bütün görüşlərdə iştirak etmişdir.

İcma məsləhətləşmələrinin protokolları Əlavə J-də təqdim olunur.

Cədvəl 3: Layihənin hazırlanması, o cümlədən ƏMSSTQ və köçürülmənin planlaşdırılması üçün maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi

Hədəf maraqlı tərəflər	Müzakirə mövzusu	İstifadə olunan metodlar	Məsul tərəflər	Tezlik/Vaxt çərçivəsi
Layihənin təsirinə məruz qalan tərəflər: Torpaqların alınmasından təsirlənən şəxslər	Torpağın alınması ilə bağlı narahatlıqlar, məsələn, alternativlər, kənd təsərrüfatı itkiləri, kompensasiyalar və s. Ətraf Mühit və Sosial Sahə (ƏMSS) riskləri və təsirləri və onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları Köçürmə Siyasəti üzrə Çərçivə Sənədi	Fərdi mü sahiblər/sorğular Qrup məsləhətləşmələri Şikayət mexanizmi Monitoring / hesabatvermə	"Azərenerji" ASC ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi Yerli hakimiyyət orqanları	<i>Bir dəfə (təqdimat / mü sahiblər)</i> <i>Həftəlik (qrup məsləhətləşmələri)</i> <i>Davamlı (şikayətlər)</i>
Layihənin həyata keçirildiyi ərazidə yaşayan insanlar	Layihə planı (Hava elektrik verilişi xətlərinin trassaları və torpaq üzərindən keçid hüquqları, tikinti qrafiki, giriş-çıxış yollarının istifadəsi) ƏMSS riskləri və təsirləri və onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları Məşğulluq imkanları	Təqdimatlar Qrup məsləhətləşmələri Sosial sorğular Təlim proqramları Şikayət mexanizmi Monitoring / hesabatvermə	"Azərenerji" (layihə, ekoloji və İR menecerləri) ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi Yerli hakimiyyət orqanları	<i>Bir dəfə (təqdimatlar, sosial sorğular, təlimlər)</i> <i>Həftəlik (qrup məsləhətləşmələri)</i> <i>Davamlı (şikayətlər)</i>
Əlverişsiz/ həssas vəziyyətdə olan ev təsərrüfatları	Layihə planı (Hava elektrik verilişi xətlərinin trassaları və torpaq üzərindən keçid hüquqları, tikinti qrafiki, giriş-çıxış yollarının istifadəsi) ƏMSS riskləri və təsirləri və onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları Risklər və təsirlər Təşviqat siyasətləri Məşğulluq imkanları	Təqdimatlar Qrup məsləhətləşmələri Sosial sorğular Təlim proqramları Şikayət mexanizmi Monitoring / hesabatvermə	"Azərenerji" (layihə, ekoloji və İR menecerləri) ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi Yerli hakimiyyət orqanları	<i>Bir dəfə (təqdimat, sosial sorğular, təlimlər)</i> <i>Həftəlik (qrup məsləhətləşmələri)</i> <i>Davamlı (şikayətlər)</i>
Ümumi əhali, iş axtaran şəxslər	Layihə planı	Təqdimatlar	"Azərenerji" ASC	<i>Bir dəfə (təqdimatlar)</i>

Hədəf maraqlı tərəflər	Müzakirə mövzusu	İstifadə olunan metodlar	Məsul tərəflər	Tezlik/Vaxt çərçivəsi
	Ətraf Mühit və Sosial Sahə (ƏMSS) riskləri və təsirləri və onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları Məşğulluq imkanları Təlimlər	Şikayət mexanizmi	Podratçılar	<i>Davamlı (şikayətlər)</i>
Biznes müəssisələri və biznes təşkilatları;	Layihə planı Ətraf Mühit və Sosial Sahə (ƏMSS) riskləri və təsirləri və onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları Tərəfdaşlıq imkanları	Təqdimatlar Fərdi / qrup məsləhətləşmələri Şikayət mexanizmi Monitoring/hesabatvermə	"Azərenerji" ASC Podratçılar Yerli biznes müəssisələri Yerli hakimiyyət orqanları	<i>Bir dəfə (təqdimat və məsləhətləşmələr)</i> <i>Davamlı (şikayətlər)</i>
Digər maraqlı tərəflər (xarici)	Layihə planı Təsirlər və bu təsirlərin yüngülləşdirilməsi planları	Təqdimatlar İctimai məsləhətləşmələr Şikayət mexanizmi	"Azərenerji" ASC ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi	<i>Bir dəfə (təqdimatlar)</i> <i>Davamlı (şikayətlər)</i>
QHT-lər - ekoloji məsələlər üzrə	Layihə planı Ətraf Mühit və Sosial Sahə (ƏMSS) riskləri və təsirləri və onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları	ƏMSSTQ prosesində məsləhətləşmələr Təqdimatlar / ictimai məsləhətləşmələr	"Azərenerji" ASC ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi	<i>Bir dəfə (təqdimat / ictimai məsləhətləşmələr)</i> <i>Davamlı (məsləhətləşmələr)</i>
QHT-lər – digərləri	Layihə planı Ətraf Mühit və Sosial Sahə (ƏMSS) riskləri və təsirləri və onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları	ƏMSSTQ prosesində məsləhətləşmələr Təqdimatlar / ictimai məsləhətləşmələr	"Azərenerji" ASC ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi	<i>Bir dəfə (təqdimat / ictimai məsləhətləşmələr)</i> <i>Davamlı (məsləhətləşmələr)</i>
İşçi təşkilatları	Layihə planı Tərəfdaşlıq/məşğulluq imkanları Əməyin idarə edilməsi prosedurları Ətraf Mühit və Sosial Sahə (ƏMSS) riskləri və təsirləri və	Təqdimatlar Məsləhətləşmələr Şikayət mexanizmi	"Azərenerji" ASC Podratçılar Biznes müəssisələri	<i>Bir dəfə (təqdimat / məsləhətləşmələr)</i> <i>Davamlı (şikayətlər)</i>

Hədəf maraqlı tərəflər	Müzakirə mövzusu	İstifadə olunan metodlar	Məsul tərəflər	Tezlik/Vaxt çərçivəsi
	onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları			
Elm və təhsil müəssisələri	Layihə planı Ətraf Mühit və Sosial Sahə (ƏMSS) riskləri və təsirləri və onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları	ƏMSSTQ prosesində məsləhətləşmələr Təqdimatlar / ictimai məsləhətləşmələr	"Azərenerji" ASC ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi	<i>Davamlı</i>
Rayon (o cümlədən kənd) nümayəndələri	Layihə planı Ətraf Mühit və Sosial Sahə (ƏMSS) riskləri və təsirləri və onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları	ƏMSSTQ və Layihənin hazırlanması mərhələsində məsləhətləşmələr Təqdimatlar / ictimai məsləhətləşmələr Görüşlər / müzakirələr	"Azərenerji" ASC ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi	<i>Davamlı (məsləhətləşmələr) Həftəlik (görüşlər/müzakirələr)</i>
Yerli hökumət idarələri	Layihə planı Ətraf Mühit və Sosial Sahə (ƏMSS) riskləri və təsirləri və onların təsirlərinin yüngülləşdirilməsi planları	ƏMSSTQ və Layihənin hazırlanması mərhələsində məsləhətləşmələr Təqdimatlar / ictimai məsləhətləşmələr Görüşlər / müzakirələr	"Azərenerji" ASC ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi	<i>Tələb əsasında (məsləhətləşmələr) Bir dəfə (görüşlər/müzakirələr)</i>
Nazirliklər	Layihə planı Texniki-iqtisadi qiymətləndirmə ƏMSSTQ hesabatı	Məsləhətləşmələr Təqdimatlar / ictimai məsləhətləşmələr Görüşlər / müzakirələr	"Azərenerji" ASC ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi	<i>Tələb əsasında (məsləhətləşmələr) Bir dəfə (görüşlər/müzakirələr)</i>
Mətbuat və media	Layihə planı ƏMSSTQ hesabatı	Press-revizlər Təqdimatlar / ictimai məsləhətləşmələr	"Azərenerji" ASC ƏMSSTQ üzrə məsləhətçi	<i>Aylıq (press-revizlər) Bir dəfə (təqdimatlar)</i>

7.2.3. Tikinti və istismar

Tikinti və istismar mərhələsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin məqsədi, təsirlərin yüngülləşdirilməsi tədbirlərinin planlaşdırıldığı kimi həyata keçirilməsini təmin etmək üçün bütün maraqlı tərəflərlə əlaqələri saxlamaqdan ibarətdir. Layihə tikinti mərhələsindən istismar mərhələsinə keçdikcə maraqlı tərəflərlə əlaqənin tezliyi azalacaq, lakin ƏMSSTQ və əlaqədar idarəetmənin planlaşdırılması prosesində ortaya çıxan və əvvəlcədən proqnozlaşdırılmayan hər hansı təsir və ya problemləri müəyyənləşdirmək və həll etmək üçün şikayət mexanizminin fəaliyyətinin davam etdirilməsi kimi əsas metodlardan istifadə olunacaqdır.

Tikinti və istismar mərhələsi Layihənin ən uzun mərhələsidir və obyektin fəaliyyət müddəti boyunca davam edəcəkdir. MTCP, Layihə müddəti ərzində lazım ola biləcək cəlb olunma fəaliyyətlərini əks etdirmək üçün vaxtaşırı və layihəyə əsas dəyişikliklər edildikdə yenilənəcəkdir.

Bu bölmə layihənin icrası zamanı cəlb edilməyə dair əlavə məlumatlar vermək üçün yenidən nəzərdən keçirilmiş MTCP-də yenilənəcək və ƏMSSTQ prosesinin tərkib hissəsi kimi həyata keçirilmiş cəlb edilmə prosesindən əldə olunan məlumatlarla təmin ediləcəkdir.

Tikinti və istismar mərhələsindəki əsas fəaliyyətlərin icmalı aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

Cədvəl 4: Tikinti və istismar müddətində və daha əvvəl maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi

Hədəf maraqlı tərəflər	Müzakirə mövzusu	İstifadə olunan metodlar	Məsul tərəflər	Tezlik/Vaxt çərçivəsi
Layihənin təsirinə məruz qalan tərəflər: Torpaqların alınmasından təsirlənən şəxslər	Köçürmə planları Kompensasiya ödənişləri MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASI PLANI	Fərdi müsahibələr/sorğular Qrup məsləhətləşmələri Şikayət mexanizmi Monitoring / hesabatvermə	"Azərenerji" ASC Yerli hakimiyyət orqanları	<i>Həftəlik (müsahibələr / qrup məsləhətləşmələri)</i> <i>Davamlı (şikayətlər)</i>
Layihənin həyata keçirildiyi ərazidə yaşayan insanlar	Tikinti qrafiki Layihə fəaliyyətləri Texniki xidmət işləri Təsirlərin idarə edilməsi İcma və fərdi Məşğulluq imkanları	Fərdi / qrup məsləhətləşmələri Təlimlər Şikayət mexanizmi Monitoring / hesabatvermə	"Azərenerji" (layihə, ekoloji və İR menecerləri) Yerli hakimiyyət orqanları	<i>Tikinti mərhələsində aylıq (təlimlər / məsləhətləşmələr)</i> <i>Davamlı (şikayətlər)</i>
Əlverişsiz/ həssas vəziyyətdə olan ev təsərrüfatları	Tikinti qrafiki Layihə fəaliyyətləri Təşviqat siyasətləri Təsirlərin idarə edilməsi Səhiyyə ilə bağlı narahatlıqlar Məşğulluq imkanları	Fərdi / qrup məsləhətləşmələri Təlimlər Şikayət mexanizmi Monitoring / hesabatvermə	"Azərenerji" (layihə, ekoloji və İR menecerləri) Yerli hakimiyyət orqanları	<i>Tikinti mərhələsində aylıq (təlimlər / məsləhətləşmələr)</i> <i>Davamlı (şikayətlər)</i>
Ümumi əhali, iş axtaran şəxslər	Layihə fəaliyyətləri Təsirlərin idarə edilməsi	Şikayət mexanizmi İş danışıqları	"Azərenerji" ASC Podratçılar	<i>Davamlı (şikayətlər)</i> <i>Tələb əsasında (iş danışıqları)</i>
Biznes müəssisələri və biznes təşkilatları;	Layihə fəaliyyətləri Təsirlərin idarə edilməsi Tərəfdaşlığın qurulması İnklüziv məhsullar/xidmətlər Süni qiymət artımına qarşı məsləhətləşmələr	Məsləhətləşmələr Danışıqlar Şikayət mexanizmi Monitoring/hesabatvermə	"Azərenerji" ASC Podratçılar Yerli biznes müəssisələri Yerli hakimiyyət orqanları	<i>Bir dəfə (məsləhətləşmələr/danışıqlar)</i> <i>Davamlı (monitorinq / şikayətlər)</i>
Digər maraqlı tərəflər (xarici)	Layihə fəaliyyətləri Təsirlərin idarə edilməsi	Məsləhətləşmələr Şikayət mexanizmi	"Azərenerji" ASC	<i>Tələb əsasında (məsləhətləşmələr)</i>

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

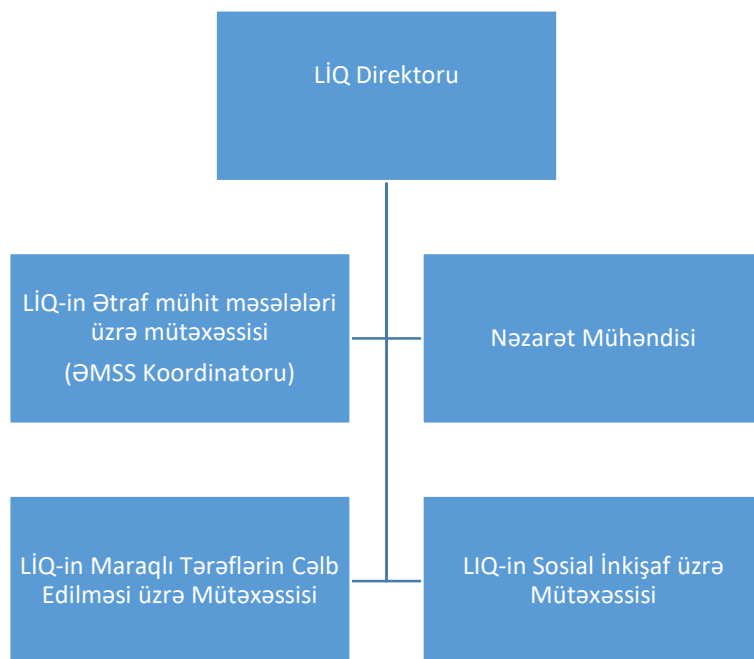
Hədəf maraqlı tərəflər	Müzakirə mövzusu	İstifadə olunan metodlar	Məsul tərəflər	Tezlik/Vaxt çərçivəsi
	Tərəfdaşlıq imkanları		Podratçılar	<i>Davamlı (şikayətlər)</i>
QHT-lər - ekoloji məsələlər üzrə	Təsirlərin idarə edilməsi	Məsləhətləşmələr Şikayət mexanizmi	"Azərenerji" ASC Podratçılar	<i>Tələb əsasında (məsləhətləşmələr) Davamlı (şikayətlər)</i>
QHT-lər – digərləri	Layihə fəaliyyətləri Təsirlərin idarə edilməsi	Məsləhətləşmələr Şikayət mexanizmi	"Azərenerji" ASC Podratçılar	<i>Tələb əsasında (məsləhətləşmələr) Davamlı (şikayətlər)</i>
İşçi təşkilatları	Layihə fəaliyyətləri Təsirlərin idarə edilməsi	Məsləhətləşmələr Şikayət mexanizmi	"Azərenerji" ASC Podratçılar Biznes müəssisələri	<i>Tələb əsasında (məsləhətləşmələr) Davamlı (şikayətlər)</i>
Elm və təhsil müəssisələri	Təsirlərin idarə edilməsi	Məsləhətləşmələr	"Azərenerji" ASC	<i>Tələb əsasında (məsləhətləşmələr)</i>
Rayon (o cümlədən kənd) nümayəndələri	Layihə fəaliyyətləri Təsirlərin idarə edilməsi	Məsləhətləşmələr Şikayət mexanizmi	"Azərenerji" ASC Podratçılar	<i>Tikinti mərhələsində həftəlik (məsləhətləşmələr) Davamlı (şikayətlər)</i>
Yerli hökumət idarələri	Layihə fəaliyyətləri Təsirlərin idarə edilməsi	Məsləhətləşmələr Şikayət mexanizmi Monitoring / hesabatvermə	"Azərenerji" ASC Podratçılar	<i>Tikinti mərhələsində həftəlik (məsləhətləşmələr) Aylıq (hesabatvermə) Davamlı (şikayətlər)</i>
Nazirliklər	Təsirlərin idarə edilməsi	Monitoring / hesabatvermə	"Azərenerji" ASC	<i>Bir dəfə (hesabatvermə)</i>
Mətbuat və media	Layihə fəaliyyətləri Təsirlərin idarə edilməsi	Press-revizlər Şikayət mexanizmi	"Azərenerji" ASC	<i>Tikinti mərhələsində aylıq Davamlı (şikayətlər)</i>

7.2.4. İstismardan çıxarılma və bağlanma

Bu layihə çərçivəsində mövcud hava elektrik verilişi xətləri (ATL) və yarımstansiyaların istismardan çıxarılmayacağını və ya bağlanmayacağını dəqiqləşdirmək vacibdir. Bu ciddi əhəmiyyətli infrastruktur komponentləri sabit və etibarlı enerji təchizatını təmin etməyə dair davamlı öhdəliyimizin bir hissəsi olaraq fəaliyyətini davam etdirəcək. Layihə çərçivəsində elektrik verilişi xətlərinin və yarımstansiyaların cari fəaliyyətini pozmadan səmərəliliyi və fəaliyyəti yaxşılaşdırmağa yönəlmiş təkmilləşdirmələr və yeniləmələr əsas diqqət mərkəzində olacaq. Bu, enerji infrastrukturumuzun dayanıqlı qalmasını və bütün maraqlı tərəflərin tələblərini qarşılamağa davam etməsini təmin edir.

8. VƏZİFƏ VƏ ÖHDƏLİKLƏR

MTCP-nin icrası üçün, ümumilikdə maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinə cavabdeh olan “Azərenerji”-LIQ MTCPM və Layihənin Nəzarət Mühəndisinin heyəti tərəfindən fəal şəkildə dəstəklənən AZURE-MTCP qrupu təşkil olunacaq. Lakin, MTCP-də nəzərdə tutulan müxtəlif fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi üçün MTCPM-in “Azərenerji” daxilindəki digər əsas maraqlı tərəflərlə, həmçinin Neftçala, Biləsuvar, Salyan, Hacıqabul, Ağsu, Göyçay, Ağdaş, Yevlax, Qobustan, Abşeron, İsmayıllı, Şamaxı və Qaradağ rayonları və Mingəçevir şəhərindəki digər milli və yerli hökumət şöbələri/agentlikləri ilə sıx koordinasiya işləməsi zəruri olacaq.

Bu şəxslərin/maraqlı tərəflərin vəzifə və öhdəlikləri aşağıdakı Cədvəldə ümumiləşdirilmişdir.

Cədvəl 5: Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üzrə vəzifə və öhdəliklər

Vəzifəsi	Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üzrə öhdəlikləri
LIQ Direktoru	MTCP-in icrasına ümumi cavabdehlik
ƏMSS Koordinatoru Ətraf mühit məsələləri üzrə mütəxəssis	Podratçıların ƏMŞİP və MTCP fəaliyyətləri üzrə əlaqələndirilməsi və onlara nəzarət
Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssis	- MTCP-nin planlaşdırılması və icrası; - Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üzrə fəaliyyətlərə rəhbərlik - Layihə ərazisində aztəminatlı və həssas qruplarla əlaqə və koordinasiya - Daxil olmuş şikayətlərin düzgün qeydə alınması və izlənməsini təmin etmək
Sosial risklər üzrə mütəxəssis	Sosial fəaliyyətin monitorinqi və Azərbaycan Hökuməti və Dünya Bankına hesabat vermək

Vəzifəsi	Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üzrə öhdəlikləri
ƏMSSTQ üzrə Məsləhətçi	• Məlumatların, o cümlədən ƏMSSTQ nəticələrinin vaxtında və şəffaf şəkildə bütün maraqlı tərəflərə açıqlanmasını təmin etmək; • Maraqlı tərəflərin maraqlarını, narahatlıqlarını, təsirlərini və layihənin onlara potensial təsirini başa düşmək üçün təhlil aparmaq; • İctimai məsləhətləşmələr təşkil etmək və keçirmək, bütün müvafiq maraqlı tərəflərin geniş iştirakı təmin etmək; • Məsləhətləşmələr zamanı maraqlı tərəflərdən aktiv şəkildə rəylər, narahatlıq doğuran məsələlər və təklifləri toplamaq.
KFP üzrə Məsləhətçi	• Maraqlı tərəfləri köçürülmə prosesi, onların hüquqları, səlahiyyətləri və vaxt qrafiki haqqında məlumatlandırmaq üçün aydın, mədəni cəhətdən uyğun və əlçatan materiallar hazırlamaq. • KFP prosesi ilə bağlı bütün maraqlı tərəflərə, xüsusilə də LTMQT-lərə məlumatların şəffaf, ardıcıl və vaxtında açıqlanmasını təmin etmək. • Layihənin təsirinə məruz qalan şəxslər və icmalar üzərində köçürülmənin sosial, iqtisadi və mədəni təsirlərini qiymətləndirmək və bu qiymətləndirməyə maraqlı tərəflərin rəylərini daxil etmək
Tikintiyə Nəzarət Mühəndisi	• Layihə sifarişçisi ilə hökumət agentlikləri, podratçılar, yerli icmalar və digər müvafiq tərəflər daxil olmaqla müxtəlif maraqlı tərəflər arasında əsas texniki əlaqələndirici kimi xidmət göstərmək. • Maraqlı tərəflər tərəfindən qaldırılan texniki şikayətlərin həllinə kömək etmək, həll yollarının texniki cəhətdən əsaslandırılmış və bütün tərəflər üçün məqbul olmasını təmin etmək. • Layihə sifarişçisi ilə maraqlı tərəflər arasında layihənin texniki aspektləri ilə bağlı münaqişələrin həllinə yönəlmis vasitəçilik söylərində iştirak etmək. • Texniki təqdimatlar, rəylər və bu rəylərin necə nəzərə alındığı da daxil olmaqla, bütün maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərinin ətraflı qeydlərini saxlamaq. • LIQ ilə sıx əməkdaşlıq edərək və onların göstərişi ilə və yerli Şikayətlərin Həlli Komitəsində iştirak edərək, layihə müdaxilələri səbəbindən yaranan şikayətləri ötürmək və həll etmək
Podratçı	• Tikinti mərhələsində maraqlı tərəflərin iştirakı fəaliyyətlərinə cavabdeh İcma ilə Əlaqələndirmə üzrə Mütəxəssis (CLO) və ya təyin edilmiş nümayəndə təyin etmək. • SEP, C-ESMP və digər layihəyə xas idarəetmə planlarında Podratçıya həvalə edilmiş maraqlı tərəflərin iştirakı fəaliyyətlərini həyata keçirmək. • Planlaşdırılan tikinti işləri, qrafiklər, müvəqqəti məhdudiyyətlər və təsirlərin azaldılması tədbirləri barədə yerli icmalar, torpaq mülkiyyətçiləri, yol istifadəçiləri və digər təsirə məruz qalan maraqlı tərəflərlə müntəzəm əlaqə saxlamaq. • Tikinti işləri, yolların bağlanması, nəqliyyatın alternativ istiqamətlərə yönləndirilməsi, kommunal xidmətlərdə fasilələr və yerli sakinlərə və ya biznes subyektlərinə təsir göstərə biləcək digər fəaliyyətlər barədə təsirə məruz qalan icmalara əvvəlcədən məlumat vermək. • PIU və Nəzarət Mühəndisi tərəfindən təşkil edilən icma görüşlərində, məsləhətləşmələrdə, açıqlama tədbirlərində və şikayətlərin həlli fəaliyyətlərində iştirak etmək. • Layihənin Şikayətlərin Araşdırılması Mexanizminə (GRM) uyğun olaraq icma tərəfindən təqdim edilən şikayət və narazılıqları qəbul etmək, qeydiyyata almaq və operativ şəkildə PIU-ya yönləndirmək. • Sahə səviyyəsində maraqlı tərəflərin iştirakı üzrə jurnal və şikayət reyestrini aparmaq və Nəzarət Mühəndisinə və PIU-ya müntəzəm hesabatlar təqdim etmək.

Vəzifəsi	Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üzrə öhdəlikləri
	- İşçilərin və subpodratçıların Davranış Kodeksinə riayət etməsini və yerli icmalarla qarşılıqlı münasibətdə hörmətli davranmasını təmin etmək. - Dezavantajlı və həssas qruplarla əlaqələndirməni dəstəkləmək və onların narahatlıqlarının PIU-ya çatdırılmasını təmin etmək. - Tikinti ilə bağlı təsirləri minimuma endirmək və maraqlı tərəflərin narahatlıqlarını vaxtında həll etmək üçün yerli hakimiyyət orqanları və icma nümayəndələri ilə əməkdaşlıq etmək. - Tikinti sahələrində, düşərgələrdə və digər müvafiq yerlərdə layihə haqqında məlumat lövhələrini və GRM üzrə əlaqə məlumatlarını yerləşdirmək. - Maraqlı tərəflərin iştirakı üzrə həyata keçirilmiş fəaliyyətlər, keçirilmiş məsləhətləşmələr, daxil olmuş şikayətlər və həyata keçirilmiş düzəldici tədbirlər barədə aylıq hesabatlar təqdim etmək.
Yerli hakimiyyət orqanı	- Layihə tərəfdarları, yerli icmalar və digər maraqlı tərəflər arasında əlaqələndirici kimi çıxış edərək, effektiv ünsiyyət və əməkdaşlığı təmin etmək. - Maraqlı tərəflərin fikirlərini ifadə edə biləcəyi, suallar verə biləcəyi və layihə haqqında məlumat ala biləcəyi ictimai məsləhətləşmələr, görüşlər və forumlar təşkil etmək və onları asanlaşdırmaq. - Yerli narahatlıqların daha geniş qərar qəbul etmə proseslərində nəzərə alınmasını təmin etmək üçün regional və ya milli hökumət orqanları ilə əməkdaşlıq etmək.

“Azərenerji” rəhbərliyi “Azərenerji”nin məsuliyyətində olan tədbirlərin, planların və monitoring fəaliyyətlərinin səmərəli şəkildə həyata keçirilməsi üçün davamlı olaraq kifayət qədər və ixtisaslı resursların ayrılmasını təmin etməlidir. “Azərenerji” rəhbərliyi aşağıdakılara cavabdehdir:

- Bu Planın yekun təsdiqi;
- Cəlb etmə fəaliyyətlərini planlaşdırmaq, audit hesabatlarına əsaslanaraq əsas uyğunsuzluqları aradan qaldırmaq və ƏMSS qrupu tərəfindən irəli sürülə biləcək tələblərə cavab vermək üçün lazımi tədbirlər görmək.

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri aşağıdakı vasitələrlə sənədləşdiriləcək:

- Maraqlı tərəflərin reyestri
- İclas protokolları və hesabatlar
- İştirak jurnalları
- Şikayətlərin idarə edilməsi sistemi
- Rəy formaları və sorğular
- Kommunikasiya materialları
- İctimai rəy jurnalları
- Foto və video qeydlər
- “Azərenerji”nin veb-saytı və onlayn platformaları

“Azərenerji”nin İctimaiyyətlə əlaqələr və mətbuat xidməti lazım gəldikdə layihə ilə bağlı məlumat və materialların yayılması üçün maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesində iştirak edəcək. Onlara, həmçinin, layihə haqqında məlumat tələb etmək üçün xarici maraqlı tərəflər tərəfindən də müraciət edilə bilər. LIQ və “Azərenerji”nin İctimaiyyətlə

əlaqələr və mətbuat xidməti layihənin həyata keçirilməsi zamanı sıx əlaqələndirmə şəraitində işləyəcəklər.

"Azərenerji" ilə əlaqə saxlamaq üçün əlaqə məlumatları aşağıdakı kimi müəyyən ediləcək:

Ünvan: "Azərenerji" ASC, A.Əlizadə küçəsi 10, Bakı, AZ1005, Azərbaycan

Telefon nömrəsi: 012 490 09 89, 051 9448385

E-poçt ünvanı: Shahriyar.mammadov@azerenerji.gov.az

Korporativ veb-sayt: <https://www.azerenerji.gov.az/>

8.1. MTCP-nin icrası üçün büdcə

Yuxarıda müzakirə olunan maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri müxtəlif ətraf mühit və sosial məsələləri, həmçinin layihə ilə bağlı əlaqələri əhatə edir. "Azərenerji"-LIQ, AZURE Layihəsi üçün maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərinin, eləcə də digər müvafiq ünsiyyət, məlumatlandırma və məlumatların açıqlanması fəaliyyətlərinin hazırlanması/planlaşdırılması və həyata keçirilməsindən məsul olacaq. AZURE MTCP-nin uğurla həyata keçirilməsini təmin etmək üçün LIQ-in ƏMSS heyəti və Nəzarət Mühəndisi LIQ-ə kömək edəcək. MTCP-nin icrası ilə bağlı bütün xərclər belə zərurət yarandıqda "Azərenerji" tərəfindən ödəniləcək. "Azərenerji"də təchizat və logistika dəstəyi ilə məşğul olan və "Azərenerji"-nin dəstəklədiyi tədbirlər və proqramlar üçün nəqliyyat, dəftərxana ləvazimatları, yaşayış, yemək xidmətləri təmin edən təchizat və logistika şöbəsi mövcuddur. Bundan əlavə, regionlara ezam olunan hər hansı bir işçiye, daxili ezamiyyə səfərlərini tənzimləyən qüvvədə olan normativ-hüquqi akta əsasən hesablanan gündəlik müavinət verilir.

Cədvəl 6. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üçün büdcə

Büdcə kateqoriyası	Miqdar	Vahid qiyməti	İl	Cəmi xərc	Qeydlər
1. Təqribi əməkhaqları* və əlaqədar xərclər					
1a. <i>Kommunikasiya mütəxəssisi</i>	1	2500	60	150,000	
1b. <i>İşçilər üçün səyahət xərcləri</i>		1000	60	60,000	
1c. <i>İctimaiyyətlə Əlaqələr üzrə Əməkdaşlar üçün əməkhaqqı smetası</i>	3	1500	36	162,000	
2. Məsləhətləşmələr/Birgə planlaşdırma, qərar qəbulu üzrə görüşlər					
2a. <i>İctimai görüşlər</i>	-	LS	Bütöv layihə dövrü	30,000	Birdəfəlik qiymət
2b. <i>Fokus qruplarının təşkili</i>	-	LS	Bütöv layihə dövrü	30,000	Birdəfəlik qiymət
3. Kommunikasiya kampaniyaları					
3a. <i>Plakatlar, flayerlər, bukletlər</i>	500	2	24	1,000	
4. Təlimlər					
4a. <i>LİQ və podratçıların əməkdaşları üçün sosial/ətraf mühit məsələləri üzrə təlim</i>	2	5000	1	10,000	

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Büdcə kateqoriyası	Miqdar	Vahid qiyməti	İl	Cəmi xərc	Qeydlər
4b. Məsələn. LİQ və podratçıların əməkdaşları üçün Gender əsaslı zorakılıq üzrə təlim	2	5000	1	10,000	
6. Şikayət mexanizmi					
6a. LİQ, Regional Komitələr (13 rayon) üçün təlimlər (sosial məsələlər, Maarifləndirmə, ŞBM və s.)	2	5000	1	10,000	
6b. Təklif qutuları (hər rayonda)	50	20	-	1,000	
6c. ŞM barədə məlumatlandırma materialları	500	2	--	1,000	
6d. Şikayətlər üzrə araşdırmalar/sahə səfərləri	==	LS	60	15,000	Birdəfəlik qiymət
6e. ŞM İnformasiya sistemi (qurulması və ya saxlanması)	1	LS	Bütöv layihə dövrü	10,000	Birdəfəlik qiymət
7. Monitoring və hesabatvermə					
Yeniliklər barədə məlumatlandırma		2000	60	10 000	
CƏMİ				509 300	
8. Nəzərdə tutulmayan xərclər (10%)				50 900	
MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASI ÜZRƏ YEKUN BÜDCƏ:				559 900	

TƏLİM

SEP-də müəyyən edilmiş potensialın artırılması və təlim tələblərinə uyğun olaraq, **Azerenerji tərəfindən 24 aprel 2026-cı il tarixində** PIU, Podratçı və subpodratçıların əməkdaşları üçün **ekoloji və sosial tələblər, HSE, maraqlı tərəflərin iştirakı, Gender Əsaslı Zorakılıq (GBV), SEA/SH üzrə maarifləndirmə və qarşısının alınması tədbirləri** mövzularını əhatə edən təlim keçirilmişdir. Təlimdə PIU, Podratçı və subpodratçıların əməkdaşlarından ümumilikdə **43 nəfər** iştirak etmişdir.

İlk olaraq, **PIU-nun HSE mütəxəssisi cənab Eldəniz Nəzəraliyev** təqdimatla çıxış edərək iştirakçılara HSE tələbləri və prosedurları barədə ətraflı məlumat vermişdir.

Daha sonra **müstəqil ekspert cənab Orxan Adıgözəlov** "Hündürlükdə iş" mövzusunda təqdimat etmişdir. Sessiya zamanı iştirakçılara əməyin mühafizəsi üzrə əsas tələblər, hündürlükdə işlə bağlı potensial risklər və təhlükəsiz iş mühitinin təmin edilməsi üçün qabaqlayıcı tədbirlər barədə məlumat verilmişdir. Layihə fəaliyyətləri zamanı fərdi mühafizə vasitələrindən (PPE) istifadə, təhlükəsizlik prosedurlarına riayət edilməsi və HSE standartlarına uyğunluğun vacibliyi xüsusi vurğulanmışdır.

Daha sonra **xanım İlaha İlyasova** "Ətraf mühitin mühafizəsi və biomüxtəliflik" mövzusunda təqdimat etmişdir. Təqdimat zamanı iştirakçılara layihə fəaliyyətlərində ekoloji davamlılığın, biomüxtəlifliyin qorunmasının və tikinti və istismar işləri zamanı

potensial ekoloji təsirlərin qarşısının alınmasının əhəmiyyəti izah edilmişdir. Tullantıların idarə olunması, təbii yaşayış mühitlərinin qorunması, ekoloji tələblərə riayət edilməsi və Podratçı və subpodratçıların əməkdaşları arasında ekoloji maarifləndirmənin artırılmasına xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Bundan əlavə, yerli ekosistemlərə təsirlərin minimuma endirilməsinin və bütün layihə fəaliyyətlərinin həm milli ekoloji qanunvericiliyə, həm də beynəlxalq ekoloji standartlara uyğun həyata keçirilməsinin vacibliyi vurğulanmışdır. İştirakçılara layihənin bütün həyat dövrü ərzində ekoloji monitorinq, çirklənmənin qarşısının alınması və təsirlərin azaldılması tədbirlərinin düzgün icrasına dair məsuliyyətləri də xatırladılmışdır.

Daha sonra **cənab Ceyhun Paşayev** "Torpağa Giriş və Torpaqdan Çıxış Protokolları" mövzusunda təqdimat etmişdir. Sessiya zamanı iştirakçılara layihənin təsirinə məruz qalan torpaq sahələrinə giriş və həmin ərazilərdən çıxışla bağlı prosedurlar və tələblər barədə ətraflı məlumat verilmişdir. Təqdimatda müəyyən edilmiş giriş prosedurlarına riayət edilməsinin, torpaq mülkiyyətçilərinin hüquqlarına hörmət göstərilməsinin və bütün fəaliyyətlərin şəffaf və düzgün əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməsinin vacibliyi vurğulanmışdır.

İştirakçılara həmçinin özəl və ya icma torpaqlarına girişdən əvvəl bildiriş prosedurları, müvafiq sənədləşdirmə tələbləri, habelə sahə işləri zamanı Podratçı və subpodratçıların məsuliyyətləri barədə məlumat verilmişdir. Layihənin icrası zamanı yerli icmalara, kənd təsərrüfatı fəaliyyətlərinə və özəl mülkiyyətə təsirlərin minimuma endirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Bundan əlavə, təsirə məruz qalan torpaq mülkiyyətçiləri və yerli maraqlı tərəflərlə düzgün kommunikasiyanın təmin edilməsinin, layihə üzrə öhdəliklərə, milli qanunvericiliyə və beynəlxalq ekoloji və sosial standartlara riayət olunmasının vacibliyi vurğulanmışdır. Sessiyada işlər başa çatdıqdan sonra torpağın əvvəlki vəziyyətinin lazımı qaydada bərpa edilməsi və təsirə məruz qalan şəxslər tərəfindən qaldırılan narahatlıqların və şikayətlərin vaxtında və hörmətlə həll edilməsinin zəruriliyi də qeyd edilmişdir.

Daha sonra **gender üzrə ekspert xanım Şəms Mustafayeva** "Gender Əsaslı Zorakılıq (GBV) və SEA/SH" mövzusunda təqdimat etmişdir. Sessiya zamanı iştirakçılara layihənin icrası boyunca təhlükəsiz, hörmətli və inklüziv iş mühitinin qorunmasının əhəmiyyəti izah edilmişdir. Təqdimatda SEA/SH anlayışları, yolverilməz davranış nümunələri və belə hərəkətlərin mümkün sosial və peşəkar nəticələri əhatə olunmuşdur.

Qarşısının alınması tədbirlərinə, iş yerində peşəkar davranışa və Podratçı və subpodratçıların əməkdaşlarının Layihənin **Davranış Kodeksinə və etik standartlarına** riayət etməsi üzrə məsuliyyətlərinə xüsusi diqqət yetirilmişdir. İştirakçılara məxfilik prinsipləri, məlumatvermə mexanizmləri, zərərçəkmiş şəxslərin maraqlarına əsaslanan yanaşma və şikayətlərə həssas və hörmətli şəkildə cavab verilməsinin əhəmiyyəti barədə məlumat verilmişdir.

Bundan əlavə, sessiyada layihə fəaliyyətləri çərçivəsində hər hansı təqib, ayrı-seçkilik və ya zorakılığa qarşı **sıfır tolerantlıq** prinsipi vurğulanmışdır. Maarifləndirmənin artırılması, əməkdaşlar arasında qarşılıqlı hörmətin təmin edilməsi və həm milli qanunvericiliyə, həm də beynəlxalq ekoloji və sosial standartlara uyğun peşəkar iş mədəniyyətinin formalaşdırılmasının vacibliyi qeyd edilmişdir.

Daha sonra **Nəzarət Mühəndisinin Maraqlı Tərəflərin İştirakı üzrə Mütəxəssisi xanım Ziba Quliyeva** "Hadisələrin bildirilməsi, Təsadüfi Tapıntılar Proseduru (Chance Find Procedure), İcma GRM-i və İşçi GRM-i" mövzularında təqdimat etmişdir. Sessiya zamanı iştirakçılara hadisələrin vaxtında və düzgün bildirilməsinin əhəmiyyəti, habelə iş yerində baş verən qəzalar, təhlükəli hallar, ekoloji hadisələr və digər layihə ilə bağlı məsələlərin bildirilməsi üzrə Podratçı və subpodratçı əməkdaşlarının məsuliyyətləri barədə məlumat verilmişdir.

Təqdimatda həmçinin **Təsadüfi Tapıntılar Proseduru** əhatə olunmuş və layihə fəaliyyətləri zamanı hər hansı arxeoloji, tarixi və ya mədəni əhəmiyyətli obyekt aşkar edildikdə görülməli tədbirlərə xüsusi diqqət yetirilmişdir. İştirakçılara təsirə məruz qalan ərazidə işlərin dərhal dayandırılması, məsul dövlət orqanlarının məlumatlandırılması və milli qanunvericiliyə və layihə tələblərinə uyğun müəyyən edilmiş prosedurlara riayət edilməsinin vacibliyi izah edilmişdir.

Bundan əlavə, həm **icma üzvləri, həm də layihə işçiləri üçün GRM** barədə ətraflı məlumat verilmişdir. İştirakçılara mövcud şikayət kanalları, şikayətlərin təqdim edilməsi prosedurları, məxfilik prinsipləri və şikayətlərin şəffaf, ədalətli və vaxtında həll edilməsinin əhəmiyyəti izah edilmişdir. Sessiyada GRM-in yerli icmalar və işçilərlə kommunikasiyanın gücləndirilməsi, münaqişələrin qarşısının alınması və layihənin icrası boyunca beynəlxalq ekoloji və sosial standartlara uyğunluğun təmin edilməsində rolu da vurğulanmışdır.

8.2. Podratçılar və subpodratçılar

MTCP-nin yaradılması və həyata keçirilməsi "Azərenerji"-nin cavabdehliyindədir. Podratçılar və xidmət təminatçıları cəlb etmə fəaliyyətlərini birbaşa həyata keçirə bilməzlər, lakin Plan çərçivəsində "Azərenerji" ilə əməkdaşlıq etməlidirlər. Bundan əlavə, podratçılar və xidmət təminatçıları maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi ilə bağlı bütün məsələlər üçün "Azərenerji" ilə əlaqə saxlayacaq məsul şəxs təyin etməlidirlər. "Azərenerji", podratçılar və xidmət təminatçıları mütəmadi olaraq əlaqə saxlamalı və fəaliyyətlərin vəziyyəti və cəlb etmə fəaliyyətlərinə daxil edilməli olan ortaya çıxan məsələlər barədə müzakirə aparmalıdırlar. Əgər maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri podratçı və subpodratçı ilə əməkdaşlıq şəraitində həyata keçirilmədirsə, MTCP məsul şəxslərlə əlaqə saxlayaraq planlaşdırılan fəaliyyətləri və tələb olunan əməkdaşlıq səviyyəsini müzakirə edəcək. Podratçılar və subpodratçılar ümumi fəaliyyətlərin gedişi barədə mütəmadi olaraq "Azərenerji"-yə hesabat verməlidirlər ki, bu məlumat planlaşdırılan fəaliyyətlər zamanı maraqlı tərəflərə açıqlansın.

Podratçının məsuliyyətləri:

Podratçı SEP və C-ESMP çərçivəsində ona həvalə edilmiş maraqlı tərəflərin iştirakı fəaliyyətlərini həyata keçirməyə, təsirə məruz qalan icmalar və yerli hakimiyyət orqanları ilə müntəzəm əlaqə saxlamağa, tikinti işləri və potensial məhdudiyyətlər barədə əvvəlcədən məlumat verməyə, məsləhətləşmələrdə və icma görüşlərində iştirak etməyə, şikayətləri qəbul edərək onları operativ şəkildə PIU-ya bildirməyə, maraqlı tərəflərlə qarşılıqlı əlaqələrə dair qeydləri aparmağa, işçilərin **Davranış Kodeksinə** riayət etməsini təmin etməyə və icmaların narahatlıqlarının Nəzarət Mühəndisi və PIU ilə koordinasiya şəraitində vaxtında həllini dəstəkləməyə cavabdehdir.

Podratçı tikinti müddətində **tam ştatlı Sosial Mütəxəssis** cəlb edəcək, təsirlərin qarşısını almaq və minimuma endirmək məqsədilə **mikro-marşrutlaşdırmanı həyata keçirəcək və optimallaşdıracaq**, GRM və maraqlı tərəflərlə kommunikasiyanı idarə edəcək, sahə fəaliyyətlərinə nəzarət edəcək, **torpağa giriş protokollarını** tətbiq edəcək, kompensasiyanın vaxtında ödənilməsinə və dəymiş zərərin aradan qaldırılmasını təmin edəcək, habelə tikinti boyunca icmanın sağlamlığı və təhlükəsizliyi və sahələrə nəzarət tədbirlərini təmin edəcəkdir.

Tikinti fəaliyyətləri OHL dəhlizi boyunca **mərhələli seqmentlər üzrə** Podratçı və subpodratçılar tərəfindən həyata keçiriləcək və icmalara və torpaq istifadəçilərinə təsirləri minimuma endirmək məqsədilə **ilk növbədə boş dövlət torpaqlarına** üstünlük veriləcəkdir. Tikinti mərhələsində maraqlı tərəflərin iştirakı, o cümlədən işlər barədə əvvəlcədən bildirişlərin verilməsi, yerli hakimiyyət orqanları və torpaq mülkiyyətçiləri ilə koordinasiya, **Torpağa Giriş və Torpaqdan Çıxış Protokollarının (LEP/LEXP)** imzalanması, torpaqlara müvəqqəti girişin idarə edilməsi, təsirə məruz qalan torpaqların bərpası və RAP-a uyğun olaraq dəymiş zərəre görə kompensasiyanın ödənilməsi Podratçının məsuliyyətində olacaqdır.

Subpodratçılar Podratçının və Azerenerji-nin nəzarəti altında Layihənin ekoloji və sosial tələblərinə, o cümlədən maraqlı tərəflərin iştirakı, şikayətlərin idarə edilməsi, icmanın sağlamlığı və təhlükəsizliyi və torpağa giriş prosedurlarına riayət etməlidirlər.

9. ŞİKAYƏTLƏRƏ BAXILMASI MEXANİZMİ

ƏMSS 10 C – Şikayətlərin Baxılması Mexanizminə əsasən, Borcalanın layihənin təsirinə məruz qalan tərəflərin layihənin ətraf mühit və sosial fəaliyyətinə dair narahatlıq və şikayətlərinə vaxtında cavab verməsi gözlənilir (ƏMSS 10, 26-cı bənd). Bundan əlavə, "Layihə üçün mümkün və uyğun olduqda, şikayətlərin baxılması mexanizmi² mövcud rəsmi və ya qeyri-rəsmi şikayət mexanizmlərindən istifadə edəcək, zərurətə uyğun olaraq, layihəyə xas tədbirlərlə tamamlanacaq" (ƏMSS 10, 27-ci bənd). Nəzərə alınmalı əsas məsələlər aşağıdakılardır:

- (i) Şikayətlərin baxılması mexanizminin, layihənin təsirinə məruz qalan bütün tərəflər üçün heç bir xərc və nəticəsi olmadan, mədəni baxımdan uyğun, şəffaf və asanlıqla əlçatan bir şəkildə, narahatlıqları tez və effektiv şəkildə həll etməsi gözlənilir. Bu mexanizm, proses və ya prosedur məhkəmə və ya inzibati bərpa vasitələrindən istifadəni məhdudlaşdırmayacaq. Borcalan, icma ilə iş fəaliyyətləri çərçivəsində layihənin təsirinə məruz qalan tərəfləri şikayət prosesi barədə məlumatlandıracaq və daxil olan bütün şikayətlərə verilən cavabları sənədləşdirərək ictimaiyyətə təqdim edəcək; və
- (ii) Şikayətlərin baxılması prosesi mədəni baxımdan uyğun şəkildə, ehtiyatlı, obyektiv, həssas və layihənin təsirinə məruz qalan tərəflərin ehtiyac və narahatlıqlarına cavab verəcək formada həyata keçiriləcək. Mexanizm anonim şikayətlərin də qaldırılmasına və onlara baxılmasına imkan verəcək.

ƏMSS 10-a 1 sayılı Əlavənin 2-ci bəndində "AZURE" Layihəsinə daxil edilməli olan Şikayətlərin Baxılması Mexanizminin bəzi təfərrüatlı tələbləri təqdim edilir:

- a) İstifadəçilərin öz şikayətlərini təqdim etməsinin müxtəlif üsulları, bu üsullara şəxsən müraciət, telefon, SMS, poçt, e-poçt və ya veb-sayt daxildir;
- b) Şikayətlərin yazılı şəkildə qeydə alındığı və məlumat bazası kimi saxlanıldığı jurnal;
- c) Şikayətlərinin qəbul edilməsi, cavablandırılması və həlli üçün istifadəçilərin gözləyə biləcəkləri vaxt müddətini müəyyən edən açıq şəkildə elan edilən prosedurlar;
- d) Şikayətlərin baxılması proseduru, idarəetmə strukturu və qərar qəbuluna məsul şəxslər və ya qurumlarla bağlı şəffaflıq; və
- e) Şikayətin həllinə nail olunmadıqda, həll edilməmiş şikayətlərin göndərilə biləcəyi apellyasiya prosesi (o cümlədən milli məhkəmə)

9.1. "AZURE" layihəsi çərçivəsində ŞBM-nin yaradılması

Maraqlı tərəflərin əlaqələndirilməsi prosesində ŞBM, "AZURE" Köçürmə Siyasəti üzrə Çərçivə Sənədində təqdim olunan ŞBM ilə oxşardır və bəzi hallarda hər iki ŞBM paralel şəkildə məsələləri həll edə bilər. Praktikliyi və ardıcılığı təmin etmək üçün ŞBM-lərdən hər hansı birinə və ya hər ikisinə işçilər və ekspertlər təyin edilə bilər. Şikayətlərin baxılması mexanizminin məqsədi maraqlı tərəflərin ehtiyaclarına cavab vermə qabiliyyətini nümayiş etdirməkdir. Aydın və geniş yayılmış şikayətlərin baxılması mexanizmi, şikayətlərin yazılı şəkildə sənədləşdirilməsini və aydın şəkildə anlaşılmasını təmin edərək maraqlı tərəflərin idarə edilməsini təkmilləşdirir. Bütün maraqlı tərəflər yazılı şikayətlər təqdim etməyə təşviq edilir və onlar əmin edilməlidir ki, yazılı bəyanatlardan heç bir şəkildə şikayət edən şəxsləri təhdid etmək üçün istifadə edilməyəcək.

² Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Çərçivəsi (2018) 100, 9-cu qeyd

Şikayətlərin baxılması mexanizminin əsas elementlərinə aşağıdakılar daxildir:

- Şikayətlərin necə təqdim edildiyi və təqdim edildikdən sonra necə idarə olunduğu ilə bağlı aydın təlimatlar, o cümlədən maraqlı tərəfin cavab almaq üçün gözləməli olduğu minimum müddət; və
- Maraqlı tərəfin yazılı şəkildə şikayət təqdim edə bilmədiyi və ya şikayət edərkən rahat olmadığı hallarda, şəxsən əməkdaşa şikayət təqdim etməsi üçün alternativ yollar.

ƏMSS 10 tələblərinə uyğun olaraq MTCP çərçivəsində şikayətlərin həlli üçün atılacaq addımlar aşağıdakılardır:

Addım 1: Şikayətlərin Baxılması Komissiyası (ŞBK): ƏMSS 10-a 1 sayılı Əlavənin 2-ci bəndinin (a) yarımbəndinin tələblərinə uyğun olaraq, ŞBM layihənin maraqlı tərəfləri, o cümlədən layihənin təsirinə məruz qalan tərəflər, icma üzvləri, vətəndaş cəmiyyəti, media və digər maraqlı tərəflər üçün əlçatan olacaq. Maraqlı tərəflər, layihənin ümumilikdə idarə edilməsi və icrası ilə bağlı şikayətlər, rəylər, suallar, təkliflər və hətta təriflər təqdim etmək üçün ŞBM-dən istifadə edə bilər. ŞBM xarici maraqlı tərəflərdən daxil olan məsələləri və şikayətləri səmərəli, vaxtında və sərfəli şəkildə həll etmək üçün hazırlanıb. İşçilərin şikayətləri üçün ayrıca bir mexanizmdən istifadə ediləcək. "Azərenerji" ASC-LİQ maraqlı tərəflərin ŞBM-nin idarə olunmasına əvvəlki bölmədə təsvir olunan vəzifə və öhdəliklərə uyğun olaraq məsul olacaq.

"Azərenerji" ASC-LİQ tərəfindən yerli səviyyədə ən azı aşağıdakıların nümayəndələrindən ibarət bir ŞBK yaradılacaq: (i) tanınmış yerli liderlərin (məs., yerli icra hakimiyyətinin səlahiyyətli şəxsləri) vasitəçiliyi ilə təsirə məruz qalan şəxslər; (ii) Podratçı; (iii) "Azərenerji" ASC-LİQ-i təmsil etmək üçün Nəzarət Mühəndisi (NM). ŞBK zərərçəkmiş tərəflər arasında vasitəçi rolunu oynayacaq və münaqişələri qarşılıqlı razılıq əsasında həll etməyə səy göstərəcək. Müraciət kanallarının idarə olunması LİQ-in MTCM-nə, sonradan isə Sifarişçinin Nümayəndəsinin işçisinə həvalə edilə bilər, bu şəxs daxil olan şikayətləri şifahi (şəxsi görüş, yaxud telefon), kağız üzərində (sənəd və ya ənənəvi poçt vasitəsilə) və ya elektron şəkildə (e-poçt, veb-sayt, WhatsApp və s.) qəbul edə bilər. Müraciət kanallarının əlaqə məlumatları **maraqlı tərəflərə** açıqlanmalıdır. Şikayətin baxılması prosesinin addımları müraciətin "şikayət" statusuna uyğun olduğunu müəyyən etmək üçün yoxlama, daxil olmuş məlumatın yoxlanılması, şikayətin nəzərdən keçirilməsi, ŞBM-in daxili müzakirələri, şikayətçi ilə danışıqlar, uzlaşma və qərarların qəbul edilməsindən ibarət olacaq. Bu proses MTCM tərəfindən idarə ediləcək. Bu addım 7-10 günlük vaxt çərçivəsində həyata keçiriləcək.

Addım 2 "Azərenerji" ASC-LİQ: ŞBK-nin tövsiyələri "Azərenerji" ASC-LİQ-ə göndərilir. "Azərenerji" ASC-LİQ, şikayətlərin baxılmasına məsuldur və zərurətə uyğun olaraq, bu şikayətləri müvafiq agentliklərə/idarələrə yönləndirəcək. Şikayəti qeydiyyatı alan şəxs/təşkilat, "Azərenerji" ASC-LİQ ilə telefon, e-poçt, birbaşa görüşlər və məktublar vasitəsilə əlaqə saxlaya biləcək. "Azərenerji" ASC-LİQ-in (Əlaqədar Şəxs) əlaqə məlumatları maraqlı tərəflərə paylanacaq və "AZURE" layihəsinin icrasına başlamazdan əvvəl icmalardakı əsas yerlərdə yerləşdiriləcək. Bundan əlavə, həll edilməmiş məsələlər olduqda, "Azərenerji" ASC-LİQ-i vasitəçi kimi cəlb edərək "vasitəçilik" yoluna müraciət edə bilər (ƏMSS 10-a 1 sayılı Əlavənin 3-cü bəndi). Bu addım 15 günlük vaxt çərçivəsində həyata keçiriləcək.

Addım 3 (Məhkəmə): Son həll yolu məhkəmə olacaq. Prinsipcə, zərərçəkmiş tərəflər Layihə İcraçılarının fəaliyyəti, yaxud fəaliyyətsizliyi ilə razılaşmadıqları vaxt müvafiq məhkəməyə müraciət edə bilər. Bununla belə, şikayətlərin məhkəmə səviyyəsinə qaldırılmasının qarşısı almaq məqsədilə Layihəyə xas ŞBM tam və şəffaf şəkildə həyata keçiriləcək. Bununla yanaşı, ŞBM-in yekun qərarı ilə razılaşmayan LTMQT-lər məhkəməyə müraciət edə bilər. Bu addım Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsində göstərilən vaxt çərçivəsində həyata keçiriləcək.

Azərbaycan Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi (AQUPDK), qadın və uşaqların hüquqlarının müdafiəsi üzrə fəaliyyətlərin tənzimlənməsi ilə məşğul olan dövlət qurumudur.

Aşağıda CİZ/SQ şikayətləri üçün zərərçəkmişin ehtiyaclarının ödənilməsinə yönələn kanallar təqdim edilir:

1. AQUPDK və AQUPDK-nın 11 rayonda (o cümlədən İsmayilli və Hacıqabul - layihə rayonlarında) fəaliyyət göstərən Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzləri.
2. Hər bir rayonda icra hakimiyyətləri və bələdiyyələr.
3. Hər bir rayonda icra hakimiyyəti yanında gender əsaslı zorakılıq və uşaqlara qarşı zorakılıq üzrə monitoring qrupu.
4. Zərərçəkmişlər üçün dəstək mərkəzləri - Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi (ƏƏSMN) tərəfindən akkreditə edilmiş QHT-lər: "Təmiz Dünya" Qadınlara Yardım İctimai Birliyi, "Təmas" Regional İnkişaf İctimai Birliyi və "Azərbaycan Uşaqları" İctimai Birliyi.
5. AQUPDK-nın gender əsaslı zorakılıq qurbanları üçün qaynar xətti (860).
6. AQUPDK tərəfindən 10 rayonda (o cümlədən Biləsuvar, Neftçala, Salyan, Göyçay - layihə rayonları) yaradılmış Qadın Resurs Mərkəzləri.

RAP üzrə Şikayətlərin Araşdırılması Mexanizminin (GRM) yaradılması

RAP çərçivəsində torpaqların alınması, kompensasiya, köçürülmə və Layihənin icrası nəticəsində yaranan digər ekoloji və sosial məsələlərlə bağlı şikayətlərin həlli məqsədilə GRM yaradılmışdır. GRM maraqlı tərəflərə şikayət və narazılıqlarını şəxsən, telefon vasitəsilə, yazılı müraciət, elektron poçt və ya Azerenerji-nin 186 qaynar xətti vasitəsilə təqdim etmək üçün əlçatan və məxfi kanallar təmin edir. Anonim şikayətlər də qəbul ediləcəkdir. Mexanizm məxfilik və şikayətə görə hər hansı təqib və ya mənfi münasibətin yolverilməzliyi prinsiplərinə əsaslanır və Layihədən Təsirlənən Şəxslərin (PAP-ların) qanunla nəzərdə tutulmuş hüquqlarını məhdudlaşdırmır.

Şikayətlərin Araşdırılması Mexanizmi çoxpilləli struktur əsasında fəaliyyət göstərəcəkdir:

- Birinci səviyyə: Şikayətlər torpaqların alınması və köçürülməsinə cavabdeh olan Azerenerji-nin rayon səviyyəli ofisi tərəfindən araşdırılacaq və mümkün olduğu hallarda məsələlərin operativ və qeyri-formal qaydada həllinə üstünlük veriləcəkdir.
- İkinci səviyyə: Yerli səviyyədə həll edilə bilməyən şikayətlər İcra Hakimiyyəti, Bələdiyyə, Layihənin İcra Qrupu (PIU), Podratçılar və PAP-ların nümayəndələrindən ibarət Şikayətlərin Araşdırılması Komitəsinə (GRC) təqdim ediləcəkdir. Komitə mediasiya prosesini asanlaşdıracaq və qarşılıqlı məqbul həllərin əldə edilməsinə çalışacaqdır.

- Üçüncü səviyyə: Məsələ yenə də həll edilmədiyi halda, Azerenerji-PIU tərəfindən məsələ aidiyyəti yuxarı dövlət orqanlarına yönləndirilə və müvafiq hallarda formal mediasiya mexanizmlərindən istifadə edilə bilər. PAP-lar GRM prosesindən asılı olmayaraq istənilən mərhələdə məhkəmə müdafiəsinə müraciət etmək hüququnu saxlayırlar.

Şikayətlərin qeydiyyatı və həlli

Şikayətlərin qəbulu, nəzərdən keçirilməsi və həlli müəyyən edilmiş müddətlərə uyğun həyata keçiriləcəkdir. Azerenerji qeydə alınmış şikayətin qəbulunu mümkün qədər tez, üstünlük verilən halda 24 saat ərzində təsdiqləyəcəkdir. Hər bir şikayət yazılı şəkildə sənədləşdiriləcək və məlumat bazasında izləniləcəkdir. Reyestrdə ən azı aşağıdakı məlumatlar əks olunacaq:

- müraciətin təqdim edilmə tarixi;
- şikayətin mahiyyəti;
- məsul tərəf;
- təklif olunan həll;
- şikayətin bağlanma statusu.

Şikayətlərin idarə edilməsi forması Əlavə E-də təqdim olunur.

Torpaqların alınması və köçürülməsinin icrası zamanı aktiv maraqlı tərəf iştirakı şikayətlərin yaranmasını minimuma endirməyə yönəldiləcəkdir. Həssas şikayətlər, o cümlədən SEA/SH ilə bağlı hallar, məxfi şəkildə idarə olunacaq və SEA/SH üzrə Cavab və Fəaliyyət Planında müəyyən edilmiş qaydada müvafiq xidmətlərə yönləndiriləcəkdir.

9.2. Ciddi şikayətlər üçün protokollar və prosedurlar

Dünya Bankı tərəfindən maliyyələşdirilən layihədə şikayətlərin bütün mümkün aspektlərinin hərtərəfli şəkildə əhatə olunmasını təmin etmək məqsədilə həssas hallar üçün xüsusi protokollar və prosedurlar müəyyən edilməli və ehtiyac yarandıqda dərhal həyata keçirilməlidir. Aydınlaşdırılan həssas hallardan biri Cinsi İstismar və Zorakılıq (CİZ) və Seksual Qısnama (SQ) ilə bağlı olan hallardır. Tərifə görə³, "Cinsi istismar həssas vəziyyətdən, qeyri-bərabər gücdən və ya etibardan cinsi məqsədlərlə, o cümlədən başqasının cinsi istismarından maddi, sosial və siyasi mənfəət əldə etmək məqsədilə (lakin bunlarla məhdudlaşmayaraq) faktiki sui-istifadə və ya buna cəhddir". Cinsi zorakılıq "Güc tətbiqi yolu ilə, yaxud mövqelərin qeyri-bərabərliyi və ya məcburetmə şəraitində cinsi xarakterli faktiki fiziki hücum və ya bununla hədələmədir". Seksual qısnama "əməkdaşlar arasında baş verir və istənməyən seksual zorakılıq, cinsi fəaliyyətlər istəmək və cinsi xarakterli digər şifahi və ya fiziki davranışlardır.

Mühafizəkar cəmiyyət mühitində, sosial normalar bu kateqoriyalara aid olan şikayətlərin bildirilməməsi üçün bəzi maneələr yarada bilər. İcma, layihə işçiləri və müxtəlif maraqlı tərəflərin pozuntuları bildirməyə və belə pozuntuları törədən şəxslərə qarşı dərhal

³ Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Çərçivəsi (2018) 100, 9-cu qeyd

qətiyyətli tədbirlərin görülməsinə inam hissini təşviq edən bir mühitin yaradılmasına xüsusi diqqət yetirmək vacibdir.

Şikayət mexanizmləri təhlükəsiz, genderə həssas və kontekstə uyğun olmalı, məsələlərin müzakirəsindən əvvəl və müzakirə zamanı neytrallığı və məxfiliyi qorumaqla həyata keçirilməlidir. ŞBM funksiyaları, CİZ və SQ üçün vaxtında, qərəzsiz, müstəqil və ədalətli təhqiqatların aparılmasını təmin etmək üçün gücləndiriləcək. "Azərenerji", təhqiqat funksiyasına inam yaratmaq üçün bütün tədbirləri görəcək, o cümlədən zərurətə uyğun olaraq, layihəyə uyğun kanallar vasitəsilə bu cür halların idarə edilməsində təcrübəsi olan müstəqil üçüncü tərəfləri cəlb edəcək. "Azərenerji", bu cür halların idarə edilməsi üçün iki əməkdaş (LİQ-in gender üzrə mütəxəssisi və MTCM) təyin edəcək.

Ciddi şikayətlər üçün protokollar və prosedurlar aşağıdakı prinsiplərə əsaslanmalıdır:

- Daxil olan bütün şikayətlər qeydə alınacaq və məxfi saxlanılacaq. Statistik məqsədlər üçün, müvafiq hallar anonimləşdiriləcək və əlaqəli şəxslərin müəyyən edilməsinin qarşısını almaq üçün qruplaşdırılacaq. Şikayətlərin anonim şəkildə qeydiyyatı alınmasının mümkün olduğu bildiriləcək.
- Müvafiq məsələ həll edildikdən sonra vəziyyətə uyğun olaraq Şikayətlər üzrə Məsləhətçi həmin həllərin effektiv olmasını təmin etmək üçün sonrakı tədbirləri görəcək.
- Cinayət xarakterli hallar prokurorluğa yönləndiriləcək.

Gender risklərinin qarşısının alınması məqsədilə Layihə çərçivəsində bütün layihə işçiləri (birbaşa və müqavilə əsasında cəlb olunan işçilər) üçün **Davranış Kodeksi** tətbiq ediləcək. Kodeksdə **cinsi istismar və sui-istifadə (SEA) və təqibə qarşı açıq qadağalar**, habelə müqaviləyə xitam verilməsi də daxil olmaqla **sıfır tolerantlıq prinsipinə əsaslanan icra mexanizmi** nəzərdə tutulacaqdır.

Layihənin **şikayətlərin araşdırılması mexanizmi (GRM)** GBV məsələlərinə həssas şəkildə qurulacaq — mexanizm **məxfi və qadınlar üçün əlçatan** olacaq və yerli və ya regional dəstək xidmətlərinə yönləndirməni təmin edən **sənədləşdirilmiş yönləndirmə mexanizminə** malik olacaqdır.

Podratçı genderlə bağlı risklərin idarə edilməsində və yerli icmalarla əlaqələrin qurulmasında iştirak edəcək **qadın icma ilə əlaqələndirmə üzrə Mütəxəssis (CLO)** işə götürəcəkdir.

9.3. Şikayət jurnalları

"Şikayət Jurnalı və Məlumat Bazası"nın saxlanılması tələbləri çərçivəsində (ƏMSS 10-a 1 sayılı Əlavənin 2-ci bəndi), "Azərenerji" ASC-LİQ MTCP-in icrası çərçivəsində şikayət jurnalını saxlayacaq və bu jurnal ən azı aşağıdakı məlumatları ən azı ehtiva etməlidir:

- Fərdi istinad nömrəsi;
- Şikayəti, sualı və ya digər rəyləri təqdim edən şəxsin adı, ünvanı və/yaxud əlaqə məlumatları (əgər şikayət anonim şəkildə təqdim olunmayıbsa);
- Şikayətin, rəyin və ya sualın təfərrüatları/şikayəti təqdim edən şəxsin yeri və şikayətinin təfərrüatları;

- Şikayətin tarixi;
- Şikayətin baxılması üçün təyin olunmuş şəxsin adı (şikayəti qəbul etmək, araşdırmaq, həll yollarını təklif etmək və s.);
- Təklif olunan həll yolunun təfərrüatları, o cümlədən təklif olunan həll yolunun bir hissəsi olan hər hansı təshihedici tədbirlərin təsdiqlənməsinə və həyata keçirilməsinə cavabdeh olacaq şəxsin (şəxslərin) adı;
- Təklif olunan həll yolunun şikayətçiye bildirildiyi tarix (əgər anonim deyilsə);
- Şikayətçinin təklif olunan həll yolu ilə bağlı məlumatlandırıldığı tarix (əgər mümkün olsa, yazılı qaydada);
- Şikayətçinin həll yolundan razı olub-olmadığı və şikayətin bağlanıb-bağlanmayacağı barədə məlumat;
- Həll yolunun tətbiq olunduğu tarix (əgər varsa).

9.4. Şikayətlərin monitorinqi və hesabatvermə

Monitorinq və hesabatvermənin təfərrüatları 10-cu bölmədə təsvir edilir. ŞBM-in gündəlik icrası və Dünya Bankına hesabatverməyə görə "Azərenerji" ASC-LİQ məsuliyyət daşıyır. Şikayətlərin idarə olunmasına nəzarəti təmin etmək üçün ümumi prosesi monitorinq etmək, o cümlədən razılaşdırılmış həll yollarının həqiqətən həyata keçirildiyini yoxlamaq məqsədilə LİQ-in rəhbərliyi tərəfindən daxili audit yoxlaması aparılacaq.

9.5. Mərkəzi əlaqədar şəxs - LİQ

Maraqlı tərəflərin cəlb olunması proqramı ("Azərenerji" ASC-LİQ tərəfindən təmin ediləcək və yenilənəcək) ilə bağlı əlaqədar şəxs:

Təsviri	Əlaqə vasitələri
Adı	Şəhriyar Məmmədov
Ünvan	Azərbaycan, Bakı şəhəri, Əbdülkərim Əlizadə küçəsi,10 AZ1005
E-poçt	shahriyar.mammadov@azerenerji.gov.az
Telefon	+994 51 9448385

ƏMSS 10-a 1 sayılı Əlavənin 2-ci bəndinə uyğun olaraq, prosedurların açıq şəkildə elan edilməsi tələbinin bir hissəsi olaraq, Layihə və gələcək maraqlı tərəflərin cəlb olunması proqramları ilə bağlı hər hansı məlumat "Azərenerji"-nin veb-saytında yerləşdiriləcək və rayon İcra Hakimiyyətinin binasında məlumat lövhələrində asılacaq. Məlumatı, həmçinin Bakı şəhərində yerləşən "Azərenerji" ofisindən də əldə etmək mümkündür. Maraqlı Tərəflərin Cəlb olunması Planının icrasını sənədləşdirən ən son aylıq ƏMSS hesabatları Layihənin veb-saytında açıqlana bilər.

9.6. Dünya Bankının Şikayətlərin Baxılması Sistemi

Dünya Bankı tərəfindən dəstək göstərilən layihələrin mənfi təsirinə məruz qaldıqlarını hesab edən icmalar və şəxslər öz şikayətlərini Dünya Bankının Şikayətlərin Baxılması Xidmətinin (DBŞBX) layihə səviyyəsində mövcud şikayətlərin baxılması mexanizmlərinə təqdim edə bilər. ŞBX, daxil olan şikayətlərin vaxtında nəzərdən keçirilməsini və layihə ilə bağlı narahatlıqların həllini təmin edir. Narahatlıqlar birbaşa Dünya Bankının diqqətinə çatdırıldıqdan və Bank rəhbərliyinə cavab vermək imkanı verildikdən sonra istənilən vaxt şikayət verilə bilər. DBŞBX-yə şikayətlərin necə təqdim olunması barədə məlumat əldə

etmək üçün zərərçəkmiş və ya şikayətləri olan şəxslər aşağıdakı veb-sayta müraciət edə bilər:

<https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>.

Dünya Bankının Təftiş Panelinə şikayətlərin necə təqdim olunması barədə məlumatı www.inspectionpanel.org ünvanından əldə etmək mümkündür.

10. MONITORINQ VƏ HESABATVERMƏ

MTCP Layihə üzrə əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verdikdə və layihənin mərhələləri üçün yenilənəcək: ƏMSSTQ, Tikinti, İstismar və Ləğv. Yeniləmələr əvvəlki ildə qaldırılan məsələlərin, narahatlıqların və sualların qısa xülasələrini, eləcə də planlaşdırılan fəaliyyətlər və faktiki keçirilən fəaliyyətlər və tədbirlər arasında dəyişikliklər barədə məlumatları təmin edəcəkdir. MTCP-də izah olunduğu kimi, maraqlı tərəflərin cəlb olunması davamlı ətraf mühit və sosial idarəetmə prosesləri üçün məlumat təmin edən təməl proseslərdən biridir. MTCP müntəzəm olaraq ictimaiyyətə açıqlanan ətraf mühit və sosial hesabatların siyahısını təqdim edəcəkdir. Prosesə "Azərenerji"-nin LİQ-in MTCP-i nəzarət edəcək.

Monitoring və Qiymətləndirmə (M&E)

RAP-ın icrasını izləmək və onun məqsədlərinə nail olunub-olunmadığını qiymətləndirmək üçün strukturlaşdırılmış Monitoring və Qiymətləndirmə (M&E) sistemi yaradılmışdır. Daxili monitoring Azerenerji və Podratçı tərəfindən aylıq əsasda həyata keçiriləcək və torpaqların alınmasının gedişini, kompensasiya ödənişlərinin vəziyyətini, Torpağa Giriş Protokollarının (LEP) icrasını, tikinti ilə bağlı təsirləri və GRM fəaliyyətlərini əhatə edəcəkdir. Tikinti təsirlərini minimuma endirmək məqsədilə işlərə ilk növbədə boş dövlət torpaqlarında başlanılacaq; özəl torpaq sahələrində isə mümkün olduğu hallarda tikinti işləri məhsul yığımından sonraya təxirə salınacaq və marşrut üzrə kiçik düzəlişlər ediləcəkdir. Xarici monitoring müstəqil məsləhətçi tərəfindən ildə iki dəfə həyata keçiriləcək və sosial-iqtisadi nəticələrin qiymətləndirilməsini, dolanışq vasitələrinin bərpasının effektivliyinin qiymətləndirilməsini və həssas qruplar üzrə nəticələrin məqsədyönlü monitoringini əhatə edəcəkdir. RAP-ın icrasının sonunda müstəqil yekun audit aparılacaqdır. Audit bütün kompensasiya öhdəliklərinin yerinə yetirilib-yetirilmədiyini və təsire məruz qalan şəxslərin dolanışq vasitələrinin ESS5 tələblərinə uyğun şəkildə bərpa edilib-edilmədiyini yoxlayacaqdır.

10.1. Monitoring

MTCP həm keyfiyyət yönümlü hesabatvermə (tərəqqi hesabatları əsasında) və həm də maraqlı tərəflərin iştirakı və şikayətlərin idarə edilməsinin səmərəliliyi üzrə nəticə göstəriciləri əsasında kəmiyyət əsaslı hesabatvermə vasitəsilə monitoring ediləcək.

MTCP üzrə hesabatvermə aşağıdakıları ehtiva edəcək:

- (i) Ətraf Mühit və Sosial Öhdəlik Planı (ƏMSÖP) çərçivəsində "ESS10-Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi" standartı üzrə öhdəliklərə dair tərəqqi hesabatı
- (ii) MTCP fəaliyyətləri zamanı alınmış rəylər üzrə ümumi keyfiyyət yönümlü hesabatvermə. Xüsusilə aşağıdakılar üzrə: (a) layihə həcmi və planında dəyişikliklər etməklə həll edilə bilən və əsas sənədlərdə, məsələn, Layihə Qiymətləndirmə Sənədi, Ətraf Mühitə və Sosial Sahəyə Təsirlərin Qiymətləndirilməsi (ƏMSSTQ), Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planı (KFP) və ya CİZ/SQ Fəaliyyət Planında əks etdirilə biləcək məsələlər; (b) layihənin icrası zamanı həll edilə bilən qaldırılmış məsələlər; (c) layihənin əhatə dairəsindən kənar olan və daha yaxşı alternativ layihələr, proqramlar və ya təşəbbüslər vasitəsilə həll edilə bilən qaldırılmış məsələlər; və (d) layihə tərəfindən texniki, yurisdiksiya ilə

bağlı və ya həddindən artıq maliyyə xərcləri ilə əlaqəli səbəblərə görə həll edilə bilməyən məsələlər. İştirakçıların fikirlərini icmallaşdıran iclas protokolları da monitoring hesabatlarına əlavə edilə bilər.

- (iii) MTCP-ə daxil edilmiş göstəricilər əsasında kəmiyyət əsaslı hesabatvermə. Monitoring və hesabatvermə üçün göstəricilərin nümunəvi dəsti Əlavə F-də təqdim edilir. MTCP üzrə monitoring və hesabatvermə Şikayət Mexanizmi, maraqlı tərəflərin cəlb olunmasının layihə planı və icrasına təsiri və icra səmərəliliyi barədə məlumatlar toplanılaraq aparılacaq.

RAP üzrə GRM-in effektivliyi mütəmadi olaraq monitoring ediləcəkdir. Şikayətlərin həlli prosesləri və nəticələri sənədləşdiriləcək, zərurət yarandıqda isə mexanizmin təkmilləşdirilməsi üzrə tədbirlər həyata keçiriləcəkdir. Ümumi məqsəd maraqlı tərəflərin narahatlıqlarını vaxtında həll etmək və sosial baxımdan dayanıqlı köçürülmə prosesini dəstəkləməkdir.

Bu Planın düzgün icrası daxili təftişlər və auditlər vasitəsilə təsdiq edilir. Auditin vaxt qrafiki, tezliyi, əhatə dairəsi və məqsədləri, eləcə də cavabdeh daxili auditorlar "Azərenerji"-nin daxili audit siyasətinə uyğun olaraq müəyyən ediləcək.

Daxili audit aşağıdakıları əhatə edəcək:

- Bu Planın düzgün icrası;
- Planda göstərilən fəaliyyətlərin tezliyinə və planlaşdırılmış qrafikinə uyğunluq;
- Vaxtında və səmərəli hesabatvermə

Təftişlər zamanı audit qrupu xüsusilə aşağıdakı məsələlərə diqqət yetirəcək:

- Qeydlərin düzgün doldurulmasını təmin etmək üçün Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi Fəaliyyətləri jurnalına baxış;
- Məlumat və materialların düzgün saxlanması və qeydiyyatı alınmasını təmin etmək üçün Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi Fəaliyyəti formalarına və qovluqlarına baxış;
- Siyahının davamlı olaraq yenilənməsini təmin etmək üçün Maraqlı Tərəflərin jurnalına baxış;
- MTCM tərəfindən hazırlanmış dövrü hesabatların düzgün tərtib olunmasını təmin etmək üçün onlara baxış;
- Maraqlı tərəflərin fəaliyyətlərdə iştirak səviyyələri və Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi Fəaliyyəti formasının "öyrənilən dərslər" bölməsində təqdim olunan məlumatlara əsasən maraqlı tərəflərin məmnuniyyət səviyyələri;
- Şikayət Qeydi formasının "öyrənilən dərslər" bölməsində təqdim olunan məlumatlara əsasən, Şikayət Mexanizminin effektivliyindən məmnunluq səviyyələri.

Təftiş və audit fəaliyyətlərinin sübutları və nəticələri audit hesabatlarına daxil edilməlidir. "Azərenerji"-nin rəhbərliyi təftiş və auditlərin nəticələrini və Preventiv/Korrektiv tədbirlərin gedişini nəzərdən keçirəcək və zərurət olduqda daxili audit sistemine uyğun olaraq əlavə müvafiq tədbirlər görəcək.

10.2. Hesabatvermə

Maraqlı tərəflərin cəlb olunması üzrə nəticələrə dair müntəzəm olaraq həm daxili, həm də xarici hesabatvermə həyata keçiriləcək. Layihənin gedişi ilə əlaqədar maraqlı tərəflər məlumatlandırılacaq, o cümlədən layihənin ətraf mühit və sosial sahə üzrə göstəriciləri,

maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi planının və ŞM-nin icrası və layihənin icrasının ümumi gedişi ilə bağlı hesabatvermə də təmin ediləcək.

10.2.1. Daxili hesabatvermə

Daxili hesabatverməyə gəldikdə, LIQ-in MTCM-i Planın icrasının ümumi gedişi barədə məlumat vermək və lazım gəldikdə məsləhət almaq üçün rəhbərliklə mütəmadi əsasda və zərurətə uyğun olaraq əlaqə saxlamaq öhdəliyini daşıyır.

Bundan əlavə, LIQ-in MTCM-i tikinti mərhələsində altı ayda bir dəfə və istismar mərhələsində isə müəyyən edilmiş aralıqlarla rəsmi dövrü hesabatlar hazırlayacaq. Hesabatlarda aşağıdakı məlumatlar yer almalıdır:

- Yerinə yetirilmiş fəaliyyətlərin ümumi sayı və növü üzrə ümumi məlumatlar;
- Maraqlı tərəflərin iştirakı və rəyləri (sorgular və anketlər, müsahibələr, rəy formaları vasitəsilə);
- Qarşıya çıxmış problemlər və kritik məsələlər;
- Şikayət Mexanizminin effektivliyinin vəziyyəti və meydana çıxan kritik məsələlər;
- Plan çərçivəsində həyata keçirilmiş korrekativ tədbirlər və icra qrafiki;
- Rəhbərliklə birgə qəbul ediləcək qərarlar;

Hesabatlar altı aydan bir keçirilən icaslarda Rəhbərliyə və zərurətə olaraq digər heyət üzvlərinə təqdim ediləcək.

10.2.2. Maraqlı tərəflərə xarici hesabatvermə

"Azərenerji" LİQ ictimai şikayətlər, sorgular və əlaqədar hadisələr üzrə rüblük və yarımillik icmallar və daxili hesabatlar hazırlayacaq, əlaqədar korrekativ/preventiv tədbirlərin icra vəziyyəti isə məsul əməkdaşlar tərəfindən təsnifləşdirilərək layihə menecerlərinə təqdim ediləcək.

Maraqlı tərəflərə məlumat vermək üçün xüsusi mexanizmlər aşağıdakılardır:

- Yazılı hesabatlar;
- Onlayn sosial media;
- İcma ilə görüşlər;
- Bukletlər;

Maraqlı tərəflərə bu hesabatvermə ilk üç il ərzində rüblük, daha sonra isə yarımillik əsasda həyata keçiriləcək.

10.2.3. ESF sənədlərinin açıqlanması

ESF sənədləri **2024-cü ilin avqust ayında** aşağıda göstərilən rəsmi internet saytında dərc edilmiş və sənədlərə dəyişikliklər edildikcə mütəmadi olaraq yenilənir.

RAP-ın layihəsi **2026-cı ilin aprel ayında** aşağıda göstərilən rəsmi internet saytında dərc edilmiş və sənədə dəyişikliklər edildikcə mütəmadi olaraq yenilənir.

<https://www.azerenerji.gov.az/azureproject>

11. İSTİFADƏ EDİLMİŞ MƏNBƏLƏR

WB, 2017. Environmental and Social Standards. Washington, D.C., USA.

IFC, 2007. Stakeholder Engagement: A Good Practice Handbook for Companies Doing Business in Emerging Markets. Washington, D.C., USA.

IFC, 2012. Performance Standards on Environmental and Social Sustainability. Washington, D.C., USA.

ƏLAVƏ A

Maraqlı tərəflərin reyestri

Ad	Kateqoriya
Komponent 1 üçün Layihənin təsirinə məruz qalan tərəflər	
Hava xətləri istiqamətləri boyunca əmlak sahibləri	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Layihə ərazilərində yaşayan insanlar	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Aşağıdakı bələdiyyə/kəndlərin bələdiyyə və kənd nümayəndələri:	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Nəvahi qəsəbəsinin (Hacıqabul) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Rəncbər kəndinin (Hacıqabul) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Qızılburun kəndinin (Hacıqabul) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Pırsaat kəndinin (Hacıqabul) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Bankə qəsəbəsinin (Neftçala) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Şirvanlı kəndinin (Neftçala) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Yuxarı Noxudlu (Salyan) kəndinin inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Salmanlı kəndinin (Salyan) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Xurşud kəndinin (Salyan) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Çuxanlı kəndinin (Salyan) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Abadkənd kəndinin (Salyan) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Xələc kəndinin (Salyan) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Şəkərli kəndinin (Salyan) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Yenikənd kəndinin (Salyan) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Göylər kəndinin (Ağsu) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Ləngəbiz kəndinin (Ağsu) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Bico kəndinin (Ağsu) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Qaraqoyunlu kəndinin (Ağsu) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Qubaxəlilli kəndinin (İsmayılı) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Qarameryəm kəndinin (Göyçay) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Qarabaqqal kəndinin (Göyçay) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Ad	Kateqoriya
Mirzəhüseynli kəndinin (Göyçay) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Arak kəndinin (Göyçay) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Huşun kəndinin (Göyçay) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Yuxarı Ağcayazı kəndinin (Ağdaş) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Qoşa qovaq kəndinin (Ağdaş) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Ərəbocağı kəndinin (Ağdaş) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Ərəş kəndinin (Yevlax) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Əxşam kəndinin (Yevlax) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Gülövşə kəndinin (Yevlax) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Havarlı kəndinin (Yevlax) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Hacısellı kəndinin (Yevlax) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Salahlı kəndinin (Yevlax) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Hürüuşağı kəndinin (Yevlax) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Tanrıqulular kəndinin (Yevlax) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Boşçalı kəndinin (Yevlax) inzibati nümayəndəsi	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
Layihə ərazisində yerləşən və layihənin müsbət və ya mənfi təsir göstərə biləcəyi biznes müəssisələri	Layihə sahəsi üzrə maraqlı tərəf
AZURE layihəsi üçün digər maraqlı tərəflər	
Hacıqabul rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Biləsuvar rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Neftçala rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Salyan rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Ağsu rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Yevlax rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Mingəçevir rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Ağdaş rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Göyçay rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Ad	Kateqoriya
Qobustan rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Abşeron rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Qaradağ rayonunun icra hakimiyyətinin nümayəndəsi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Energetika Nazirliyi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Səhiyyə orqanları	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Məktəb nümayəndələri	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
DEEA/Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	Milli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi	Milli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Mədəniyyət Nazirliyi	Milli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	Milli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
"Masdar" Azərbaycan	Yerli səviyyədə özəl sektor nümayəndələri
"Azərenerji" ASC-nin əməkdaşları	Layihə heyəti
QHT-lər, həmkarlar ittifaqları və s.	QHT
KİV nümayəndələri	KİV
Komponent 2 üçün Layihənin təsirinə məruz qalan tərəflər	
"Azərenerji" ASC-nin əməkdaşları	Layihə heyəti
Konsaltinq şirkətləri	Layihə heyəti
Komponent 2 üçün digər maraqlı tərəflər	
Energetika Nazirliyi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri
Fövqəladə Hallar Nazirliyi	Yerli səviyyədə hökumət nümayəndələri

ƏLAVƏ B: Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərinin jurnalının nümunəvi formaları

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərinin nümunəvi jurnalı

№	Növü	Tarix	Yer	Görüşün/iclasın adı
1	İctimai görüş			
2	İctimai görüş			
3	İctimai görüş			
4	İctimai görüş			
5	İctimai görüş			

Əlavə C: Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətinin nümunəvi forması

Nömrə:	
Cəlbətmə fəaliyyəti:	
Yer və tarix:	
Fəaliyyətin və ya tədbirin təsviri	
Layihənin mərhələsi:	
Növü:	
Elanlar və kommunikasiya:	
İclas protokolunun istinad nömrəsi:	
İştirakçılar Maraqlı tərəflər	
İştirakçılar AZƏRENERJİ	
Fəaliyyətin təfsilatları	
Gündəlik:	
İstifadə olunan təqdimat materialı:	
Müzakirə edilən məsələlər:	

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Nəticələr: Təmin edilmiş rəylərin xülasəsi	
Görülmüş müvafiq tədbirlər/Atılacaq növbəti addımlar:	
Öyrənilmiş dərslər	
Digər qeydlər	

ƏLAVƏ D:

Şikayət Mexanizmi Jurnalının nümunəvi formaları

No	Şikayətçi	Şikayətin təsviri	Göndərildiği tarix	Daxil olduğu tarix	Göndərilmə üsulu	Bağlanış tarixi
1						
2						
3						
4						
5						

ƏLAVƏ E:

Şikayətin İdarə edilməsi Forması

Şikayət barədə məlumat			
Nö:			
Adı:			
Göndərilmə üsulu:			
Göndərildiyi tarix:			
Daxil olduğu tarix:			
Şikayətçi barədə ətraflı məlumat			
Ad:			
Təşkilat:			
Ünvan: Telefon/ Faks: E-poçt:			
Bildirilən Şikayət barədə təfərrüatlar			
<i>Şikayətin yeri Aidiyyətli aktivlər və fəaliyyətlər Aidiyyətli digər tərəflər</i>			
Şikayətə baxış			
Bu şikayət mexanizm üçün uyğundurmu:	B/X		
Yekunlaşdığı tarix:			
<i>Baxışın təsviri və nəticəsi</i>			
Şikayətin qiymətləndirilməsi və həlli			
Şikayətin kateqoriyası:			

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Qiymətləndirməyə cəlb olunan tərəflər:			
Həlli və korrekativ tədbirlər			
<i>Təsvir</i>			
Həlli və korrekativ tədbirlər			
Görülməli tədbir	Məsul qurum	Tarix/dövr	
1.			
2.			
3.			
Proses ərzində keçirilmiş hər hansı iclasın qeydləri			
Tarix	İştirakçılar	Nəticələr	
Hər hansı digər kommunikasiya qeydləri			
Tarix	Resipiyent	Növ	Məzmun
Bağlanış			
Şikayətçi məmnun qaldımı:	Bəli/xeyr/qismən		
<i>Təsvir</i>			
Bağlanış tarixi:		İmza:	

ƏLAVƏ F:

MTCP üzrə monitoring və hesabatvermə

Əsas qiymətləndirmə sualları	Konkret qiymətləndirmə sualları	Potensial göstəricilər	Məlumatların toplanması üsulları
ŞM. Layihənin təsirinə məruz qalmış tərəflərə məsələləri və şikayətləri qaldırmaq üçün nə dərəcədə əlçatan və inklüziv vasitələr təmin edilmişdir? İcraçı agentlik bu cür şikayətlərə cavab verib və onları həll edibmi?	- Layihənin təsirinə məruz qalmış tərəflər problemləri və şikayətləri qaldırırlarmı? - Şikayətlər nə qədər tez və səmərəli həll edilir?	- ŞM və ya rəy mexanizmlərindən istifadə - Müvafiq agentliklərdən məlumat sorğuları. - Kəndlərdə/layihə icmalarında yerləşdirilmiş təklif qutularından istifadə. - İşçilər tərəfindən qaldırılmış və müəyyən edilmiş zaman çərçivəsində həll edilmiş şikayətlərin sayı, cinsə və iş yerinə görə bölünməklə - Layihə ərazilərində Cinsi İstismar və Zorakılıq/Seksual Qısnama (CIZ/SQ) hadisələrinin sayı, mövcud yönləndirmə prosesinə uyğun olaraq sağlamlıq, sosial, hüquqi və təhlükəsizlik dəstəyi üçün müraciət edilmiş halların sayı. (əgər tətbiq edilirsə) - Hesabat dövründə (i) açılmış, (ii) 30 gündən artıq açıq qalan, (iii) həll edilmiş, (iv) bağlanmış şikayətlərin sayı və (v) şikayətçilərin məmnun qaldığı cavabların sayı, şikayətin kateqoriyası, cins, yaş və şikayətçinin yerləşdiyi yer üzrə bölgədə.	İcraçı agentlik və digər müvafiq agentliklərin qeydləri
Layihənin planlaşdırılması və icrasında maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin təsiri. Cəlb etmə fəaliyyətləri layihənin planlaşdırılması və icrasında necə fərq yaradıb?	- Layihəyə maraq və dəstək var idimi? - Alınan rəylər əsasında layihənin planı və icrasında hər hansı düzəlişlər edilirdimi? - Layihə dövrü ərzində prioritet məlumatlar müvafiq tərəflərə açıqlanırdımı?	- Maraqlı tərəflərin fəaliyyətlərdə aktiv iştirakı - Layihənin təsirinə məruz qalmış tərəflərlə keçirilən məsləhətləşmə sessiyaları zamanı alınan rəylərə cavab olaraq vaxtında görülmüş tədbirlərin sayı. - Məsləhətləşmə görüşləri və ictimai müzakirələrin sayı, burada alınan rəy	Maraqlı Tərəflərlə Məsləhətləşmələrdə İştirakçı Siyahıları/Protokolları Qiymətləndirmə formaları Strukturlu sorğular

Əsas qiymətləndirmə sualları	Konkret qiymətləndirmə sualları	Potensial göstəricilər	Məlumatların toplanması üsulları
		və tövsiyələrin layihə planı və icrasında əks olunması. Layihədə risk altında olan qruplara xüsusi diqqət yetirməklə, təsnifləşdirilmiş cəlbətmə sessiyalarının sayı.	Layihə nəticələri ilə bağlı sosial mediada/ənənəvi mediada dərc olunan yazılar
İcranın səmərəliliyi. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri icra prosesində səmərəli oldumu?	- Fəaliyyətlər planlaşdırıldığı kimi həyata keçirildimi? Niyə? - Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi yanaşması qrupların təsnifləşdirilməsini ehtiva edirdimi? Niyə?	- İcra edilmiş MTCP fəaliyyətlərinin faizi. - Maraqlı tərəflərin nümayəndələrin iştirakı ilə bağlı müəyyən edilmiş əsas maneələr. - Layihənin əhatə dairəsi, inklüzivlik və səmərəliliyi artırmaq üçün maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi yanaşmasında edilən düzəlişlərin sayı.	Kommunikasiya Strategiyası (Məsləhətləşmə qrafiki) Dövri fokus qrupu müzakirələri Həssas Qruplar və ya onların nümayəndələri ilə üzbəüz görüşlər və/yaxud fokus qrupu müzakirələri

Əlavə G:

Azərbaycanda Bərpa Olunan Enerjinin Genişləndirilməsi Layihəsi (AZURE)

Ekoloji və Sosial Sənədlərin açıqlanması üzrə İctimai Məsləhətləşmələr

(Azərbaycanın Hacıqabul, Şamaxı, Ağsu, İsmayilli, Göyçay, Ağdaş, Yevlax rayonlarından və Mingəçevir şəhərindən maraqlı tərəflərin nümayəndələri ilə aparılmışdır, 30 sentyabr – 2 oktyabr 2024.)

Kontekst:

Ekoloji və Sosial (ES) sənədlərin hazırlanması ilə bağlı ekoloji və sosial tələblərin bir hissəsi kimi, Azərbaycanın Hacıqabul, Şamaxı, Ağsu, İsmayilli, Göyçay, Ağdaş, Yevlax rayonlarında və Mingəçevir şəhərində ictimai məsləhətləşmələr (İM) keçirilmişdir.

İctimai Məsləhətləşmələrin Məqsəd və Vəzifələri:

- Layihənin əhatə dairəsi barədə məlumatın verilməsi (ümumi məlumatlar, məqsədlər, komponentlər və s.);
- AZURE Layihəsinin Ekoloji və Sosial Çərçivə (ESC) sənədlərinin (**Əhatə Dairəsi Hesabatı (Scoping Report), Köçürülmə Siyasəti Çərçivəsi (RPF), Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi Planı (SEP) və Əmək İdarəetməsi Prosedurları (LMP)**) təqdim edilməsi — bu sənədlər layihə fəaliyyətlərinin potensial sosial-ekoloji təsirlərini və müvafiq azaltma tədbirlərini təsvir edir;
- Yuxarıda qeyd olunan sənədlərlə bağlı suallara cavab verilməsi; və
- Ekoloji və sosial çərçivə (ESC) sənədlərinin yekun versiyalarına daxil edilmək üçün rəy və şərhlərin qəbul edilməsi.

Metodologiya:

Ekoloji və Sosial Çərçivə (ESC) sənədlərinin elektron nüsxələri “Azərenerji” ASC-nin rəsmi internet sahifələrində yerləşdirilmişdir (müvafiq keçidlər üçün 1 sayılı Əlavəyə baxın). Bundan əlavə, “Azərenerji” ASC-nin rəsmi internet sahifəsində maraqlı tərəflərin əlavə rəy və təkliflərini təşkilatın rəsmi əlaqə vasitələri (telefon, elektron poçt və poçt ünvanları) ilə göndərə biləcəyini bildirən qeyd də yerləşdirilmişdir.

AZURE Layihəsinin ictimai məsləhətləşmələri Rayonların Yerli İcra Hakimiyyəti orqanlarının və Azərenerjinin Regional Elektrik Şəbəkəsi ofislərinin (RES) dəstəyi ilə təşkil edilmişdir; onlar maarifləndirmə fəaliyyətinin bir hissəsi kimi yerli sakinləri tədbir barədə məlumatlandırmışlar. İnsanlara hazırda məsləhətçi şirkətlər tərəfindən hazırlanmaqda olan Ətraf Mühitə və Sosial Təsirin Qiymətləndirilməsi (ESIA) və Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planının (RAP) təqdim ediləcəyi növbəti məsləhətləşmələr barədə məlumat verilmişdir. Şikayət-təzəllüm mexanizmi də faktiki işlərin başlanmasından əvvəl maraqlı tərəflərin və ictimaiyyətin məlumatlandırılması üçün yuxarıda qeyd olunan internet sahifələrində yerləşdiriləcəkdir.

Yer: Ağsu rayonu, Bico kəndi⁴

Tarix və vaxt: 1 oktyabr 2024-cü il, saat 10:00

İştirakçılar: 28 nəfər (Bico, Ləngəbiz və Qaşad kəndlərindən maraqlı tərəflərin nümayəndələri)

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Cabrayıl Əhmədov (Azərenerji ASC-nin İnsan Resursları və Xidmətlər Departamentinin Hüquq Şöbəsinin hüquq məsləhətçisi) iştirakçılara bildirdi ki, Azərbaycan Hökuməti (AH), Elektrik Enerjisinin İstehsalı və Ötürülməsi üzrə Dövlət Müəssisəsi olan Azərenerji vasitəsilə, 2027-ci ilə qədər 1 QVt günəş və külək enerjisinin şəbəkəyə inteqrasiyası üçün şəbəkənin hazırlığını planlaşdırmışdır. İştirakçılara bildirildi ki, layihə AH və Dünya Bankı (DB) tərəfindən birgə maliyyələşdiriləcək: AH 500/330/10 kV Navahi yarımstansiyasının 330 kV hissəsinin tikintisini, Biləsuvar və Banka Günəş Elektrik Stansiyalarının Navahi yarımstansiyasına 330 kV xətlərlə, Abşeron yarımstansiyasına isə müvəqqəti olaraq 330 kV rejimində işləyəcək 500 kV xətlə qoşulmasını maliyyələşdirəcək; DB isə (i) Navahi yarımstansiyasının 500 və 10 kV hissələri üçün avadanlığın təchizatını və quraşdırılmasını (2x500 MVA); (ii) Abşeron və Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası yarımstansiyalarında 500 kV bölmələrinin genişləndirilməsini; və (iii) Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasında, Gobu Elektrik Stansiyasında və Ələt yarımstansiyasında 330 kV bölmələrinin genişləndirilməsini maliyyələşdirəcək.

İlahə İlyasova (LTV-nin Ekoloji və Sosial Qorunma Koordinatoru, Azərenerji ASC) bölgə icmalarına ESÇ sənədlərini təqdim edərək izah etdi ki, ESÇ sənədlərinin layihələri Dünya Bankının Ekoloji və Sosial Standartlarına və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq layihə çərçivəsində hazırlanmış potensial sosial-ekoloji təsirləri və onların azaldılması tədbirlərini əks etdirir.

ƏSTQ-də (ESIA-da) daha da inkişaf etdiriləcək Əhatə Dairəsi Hesabatının əhatə dairəsi və əsas ekoloji və sosial-iqtisadi aspektləri insanlara çatdırıldı; bütün torpaq alınması və sosial-iqtisadi təsirlərin idarə edilməsi üçün RPF çərçivəsindəki institusional çərçivə, məsləhətçi tərəfindən daha sonra həyata keçiriləcək RAP fəaliyyətləri ilə birlikdə icmalara təqdim edildi.

Zibə Quliyeva (LTV-nin Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) SEP və LMP sənədlərini təqdim edərək infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin vacibliyini vurğuladı, AZURE layihəsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesini, habelə şikayət-təzəllüm mexanizmləri daxil olmaqla əmək idarəetməsinin əsas müddəalarını izah etdi.

İcmalara bildirildi ki, bu sənədlər hazırda ictimaiyyətin sual və rəylərinin qəbulu üçün açıqdır. Həmçinin qeyd edildi ki, sənədlərin tam elektron versiyaları Azərenerjinin rəsmi internet sahifəsində mövcuddur.

Hava Xətlərinin (HX) istiqamətinin müşahidəsini və məlumatların yayılmasını asanlaşdırmaq üçün iştirakçılara HX-lərin öz kəndlərindən keçdiyi istiqaməti göstərən kənd səviyyəli xəritələr təqdim edildi. İclas sual-cavab hissəsi ilə davam etdi.

⁴ Ağsu rayonunun yaxınlıqdakı Ləngəbiz və Qaşad kəndlərindən olan kənd sakinləri də iclasa dəvət edilmişdir.

Suallar

Tikinti başlamazdan əvvəl insanlar layihənin dizaynı və tikinti planı barədə məlumatlandırılacaqmı?

HX-lər radiasiya və elektrik enerjisinin təsiri səbəbindən əhəlinin sağlamlığına və ətraf mühitə mənfi təsir göstərəcək.

Məşğulluqla bağlı, yerli sakinlərə üstünlük veriləcəyini qeyd etdiniz. Lakin bu, çox ümidverici görünür, çünki kənd ərazisində həyata keçirilən digər layihələrdə podratçılar adətən dost və/və ya qohumlarını işə götürür, ya da başqa icmalardan işçi qüvvəsi gətirirlər.

Bu layihə, onun məqsədləri və hamımıza gətirəcəyi faydalar barədə eşitdiyimə şadam. Eyni zamanda, narahatam və bütün azaltma tədbirlərinin həyata keçiriləcəyinə inanmıram, çünki biz artıq kənd təsərrüfatı torpaqlarımızı və giriş yollarımızı məhv edən oxşar HX tikinti layihəsini yaşamışıq. Ona görə də şəxsən mən bu layihənin icma üçün faydalı olacağına inanmıram.

Zəhmət olmasa, bizim kəndimizə və icmamıza təsir göstərməyin.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

Ziba Quliyeva — İnsanlarla SEP fəaliyyətləri üzrə müntəzəm məsləhətləşmələr aparılacaq və onlar layihənin gələcək bütün mərhələləri barədə məlumatlandırılacaqlar.

İlahə İlyasova — Milli tikinti normalarına əsasən, yaxınlıqdakı yaşayış məntəqələrinə məsafə 8-10 metrdən az olmamalıdır, 330 kV və 500 kV ötürücü xətlərin hündürlüyü isə radiasiya təsirindən qaçmaq üçün ən azı 8 metr olmalıdır. Əslində, layihənin bütün HX-ləri yaşayış məntəqələrindən yan keçir və Azərbaycanda hündürlük adətən 10 metr və ya daha çox olur.

İlahə İlyasova — Podratçılara qabiliyyətlərinə uyğun olaraq yerli icmaları ixtisaslı və qeyri-ixtisaslı işlərə cəlb etmək tövsiyə ediləcək.

İlahə İlyasova — Bu layihəyə fərqli yanaşma tətbiq olunacaq. Tikinti işlərinin mənfi təsirləri araşdırılmış və ESIA sənədində müvafiq qarşısının alınması və azaldılması tədbirləri tövsiyə edilmişdir. Sənəd layihə icmaları ilə paylaşılacaq. Layihəyə çıxış yollarını nəzərə alaraq nəqliyyat idarəetmə planı hazırlanacaq, bu plan icmalar və müvafiq yol polisi ilə müzakirə edilib razılaşdırılacaq. Podratçıdan icmaları tərk etməzdən əvvəl yolların bərpa edilməsini təmin etmək tələb olunacaq. Nəzarətçi Mühəndis azaltma tədbirlərinin həyata keçirilməsini təmin edəcək, Şikayət-Təzəllüm Mexanizmi isə narahatlıq və şikayətlərinizin həll edilməsi üçün vasitələr müəyyən edəcək. Məsul şəxslərin qaynar xətt və əlaqə vasitələri təqdim ediləcək. Tikinti başa çatdıqdan sonra layihə sahələri və giriş yolları bərpa ediləcək və sahiblərinə təhvil veriləcək.

İlahə İlyasova — Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, kəndlərin yaşayış zonalarında heç bir fiziki yerdəyişmə gözlənilmir. Müvəqqəti təsirlər podratçı tərəfindən azaldılacaq və icrası nəzarətçi mühəndis

Suallar

Bu iclas və bizimlə bölüşdüyünüz məlumat üçün təşəkkür edirik. Müxtəlif təsirlərin qarşısının alınmasına yönəlmiş bütün bu tədbirlər yaxşı səslənir, zəhmət olmasa əmin olun ki, fəaliyyətləriniz bizimlə bölüşdüyünüz məlumatlara uyğun olacaq.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

və Azərenerji tərəfindən izlənəcək. Layihə fəaliyyətləri ilə bağlı hər hansı məsələnin həlli üçün şikayət-təzəllüm mexanizmləri fəaliyyət göstərəcək.

İlahə İlyasova — Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, elan edilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etmək üçün müvafiq mexanizmlər də mövcud olacaq.

Ağsu rayonunun **Gəgəli və Daşdəmirbəyli (1 oktyabr 2024-cü il; 11:00)** və **Qaragoyunlu və Ülgüc (1 oktyabr 2024-cü il; 12:30)** kəndlərinin sakinləri üçün təşkil olunmuş iclaslarda da ESÇ sənədlərinin açıqlanması ilə bağlı oxşar məsləhətləşmələr keçirilmişdir. Bu iclaslarda kənd bələdiyyələrinin və icra hakimiyyəti nümayəndələrinin, həmçinin Mingəçevir Regional Elektrik Şəbəkəsinin nümayəndələri iştirak etmişlər.

Gəgəli və Daşdəmirbəyli sakinləri xüsusilə uzun müddətdir istismardan çıxarılmış və təhlükəli olan bəzi mövcud HX-lərin vəziyyəti ilə bağlı narahatlıqlarını bildirmişlər. Digər tərəfdən, insanlar hələ də Oğuz-Qəbələ Qaz kəməri tikintisi zamanı yaşadıkları mənfi təəssüratın təsiri altındadırlar — o zaman tikinti işləri zamanı özəl mülkiyyətə dəyən müvəqqəti təsirlər bərpa edilməmiş, giriş yolları və özəl mülklərin landşaftı dağıdılmış vəziyyətdə qalmışdır. Zəif elektrik təchizatı yerli əhali üçün digər bir problem idi. Öz növbəsində, insanlar yenidən layihə fəaliyyətləri ilə bağlı hər hansı problemlə üzləşdikləri halda istifadə edə biləcəkləri şikayət-təzəllüm mexanizmləri və bu konkret layihə üçün nəzərdə tutulan müxtəlif maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri barədə məlumatlandırılmışlar.

İnsanlar həmçinin artıq istifadə olunmayan köhnə, sıradan çıxmış bir HX barədə qeyd ediblər və onların dirəklərinin öz sahələrindən götürülməsini, alınmış torpağın azad edilməsini və kənd təsərrüfatı fəaliyyəti üçün ərazinin genişləndirilməsini istəyiblər. İnsanlar həmçinin torpaq alınması/servitutdan qaçmaq üçün HX xəttinin dağlıq əraziyə köçürülməsi arzusunu ifadə ediblər. Ağsu rayonunun **Qaragoyunlu və Ülgüc** kəndlərinin sakinləri təsirlənən kənd təsərrüfatı torpağına görə kompensasiya ödəniləcəyi ilə maraqlanıblar. Yuxarıda qeyd olunan Oğuz-Qəbələ kəmərlayihəsindən fərqli olaraq, ədalətli təsir qiymətləndirməsi və ödəniş görmək istədiklərini bildiriblər.

Bütün bu kəndlərin nümayəndələri məşğulluq imkanlarına maraq göstərmiş və insanların işləməyə hazır olduqlarını bildirmişlər.

Yer: İsmayilli rayonu, Qubaxəlilli kəndi

Tarix və vaxt: 1 oktyabr 2024-cü il, saat 15:00

İştirakçılar: 38 nəfər (İsmayilli rayonunun Qubaxəlilli kəndindən, həmçinin Göyçay rayonunun Qarabaqqal və Qaramərcan kəndlərindən kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri)

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Cabrayıl Əhmədov (Azərenerji ASC-nin İnsan Resursları və Xidmətlər Departamentinin Hüquq Şöbəsinin hüquq məsləhətçisi) iştirakçılara bildirdi ki, AH, Azərenerji vasitəsilə, 2027-ci ilə qədər 1 QVt günəş və külək enerjisinin şəbəkəyə inteqrasiyası üçün şəbəkənin hazırlığını planlaşdırmışdır. İştirakçılara bildirildi ki, layihə AH və DB tərəfindən birgə maliyyələşdiriləcək: AH 500/330/10 kV Navahi yarımstansiyasının 330 kV hissəsinin tikintisini, Biləsuvar və Banka Günəş Elektrik Stansiyalarının Navahi yarımstansiyasına 330 kV xətlərlə, Abşeron yarımstansiyasına isə müvəqqəti olaraq 330 kV rejimində işləyəcək 500 kV xətlə qoşulmasını maliyyələşdirəcək; DB isə (i) Navahi yarımstansiyasının 500 və 10 kV hissələri üçün avadanlığın təchizatını və quraşdırılmasını (2x500 MVA); (ii) Abşeron və Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası yarımstansiyalarında 500 kV bölmələrinin genişləndirilməsini; və (iii) Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasında, Gobu Elektrik Stansiyasında və Ələt yarımstansiyasında 330 kV bölmələrinin genişləndirilməsini maliyyələşdirəcək.

İlahə İlyasova (LTV-nin Ekoloji və Sosial Qorunma Koordinatoru, Azərenerji ASC) bölgə icmalarına ESÇ sənədlərini təqdim edərək izah etdi ki, ESÇ sənədlərinin layihələri Dünya Bankının Ekoloji və Sosial Standartlarına və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq layihə çərçivəsində hazırlanmış potensial sosial-ekoloji təsirləri və onların azaldılması tədbirlərini əks etdirir.

ESIA-da daha da inkişaf etdiriləcək Əhatə Dairəsi Hesabatının əhatə dairəsi və əsas ekoloji və sosial-iqtisadi aspektləri insanlara çatdırıldı; bütün torpaq alınması və sosial-iqtisadi təsirlərin idarə edilməsi üçün RPF çərçivəsindəki institusional çərçivə, məsləhətçi tərəfindən daha sonra həyata keçiriləcək RAP fəaliyyətləri ilə birlikdə icmalara təqdim edildi.

Ziba Quliyeva (LTV-nin Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) SEP və LMP sənədlərini təqdim edərək infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin vacibliyini vurğuladı, AZURE layihəsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesini, habelə şikayət-təzəllüm mexanizmləri daxil olmaqla əmək idarəetməsinin əsas müddəalarını izah etdi.

İcmalara bildirildi ki, bu sənədlər hazırda ictimaiyyətin sual və rəylərinin qəbulu üçün açıqdır. Həmçinin qeyd edildi ki, sənədlərin tam elektron versiyaları Azərenerjinin rəsmi internet sahifəsində mövcuddur.

HX-lərin istiqamətinin müşahidəsini və məlumatların yayılmasını asanlaşdırmaq üçün iştirakçılara HX-lərin öz kəndlərindən keçdiyi istiqaməti göstərən kənd səviyyəli xəritələr təqdim edildi. İclas sual-cavab hissəsi ilə davam etdi.

Suallar

Kəndimizə su boruları çəkiləndən çox vaxt keçib. Amma biz hələ də su təchizatının çatışmazlığından əziyyət çəkirik. Düşünürük ki, düzgün elektrik təchizatı da bizə çətin ki, çatsın.

Bizə xətlərin istiqamətini göstərin. Mövcud xətlərdən biri mənim torpağımdan keçir. Maraqlanıram, yeni xətt də mənim torpağımdan keçəcəkmi?

Qaramərcan və Qarabaqqal Göyçay rayonunun ən böyük kəndlərindəndir. İnanıram ki, bu layihə təsirlənən torpağa görə kompensasiya ödənişi və insanlara məşğulluq imkanları verməklə kənd sakinlərinə fayda gətirəcək. Uğurlar arzulayırıq və xahiş edirik ki, insanların layihə fəaliyyətlərindən fayda əldə etməsini təmin edəsiniz.

Yerli sakinlərin işə götürüləcəyini bilmək vacibdir. Elə evlər var ki, orada yalnız bir nəfər maaş və ya pensiya alır və yaşamaq çətinidir, hər şeyin qiyməti artıb. Məsələn, internetin qiyməti 18 manatdan 25 manata qalxıb.

Qonşumun aldığı torpaqdan xətlər keçir və bu çox təhlükəlidir. Xətlərin kənd yaxınlığı əvəzinə dağlara qaldırılması yaxşı yanaşma olardı.

Kənd bələdiyyəsində işlədiyim zaman insanlar yol tikintisindən mənfəətlərə məruz qalırdılar. Podratçının avadanlığının yerləşdirilməsi və hərəkəti səbəbindən insanların özəl kənd təsərrüfatı torpağına dəyən müvəqqəti təsirlər azaldılmırdı. Bunu şahidi olduğumuz üçün, xahiş edirəm bu layihədə bütün zəruri azaldıcı tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin edin. Bundan əlavə, əvvəlki layihələrin şahidi olmuşuq ki, təsirlənən torpaq sahibləri təsirlənən torpağa görə kompensasiya almayıblar.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

İlahə İlyasova — Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, ES təsirinin qiymətləndirilməsi üzrə iş davam edir. Tikintinin gələn il başlanması gözlənilir.

İlahə İlyasova — Budur xəritə, zəhmət olmasa HX-lərin istiqamətinə baxın. Təsirlənən torpağa qarşılıqlı razılaşma əsasında kompensasiya ödəniləcək. Ətraflı məlumat ətraflı dizayn və təsir qiymətləndirməsi başa çatdıqdan sonra veriləcək.

Ziba Quliyeva — Podratçılar qabiliyyətlərinə uyğun olaraq yerli icmaları ixtisaslı və qeyri-ixtisaslı işlərə cəlb etməyə təşviq ediləcək. Kompensasiya milli qaydalara uyğun ödəniləcək. Layihənin davam edən maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri çərçivəsində siz bu məsələlər üzrə əlavə məsləhətləşmələrə cəlb ediləcəksiniz.

Ziba Quliyeva — Podratçılar qabiliyyətinə uyğun olaraq yerli icmaları ixtisaslı və qeyri-ixtisaslı işlərə cəlb etməyə təşviq ediləcək. Siz həmçinin layihə dövrü boyunca davam edən maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri çərçivəsində bu məsələlər üzrə məsləhətləşəcəksiniz.

İlahə İlyasova — Məqsəd yaşayış zonalarından qaçmaq və özəl mülkiyyətdən mümkün qədər uzaq qalmaqdır. Bütün təhlükəsizlik tədbirləri həyata keçiriləcək. Layihənin təsirləri ilə bağlı hər hansı məsələnin və narahatlığın həlli üçün Şikayət-Təzəllüm Mexanizmi (GRM) fəaliyyət göstərəcək.

İlahə İlyasova — Podratçı tərəfindən nəqliyyat idarəetmə planı hazırlanacaq və yerli hakimiyyət orqanları ilə razılaşdırılacaq. Əgər müvəqqəti təsirlər qaçınılmazdırsa, kompensasiya podratçı tərəfindən torpaq sahibi ilə razılaşma əsasında ödəniləcək. Azaldıcı tədbirlər həyata keçiriləcək və icrası Podratçının Ekoloji və Sosial Qorunma Mütəxəssisləri və MTC komandaları tərəfindən idarə ediləcək. Siz həmçinin HX-lərin keçdiyi bütün icmalarda yaradılacaq şikayət-təzəllüm mexanizmlərindən istifadə

Suallar

Zəhmət olmasa, həmçinin ağır texnikanın elə daşınmasını təmin edin ki, o, müvəqqəti olaraq özəl kənd təsərrüfatı sahələrinə təsir etməsin, əks halda təsire görə kompensasiya verin.

Məşğulluq imkanları bizim üçün çox vacibdir. Bu, həmçinin gənclərin yaxınlıqdakı böyük şəhərlərə və paytaxta axınının qarşısını alacaq — bu gün gənclərimizin çoxu ailələrini tərk edərək iş axtarmağa məcbur olur.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

edərək narahatlıq və şikayətlərinizi bildirə bilərsiniz.

Ziba Quliyeva — Podratçılar qabiliyyətlərinə uyğun olaraq yerli icmaları ixtisaslı və qeyri-ixtisaslı işlərə cəlb etməyə təşviq ediləcək. Siz həmçinin layihə dövrü boyunca davam edən maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri çərçivəsində bu və digər məsələlər üzrə məsləhətləşəcəksiniz.

Yer: Göyçay rayonu, Ərəbcəbirli 2 kəndi

Tarix və vaxt: 1 oktyabr 2024-cü il, saat 17:00

İştirakçılar: 23 nəfər (Ərəbcəbirli 1, Ərəbcəbirli 2 və Mirzəhüseynli kəndlərindən maraqlı tərəflərin nümayəndələri)

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri;

İclasın protokolu

Cabrayıl Əhmədov (Azərenerji ASC-nin İnsan Resursları və Xidmətlər Departamentinin Hüquq Şöbəsinin hüquq məsləhətçisi) iştirakçılara bildirdi ki, AH, Azərenerji vasitəsilə, 2027-ci ilə qədər 1 QVt günəş və külək enerjisinin şəbəkəyə inteqrasiyası üçün şəbəkənin hazırlığını planlaşdırmışdır. İştirakçılara bildirildi ki, layihə AH və DB tərəfindən birgə maliyyələşdiriləcək: AH 500/330/10 kV Navahi yarımstansiyasının 330 kV hissəsinin tikintisini, Biləsuvar və Banka Günəş Elektrik Stansiyalarının Navahi yarımstansiyasına 330 kV xətlərlə, Abşeron yarımstansiyasına isə müvəqqəti olaraq 330 kV rejimində işləyəcək 500 kV xətlə qoşulmasını maliyyələşdirəcək; DB isə (i) Navahi yarımstansiyasının 500 və 10 kV hissələri üçün avadanlığın təchizatını və quraşdırılmasını (2x500 MVA); (ii) Abşeron və Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası yarımstansiyalarında 500 kV bölmələrinin genişləndirilməsini; və (iii) Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasında, Gobu Elektrik Stansiyasında və Ələt yarımstansiyasında 330 kV bölmələrinin genişləndirilməsini maliyyələşdirəcək.

İlahə İlyasova (LTV-nin Ekoloji və Sosial Qorunma Koordinatoru, Azərenerji ASC) bölgə icmalarına ESÇ sənədlərini təqdim edərək izah etdi ki, ESÇ sənədlərinin layihələri Dünya Bankının Ekoloji və Sosial Standartlarına və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq layihə çərçivəsində hazırlanmış potensial sosial-ekoloji təsirləri və onların azaldılması tədbirlərini əks etdirir.

ESIA-da daha da inkişaf etdiriləcək Əhatə Dairəsi Hesabatının əhatə dairəsi və əsas ekoloji və sosial-iqtisadi aspektləri insanlara çatdırıldı; bütün torpaq alınması və sosial-iqtisadi təsirlərin idarə edilməsi üçün RPF çərçivəsindəki institusional çərçivə, məsləhətçi tərəfindən daha sonra həyata keçiriləcək RAP fəaliyyətləri ilə birlikdə icmalara təqdim edildi.

Ziba Quliyeva (LTV-nin Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) SEP və LMP sənədlərini təqdim edərək infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin vacibliyini vurğuladı, AZURE layihəsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesini, habelə şikayət-təzəllüm mexanizmləri daxil olmaqla əmək idarəetməsinin əsas müddəalarını izah etdi.

İcmalara bildirildi ki, bu sənədlər hazırda ictimaiyyətin sual və rəylərinin qəbulu üçün açıqdır. Həmçinin qeyd edildi ki, sənədlərin tam elektron versiyaları Azərenerjinin rəsmi internet sahifəsində mövcuddur.

HX-lərin istiqamətinin müşahidəsini və məlumatların yayılmasını asanlaşdırmaq üçün iştirakçılara HX-lərin öz kəndlərindən keçdiyi istiqaməti göstərən kənd səviyyəli xəritələr təqdim edildi. İclas sual-cavab hissəsi ilə davam etdi.

Suallar

Xətlər harada quraşdırılacaq?
Bütün özəl torpağa görə kompensasiya ödəniləcəkmi?

Zəhmət olmasa əmin olun ki, HX kənd təsərrüfatı texnikasının hərəkətinə imkan verəcək qədər hündür olsun.

Kəndimizin sakinlərinə hansı faydalar olacaq?

Zəhmət olmasa kəndimizdən keçən xəttin istiqamətini yenidən nəzərdən keçirin və onu dağa qaldırın.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

İlahə İlyasova — Kəndin yaşayış zonalarından kənarda, əsasən kənd təsərrüfatı sahələrində. Xəritəyə baxa bilərsiniz. Bəli, təsirlənən bütün özəl mülkiyyətə görə kompensasiya ödəniləcək.

İlahə İlyasova — Azərbaycanın Dövlət Tikinti Normativinə əsasən, 330 kV HX-in hündürlüyü ən azı 8 metrdir, bu isə kənd təsərrüfatı texnikasının hərəkəti üçün kifayət edir.

Ziba Quliyeva — Qısa və uzunmüddətli faydalar gözlənilir — məşğulluq imkanları, yerli bazar tələbatı və təkmilləşdirilmiş enerji təchizatı.

İlahə İlyasova — Mövcud istiqamət ekoloji və sosial təsirlərin minimuma endirilməsi baxımından mövcud alternativlər arasında ən yaxşısı hesab olunur.

Yer: Mingəçevir şəhəri, Mingəçevir RES

Tarix və vaxt: 2 oktyabr 2024-cü il, saat 10:00

İştirakçılar: 41 nəfər (Mingəçevir şəhərindən, o cümlədən Mingəçevir RES-də və Mingəçevirin müxtəlif sənaye sahələrində çalışan maraqlı tərəflərin nümayəndələri)

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Cabrayıl Əhmədov (Azərenerji ASC-nin İnsan Resursları və Xidmətlər Departamentinin Hüquq Şöbəsinin hüquq məsləhətçisi) iştirakçılara bildirdi ki, AH, Azərenerji vasitəsilə, 2027-ci ilə qədər 1 QVt günəş və külək enerjisinin şəbəkəyə inteqrasiyası üçün şəbəkənin hazırlığını planlaşdırmışdır. İştirakçılara bildirildi ki, layihə AH və DB tərəfindən birgə maliyyələşdiriləcək: AH 500/330/10 kV Navahi yarımstansiyasının 330 kV hissəsinin tikintisini, Biləsuvar və Banka Günəş Elektrik Stansiyalarının Navahi yarımstansiyasına 330 kV xətlərlə, Abşeron yarımstansiyasına isə müvəqqəti olaraq 330 kV rejimində işləyəcək 500 kV xətlə qoşulmasını maliyyələşdirəcək; DB isə (i) Navahi yarımstansiyasının 500 və 10 kV hissələri üçün avadanlığın təchizatını və quraşdırılmasını (2x500 MVA); (ii) Abşeron və Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası yarımstansiyalarında 500 kV bölmələrinin genişləndirilməsini; və (iii) Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasında, Gobu Elektrik Stansiyasında və Ələt yarımstansiyasında 330 kV bölmələrinin genişləndirilməsini maliyyələşdirəcək.

İlahə İlyasova (LTV-nin Ekoloji və Sosial Qorunma Koordinatoru, Azərenerji ASC) bölgə icmalarına ESÇ sənədlərini təqdim edərək izah etdi ki, ESÇ sənədlərinin layihələri Dünya Bankının Ekoloji və Sosial Standartlarına və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq layihə çərçivəsində hazırlanmış potensial sosial-ekoloji təsirləri və onların azaldılması tədbirlərini əks etdirir.

ESIA-da daha da inkişaf etdiriləcək Əhatə Dairəsi Hesabatının əhatə dairəsi və əsas ekoloji və sosial-iqtisadi aspektləri insanlara çatdırıldı; bütün torpaq alınması və sosial-iqtisadi təsirlərin idarə edilməsi üçün RPF çərçivəsindəki institusional çərçivə, məsləhətçi tərəfindən daha sonra həyata keçiriləcək RAP fəaliyyətləri ilə birlikdə icmalara təqdim edildi.

Zibə Quliyeva (LTV-nin Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) SEP və LMP sənədlərini təqdim edərək infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin vacibliyini vurğuladı, AZURE layihəsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesini, habelə şikayət-təzəllüm mexanizmləri daxil olmaqla əmək idarəetməsinin əsas müddəalarını izah etdi.

İcmalara bildirildi ki, bu sənədlər hazırda ictimaiyyətin sual və rəylərinin qəbulu üçün açıqdır. Həmçinin qeyd edildi ki, sənədlərin tam elektron versiyaları Azərenerjinin rəsmi internet sahifəsində mövcuddur.

HX-lərin istiqamətinin müşahidəsini və məlumatların yayılmasını asanlaşdırmaq üçün iştirakçılara HX-lərin öz kəndlərindən keçdiyi istiqaməti göstərən kənd səviyyəli xəritələr təqdim edildi. İclas sual-cavab hissəsi ilə davam etdi.

Suallar

Layihə üçün təşəkkür edirik və məlumatı bölüşdüyünüze görə minnətdarıq. Adətən əksər insanlar HX-nin Yol Zolağının Hüququndan (ROW) xəbərsiz olurlar, ona görə də HX-i yoxlayan zaman görürük ki, torpaqdan müvəqqəti istifadəyə icazəsi olan insanlar onu öz istedikləri kimi istifadə edir, nəse tikirlər və s. Sonra biz bu problemləri həll etmək üçün müxtəlif qurumlarla məsələni qaldırmalı oluruq. Sonra onlar torpağa mülkiyyət tələb etməyə başlayırlar. Biz izah etməyə başlayırıq ki, sizə torpağa müvəqqəti giriş verilib, daimi istifadə üçün deyil. Beləliklə, onlar torpağı hasarlamağa, satmağa, hətta HX-nin baxımı üçün saxladığımız giriş yollarını götürməyə başlayırlar. Ya da qazma, torpaq işləri aparırlar, nəticədə əgər yanğın olarsa, təcili yardım maşınları qazma və qazıntı işləri səbəbindən oraya çata bilmir. Kimsə torpağı icarəyə götürüb, amma torpaq onun adına deyil; torpaq icarəyə verilərkən heç bir sənədləşmə aparılmayıb. Məhkəmə işə baxarkən aşkar edir ki, icarəçinin adı qeydə alınmayıb. Hesab olunur ki, bəzi evlər qeyri-rəsmi tutulmuş torpaqda tikilir, tikinti zamanı kimsə deyə bilər ki, bu onun torpağıdır, amma qeydiyyat sənədi yoxdur. Zəhmət olmasa, bu cür problemlə üzləşə biləcəyinizi nəzərə alın. Biz onları xəbərdar edirik və əgər bu baş verərsə, müxtəlif təşkilatlara və polisə məktub göndərməyə borcluyuq. Torpaq sahəsi nəzərdən keçirilərkən, bütün məhdudiyyətlər, tələblər və torpağın təyinatı insanlara izah edilməlidir. Təklif edirik ki, bütün tələblər torpaq sahiblərinə, eləcə də müvafiq bələdiyyə və icra hakimiyyəti orqanlarına və Kadastr Qeydiyyatı Departamentinə izah edilsin ki, gələcəkdə hər hansı problemin qarşısı alınsın. Torpaq öz təyinatına uyğun istifadə olunmalıdır. — Müsbət cəhət odur ki, enerji sektoru güclənəcək, fasiləsiz enerji təchizatı və qonşu ölkələrə enerjinin bərabər paylanması təmin olunacaq. Bundan əlavə, hesab edirik ki, məşğulluq imkanları yalnız

Cavablar (Azərenerji, LTV)

İlahə İlyasova — HX tikintisinin təsirini qiymətləndirərkən, mülkiyyət müvafiq qaydada araşdırılacaq; qeyri-rəsmi istifadəçilərə yalnız becərdikləri məhsul və ağaclara görə kompensasiya ödəniləcək; təsirlənən özəl torpaq sahələrinə görə kompensasiya sahiblərinə müvafiq qaydada ödəniləcək. HX-nin ROW-u daxilindəki torpağa görə kompensasiya nəzərdən keçirilməyəcək. Bütün torpaq növlərinə dəyən təsirlərin qiymətləndirilməsinin tam təfərrüatları RAP-ın hazırlanması zamanı icmalarla bölüşdüriləcək. **Cabrayıl Əhmədov** — Neçə nəfər Mingəçevir Elektrik Şəbəkəsinə iş üçün müraciət edib, lakin ixtisaslarına uyğun işə götürülə bilmir? İstismar zamanı elektrik xətlərinin quraşdırılmasına nəzarət üçün işçilərə ehtiyac var.

Suallar

tikinti dövrü üçün nəzərdə tutulmayıb; yeni mühəndis kadrları və mövcud yeni RES işçiləri bu AZURE layihəsinin HX-lərinin baxım işlərinə cəlb oluna bilər.

İşə götürülmək istəyən 50-yə yaxın ixtisaslı işçimiz var. Bu insanların bu layihə üçün, təkcə Mingəçevirdə deyil, digər yerlərdə də işə düzəlmək imkanı olacaq.

Narahatlıq doğurur ki, sahələr elektrik xətlərinin altındadır və yağış yağanda təhlükəli və səs-küylü olur, insanlar məhsulunu yığmaqdan qorxurlar.

Kompensasiya necə ödəniləcək?

Zəhmət olmasa layihə avadanlığının giriş yollarının kənarlarını düzgün saxlamaqla şəhər nəqliyyatını pozmasını təmin edin.

Lazım gələrsə, yol nişanları qoyulmalıdır. Torpaqdan istifadə edənlər nişanları görməli və ROW daxilindəki torpağı tuta bilməyəcəklərini anlamalıdırlar. Zəif qorunan qruplardan

Cavablar (Azərenerji, LTV)

Cabrayıl Əhmədov — Podratçılara Mingəçevir KR-dən siyahı/CV-ləri əldə etmək və iş tələblərinə uyğun insanları işə götürmək tövsiyə ediləcək. Bu, yaxşı fəaliyyətdir və yerli əhalinin məşğulluğunu təşviq edəcək.

Cabrayıl Əhmədov — HX-lər tikilərkən insanlara "mühafizə zonasından" uzaq durmaları tövsiyə olunur. Oxşar torpaq sahələrinin əksəriyyəti "mühafizə zonasında" yerləşir, ona görə də insanlar bu problemlə üzləşirlər. HX-lərin ROW-unda tikilmiş bəzi qeyri-rəsmi tikililər risk yarada bilər. Bu torpaq sahələrinin təyinatı kənd təsərrüfatı torpağı olub, lakin insanlar onu bir şəkildə dəyişdiriblər, ona görə də problemlər yaranır.

İlahə İlyasova — Əsas məqsəd yaşayış zonalarından keçməməkdir. Lakin sahələrdə tikiləcək dirəklər 64 kv.m və ya buna yaxın torpaq sahəsini tutacaq və bu kiçik hissələr servitut əsasında götürüləcək. Bu, torpağın satın alınması deyil; torpaq sahələrinin icarəsidir və qiymətlər bazar dəyəri əsasında, torpaq sahibləri ilə qarşılıqlı razılaşma əsasında hesablanacaq və kompensasiya ödəniləcək. Hazırda planlaşdırma mərhələsindəyik. Müvafiq qanunlar tətbiq ediləcək. Növbəti mərhələdə RAP hazırlanacaq. PAP-lar müəyyən ediləcək, təsirlər qiymətləndiriləcək və onlarla danışıqlar aparılacaq. Torpaq sahibləri ilə razılaşmalar əldə ediləcək.

İlahə İlyasova — ESMP hazırlanacaq və podratçıdan azaldıcı tədbirlərin tətbiqatını vermək tələb olunacaq. Podratçıya düşərgə qurmağa, avadanlıq almağa və s. icazə veriləcək, işlər başa çatdıqdan sonra torpağı bərpa etmək tələb olunacaq. Nəzarətçi mühəndis podratçının işinə nəzarət edəcək.

Ziba Quliyeva — Nəqliyyat idarəetmə planı hazırlanacaq və yerli yol polisi ilə razılaşdırılacaq, ictimaiyyətə çatdırılacaq və podratçı tərəfindən izlənəcək; layihə dövrü boyunca ictimai maarifləndirmə kampaniyası da aparılacaq.

Suallar

olan şəxslərin, ya da onların ailə üzvlərinin işə götürülməsi yaxşı olardı.

Ərim Azərenerjidə işləyir və hər gün problemlə üzləşir, çünki torpaq sahibləri mühafizə zonasında müqaviləyə hörmət etmirlər. Onlar torpağın sərhədlərini keçib ROW-a daxil olurlar. Giriş yollarını bağlayır və torpaq işləri aparırlar ki, bu da mühəndislərin dirəklərə çatmasını çox çətinləşdirir.

Layihənin bizim üçün müsbət təsiri odur ki, məşğulluq yaxşılaşacaq. Ali təhsilli uşaqlarımız burada iş tapa biləcəklər, əks halda onlar şəhəri tərk etməli olacaqdılar. Bu ofisdə çox az qadın işləyir; biz daha çox qadının işə götürülməsini təklif edirik. Azərenerjidə qadınların edə biləcəyi işlər var.

Qızım Nəqliyyat Operatorları fakültəsini bitirib və enerji sektorunda işləmək istəyi ilə Azərenerjiyə müraciət edib.

42 ildir Mingəçevir RES-də işləyirəm, lakin müqaviləm ləğv edilib, indi DOST-da işləyirəm və Mingəçevir RES-ə qayıtmaq istəyirəm.

Enerji sektorunda işləyən qadınlar üçün çətinliklər nə olursa olsun, biz çətinlikləri qəbul edirik.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

Ziba Quliyeva — Layihənin sonrakı mərhələlərində maarifləndirmə kampaniyaları da aparılacaq. İnsanlar bu tip müdaxilələrin şəraiti barədə məlumat alacaqlar.

Ziba Quliyeva — Podratçılara yerli insan və mütəxəssisləri birinci növbədə işə götürmək tapşırılacaq. Qadınlara üstünlük veriləcək.

Ziba Quliyeva — Podratçılara yerli insan və mütəxəssisləri birinci növbədə işə götürmək tapşırılacaq. AZURE layihəsi Azərbaycan üzrə bütün RES-lərdə uzunmüddətli olaraq yüksək ixtisaslı mühəndislərin işə götürülməsini tələb edəcək, ona görə qızınız bu imkandan istifadə edərək müraciət edə bilər.

İlahə İlyasova — AZURE layihəsi tikinti və istismar mərhələləri üçün mühəndislər daxil olmaqla sertifikatlı mütəxəssislərə tələbat yaradacaq. Siz də müraciət edə bilərsiniz, sizə uğurlar arzulayırıq!

İlahə İlyasova — Bunu eşitmək çox xoşdur.

Yevlax rayonunun **Havarlı, Hacısəlli və Salahlı** kəndlərinin sakinləri üçün təşkil olunmuş iclaslarda (**2 oktyabr 2024-cü il; 13:30**) da ESÇ sənədlərinin açıqlanması ilə bağlı oxşar məsləhətləşmələr keçirilmişdir. İnsanlar zədələnmiş kənd təsərrüfatı torpağına görə kompensasiya alıb-almayacaqları ilə maraqlanıblar. Onlar həmçinin yerli kənd hakimiyyət orqanlarının layihə fəaliyyətlərinin tikinti qrafiki barədə məlumatlandırılmasını tələb ediblər. Onlar həmçinin tikintinin təsirlərini azaldan tədbirlərin təmin edilməsini tələb ediblər. Digər tərəfdən, yerli sakinlər kompensasiya müqabilində kənd təsərrüfatı torpağından imtina etmək istəyini bildiriblər. Onlar bildiriblər ki, becərdikləri torpaq keyfiyyətli deyil və çox əmək tələb edir. İnsanlar başa düşdüklerini bildiriblər ki, hökumətin əsas resursları və söyləri hazırda Qarabağın azad olunmuş rayonlarının bərpasına yönəlib. Qadınlar elektrik, su və qaz təchizatının yaxşı olmasından məmnunluqlarını bildiriblər. Bu kəndlər Mingəçevir şəhərinə yaxın olduğu üçün yaxşı kommunal xidmətlərə, Mingəçevir bazarına çıxışa malikdirlər və bu layihə üçün — aşıpazlıq, təmizlik, ofis işi və s. üzrə — işləmək ümidində olduqlarını bildiriblər.

Yer: Yevlax rayonu, Tanrıqulular kəndi

Tarix və vaxt: 2 oktyabr 2024-cü il, saat 12:00

İştirakçılar: 35 nəfər (Yevlax rayonunun Tanrıqulular, Boşçalı və Hürüuşağı kəndlərindən maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Cabrayıl Əhmədov (Azərenerji ASC-nin İnsan Resursları və Xidmətlər Departamentinin Hüquq Şöbəsinin hüquq məsləhətçisi) iştirakçılara bildirdi ki, AH, Azərenerji vasitəsilə, 2027-ci ilə qədər 1 QVt günəş və külək enerjisinin şəbəkəyə inteqrasiyası üçün şəbəkənin hazırlığını planlaşdırmışdır. İştirakçılara bildirildi ki, layihə AH və DB tərəfindən birgə maliyyələşdiriləcək: AH 500/330/10 kV Navahi yarımstansiyasının 330 kV hissəsinin tikintisini, Biləsuvar və Banka Günəş Elektrik Stansiyalarının Navahi yarımstansiyasına 330 kV xətlərlə, Abşeron yarımstansiyasına isə müvəqqəti olaraq 330 kV rejimində işləyəcək 500 kV xətlə qoşulmasını maliyyələşdirəcək; DB isə (i) Navahi yarımstansiyasının 500 və 10 kV hissələri üçün avadanlığın təchizatını və quraşdırılmasını (2x500 MVA); (ii) Abşeron və Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası yarımstansiyalarında 500 kV bölmələrinin genişləndirilməsini; və (iii) Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasında, Gobu Elektrik Stansiyasında və Ələt yarımstansiyasında 330 kV bölmələrinin genişləndirilməsini maliyyələşdirəcək.

İlahə İlyasova (LTV-nin Ekoloji və Sosial Qorunma Koordinatoru, Azərenerji ASC) bölgə icmalarına ESÇ sənədlərini təqdim edərək izah etdi ki, ESÇ sənədlərinin layihələri Dünya Bankının Ekoloji və Sosial Standartlarına və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq layihə çərçivəsində hazırlanmış potensial sosial-ekoloji təsirləri və onların azaldılması tədbirlərini əks etdirir.

ESIA-da daha da inkişaf etdiriləcək Əhatə Dairəsi Hesabatının əhatə dairəsi və əsas ekoloji və sosial-iqtisadi aspektləri insanlara çatdırıldı; bütün torpaq alınması və sosial-iqtisadi təsirlərin idarə edilməsi üçün RPF çərçivəsindəki institusional çərçivə, məsləhətçi tərəfindən daha sonra həyata keçiriləcək RAP fəaliyyətləri ilə birlikdə icmalara təqdim edildi.

Ziba Quliyeva (LTV-nin Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) SEP və LMP sənədlərini təqdim edərək infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin vacibliyini vurğuladı, AZURE layihəsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesini, habelə şikayət-təzəllüm mexanizmləri daxil olmaqla əmək idarəetməsinin əsas müddəalarını izah etdi.

İcmalara bildirildi ki, bu sənədlər hazırda ictimaiyyətin sual və rəylərinin qəbulu üçün açıqdır. Həmçinin qeyd edildi ki, sənədlərin tam elektron versiyaları Azərenerjinin rəsmi internet sahifəsində mövcuddur.

HX-lərin istiqamətinin müşahidəsini və məlumatların yayılmasını asanlaşdırmaq üçün iştirakçılara HX-lərin öz kəndlərindən keçdiyi istiqaməti göstərən kənd səviyyəli xəritələr təqdim edildi. İclas sual-cavab hissəsi ilə davam etdi.

Suallar

Yaşlı, xəstə anam var. Bu kənddə xəstəxana olmasını istərdim ki, təcili yardım vaxtında buraya çata bilsin. Burada iş yerləri çox deyil, biz də iş imkanlarına ehtiyac duyuruq.

Kəndimizin yaşayış zonasının yaxınlığında, yolda 5 dağılmış HX var, çox təhlükəlidir, zəhmət olmasa kömək edin.

Direklər mənim bağımda quraşdırılıb və ətrafında zibil var. Təmizlənməsini xahiş edirəm. Əgər məndən asılı olsaydı, HX-nin mənim sahəmdən keçməsinə istəməzdim. Amma bilmək istərdim ki, fikirlərimiz nəzərə alınacaqmı, yoxsa HX hər halda tikiləcəkmi?

Layihədən məmnunuq, amma köhnə 110 kV xətlərlə nə edəcəksiniz? Bəzən HX öz avadanlığını torpağımızda saxlayır. Zəhmət olmasa əmin olun ki, onlar götürülsün. Təsirlənən torpağa görə kompensasiya ödəyəcəksinizmi?

Layihə başlamazdan əvvəl biz məlumatlandırılacağıq mı?

Bizdə oxşar vəziyyət olub. Podratçı yol tikintisi layihəsindən sonra düşərgə ərazisini əvvəlcədən bərpa etmədən və tullantıları təmizləmədən tərk etdi. Bu layihədə eyni şey baş versə nə olacaq?

Oğlum üçün iş imkanı olmasını istərdim.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

Cabrayıl Əhmədov — Bəli, yerli ixtisaslı və qeyri-ixtisaslı işçilər üçün belə imkanlar olacaq. Həmçinin iqtisadi faydalar olacaq, kənd təsərrüfatı məhsullarına tələbat artacaq.

İlahə İlyasova — Burada Regional Elektrik Şəbəkəsinin nümayəndələri var, onlar bunu qeydə alıblar. Biz bunu rəhbərliyə də çatdıracağıq.

İlahə İlyasova — Bu layihə üçün bütün azaldıcı tədbirlər nəzərə alınacaq. Tullantı idarəetmə planı digər əlavə planlarla birlikdə tətbiq olunacaq və monitoring fəaliyyətləri həyata keçiriləcək. Layihə fəaliyyətlərindən yaranan hər hansı məsələnin həlli üçün Şikayət-Təzəllüm Mexanizmləri təqdim ediləcək. Nəzarətçi mühəndis podratçının ESMP-yə əmələtməsinə nəzarət edəcək. Narahatlıqlarınızı hesabatda əks etdirəcəyik, həmçinin bildiririk ki, mövcud istiqamət insanlara və ətraf mühitə ən az təsir göstərən digər mümkün alternativlər arasından seçilmişdir.

Cabrayıl Əhmədov — Köhnə xətlər müvafiq qaydada əvəz və/və ya yenilənəcək. Yerli RES avadanlığı öz ROW-u daxilində saxlaya bilər. Təsirlərə görə müvafiq qaydada kompensasiya ödəniləcək.

Ziba Quliyeva — Bəli, icmalar artıq təsir qiymətləndirmə prosesindən xəbərdar olacaq və RAP-in hazırlanmasına da cəlb ediləcəklər.

İlahə İlyasova — Sizin ərazi tikinti sonunda ESMP-yə uyğun olaraq lazımı qaydada təmizlənəcək. Eyni zamanda, narahatlıqlarınızı istənilən vaxt bildirə bilməyiniz üçün şikayət-təzəllüm mexanizmləri fəaliyyət göstərəcək.

Ziba Quliyeva — İcmalar tikinti işləri barədə məlumatlandırılacaq, biz həmçinin podratçıya yerli insanları birinci növbədə işə götürməyi tövsiyə edəcəyik.

Yevlax rayonunun **Havarlı, Hacısəlli və Salahlı** kəndlərinin sakinləri üçün təşkil olunmuş iclaslarda (**2 oktyabr 2024-cü il; 13:30**) da ESÇ sənədlərinin açıqlanması ilə bağlı oxşar məsləhətləşmələr keçirilmişdir. İnsanlar zədələnmiş kənd təsərrüfatı torpağına görə kompensasiya alıb-almayacaqları ilə marqlanıblar. Onlar həmçinin yerli kənd hakimiyyət orqanlarının layihə fəaliyyətlərinin tikinti qrafiki barədə məlumatlandırılmasını tələb ediblər. Onlar həmçinin tikintinin təsirlərini azaldan tədbirlərin təmin edilməsini tələb ediblər. Digər tərəfdən, yerli sakinlər kompensasiya müqabilində kənd təsərrüfatı torpağından imtina etmək istəyini bildiriblər. Onlar bildiriblər ki, becərdikləri torpaq keyfiyyətli deyil və çox əmək tələb edir. İnsanlar başa düşdüklerini bildiriblər ki, hökumətin əsas resursları və söyləri hazırda Qarabağın azad olunmuş rayonlarının bərpasına yönəlib. Qadınlar elektrik, su və qaz təchizatının yaxşı olmasından məmnunluqlarını bildiriblər. Bu kəndlər Mingəçevir şəhərinə yaxın olduğu üçün yaxşı kommunal xidmətlərə, Mingəçevir bazarına çıxışa malikdirlər və bu layihə üçün — aşıpaqlıq, təmizlik, ofis işi və s. üzrə — işləmək ümidində olduqlarını bildiriblər.

Yer: Ağdaş rayonu, Yuxarı Ağçayazı kəndi

Tarix və vaxt: 2 oktyabr 2024-cü il, saat 16:00

İştirakçılar: 26 nəfər (Ağdaş rayonunun Huşun, Yuxarı Ağçayazı, Qoşa-qovaq və Ərəboçağı kəndlərindən maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Cabrayıl Əhmədov (Azərenerji ASC-nin İnsan Resursları və Xidmətlər Departamentinin Hüquq Şöbəsinin hüquq məsləhətçisi) iştirakçılara bildirdi ki, AH, Azərenerji vasitəsilə, 2027-ci ilə qədər 1 QVt günəş və külək enerjisinin şəbəkəyə integrasiyası üçün şəbəkənin hazırlığını planlaşdırmışdır. İştirakçılara bildirildi ki, layihə AH və DB tərəfindən birgə maliyyələşdiriləcək: AH 500/330/10 kV Navahi yarımstansiyasının 330 kV hissəsinin tikintisini, Biləsuvar və Banka Günəş Elektrik Stansiyalarının Navahi yarımstansiyasına 330 kV xətlərlə, Abşeron yarımstansiyasına isə müvəqqəti olaraq 330 kV rejimində işləyəcək 500 kV xətlə qoşulmasını maliyyələşdirəcək; DB isə (i) Navahi yarımstansiyasının 500 və 10 kV hissələri üçün avadanlığın təchizatını və quraşdırılmasını (2x500 MVA); (ii) Abşeron və Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası yarımstansiyalarında 500 kV bölmələrinin genişləndirilməsini; və (iii) Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasında, Gobu Elektrik Stansiyasında və Ələt yarımstansiyasında 330 kV bölmələrinin genişləndirilməsini maliyyələşdirəcək.

İlahə İlyasova (LTV-nin Ekoloji və Sosial Qorunma Koordinatoru, Azərenerji ASC) bölgə icmalarına ESÇ sənədlərini təqdim edərək izah etdi ki, ESÇ sənədlərinin layihələri Dünya Bankının Ekoloji və Sosial Standartlarına və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq layihə çərçivəsində hazırlanmış potensial sosial-ekoloji təsirləri və onların azaldılması tədbirlərini əks etdirir.

ESIA-da daha da inkişaf etdiriləcək Əhatə Dairəsi Hesabatının əhatə dairəsi və əsas ekoloji və sosial-iqtisadi aspektləri insanlara çatdırıldı; bütün torpaq alınması və sosial-iqtisadi təsirlərin idarə edilməsi üçün RPF çərçivəsindəki institusional çərçivə, məsləhətçi tərəfindən daha sonra həyata keçiriləcək RAP fəaliyyətləri ilə birlikdə icmalara təqdim edildi.

Ziba Quliyeva (LTV-nin Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) SEP və LMP sənədlərini təqdim edərək infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin vacibliyini vurğuladı, AZURE layihəsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesini, habelə şikayət-təzəllüm mexanizmləri daxil olmaqla əmək idarəetməsinin əsas müddəalarını izah etdi.

İcmalara bildirildi ki, bu sənədlər hazırda ictimaiyyətin sual və rəylərinin qəbulu üçün açıqdır. Həmçinin qeyd edildi ki, sənədlərin tam elektron versiyaları Azərenerjinin rəsmi internet sahifəsində mövcuddur.

HX-lərin istiqamətinin müşahidəsini və məlumatların yayılmasını asanlaşdırmaq üçün iştirakçılara HX-lərin öz kəndlərindən keçdiyi istiqaməti göstərən kənd səviyyəli xəritələr təqdim edildi. İclas sual-cavab hissəsi ilə davam etdi.

Suallar

1. Layihə suvarılmayan torpaqdan keçir, kəndin torpağı dövlət torpaq sahəsi ilə həmsərhəddir. 99 ha otlaq torpağıdır. Otlaq torpağı tapdalanacaq və məhv olacaq, yol tələb olunacaq. 2. Əgər layihə torpaq sahələrindən keçərsə, torpaq sahiblərinə kompensasiya ödəniləcəkmi? Necə? 3. Mal-qaranın örüşlərə aparılması üçün yol nəzərdə tutulurmu? Mal-qaranın örüşə aparılması üçün alternativ yol olmalıdır.

İnsanlar HX-nin torpaq sahələrindən keçmə üsulundan razı deyillər. Torpaq suvarılmayan torpaqdır və yayda buğda əkilə bilmir. Turyançay qoruğu da var. İnsanlar yalnız payızda buğda əkə bilirlər. Bu torpağın böyük hissəsi səhraya bənzəyir. Əgər elektrikdən qığılcım çıxarsa, torpaqda yanğın olacaq. Dağın ətəyində dövlət torpağı var, biz HX-in bu torpaqda quraşdırılmasını təklif edirik. Riskləri azaltmaq üçün HX-lərin daha yuxarı yerlərdə quraşdırılmasını təklif edirik. Qəbələ Su Layihəsində bir ağac üçün 5 manat ödənilib və bu torpaq sahibləri üçün faydalı deyil. Kompensasiyanın hesablanması üçün cari bazar qiyməti istifadə edilməlidir.

Təklif edirik ki, ağır texnika asfaltlanmış kənd yollarından istifadə etməsin. Alternativ yol imkanı var. Körpülər onsuz da pis vəziyyətdədir. İcmalar və icra hakimiyyəti orqanları ilə müzakirə və razılaşdırılacaq alternativ marşrutlar təklif edirik.

Biz radiasiyadan qorxuruq. Qonşum ailə qurub Qəbələdə yaşayırdı, indi radiasiyadan qorxduğu üçün Ağdaşa köçüb.

Kimyəvi maddələrin istifadə olunacağını qeyd etdiniz, bu bizim meyvələrimizə və s. təsir edəcəkmi? Yerli insanların işə götürülməsini də istəyirik. Layihədən hansı qonşu kəndlər təsirlənəcək?

Digər layihələrdən aldığımız kompensasiyadan, məsələn ağaclar üçün, məmnun deyilik. Kompensasiya çox aşağıdır, zəhmət olmasa bazar qiymətlərini nəzərə alın. Hamı artıq layihə barədə məlumatlandırılıb, sizdən xahiş edirəm (kənd sakinlərinə müraciət) ki, məlumatı öz icmalarınızda yayasınız ki, hamı layihə barədə məlumatlı olsun. Siz həmçinin təkliflərinizi verə bilərsiniz.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

İlahə İlyasova — Əgər dirək torpaq sahələrində qurularsa, bu torpaq sahələri uzun müddətə icarəyə veriləcək və bazar qiymətləri əsasında kompensasiya ödəniləcək. Əgər podratçı kiminsə torpağını yol və s. üçün istifadə edəcəksə, o, torpaq sahibi ilə fərdi qaydada danışıq apara bilər və müəyyən məqsədlər üçün şəxsin torpağının müvəqqəti istifadəsi və müvafiq kompensasiya barədə razılığa gələ bilər. İşlər başa çatdıqdan sonra podratçılar müvəqqəti götürülmüş torpağı sahiblərinə təhvil verməzdən əvvəl bərpa etməlidirlər.

İlahə İlyasova — Özəl mülkiyyətə təsiri minimuma endirmək üçün bütün mümkün alternativlər nəzərdən keçirilib və bu dizayn ən uyğundur. Bununla belə, təklifinizi Azərenerjiyə çatdıracağıq. Qorunan ərazidən xəbərdarlıq və qorunan ərazilərə heç bir təsir gözlənilmir. Tikinti və istismar zamanı risklərin qarşısının alınması tədbirləri nəzərdən keçiriləcək. Təsirlənən məhsul və ağacların qiymətləndirilməsi milli qanunvericiliyə, Torpaq Məcəlləsinə uyğun aparılacaq. PAP-lar öz hüquqlarından və hər bir təsirlənən əşyanın hesablanması necə aparılacağından xəbərdar olacaqlar.

İlahə İlyasova — Nəqliyyat idarəetmə planı olacaq və yollar yerli hakimiyyət orqanları və polislə razılaşdırılacaq. İnsanları məlumatlandırmaq vacibdir — onların gözləntiləri nədir, azaldıcı tədbirlər dedikdə nəyi nəzərdə tuturuq və s. İşlərin gələn il mart-aprel aylarında aparılması planlaşdırılır. Xətlər kadastr xəritəsi ilə yoxlanılacaq, yaşayış zonalarından uzaq olacaq və sahələr müəyyən ediləcək. Təkliflərinizi də hesabatda daxil edəcəyik.

İlahə İlyasova — Yaşayış zonalarından qaçınılacaq və HX müvafiq standartlar nəzərə alınmaqla kənd təsərrüfatı torpağında tikiləcək.

İlahə İlyasova — Konsentrasiyalı təhlükəli kimyəvi tullantılar müvafiq qaydada məhdudlaşdırılmış ərazidən müvafiq utilizasiya üçün xüsusi təyin edilmiş sahəyə çıxarılacaq. Tullantı idarəetmə planı bu məsələləri həll edəcək. Bağlara heç bir təsir gözlənilmir. **Ziba Quliyeva** — Yerli sakinlərə təcrübələrinə uyğun olaraq məşğulluqda üstünlük verilir. Xəritəyə baxa bilərsiniz. Ağdaşın Huşun, Yuxarı Ağçayazı, Qoşa-qovaq və Ərəboçağı kəndləri layihənin HX-ləri tərəfindən keçilir.

İlahə İlyasova — Kompensasiya qiymətləndirmə metodları RAP-ın hazırlanması zamanı PAP-lara açıqlanacaq.

Suallar

Zəhmət olmasa nəzərə alın ki, bizdə yalnız yeni asfalt yollar var, buna görə nəqliyyat planını hazırlayarkən bunu nəzərə alın. Zəhmət olmasa yerli icma və ya icra hakimiyyəti nümayəndələri ilə yoxlayın, çünki biz kənd yollarımıza heç bir təsir istəmirik.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

Ziba Quliyeva — Tikintidən əvvəl nəqliyyat idarəetmə planı yerli yol polisi ilə razılaşdırılacaq. Yerli hakimiyyət orqanı məlumatlandırılacaq.

Yer: Hacıqabul rayonu, Navahi qəsəbəsi

Tarix və vaxt: 30 sentyabr 2024-cü il, saat 11:00

İştirakçılar: 24 nəfər (Hacıqabul rayonunun Rənjbər, Qızılburun, Pirsaat və Atbulaq kəndlərindən maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Cabrayıl Əhmədov (Azərenerji ASC-nin İnsan Resursları və Xidmətlər Departamentinin Hüquq Şöbəsinin hüquq məsləhətçisi) iştirakçılara bildirdi ki, AH, Azərenerji vasitəsilə, 2027-ci ilə qədər 1 QVt günəş və külək enerjisinin şəbəkəyə inteqrasiyası üçün şəbəkənin hazırlığını planlaşdırmışdır. İştirakçılara bildirildi ki, layihə AH və DB tərəfindən birgə maliyyələşdiriləcək: AH 500/330/10 kV Navahi yarımstansiyasının 330 kV hissəsinin tikintisini, Biləsuvar və Banka Günəş Elektrik Stansiyalarının Navahi yarımstansiyasına 330 kV xətlərlə, Abşeron yarımstansiyasına isə müvəqqəti olaraq 330 kV rejimində işləyəcək 500 kV xətlə qoşulmasını maliyyələşdirəcək; DB isə (i) Navahi yarımstansiyasının 500 və 10 kV hissələri üçün avadanlığın təchizatını və quraşdırılmasını (2x500 MVA); (ii) Abşeron və Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası yarımstansiyalarında 500 kV bölmələrinin genişləndirilməsini; və (iii) Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasında, Gobu Elektrik Stansiyasında və Ələt yarımstansiyasında 330 kV bölmələrinin genişləndirilməsini maliyyələşdirəcək.

İlahə İlyasova (LTV-nin Ekoloji və Sosial Qorunma Koordinatoru, Azərenerji ASC) bölgə icmalarına ESÇ sənədlərini təqdim edərək izah etdi ki, ESÇ sənədlərinin layihələri Dünya Bankının Ekoloji və Sosial Standartlarına və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq layihə çərçivəsində hazırlanmış potensial sosial-ekoloji təsirləri və onların azaldılması tədbirlərini əks etdirir.

ESIA-da daha da inkişaf etdiriləcək Əhatə Dairəsi Hesabatının əhatə dairəsi və əsas ekoloji və sosial-iqtisadi aspektləri insanlara çatdırıldı; bütün torpaq alınması və sosial-iqtisadi təsirlərin idarə edilməsi üçün RPF çərçivəsindəki institusional çərçivə, məsləhətçi tərəfindən daha sonra həyata keçiriləcək RAP fəaliyyətləri ilə birlikdə icmalara təqdim edildi.

Ziba Quliyeva (LTV-nin Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) SEP və LMP sənədlərini təqdim edərək infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin vacibliyini vurğuladı, AZURE layihəsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesini, habelə şikayət-təzəllüm mexanizmləri daxil olmaqla əmək idarəetməsinin əsas müddəalarını izah etdi.

İcmalara bildirildi ki, bu sənədlər hazırda ictimaiyyətin sual və rəylərinin qəbulu üçün açıqdır. Həmçinin qeyd edildi ki, sənədlərin tam elektron versiyaları Azərenerjinin rəsmi internet sahifəsində mövcuddur.

HX-lərin istiqamətinin müşahidəsini və məlumatların yayılmasını asanlaşdırmaq üçün iştirakçılara HX-lərin öz kəndlərindən keçdiyi istiqaməti göstərən kənd səviyyəli xəritələr təqdim edildi. İclas sual-cavab hissəsi ilə davam etdi.

Suallar

— Bu layihə ilə çətinliklərimiz olacağını düşünmürük; layihənin insanlara fayda gətirəcəyini ümid edirik. Ümid edirik ki, qəsəbəmizdəki yol infrastrukturunu təkmilləşdiriləcək. Amma qorxuruq ki, panellərin və stansiyaların mənfi təsiri nəticəsində yağış dayanacaq. — Əgər belə bir təsir gözlənilirsə, radiasiyadan qorunmaq istəyirik.

Layihədən təsirlənən kənd təsərrüfatı torpağı ilə nə baş verəcək?

Stansiya Azərenerjiyə aid köhnə yerdə yerləşəcək. — Bəlkə tikiş fabriki də açarsınız ki, qadınlar da stansiyadan kənar hər hansı işə cəlb oluna bilsinlər, nə qədər ki, stansiyada yalnız kişi işi olacaq.

Yolların pis vəziyyəti ilə bağlı narahatıq.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

İlahə İlyasova — Yalnız Navahi yarımstansiyası tikiləcək, panel yoxdur. Yağıntıya heç bir təsir gözlənilmir. Hazırda yekunlaşdırılmaqda olan ESIA sənədinin açıqlanması zamanı ətraflı məlumat veriləcək. Heç bir radiasiya buraxılışı gözlənilmir.

İlahə İlyasova — Əgər dirək torpaq sahələrində qurularsa, bu torpaq sahələri uzun müddətə icarəyə veriləcək və bazar qiymətləri əsasında kompensasiya ödəniləcək.

İlahə İlyasova — Niyə yalnız kişilər? Qadınlar da qabiliyyət və bacarıqlarına uyğun olaraq işə götürülə bilər. Yeni yarımstansiyanın istismarı müxtəlif bacarıqlar tələb edəcək. Bundan əlavə, tikinti mərhələsində yerli qadınlar da bacarıq və qabiliyyətlərinə uyğun olaraq işə müraciət edə bilərlər, çünki podratçıya artıq yerli əhaliyə üstünlük vermək tövsiyə ediləcək. Siz həmçinin kənd təsərrüfatı məhsullarınızı və ərzaq məhsullarını təqdim edə bilərsiniz. Zəhmət olmasa bu proseslərdə də fəal olun. Yerli sakinlərlə məsləhətləşmələr də layihə dövrü boyunca aparılacaq.

İlahə İlyasova — Nəqliyyat idarəetmə planı olacaq və giriş yolları yerli hakimiyyət orqanları və polislə razılaşdırılacaq.

Yer: Şamaxı rayonu, Ovçulu kəndi

Tarix və vaxt: 30 sentyabr 2024-cü il, saat 16:00

İştirakçılar: 30 nəfər (Şamaxı rayonunun Ovçulu kəndindən maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Cabrayıl Əhmədov (Azərenerji ASC-nin İnsan Resursları və Xidmətlər Departamentinin Hüquq Şöbəsinin hüquq məsləhətçisi) iştirakçılara bildirdi ki, AH, Azərenerji vasitəsilə, 2027-ci ilə qədər 1 QVt günəş və külək enerjisinin şəbəkəyə integrasiyası üçün şəbəkənin hazırlığını planlaşdırmışdır. İştirakçılara bildirildi ki, layihə AH və DB tərəfindən birgə maliyyələşdiriləcək: AH 500/330/10 kV Navahi yarımstansiyasının 330 kV hissəsinin tikintisini, Biləsuvar və Banka Günəş Elektrik Stansiyalarının Navahi yarımstansiyasına 330 kV xətlərlə, Abşeron yarımstansiyasına isə müvəqqəti olaraq 330 kV rejimində işləyəcək 500 kV xətlə qoşulmasını maliyyələşdirəcək; DB isə (i) Navahi yarımstansiyasının 500 və 10 kV hissələri üçün avadanlığın təchizatını və quraşdırılmasını (2x500 MVA); (ii) Abşeron və Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası yarımstansiyalarında 500 kV bölmələrinin genişləndirilməsini; və (iii) Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasında, Gobu Elektrik Stansiyasında və Ələt yarımstansiyasında 330 kV bölmələrinin genişləndirilməsini maliyyələşdirəcək.

İlahə İlyasova (LTV-nin Ekoloji və Sosial Qorunma Koordinatoru, Azərenerji ASC) bölgə icmalarına ESÇ sənədlərini təqdim edərək izah etdi ki, ESÇ sənədlərinin layihələri Dünya Bankının Ekoloji və Sosial Standartlarına və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə uyğun olaraq layihə çərçivəsində hazırlanmış potensial sosial-ekoloji təsirləri və onların azaldılması tədbirlərini əks etdirir.

ESIA-da daha da inkişaf etdiriləcək Əhatə Dairəsi Hesabatının əhatə dairəsi və əsas ekoloji və sosial-iqtisadi aspektləri insanlara çatdırıldı; bütün torpaq alınması və sosial-iqtisadi təsirlərin idarə edilməsi üçün RPF çərçivəsindəki institusional çərçivə, məsləhətçi tərəfindən daha sonra həyata keçiriləcək RAP fəaliyyətləri ilə birlikdə icmalara təqdim edildi.

Ziba Quliyeva (LTV-nin Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) SEP və LMP sənədlərini təqdim edərək infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin vacibliyini vurğuladı, AZURE layihəsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesini, habelə şikayət-təzəllüm mexanizmləri daxil olmaqla əmək idarəetməsinin əsas müddəalarını izah etdi.

İcmalara bildirildi ki, bu sənədlər hazırda ictimaiyyətin sual və rəylərinin qəbulu üçün açıqdır. Həmçinin qeyd edildi ki, sənədlərin tam elektron versiyaları Azərenerjinin rəsmi internet sahifəsində mövcuddur.

HX-lərin istiqamətinin müşahidəsini və məlumatların yayılmasını asanlaşdırmaq üçün iştirakçılara HX-lərin öz kəndlərindən keçdiyi istiqaməti göstərən kənd səviyyəli xəritələr təqdim edildi. İclas sual-cavab hissəsi ilə davam etdi.

Suallar

— Özəl sahələr və kənd təsərrüfatı torpağı bizim narahatlığımızdır. Sahələrə dəyən təsirlərə görə kompensasiya ödəniləcəkmi? — Kompensasiya ödənilməsi şərti ilə kənd təsərrüfatı torpağına təsiri mənfi hesab etmirik. İnsanlarımızın işə götürülməsinə ehtiyacımız var. Əvvəlki layihələrin bəzilərinə, dirəklərin uyğun hündürlüyü kimi texniki spesifikasiyalar nəzərə alınmayıb, bu da kənd təsərrüfatı texnikasının nəqli üçün problemlərə səbəb olub. Zəhmət olmasa bu dəfə bunu nəzərə alın. — Zəhmət olmasa təhlükəsizlik səbəbindən yaşayış məntəqələrindən mümkün qədər uzaq olun. Zəhmət olmasa kənd təsərrüfatı torpağına mənfi təsir göstərməyin. — Nəzərdə tutulan təsirlərdən biri HX-in çox aşağı hündürlüyü səbəbindən kənd təsərrüfatı texnikasından istifadə edə bilməməkdir. Bu bir problemdir, ona görə də zəhmət olmasa bunu layihənin nəzərinə alın.

— HX-in tikintisi zamanı, zəhmət olmasa kənd təsərrüfatı texnikasının hündürlüyünü nəzərə alın. Keçmişdə torpağın dağıdılması və layihənin sonunda bərpanın olmaması ilə üzləşmişik. Zəhmət olmasa əmin olun ki, bu layihədə bu baş verməyəcək. — Əgər torpaq sahəsini hissələrə bölsəniz, bu istifadə üçün mümkün olmayacaq, çünki ağır texnika giriş bələdiyyə yollarını və kənd təsərrüfatı torpağını dağıdır. — Xətlərin altında qalan torpaq da, əgər kənd təsərrüfatı fəaliyyəti üçün məhdudiyyət tələb olunarsa, təsirlənəcək.

— Ərazinin layihədən əvvəlki vəziyyətinə bərpa edilməsini təmin edin.

— Yerli insanlarımızın ixtisaslı və qeyri-ixtisaslı işlərə cəlb edilməsinə ehtiyacımız var. — Bu layihə böyük elektrik stansiyasının tikintisi və sonrakı istismarı kimi uzunmüddətli məşğulluq imkanları təqdim edərsə əladır.

Cavablar (Azərenerji, LTV)

İlahə İlyasova — Əsas məqsəd yaşayış zonalarından keçməməkdir. Lakin sahələrdə tikiləcək dirəklər minimum torpaq tutacaq və bu kiçik hissələr servitut əsasında götürüləcək. Bu, torpağın satın alınması deyil; torpaq sahələrinin icarəsidir və qiymətlər bazar dəyəri əsasında, torpaq sahibləri ilə qarşılıqlı razılaşma əsasında hesablanacaq və kompensasiya ödəniləcək. Hazırda planlaşdırma mərhələsindəyik. Müvafiq qanunlar tətbiq ediləcək. Növbəti mərhələdə RAP hazırlanacaq. PAP-lar müəyyən ediləcək, təsirlər qiymətləndiriləcək və onlarla danışıqlar aparılacaq. Torpaq sahibləri ilə razılaşmalar əldə ediləcək.

İlahə İlyasova — Milli tikinti normalarına əsasən, yaxınlıqdakı yaşayış məntəqələrinə məsafə 8-10 metrdən az olmamalıdır, 330 kV və 500 kV ötürücü xətlərin hündürlüyü isə radiasiya təsirindən qaçmaq üçün ən azı 8 metr olmalıdır. Əslində, layihənin bütün HX-ləri yaşayış məntəqələrindən yan keçir və Azərbaycanda hündürlük adətən 8 metr və ya daha çox olur.

Ziba Quliyeva — Nəqliyyat idarəetmə planı olacaq və yollar yerli hakimiyyət orqanları və polislə razılaşdırılacaq.

Ziba Quliyeva — Podratçılara yerli insan və mütəxəssisləri birinci növbədə işə götürmək tapşırılacaq.

Şamaxı rayonunun **Göylər Çöl kəndi** üçün təşkil olunmuş iclasda da (**30 sentyabr 2024-cü il; 15:00**) ESÇ sənədlərinin açıqlanması ilə bağlı oxşar məsləhətləşmə keçirilmişdir.

İnsanlar dirəklərin hündürlüyü ilə bağlı narahatlıqlarını bildirərək, HX-lərin kənd təsərrüfatı nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə mane olmasının qarşısının alınmasını istədiklərini qeyd ediblər. Onlar torpaq sahələrinin 50-60%-nin təsirlənə biləcəyini düşünərək, kompensasiyanın necə ödəniləcəyi ilə maraqlanıblar. İnsanlar zədələnmiş kənd təsərrüfatı torpağına görə kompensasiya alıb-almayacaqları ilə maraqlanıblar. Onlar həmçinin işlər başa çatdıqdan sonra yolların bərpa edilməsini tələb ediblər. Onlar layihə çərçivəsində yerli insanların işə götürülməsini xahiş ediblər. Həmçinin özəl torpaq sahələrinə giriş yollarının layihə fəaliyyətləri nəticəsində dağıla biləcəyindən narahat olduqlarını bildirərək, icma fəaliyyətlərini pozmaq üçün bütün təsirlərin nəzərə alınmasını xahiş ediblər.

Əlavə H. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi: Fokus Qrup Məsləhətləşmələri

Fokus Qrup Müzakirələri (Sentyabr 2024)

Rayon: Hacıqabul

Kəndlər: Nəvahi qəsəbəsi, Rənçbar, Qizilburun, Pirsaat, Atbulaq kəndləri

Görüşün yerləşmə yeri: 2 saylı tam orta məktəb

Tarix: 30, Sentyabr 2024

Vaxt: 12:00

İştirakçıların sayı: 24 (8 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	1. Biz bu hadqa eşitmişik. 2. "Azərenerji" artıq bu 3-ü təsdiqləyib. Bərpa olunan enerjinin əldə edilməsi.
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	1. Yerli əhalinin əksəriyyəti işsizdir, ona görə də bunu iş mənbəyi kimi gözləyirik. 2. Yaşayış minimumu aşağı olduğu üçün iş imkanları maraqlıdır 3. Nəvahi qəsəbəsinin sakinlərinin gözləntiləri əsasən iş yerlərinin açılması və yolların çəkilməsidir. 4. Qəsəbədən fərqli olaraq Hacıqabul rayonunun 4 kəndində sənaye parkı, quşçuluq fabriki, kərpic zavodu fəaliyyət göstərir.
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Layihənin bizə elə bir təsiri olmayacaq. 2. Eşitdiyimiz yeganə mənfi cəhət odur ki, yağıntıların qarşısını alır 3. Belə bir təsir gözlənilmədiyi təqdirdə radiasiyadan qorunmaq istəyirik.
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs-küy, vizual dəyişikliklər)?	1. Həyat tərzimizə mənfi təsir göstərməyəcək; iş imkanlarının olacağına ümid edirik 2. Kənddən kənarda olduğundan səs-küy yoxdur
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	1. Xeyr
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. Xeyr. Ətrafda böyük şirkətlər yoxdur. Zəhmət olmasa əvvəlki layihə fəaliyyətlərindən qalan qazılmış torpaq sahələrini doldurun.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismarı zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	1. Kənd əhalisinin şikayətləri əsasən yollardan qaynaqlanır və onların qorxuları ilk növbədə tikinti və istismar zamanı yolların zədələnməsi ilə bağlıdır. 2. Layihə kənddən kənarda yerləşdiyindən o risklərin baş verməyəcəyinə ümid edirlər.
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə nəzərə almalıdır?	1. Narahatlıqlar var, bu, müvəqqəti olacaq

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

#	Suallar	Cavablar
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	1. Müqəddəs yer stansiyanın qurulacağı tərəfdə yerləşir. "Mərcan piri" adlanır. 2. Nəvai kənd məktəbinin arxasında şəhid bulağı var 3. Rəncbər, Atbulaq və Qızılburun kəndlərində məscid və qəbiristanlıqlar var.
Fokus qrup müzakirələrini (FGM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək üçün		
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplantıları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	1. Bu qəsəbə və kəndlərdə heç bir istirahət obyekti, park yoxdur
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	1. Burada bağçılıq və heyvandarlıqla məşğul olurlar. Həyətlərində bağçılıq və heyvandarlıqla məşğul olurlar. Layihə ərazisi kənddən kənarda yerləşdiyindən bu fəaliyyətlərə heç bir təsir olmayacaq.
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanılması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	1. Bu ərazilərdə nə bataqlıqlar, nə də meşələr var.
		Qadınlarla görüşdən: - Qəsəbədə yol çox çətin (yarasız vəziyyətdədir), keçmək mümkün deyil, gəlib-getmək çətinidir - Başqa kəndlər daha yaxşı inkişaf edib, yollar yaxşıdır, orada böyük problem yoxdur - Nəvahi qəsəbəsində avtobus dayanacağı yoxdur - İndiyə qədər əhəlinin məşğulluğunu təmin edəcək müəssisə olmayıb - Bəlkə siz də tikiş fabriki açasınız ki, qadınlar da kənarda istənilən işə cəlb oluna bilsinlər, bir şərtlə ki, stansiya yalnız kişilər işləsin.

FOKUS QRUP MÜZAKİRƏLƏRİ (Sentyabr 2024)

Rayon: Şamaxı
Kənd : Çöl Göylər
Görüş yeri: Çöl Göylər orta məktəb
Tarix: 30.09.2024
Vaxt: 14:30
İştirakçıların sayı: 15 (6 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	1. İclasda layihə haqqında ətraflı məlumat verildi.
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	1. Alternativ enerji müsbət olacaq, bəs bizə nə fayda verəcək? Cavab: Məşğulluq, yol infrastrukturu və elektrik təchizatı yaxşılaşdırılacaq. 2. Buradakıların əksəriyyəti İkinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçılarıdır. Onların işə götürülməsi lazımdır. Zəhmət olmasa bizi işlə təmin edin. 3. Məsələn, bizdə su var, amma bahadır. 4. Torpaqlarına (500 kv.m) ziyan dəymiş şəxslərin kompensasiya almasını xahiş edirəm. 5. Bir respondent - Elektrik sayğaclarını sökəcəksiniz? Madam ki, bu bərpa olunan enerjidir, niyə biz bunun üçün pul ödəməliyik? Bu silinəcək? Elektrik enerjisinin tarifləri necə müəyyən ediləcək?
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	Bizim narahatlığımız xətlərin əkin sahəsindən keçib-keçməyəcəyidir? Cavab : Əgər xətlərin sizin əkin sahələrinizdən keçmə ehtimalı varsa, dövlət qanunvericiliyinə uyğun olaraq sizinlə razılıq əldə olunacaq və kompensasiya ödəniləcək. Hər hansı təşkilat kənddə layihə həyata keçirəndə tikinti işləri aparılan zaman yollar qazılır, texnika həm yola, həm də əkin sahələrinə ziyan vurur. Cavab: Bu fərqli layihədir və nəticəsi müsbət olacaq. Hər hansı bir qeyri-qənaətbəxş hadisə baş verərsə, onu yerində həll edə və ya qaynar xəttə zəng edə bilərsiniz.
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs-küy, vizual dəyişikliklər)?	1. Əvvəlki illərdə digər təşkilatlar tərəfindən ehtiyatsızlıqdan dayaqələr quraşdıraraq, boru xətləri çəkdirmələri kəndin estetik görkəmini korlayıb.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	1. Nəzərdə tutulan layihə ərazisi kənd sakinlərinin əkin sahələri ilə üst-üstə düşür. Yaxşı olardı ki, mülkiyyət hüquqları pozulmasın.
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. Əkin sahələrimizə giriş yolu zədələyə bilər.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	1. Layihənin tikintisi zamanı texnika kənddən keçməsə, heç bir təsir olmayacaq. Elektrik təhlükəsizliyini təmin edin.

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

#	Suallar	Cavablar
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Heç bir narahatlığımız yoxdur. 2. Kənddə yalnız yaşlı bir qadın yaşayır.
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	1. Kənddə qəbiristanlıq, qədim daş-qablar olan yer, bir də müqəddəs yer var.
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplantıları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	1. Xeyr
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	1. Balıqçılıq və otlaq sahələri mövcud deyil. Əhali quruda əkinçiliklə məşğuldur
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanılması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	1. Bataqlıq və meşə sahələri yoxdur
		Qadınlarla görüşdən: - Kəndimizdə kişilər də, qadınlar da işsizlikdən əziyyət çəkirlər. İstənilən işi qəbul etməyə hazırıq, istər təmizlik, istərsə də yemək. - Bu layihədə biz iş imkanları ilə təmin olunacağımızı gözləyirik. - Biz qadınlar da burada kişi işi görürük. Aramızda evli qadınlar, dul qadınlar, xəstələrə qulluq edənlər var. Maddi durumumuz aşağıdır.

FOKUS QRUP MÜZAKİRƏLƏRİ (Sentyabr 2024)

Rayon: Şamaxı

Kənd : Ovçulu

Görüş Yeri : Ovçulu kəndi B.Əliyev adına orta məktəb

Tarix: 30.09.2024

Vaxt: 16:00

İştirakçıların sayı: 30 (14 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun oyunları haqqında nə bilərsiniz?	1. Bizim bundan xəbərimiz yoxdur. Görüş zamanı layihə haqqında ətraflı məlumat verilib.
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	1. İş imkanları ictimaiyyət tərəfindən gözlənilir. 2. Onlar əkin sahələrinə görə kompensasiya istəyirlər.
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Adətən tikinti işləri texnikanın hərəkəti və fəaliyyəti nəticəsində yollara və kənd təsərrüfatı sahələrinə ziyan vurur. Bu yollar və torpaqlar sonradan bərpa olunmur. 2. Ümid edirik ki, bu layihə tikintidən sonra bərpa işlərini həyata keçirəcək. 3. Mexanizmlərin hərəkəti və fəaliyyəti nəticəsində titrəmə hiss olunur. Texnikanın kənddən uzaqda işləməsi tövsiyə olunur.
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs, vizual dəyişikliklər)?	1. İqtisadi inkişaf, ətraf mühitə təsirlərin azaldılması.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	1. Əkin sahələrinin layihə ərazisinə düşə biləcəyi ilə bağlı narahatlıq var.
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. İşlə təminat gözlənilir.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	1. Ümid edirik ki, heç bir risk olmayacaq.
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Kənddə əlillər, xəstə, aztəminatlı qruplara aid olan şəhid ailələri var.
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm	1. Burada yox. Yol kənarında qəbiristanlıq və şəhid bulaqları var (müqəddəs sayılır).

#	Suallar	Cavablar
	mədəni və ya irs obyektləri varmı?	
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplantıları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	1.Xeyr
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	1. Balıqçılıq yoxdur. İcma əsasən heyvandarlıq və bağçılıqla məşğuldur (təsərrüfat sahələrində).
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	2.Xeyr
	Qadınlarla Müzakirə: • Qadınlar üçün əsas narahatlıq məşğulluqdur. • Məktəbli uşaqlarımız var və onların təhlükəsizliyinin necə təmin olunacağını bilmək istəyirik. • Elektrik xətlərindən qorxuruq. Bizi heyvandarlıq və uşaqların məktəbə gediş-gəlişi narahat edir. • Təsirə məruz qalan ərazilər üçün bizə kompensasiya lazımdır. • Qadınların əksəriyyəti uşaqlarının işlə təmin olunmasını istəyir, çünki onlar hazırda iş üçün Bakıya və başqa yerlərə köçməli olurlar. QEYD: Asfalt yolun yanında qəbiristanlıq var. Şəhid bulaqları, xiyabanları var.	

FOKUS QRUP MÜZAKİRƏLƏRİ (Sentyabr 2024)

Rayon: Ağsu

Kənd: Qaqalı, Daşdəmirbəyli

Görüş Yeri: Tibb məntəqəsinin həyatında

Tarix: 01.10.2024

Vaxt: 11.30

İştirakçıların sayı: 43 (4 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	1. Eşitdik, indi ətraflı məlumat verdiniz. Xəritəyə baxaq, daha aydın olacaq.
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	1. Kənd əhalisi üçün faydalı olardı. İş imkanları olardı. 2. Təhsilim olmasa da, elektrik enerjisi sahəsində təcrübəm var və müasir texnologiyalarla tanışam. İş olarsa, məmnuniyyətlə işləyəcəm. (Cavab: Siz fəal olmalı və iş imkanları üçün layihəni idarə edən podratçıya müraciət etməlisiniz).
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Kənddə mövcud elektrik xətləri küləkli və yağışlı havada səs-küy salır. Onlar ümumiyyətlə bərhad vəziyyətdədirlər və onlara baxan yoxdur. Xahiş edirəm bunu "Azərenerji"yə çatdırasınız. 2. Elə yerlər var ki, köhnə elektrik xətləri sökülüb, amma dayaqlardan betonlar qalıb. Bu, kənd təsərrüfatı sahəsinə aiddir və biz o torpaqdan istifadə edə bilmirik. 3. Maşınların hərəkəti və işləməsi otlaq sahələrini sıradan çıxarır. 4. Torpağın üst təbəqəsi pozulur. 5. Heyvanların otlaq sahələri məhduddur.
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs, vizual dəyişikliklər)?	1. Bizim kəndin işıqları tez-tez sönür. Elektrik xətləri zədələnib. Evlərdəki elektrikli avadanlıqlar tez-tez yanır. 2. Bu layihədə oxşar vəziyyət olacaqmı? Bu layihə yeni texnologiya ilə çəkilmiş elektrik xətlərini əhatə edir və gələcəkdə elektrik enerjisi sizə daha keyfiyyətli enerji mənbələrindən veriləcəkdir. 3. Çox böyük ehtimal ki, yağış yağanda səs-küy olacaq.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	1. Layihə sahəsinə düşə bilər 2. Biz əkin sahələrindən narahatıq
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. Əsas tələbatımız kənd təsərrüfatı sahələrinin torpaqları hesabına ödənilir. Bu sahələrdə nar, yonca, taxıl becəririk. Bir neçə il əvvəl zərurət üzündən torpaqlarımızın əhəmiyyətli bir hissəsini başqa şirkətə satdıq. Cəmi 30 sot torpağımız qalıb. Bu torpaqları itirsək, iqtisadi vəziyyətimiz pisləşə bilər. 2. Təklif edirik ki, elektrik xətləri kənd təsərrüfatı sahələrindən keçməsin; əvəzinə əsas yola yaxın çəkilsələr, bizim üçün daha yaxşı olar.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	1. Biz heç bir təsir riski görmürük. Daşdəmirbəyli kəndinin yeni qəbiristanlığı xəttin keçəcəyi yerdə yerləşir. Bu bizi narahat edir. 2. Radiasiya məsələsi də bizi düşündürür.
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Bizim 13 şəhid ailəmiz var. 2. Burada 1 tənha qadın yaşayır. 3. Narahatlıq ondan ibarətdir ki, bu ailələr nəzərə alınmalıdır.

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

#	Suallar	Cavablar
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	1. Gəgəli kəndində 1 şəhidlər xiyabanı var. Kənddə məscid tikintisinə icazə vermirlər və bunun səbəbini də bilmirik.
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplanmaları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	1. İstirahət və gəzinti üçün yerlər yoxdur.
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	1. Əhalinin əsas gəlir mənbəyi kənd təsərrüfatına yararlı torpaqlardır. Elektrik xətləri bu ərazilərə yaxınlaşdıqda mənfi təsir göstərə bilər.
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanılması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	1. Bu ərazilərdə meşələr, bataqlıqlar və göllər olmadığı üçün heç bir mənfi təsir gözləmirik.
		Qadınlarla görüşdən. - Qadınları narahat edən əsas məsələ işsizlik və aşağı maaşdır - Görüşdüyümüz qadınlardan 2-si tək yaşayır və aldıkları maaşın (300 AZN) dolanışıqlarına çatmadığını qeyd etdilər

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Fokus Qrup Müzakirələri (Oktyabr 2024)

Rayon: Ağsu

Kənd: Qaraqoyunlu, Ülgüc

Görüş Yeri: Ağsu Rayon İcra Hakimiyyətinin Qaraqoyunlu Kənd İnzibati Ərazi Dairəsi üzrə Nümayəndəliyi

Tarix: 01.10.2024

Vaxt: 13:30

İştirakçıların sayı: 29 nəfər (15 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	1. Xeyr, bilmirik. İclasda dəqiq məlumat verilib
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	1. İş imkanlarının olması bizim üçün mütləq müsbət cəhətdir. 2. Əsas narahatlıq odur ki, podratçı şirkətlər adətən yerli əhalini işlə təmin etmirlər. (Cavab: Bu layihə digərlərindən fərqlidir və yerli əhalinin işçi qüvvəsinə cəlb edilməsi vacibdir.)
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Layihənin ərazisi əkin sahəsinə düşəndə kompensasiya necə veriləcək (Cavab: iclasda bu məsələyə aydınlıq gətirildi. Layihənin tikintisi və icrası zamanı ictimaiyyətə yerindəcə əlavə məlumat veriləcək) 2. Zərər çəkmiş torpaq sahələrinin əvəzinə başqa yerlərdə torpaq sahələrinin ayrılması daha yaxşı olardı
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs, vizual dəyişikliklər)?	1. Söz yox ki, bu cür layihələr həyata keçirilən zaman səs-küy, toz olur. Ancaq layihədən danışarkən səs-küyün həddi aşmayacağını və ərazilərin xüsusi maşınlarla suvarılacağını vurğuladınız.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	1. Qeyri-yaşayış torpaqları olan ərazilərdən keçmək imkanı var
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. Layihə nəticəsində kənd təsərrüfatı və yerli biznes inkişaf edə bilər. 2. Layihənin kənddə komandasının fəaliyyəti zamanı kənd təsərrüfatı məhsullarına tələbat artacaq ki, bu da yerli biznesin inkişafına töhfə verəcək.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	1. Bu layihədə təhlükəsizlik məsələlərinə ciddi diqqət yetirilməlidir.
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Ülgüc kəndində 2 fiziki qüsurlu şəxs və 2 şəhid ailəsi var. 2. Qaraqoyunlu kəndində baxımsız tək qadın və 4 şəhid ailəsi yaşayır.
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	1. Ülgüc kəndində 1 məscid və 1 qəbiristanlıq, "Xaraba şəhər" adlı yer var. 2. Qaraqoyunlu kəndində Qırmızı və Ağ Günbəz adlı tarixi abidə var.
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

#	Suallar	Cavablar
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplantıları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	1. Gəzinti, balıq ovu və ailə fəaliyyəti üçün yerlər yoxdur
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	1. Yerli əhali öz torpaqlarında əsasən əkinçilik və heyvandarlıqla məşğul olur. Layihə ərazisi kəndlərdən uzaqda olduğundan kənd təsərrüfatımıza heç bir mənfi təsir olmayacaq.
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	1. Təsiri yoxdur
	Qadınlarla görüşdə - Bizi narahat edən suallarımızı ümumi yığıncaqda dedik, əlavə sualımız yoxdur - əsas arzumuz iş sahibi olmaqdır.	

FOCUS QRUP MÜZAKİRƏSİ (Oktyabr 2024)

Rayon: Ağsu

Kənd: Bico, Lanqabız, Qaşad

Görüş yeri: Arif Cəbiyev adına Bico kənd tam orta məktəbi

Tarix: 01.10.2024

Vaxt: 10:00

İştirakçıların sayı: 28 nəfər (9 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	Azure Layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilirsiniz?	1. Bu layihənin əks təsirləri ola bilər. Bu baxımdan layihənin konseptual planına baxa bilərikmi? Cavab: Xəritəyə baxa bilərsiniz. Məlumat üçün bildiyə ki, bu layihə şəxsi evinizdən, həyətinizdən və ya hər hansı mülkünüzdən uzaqda olacaq. Layihə və tikinti ilə bağlı ətraflı məlumat gələcək görüşlər zamanı əvvəlcədən sizinlə paylaşılacaqdır. İlk görüşümüzdür. Layihənin insanlar üçün faydalı ola biləcəyinə ümid edirəm.
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	1. Yeni iş yerlərinin açılması yaxşı olardı
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vətəni təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Ümid edirik ki, AZURE layihəsinin icrası zamanı digər layihələrdən fərqli olaraq torpaq sahələrinə və yollara heç bir ziyan dəyməyəcək. 2. Biz bu layihədən həm sevinirik, həm də narahatıq. Əsas narahatlığımız məktəblilərin və böyüklərin istifadə etdiyi yolların potensial dağıdılmasıdır. Əvvəlki layihələrdə işlər başa çatdıqdan sonra yollar bərbad vəziyyətdə qalmışdı. Məncə, uzun müddət Biko kəndində müəllim işləmişəm, indi təqaüdə çıxmışam. 3. Bu layihənin digərlərindən fərqli olduğunu özünüz görəcəksiniz. Sizə ətraflı məlumat verəcək, müvəqqəti yollar da salına bilər.
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs, vizual dəyişikliklər)?	1. Biz texniki avadanlıqların işləməsi və hərəkəti nəticəsində yaranan səsəndən narahatıq. 2. Səs səviyyələri icazə verilən hədləri aşmamalıdır. 3. Biz potensial məcburi köçkünlükdən narahatıq. 4. Layihə sakinlərin köçürülməsini nəzərdə tutmur. Əgər torpaqla bağlı narahatlıqlar varsa, o zaman müvafiq təklifləriniz olacaq.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	1. Əkin sahələrimiz elektrik xətlərinin altına düşə bilər. 2. Əsas xahişimiz odur ki, xətlər kənddən keçməsin.
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. İşçilərin işə götürülməyini qeyd etdiniz. Bu layihənin podratçısı kimdir? Heç bir podratçı yerli insanları işə götürmür. İnsanlara düzgün məlumat verin ki, onların gözləntiləri real olsun. 2. Cavab: Podratçılara yerli insanları işə götürmək göstərişi veriləcək və buna nəzarət ediləcək.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	1. Yüksək gərginlikli xətlərin çəkilməsi ilə insan sağlamlığına təsirlər olacaq. Mən ixtisasca elektrikəm, ona görə də bu məsələni qaldırıram. Bütün bunlar nəzərə alınmalıdır. Yüksək gərginlikli HX xətlərinin həm radiasiya həm də elektrik enerjisinə təsiri olacaq. (Cavab. Yeni elektrik xətləri köhnələrindən fərqlidir. Bu xətlər yaşayış məntəqələrindən kənara çıxır və müasir texnologiyalardan istifadə olunacaq)
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial	1. Narahatlıq yoxdur

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

#	Suallar	Cavablar
	sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	1. Bicoda Rəşidbulaq qədim qəbiristanlığı 2. Dağda bizim də qəbiristanlığımız var
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplanmaları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	1. Gəzinti, balıqçılıq və ailə fəaliyyəti üçün xüsusi yerlərin olmaması
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	1. İnşallah heç bir mənfi təsir olmayacaq
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	1. XEYR
		Qadınlarla görüşdə: Əsas narahatlığımız elektrik xətlərinin kəndin mərkəzindən keçməməsidir.

FOKUS QRUP MÜZAKİRƏSİ (Oktyabr 2024)

Rayon: Göyçay, İsmayılı

Kənd: Qaraməryəm və Qabaqqal kəndləri (Göyçay), Qubaxallı (İsmayılı)

Görüş yeri: Seçki şöbəsi

Tarix: 01.10.2024

Vaxt: 15.00

İştirakçıların sayı: 32 (9 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	1. Layihə haqqında məlumat verdiyiniz üçün çox sağ olun. 2. Belə bir atalar sözü var: "Çox oxudum, amma bunu başa düşmədim". (Cavab: Biz sizə ilkin məlumat vermişik, zəhmət olmasa xərətəyə baxın.)

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

#	Suallar	Cavablar
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	1. Qarabaqqal və Qarameryəm kəndləri Göyçayın iri və inkişaf etmiş kəndləridir. İnanıram ki, bu layihənin icrası ilə əhalinin rifah halı daha da yaxşılaşacaq. 2. İnsanlarımız üçün fayda iş imkanlarıdır. 3. Yerli sakinlər işlə təmin olunsay yaxşı olar.
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Digər layihələrdə insanların torpaqları zədələnib, sonradan bərpa olunmayıb. Məsələn, "Azəravtoyol" Bakı-Şamaxı-Yevlax yolunu çəkəndə bir neçə kənd nümayəndəsi ilə müqavilələr bağlansa da, şərtlərə əməl olunmayıb. Bu günə qədər həmin şəxslər kimə müraciət edəcəklərini bilmirlər. Həmin şəxslərdən biri hazırda əkinçilik üçün torpaq icarəyə götürür. 2. Podratçı şirkətlər qaydalara əməl etmirlər. 3. Torpaq sahiblərinə dayaq yerləri üçün kompensasiya ödənilməlidir. Bu mənim şəxsi fikrimdir.
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs, vizual dəyişikliklər)?	1. Layihənin icrası zamanı maşın və avadanlıqların yerləşdirilməsi üçün geniş ərazilərdən istifadə olunur və həmin ərazilər xarab olur. 2. İş başa çatdıqdan sonra torpaq hamarlanmır. Bu, həm torpaq qatına, həm də vizual görünüşünə təsir göstərir.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	1. Əkin sahələrimiz bu əraziyə düşür.
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. Yerli biznesə müsbət təsirlər gözlənilir. 2. Məhsula tələbat artarsa, o zaman yerli biznes inkişaf edər.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	1. Təhlükəsizliyə ciddi şəkildə əməl edilməlidir.
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Layihə zamanı həssas qrupa xüsusi diqqət yetirilməlidir.
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	1. Qəbiristanlıq var.
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplantıları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	1. Badam və qoz bağları var, layihə yeri onlara yaxın ola bilər.
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	Xeyr
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanılması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	Xeyr
Qadınlarla görüşdən:		

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

#	Suallar	Cavablar
	Əgər iş imkanları olsa, biz qadınlar və uşaqlarımız bu işə cəlb edilə bilər. Torpaq aldıq, nar ağacları əkdik. İndi elektrik xətləri həmin ərazidən keçsə nə olacaq? Ümumiyyətlə, xətlər kənddən uzaq keçsə, daha yaxşı olar.	

FOKUS QRUP MÜZAKİRƏSİ (Oktyabr 2024)

Rayon: Göyçay

Kənd: Ərəbcəbirli, Mirzəhüseynli

Görüş yeri: Ərəbcəbirli orta məktəbi

Tarix: 01.10.2024

Vaxt: 16.30

İştirakçıların sayı: 27 (6 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	1. Siz məlumat verdiniz; başa düşdük. 2. Zəhmət olmasa bu layihənin yerləşdiyi yeri xəritədə bizə göstərin.
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	1. Yeni iş yerləri açılması 2. Enerji təchizatı yaxşılaşır
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Kəndlərə giriş-çıkış yolları dağıdılmamalıdır 2. Layihə ərazisi çox güman ki, əhalinin əkin sahəsinə düşəcək. Onda insanlar orada necə işləyəcək
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs, vizual dəyişikliklər)?	1. Belə layihələr toz və səs-küy yaradır. 2. Məlumat verərkən səs-küy qaydalarına əməl olunacağını, xüsusi maşınlarla yollara suyun səpiləcəyini qeyd etdiniz. Bu baş versə, yaxşı olardı.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	1. Layihənin icrası zamanı texnikanın və ağır avtomobillərin hərəkəti yollara ziyan vurur
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. Yerli biznes inkişaf edə bilər. 2. Kənd təsərrüfatı məhsullarına tələbat arta bilər.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	1. Kənd ərazisindən keçən ağır texnika və maşınların sayı artacaq. 2. Havanın çirklənməsi və səs-küy olacaq.
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Hava şəraitindən asılı olaraq dağılmış yollardan keçmək çətinləşə bilər 2. Xəstə və yaşlı insanlar daha diqqətli olmalıdırlar
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	1. Yol kənarında Şəhid bulağı var.
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplanmaları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	1. İstirahət üçün həyətimizdəki bağlardan istifadə edirik. 2. Layihə sahəsi kənardadır
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	Xeyr
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn,	Xeyr

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

#	Suallar	Cavablar
	meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə biləmi?	
	Qadınlarla görüşdən: Əsas arzumuz iş sahibi olmaqdır. 65 yaşımız çatan kimi bizi pensiyaya göndərlər, daha iş tapa bilmirik. Maddi durumumuz aşağıdır.	

FOKUS Qrup Müzakirəsi (Oktyabr, 2024)

Rayon: Ağdaş rayonu

Kənd: Yuxarı Ağcayazı, Qoşaqaovaq, Ərəbocağı, Hüşhün

Görüş yeri: Yuxarı Ağcayazı kənd klubu

Tarix: 02.10.2024

Vaxt: 16.00

İştirakçıların sayı: 24 nəfər (5 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	1. Layihə haqqında məlumatımız yoxdur. 2. Bu görüşdə ətraflı məlumat verilib
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	1. Layihənin sakinlərin torpaqlarına düşən hissələrinə görə kompensasiya necə təmin olunacaq və hansı formada ödəniləcək? 2. Digər layihələr zamanı 5 yaşlı ağacımıza cəmi 5.60 AZN kompensasiya verildir. Bu düzgün deyil.
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vətəni təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Kəndlərdə əhali əsasən heyvandarlıq, bağçılıq və əkinçiliklə məşğul olur. Xətlərin keçdiyi ərazilər kənd təsərrüfatı sahələri və otlaqlardır. 2. Layihənin icrası zamanı əhalinin öz əkinçilik sahələrinə və mal-qara üçün otlaqlara çıxışı çətinləşə bilər. Yaxşı olar ki, həmin ərazilərə yollar çəkilsin. 3. Hazırda kənd yollarına yeni asfalt örtüyü döşənib. Bundan əlavə, kənddəki körpülər köhnədir və aşağı yükdaşıma qabiliyyətinə malikdir. Kənd yollarından yüksək tonajlı maşınlar istifadə etməməlidir. Həmin maşınlar üçün kənd ətrafında alternativ yollar yaradılmalı və bu, yerli əhali ilə razılaşdırılmalıdır.
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs, vizual dəyişikliklər)?	1. Layihə ərazisi kəndlərdən uzaqda yerləşdiyindən səs və yerdəyişmə olmayacaq.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	1. Elektrik xətləri kənd təsərrüfatı sahələrindən və otlaqlardan keçir.
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. Elektrik xətlərinin kəsişdiyi ərazilər ancaq əhalinin torpaqlarına təsir edə bilər. Torpaq qatının pozulması və torpağın bərpa olunmaması ola bilər. 2. Əhalinin və dövlətin bitişik torpaqları var. Əhali elektrik xətlərinin dövlət torpaqlarından keçirilməsini tövsiyə edir. (Cavab: Dövlət də maraqlıdır ki, xətlər öz torpaqlarından keçsin, lakin hazırda bu mümkün deyil, ona görə də qeyd olunan ərazidən keçəcəklər.)
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	1. Narahatlıq var. 2. Ümumilikdə elektrik xətləri dağın ətəyindən, kəndlərdən uzaq keçsə, daha yaxşı olar.
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Layihə zamanı həssas qrupa diqqət və kömək göstərilməlidir
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	1. Ərazidə tarixi abidə - köhnə qəbiristanlıq (Huşun kəndi) var.
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		

#	Suallar	Cavablar
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplanmaları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	1. Kəndlərdə gəzinti, balıq tutmaq, ailəvi tədbirlər üçün yerlər yoxdur.
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	1. Kənd təsərrüfatı və otlaq sahələri
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	1. Elektrik xətlərinin keçdiyi ərazilərdə meşə və bataqlıq yoxdur
	Qadınlarla görüşdən: Layihə ilə bağlı məlumat verəndə dediniz ki, layihənin icrası zamanı itkilər olacaq. Sağlamlığa təsir edəcəkmi? Yəqin ki, kimyəvi maddələri ayrıca toplamaq məsləhətdir. (Cavab: bu barədə sizə ətraflı məlumat veriləcək, lakin diqqətli və fəal olmalısınız)	

FOKUS QRUP MÜZAKİRƏSİ (Oktyabr 2024)

Rayon: Yevlax qəsəbəsi

Kəndlər: Araş, Axşam, Gülövşə

Görüş yeri: Araş kənd orta məktəbi

Tarix: Oktyabr 2, 2024

Vaxt: 17:30

İştirakçıların sayı: 21

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	Dövlət layihəsidir, yaxşıdır
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	1. Bizim üçün iş yerlərinin olması yaxşı olardı. 2. Əsasən yerli əhaliyə iş verilməlidir
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Torpaqlarımız layihə ərazisinə düşürsə, kompensasiya necə ödəniləcək 2. Əgər dayaqlar qonşunun həyatına qoyulsa, lakin elektrik xətləri mənim torpağımdan keçirsə, kim zərər çəkmiş hesab ediləcək və kompensasiya necə müəyyən ediləcək?
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs-küy, vizual dəyişikliklər)?	1. Toz və səsə nəzarətin olacağını qeyd etdiniz. 2. Biz kənd adamıyıq, toz-torpaqla toz-torpağa alışmışıq, amma bunun qarşısını almaq üçün tədbir görülsə, ailələrimiz üçün daha yaxşı olar.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	1. Layihə əkin sahəmizdən keçə bilər.
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. Yerli biznes və kənd təsərrüfatı üçün faydalı ola bilər. 2. Layihə müddətində ərazidə qurulan müvəqqəti düşərgələr işçi qüvvəsi tələb edə bilər. Hər halda, şəhərdən və ya başqa kəndlərdən işçi gətirməkdənsə, yerli camaatın cəlb edilməsi daha yaxşı olardı.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	1. Biz təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunmasını istəyirik
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Layihə müddətində əlillər, şəhid ailələri və qocalar nəzarətdə saxlanılmalıdır.
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	Xeyr
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplantıları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	1. İstirahət üçün xüsusi yerlərimiz yoxdur.
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	Xeyr

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

#	Suallar	Cavablar
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	Xeyr

FOKUS QRUP MÜZAKİRƏSİ (Oktyabr, 2024)

Rayon: Yevlax qəsəbəsi

Kəndlər: Havarlı, Hacısəlli, Salahlı

Görüş yeri: Havarlı Bələdiyyəsi

Tarix: Oktyabr 2, 2024

Vaxt: 14:00

İştirakçıların sayı: 20 (5 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	3. Layihə haqqında məlumatınıza görə təşəkkür edirik
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	3. Həm iş imkanları, həm də enerji təchizatı bizim üçün çox önəmlidir
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Əsas odur ki, bu, şəxsi torpaqlara və əkin sahələrinə toxunmasın. 2. Fövqəladə Hallar Nazirliyi isti havalarda dayaqqların yerləşdiyi ərazilərdə (elektrik xətlərinin genişləndirilməsi və endirilməsi ilə əlaqədar) kənd təsərrüfatı işlərinin aparılmasına icazə vermir. 3. Mövcud elektrik dayaqqlarının yerləşdiyi ərazilərdə fermerlərə kompensasiya verilməyib. (Bu məsələlər Servitut sənədinə uyğun olaraq razılaşdırılacaq) 4. Bu layihədə necə olacaq? Kompensasiya və subsidiyalar veriləcəkmi? 5. Torpaq sahibi pul kompensasiyasından imtina edərsə, başqa ərazidə torpağın verilməsi imkanı varmı?
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs, vizual dəyişikliklər)?	1. Layihə böyük təşəbbüsdür. 2. Tamamilə müsbət olacaq. 3. Ehtiyat tədbirləri görülsə, toz və səs-küyün təsiri minimal olacaqdır. 4. Layihənin tikintisi zamanı əhali ilə məsləhətləşmələr aparılsa, insanlara hörmət göstərilərsə, bunun müsbət təsirləri olacaq.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	2. Layihə yalnız kənd təsərrüfatı sahələrinin yerləşdiyi torpaqlara təsir göstərə bilər 3. Əsas şərt ağacların hündürlüyünə nəzarət etmək olacaq
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. Yerli bizneslərə müsbət təsir göstərə bilər. Əhalinin məhsullarına tələbat ola bilər. 2. Digər tərəfdən, elektrik xətlərinin dayaqqları kənd təsərrüfatı torpaqlarımıza düşərsə, bu layihə həmin ərazinin bir hissəsini tutacaq, yeni fermer bundan istifadə edə bilməyəcək. 3. Kəndlilər əsasən taxıl və yonca əkilir. Bizim dolanışığımız bu sahədənir.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	Digər layihələrin icrası zamanı bir sıra çətinliklərlə üzləşdik. Deyirsiniz, bu başqa layihədir. Təhlükəsizliyə ciddi riayət olunmasını istərdik.
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Heç bir çətinlik olmayacağını düşünürük.

#	Suallar	Cavablar
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	1. Kəndlərimizdə qəbiristanlıqlar var
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplantıları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	Xeyr
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	2. Əhali ilk növbədə əkinçilik və heyvandarlıqla məşğuldur. Kənd təsərrüfatı torpaqlarına və ya otlaq sahələrinə hər hansı təsir orada yaşayan insanların həyat şəraitinə və həyat şəraitinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə bilər.
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	2. Meşələr və ya bataqlıqlar yoxdur
	Qadınlarla görüş zamanı Maaşlarımız çox azdır, dolanışığını təmin etmək çətindir. Biz kommunal xərcləri vaxtında ödəyə bilmirik. Düzdür, veriliş (su, qaz) fasiləsizdir, amma aramızda keçən il pulunu verməyənlər də var.	

FOKUS QRUP GÖRÜŞÜ (Oktyabr, 2024)

Qəsəbə: Yevlax

Kənd: Tanrıqulular, Boşçalı, Hürüuşağı

Görüş yeri: Tanrıqulular kənd inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəliyi

Tarix: 02.10.2024

Vaxt: 12.30

İştirakçıların sayı: 29 nəfər (6 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	4. Məlumatınız üçün təşəkkür edirik. 5. Suallarımız var. Bunlar kənd yolları və dolanışıqla bağlıdır (Suallarınızı verin, cavablandıracağıq)
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	4. Kənddə xəstəxana yoxdur, evdə xəstə anam var. Təcili yardım vaxtında gəlmir. 5. Kənddə iş yerinin açılması 6. Kompensasiyanın təmin edilməsi
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Tanrıqulular kəndi ərazisinə dayaqqlar düşə bilər 2. Layihə sahəsi kənd təsərrüfatı sahələrinin altına düşə bilər 3. Elektrik xətlərinin dayaqqları ot sahələrinə düşür. Bu sahələr adətən baxımsız qalır və təmizlənmir. Torpağın həmin hissələrini qamış və tikanlı ağaclar tutur. Bu ərazilərdə çox vaxt müxtəlif (lazımsız) toxumlar küləklə yayılır. 4. Moruq ağacının toxumları əkin sahələrinə düşür və küləklə yayılaraq taxıl sahələrinə ziyan vurur.
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs-küy, vizual dəyişikliklər)?	1. Kənd təsərrüfatı sahələrində işləri başa çatdırdıqdan sonra texnika çox vaxt uzun müddət yerində qalır. 2. Layihənin ərazilərimizə təsir edəcək hissələri haqqında əvvəlcədən ətraflı məlumat tələb edirik.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	4. Elektrik xətlərinin şəxsi torpaqlarımızdan keçməsinə istəmirik
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. İş imkanları olsaydı əla olardı; məmnuniyyətlə işləyərdik. 2. Təhsilimiz olmasa belə fəhlə işləyəcəyik.
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	3. Layihə müddətində yollarımızı dağıtmayın 4. İş görüldükdən sonra ərazi bərpa edilməlidir
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Qazi və şəhid ailələrimiz var 2. Onlara xüsusi diqqət lazımdır
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	Xeyr
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

#	Suallar	Cavablar
1	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	2. Təəssüflər olsun ki, şəxsi həyətlərimizi bir kənara qoysaq, heç bir parkımız və ya istirahət üçün ayrılmış yerlərimiz yoxdur.
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	3. Xeyr
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	3. Biz ümid edirik ki, layihənin mənfi təsirləri olmayacaq.
	Qadınlarla görüşdən: İşimiz yoxdur. Tutaq ki, savadsızıq, qocalmışıq, amma azyaşlı uşaqlarımız da iş tapmır. Biz internet xəttindən narazıyıq; qiymətləri qaldırırlar. Düşünürəm ki, bu layihədə elektrik xətləri evimin üstündən keçsə, bəlkə mənə pul təzminatı verərlər.	

FOKUS QRUP MÜZAKİRƏSİ (Oktyabr, 2024)

Qəsəbə: Mingəçevir şəhəri

Görüş yeri: Mingəçevir Regional Elektrik Şəbəkəsi

Tarix: 02.10.2024

Vaxt: 10.30

İştirakçıların sayı: 45 (12 qadın)

#	Suallar	Cavablar
1	AZURE layihəsi və onun məqsədləri haqqında nə bilərsiniz?	6. Layihə haqqında məlumatımız var. Layihənin məqsədi dəyişkən bərpa olunan enerji mənbələrinin istifadəsini Azərbaycanın enerji şəbəkəsinə integrasiya etməkdir.
2	Sizcə, bu layihə iş yerlərinin yaradılması, enerjiyə çıxış və ya infrastruktur baxımından icmanıza necə fayda verə bilər?	7. Layihənin təsirinə məruz qalan kəndlərin sakinlərinə müvafiq izahat verilsin (bələdiyyə tərəfindən). 8. Layihənin xətlərinin mühafizə zonalarında obyektlər tikilir, ərazilər zəbt edilir, hasarlar çəkilir. 9. Əkin sahələri başqa şəxslərə icarəyə verilir, lakin onlar sənədləşdirilmir. Müraciəti kimə ünvanlayacağımızı bilmirik. 10. Sakinlərə kompensasiyalar hansı formada veriləcək? Bunu ətraflı izah etmək lazımdır.
3	Layihənin torpaq, su və ya yerli vəhşi təbiət kimi ətraf mühitə potensial təsiri ilə bağlı hər hansı narahatlığınız varmı?	1. Sakinlərin torpaq sahələri xətlərin altında yerləşir. Həmin ərazilərdə insanlar məhsullarını biçərkən elektrik enerjisinin yaratdığı təsirlər ola bilər. 2. Xətin çəkilişi zamanı mühafizə zonaları müşahidə olunarsa, bu nəticələr baş verməyəcək.
4	Sizcə, bu layihənin sizə hansı sosial təsirləri (müsbət və ya mənfi) ola bilər (məsələn, yerdəyişmə, səs, vizual dəyişikliklər)?	1. Xətlərin çəkilməsi üçün təkcə Mingəçevir şəhərindən deyil, digər kəndlərdən də əlavə işçi qüvvəsi tələb olunacaq. Xətlərin istismarı dövründə təmir işləri və yoxlamalar üçün işçilər tələb olunacaq. 2. Rayonlara elektrik xətlərinin çəkilməsi üçün müraciətlər verilir. 3. Energetika ixtisaslarına müraciətlər var, lakin bu ixtisaslar üzrə hal-hazırda vakant yer yoxdur. 4. Əmək kateqoriyasında çoxlu müraciətlər var 5. Gır texnikanın hərəkəti zamanı toz və səs yaranacaq.
5	Layihənin infrastrukturunun inkişafının təsirinə məruz qala biləcək hər hansı özəl və ya kommunal torpaqlar varmı?	5. Podratçı şirkətlər xətləri çəkildikdən sonra giriş yollarını tərk etmirlər. Xətlərə giriş yollarının olmaması çətinliklər yaradır. 6. Elektrik xətlərinə baxış zamanı dayaqqlar arasında əlaqə yoxdur. Bu, vaxt itkisi ilə nəticələnir, çünki bir neçə kəndi keçərkən yoxlamalar baş verə bilər ki, bu da işin ləngiməsinə səbəb olur.
6	Sizcə, layihə yerli biznesə, kənd təsərrüfatına və ya təbii resurslara (məsələn, su və ya torpaq) çıxışa necə təsir edəcək?	1. Əkin sahələri həmin əraziyə düşə bilər. 2. Layihə ərazisinə düşən torpaqlarımız üçün nə qədər kompensasiya veriləcək?
7	Layihənin fəaliyyəti nəticəsində (məsələn, tikinti və ya istismar zamanı) nəzərdə tutduğunuz hər hansı təhlükəsizlik və ya sağlamlıq riskləri varmı?	5. Risklər həmişə mövcuddur. Layihənin inkişafı nəticəsində təhlükəsizlik qaydalarına ciddi şəkildə riayət etmək vacibdir
8	Layihə uşaqlar və qocalar kimi həssas qruplar üçün potensial sağlamlıq və təhlükəsizlik risklərini necə həll etməlidir?	1. Həssas qruplara aid çoxlu şəhid ailələri var. Onların məşğulluq imkanlarına cəlb edilməsi faydalı olardı.
9	Layihənin təsirinə məruz qala biləcək mühüm mədəni və ya irs obyektləri varmı?	1. Bir qəbiristanlıq var elektrik xəttinin yanında ola bilər.
Fokus qrup müzakirələrini (FQM) ekosistem xidmətləri ilə əlaqələndirmək		

#	Suallar	Cavablar
1	Gəzinti, balıq ovu və ya ailə toplantıları kimi istirahət fəaliyyətləri üçün təbii mühitdən istifadə edirsiniz? Layihə bu fəaliyyətlərə necə təsir göstərə bilər?	3. Təbii ki, biz təbiətdən istirahət üçün istifadə edirik. Şəhərimizdə bunun üçün müxtəlif yerlər var. İnandırq ki, layihə bu fəaliyyətlərə mənfi təsir göstərməyəcək.
2	Dolanışığınız üçün etibar etdiyiniz ərazidə hər hansı xüsusi təbii ehtiyatlar varmı (məsələn, kənd təsərrüfatı, balıqçılıq, otlaq)?	4. Mingəçevirdə yerli əhali dolanışığını əsasən əkinçilik və heyvandarlıqla təmin edir. Rayonun münbit torpaqları müxtəlif məhsulların, o cümlədən taxıl və tərəvəzlərin becərilməsi üçün əlverişlidir. Bundan əlavə, ət, süd və digər heyvan məhsullarını təmin edən heyvandarlıq geniş yayılmışdır. Kür çayının olması balıq ovu üçün də imkanlar yaradır, baxmayaraq ki, əksər sakinlərin əsas gəlir mənbəyi kənd təsərrüfatı və heyvandarlıqdır.
3	Sizcə, layihə biomüxtəlifliyə və ya yerli növlərin (məsələn, meşələr, bataqlıq ərazilər) saxlanması üçün vacib olan yaşayış mühitlərinə təsir göstərə bilərmi?	4. Ümid edirik ki, yox.
	Qadınlarla görüş zamanı: 1. Ola bilər ki, yeni çəkilən elektrik xətləri kiminsə evinin üstündən keçsin ki, bu da arzuolunmazdır. 2. Qadınlar üçün iş tapmaq çətinidir. Məsələn, qızım universiteti bitirib, amma iş tapa bilmir. 3. Mən burada 42 il işləmişəm. Texniki işçi vəzifəsini ləğv etdilər və məni işdən çıxardılar. Hazırda DOST MMC-nin əməkdaşıyam. 4. Mingəçevir Regional Elektrik Şəbəkəsində xanımlar işə götürülmür. Deyirlər bu kişi işidir. 5. Bizə sənədli iş verilir. Biz bunu qəbul edirik, nə qədər ki, iş var.	

ƏLAVƏ I. TƏLİMƏ DAİR HESABAT

Təlim gündəliyi

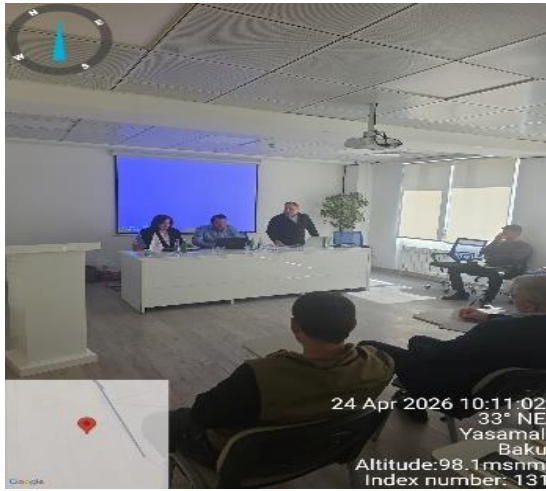
Vaxt	Mövzu	Məruzəçi
10:00-10:30	Giriş Sağlamlıq, Təhlükəsizlik, Ətraf Mühit Hündürlükdə İşləmək	Ilaha İlyasova Eldəniz Nəzəraliyev Orxan Adıgözəlov
10:30-11:30	Ətraf Mühitin Mühafizəsi və Biomüxtəliflik	Ilaha İlyasova
11:30-11:45	Fasilə	
11:45-12:15	Ətraf Mühitin Mühafizəsi və Biomüxtəliflik davamı	Ilaha İlyasova
12:15-13:00	-Torpağa giriş və çıxış protokolları -Kompensasiya protokolları -RAP GRM	Ceyhun Paşayev
13:00-14:00	Nahar	
14:00-15:30	Gender əsaslı zorakılıq Cinsi istismar və sui-istifadə/Cinsi təcavüz	Şəms Mustafayeva
15:30-15:45	Fasilə	
15:45-16:45	-Hadisə barədə məlumat vermək -Təsadüfi tapıntı prosedurları -İcma üçün ŞBM -İşçilər üçün ŞBM	Ziba Quliyeva
16:45-17:00	Sual-cavab Yekunlaşdırma	Bütün iştirakçılar

Təlim iştirakçılarının qeydiyyat siyahısı

[illegible]

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Təlim sessiyasından fotolar⁵

⁵ İştirakçılardan əvvəlcədən şəkil çəkilməsinə razılıq alınmışdır.

ƏLAVƏ J. Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planının (RAP) açıqlanması üzrə İctimai Məsləhətləşmələr

Aşağıdakı Layihə üzrə:

“Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası” (Mingəçevir şəhəri) ilə 500/330/10 kV “Navahi” yarımstansiyası (Hacıqabul rayonu) arasında 500 kV, 235 km uzunluğunda hava elektrik ötürücü xəttinin (HX) tikintisi

(Azərbaycanın Hacıqabul, Şamaxı, Ağsu, İsmayilli, Göyçay, Ağdaş, Yevlax rayonlarından və Mingəçevir şəhərindən maraqlı tərəflərin nümayəndələri ilə aparılmışdır, 27 aprel – 1 may 2026-cı il)

Kontekst:

İşlərin başlanmasından əvvəl sosial qorunma tələblərinin bir hissəsi kimi, Azərbaycanın Hacıqabul, Şamaxı, Ağsu, İsmayilli, Göyçay, Ağdaş, Yevlax rayonlarında və Mingəçevir şəhərində RAP-ın açıqlanması üzrə ictimai məsləhətləşmələr (İM) keçirilmişdir.

İctimai Məsləhətləşmələrin Məqsəd və Vəzifələri:

- Layihənin gözlənilən daimi və müvəqqəti sosial təsirlərinin miqyası barədə məlumatın verilməsi;
- AZURE Layihəsinin Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planının (RAP) təqdim edilməsi — bu sənəd layihə fəaliyyətlərinin potensial sosial təsirlərini;
- habelə müvafiq azaltma tədbirlərini və kompensasiyaları təsvir edir;
- Layihə üçün “kəsim tarixinin” (cut-off date) elan edilməsi və izahı;
- RAP-la bağlı Şikayət-Təzəllüm Mexanizminin (GRM) təqdim edilməsi;
- RAP və layihənin gözlənilən sosial təsirləri ilə bağlı suallara cavab verilməsi; və
- Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planının yekun versiyasına daxil edilmək üçün rəy və şərhlərin qəbul edilməsi.

Metodologiya

Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planının elektron nüsxəsi “Azərenerji” ASC-nin rəsmi internet sahifələrində yerləşdirilmişdir. Bundan əlavə, “Azərenerji” ASC-nin rəsmi internet sahifəsində maraqlı tərəflərin əlavə rəy və təkliflərini təşkilatın rəsmi əlaqə vasitələri (telefon, elektron poçt və poçt ünvanları) ilə göndərə biləcəyini bildiren qeyd də yerləşdirilmişdir.

AZURE Layihəsinin ictimai məsləhətləşmələri təsirlənən Rayonların Yerli İcra Hakimiyyəti orqanlarının, bələdiyyələrin, həmçinin Azərenerjinin Regional Elektrik Şəbəkəsi ofislərinin (RES) dəstəyi ilə təşkil edilmişdir; onlar maarifləndirmə fəaliyyətinin bir hissəsi kimi sakinləri tədbir barədə məlumatlandırmışlar. İnsanlara ixtisaslaşmış məsləhətçi şirkət tərəfindən hazırlanmış Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planının (RAP) ilk layihəsinin təqdim ediləcəyi məsləhətləşmələr barədə məlumat verilmişdir. Şikayət-təzəllüm mexanizmi də faktiki işlərin başlanmasından əvvəl maraqlı tərəflərin və ictimaiyyətin məlumatlandırılması üçün yuxarıda qeyd olunan internet sahifələrində yerləşdiriləcəkdir.

Layihə barədə qısa məlumat, texniki təfərrüatlar, müvafiq kəsim tarixi, GRM və şikayətlər üzrə təyin edilmiş əlaqə şəxsinin təfərrüatlarını əks etdirən xüsusi broşür iclas zamanı nümayiş etdirilmiş və bütün iştirakçılara kağız üzərində paylanmışdır (bax: 1 sayılı Əlavə — Broşür).

Mümkün olan yerlərdə RAP-ın təqdimatı proyektor vasitəsilə böyük ekranda göstərilmişdir. Belə imkan olmadıqda, müvafiq təfərrüatlar yalnız şifahi şəkildə, broşürdən vizual vasitə kimi istifadə edilməklə çatdırılmışdır.

Müvafiq İştirakçı Siyahısı hazırlanmış və çap edilmişdir. Bütün iştirakçılardan xahiş olunub ki, adlarını, soyadlarını, təmsil etdikləri şirkət/təşkilatları (əgər iştirakçı şirkəti, ictimai təşkilatı və ya QHT-ni təmsil edirsə), təmsil etdikləri kənd və ya rayonu, əlaqə vasitələrini və imzalarını İştirakçı Siyahısında qeyd etsinlər (bax: 3 sayılı Əlavə — İştirakçı siyahısı).

Tədbirin şəkilləri iştirakçıların razılığı ilə iclaslar zamanı çəkilmişdir (bax: 2 sayılı Əlavə — Şəkillər).

Yer: Mingəçevir Regional Elektrik Şəbəkəsi (RENO)

Tarix və vaxt: 27 aprel 2026-cı il, saat 15:00

İştirakçılar: 36 nəfər iştirak etmişdir, o cümlədən:

- Regional Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin və QHT-lərin nümayəndələri;
- Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) nümayəndələri;
- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Regional Elektrik Şəbəkəsinin, Regional Qaz Təchizatı İdarəsinin, Su və Meliorasiya İdarəsinin nümayəndələri.

İştirakçıların tam siyahısı 3 sayılı Əlavədə təqdim olunub.

İclasın protokolu

İclası açan Yusif Qayıbov layihə komandasını təqdim etdi və Layihə barədə ümumi məlumat verdi. O, işlərin ümumi miqyasını və mürəkkəbliyini, habelə layihənin inkişafının cari mərhələsini və planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini izah etdi. Layihəyə cəlb olunmuş Podratçı və Subpodratçılar barədə də məlumat verildi.

Yusif Qayıbov daha sonra gözlənilən torpaq təsirlərinə dair ümumi baxış təqdim etdi və layihə xəttinin təsirlənən ərazilər üzrə, o cümlədən Mingəçeviri əhatə edən ərazilər üzrə segmentləşdirilməsini izah etdi. Bundan əlavə, o, müvafiq tələblərə uyğun olaraq Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planının hazırlanması üçün qəbul edilmiş əsas yanaşmanı qısaca təsvir etdi.

Bundan sonra Ceyhun Paşayev çıxış edərək tikiləcək hava ötürücü xətlərinin marşrutları barədə ümumi məlumat verdi. O, həmçinin RAP-ın açıqlanması prosesini, o cümlədən əsas addımları və məlumatın təsirlənən icmalarla bölüşdürülməsi məqsədini təqdim etdi.

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
Fərman Nəbiyev	Mingəçevir, müəllimlər assosiasiyası QHT-sini təmsil edir	Qeyd olundu ki, bu cür layihələrdə müxtəlif suallar, xüsusilə torpağın qiymətləndirilməsi ilə bağlı yarana bilər. Qiymətləndirilmiş torpaq dəyərlərində fərqlər olduqda təsirlənən şəxslər nə etməlidir? Özəl torpaqlardan başqa, Layihədən təsirlənən dövlət torpaqları da var. Azərsu tərəfindən həyata keçirilmiş yaxın vaxtlardakı bir su təchizatı layihəsini xatırlatmaq istərdim, orada işlərdən sonra düzgün bərpa aparılmayıb və	YG: Təsirlənən aktivlərin qiymətləndirilməsi müstəqil "Real Qiymət" şirkəti tərəfindən aparılmışdır. Bütün torpaq sahələri son iki ildə notarial qaydada təsdiqlənmiş torpaq alqı-satqı əməliyyatları əsasında bazar dəyəri ilə qiymətləndirilmişdir. Ona görə də kompensasiya dərəcələri hakim bazar qiymətlərini əks etdirir. İl: Nəzarətçi Mühəndis tikinti işlərinə nəzarət edəcək, o cümlədən Podratçının işi başa çatdıqdan sonra ərazini düzgün bərpa

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
		torpaqlar, yollar pozulmuş vəziyyətdə qalıb.	etməsinə və təhvil verməsinə təmin edəcək. Bundan əlavə, icma üçün Şikayət-Təzəllüm Mexanizmi (GRM) yaradılıb və təsirlənən şəxslərə çatdırılacaq ki, bu mexanizm vasitəsilə onlar Layihənin icrası nəticəsində yaranan sağlamlıq və təhlükəsizliklə bağlı hər hansı narahatlığı bildirə bilsinlər.
İnqilab Şirinli	Klub 22 (yerli TV kanalı) — media-təsisçisi	Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi, Azərenerji və Azərsu Qarabağda, o cümlədən yaxınlarda azad edilmiş rayonlarda çoxsaylı layihələr həyata keçirir. Lakin bildiyim qədər, bu ərazilərdə torpaq islahatları hələ tam başa çatmayıb və dövlət infrastrukturunu üçün torpaq balansları dəqiq müəyyən edilməyib. Bu kontekstdə, xüsusilə bələdiyyə torpaqları və mülkiyyət hüququ hələ dəqiq müəyyən edilməyən Qarabağ regionundakı təsirlənən torpaqlarla bağlı oxşar məsələləri necə həll edəcəksiniz? Belə hallarda torpaq alınmasını necə planlaşdırırsınız? Başa düşürəm ki, infrastruktur layihələrinin icrası zamanı adətən ən az təsirə malik xətti seçmək üçün müxtəlif marşrut variantları nəzərdən keçirilir. Bu layihə üçün potensial təsirləri minimuma endirmək üçün alternativ	YG: Bu vacib məsələni qaldırdığınız üçün təşəkkür edirəm. Hazırkı mərhələdə ətraflı cavab verə bilmərik, çünki bu məsələ cari Layihənin əhatə dairəsindən kənardadır. Bundan başqa, Layihənin hava ötürücü xəttinin trayektoriyası Qarabağ regionundan keçmir. YG: Marşrut seçimi prosesi zamanı HX-in və onun yol zolağının hüququnun (ROW) xüsusi tələbləri nəzərə alınmaqla müxtəlif xətt variantları nəzərdən keçirilib. Xətt, özəl torpaqlara və təbii resurslara təsiri minimuma endirmək üçün peyk təsvirləri və sahə şəraiti əsasında seçilib. Xüsusilə, xətt Turyançay Qoruğu kimi həssas ərazilərdən qaçmaq üçün dizayn edilib, Varvara su anbarı yaxınlığındakı hissələrdə isə potensial təsirləri azaltmaq üçün düzəlişlər edilib.

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
		xətlər nəzərdən keçirilibmi?	
Paşayeva Ülkər	Yerli ETSN	Başa düşürəm ki, infrastruktur layihələrinin icrası zamanı adətən ən az təsire malik xətti seçmək üçün müxtəlif marşrut variantları nəzərdən keçirilir. Bu layihə üçün potensial təsirləri minimuma endirmək üçün alternativ xətlər nəzərdən keçirilibmi? Layihənin dizaynı zamanı elektrik enerjisinin dəniz altı marşrutla ötürülməsi variantı nəzərdən keçirilibmi?	YG: Marşrut seçimi prosesi zamanı HX-in və onun ROW-unun xüsusi tələbləri nəzərə alınmaqla müxtəlif xətt variantları nəzərdən keçirilib. Xətt, özəl torpaqlara və təbii resurslara təsiri minimuma endirmək üçün peyk təsvirləri və sahə şəraiti əsasında seçilib. Xüsusilə, xətt Turyançay Qoruğu kimi həssas ərazilərdən qaçmaq üçün dizayn edilib, Varvara su anbarı yaxınlığındakı hissələrdə isə potensial təsirləri azaltmaq üçün düzəlişlər edilib. YG: Bəli, bu dəniz altı kabel layihəsi Qara dəniz sahili ölkələri arasında olan Yaşıl Dəhliz layihəsinə aiddir, Azərbaycan da bu təşəbbüsdə iştirak edir və ötürücü kabellər Qara dənizin altından çəkiləcək.
Zahid Qasımlı	Bələdiyyə sədri	Bələdiyyə torpaqlarına fərqli kompensasiya dərəcələri tətbiq olunacaqmı?	YG: Kompensasiya dərəcələri torpaq kateqoriyasından və mülkiyyət statusundan asılı olaraq dəyişir. Gördüyünüz kimi, vahid qiymətlər regiona görə də fərqlənir. Bundan əlavə, yerin yerləşməsi və yerli infraqururura yaxınlığı kimi amillər də nəzərə alınır. Bu meyarlar əsasında hər bir konkret torpaq sahəsi üçün bazar əsaslı dəyər müəyyən edilir.
Fərid Məlikov	ETSN	Bəs bioloji müxtəliflik? Bioloji müxtəlifliyi nəzərə almısınızımı?	Layihənin hazırlanması çərçivəsində müxtəlif bioloji müxtəliflik tədqiqatları

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
			aparılmışdır. Nəticələr əsasında quşlara təsirin azaldılması üçün ötürücü xəttin təxminən 70 km-lik hissəsi boyunca quş dəyişdiricilər (bird diverter) quraşdırılacaq.

ANNEX 1 – BROCHURE

AZURE

Bərpa olunan enerji mənbələrinin şəbəkəyə inteqrasiyası Layihəsi

Nəvahi yarımstansiyasından "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasına 500 kV-luq 235 km-lik hava elektrik verilişi xəttinin çəkilişi

AZURE (Azerbaijan: Renewable Energy Integration) layihəsi, Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələrinin (BOEM) - xüsusilə günəş və külək stansiyalarının - ölkənin enerji şəbəkəsinə effektiv inteqrasiyasını təmin etmək üçün ötürücü şəbəkəni gücləndirən strateji bir layihədir. Dünya Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən bu layihə, "AzərEnerji" tərəfindən icra olunur.

Layihənin texniki parametrləri

- Xəttin uzunluğu – 235 km
- Xəttin gərginliyi – 500 kilovolt
- Mühafizə zolağının eni – 90 metr
- Quraşdırılacaq dayaqların sayı – 714
- Bir dayağın ortalama zəbt etdiyi sahə - təxminən 230 m²
- Bir dayağın ortalama hündürlüyü – təxminən 32.4 metr
- Bir dayağın ortalama eni – təxminən 25.6 metr
- Tikintinin başlama tarixi: İyun 2026
- Tikintinin bitmə tarixi: Yanvar 2028
- Xəttin keçdiyi rayonlar və şəhərlər: Mingəçevir, Yevlax, Ağdaş, Ağsu, Göyçay, İsmayilli, Şamaxı, Hacıqabul

Kompensasiyalar

- Sahədəki Obyektlərin təsbiti və siyahıya alınması peşəkar qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilib (2025-ci ilin Avqust-Noyabr ayları);
- Bu qiymətləndirmə əsasında vətəndaşlara və sahibkarlara dəyə biləcək zərərlərin şəffaf və ədalətli kompensasiyasını nəzərdə tutan Kompensasiyaların Ödənilməsi Planı hazırlanıb.

Şikayət və müraciətlərə baxılması

- Üç mərhələli şikayət və müraciətlərə baxılması mexanizmi işlək vəziyyətə gətirilmişdir;
- Aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət Şikayətlərə Baxılması Komitəsi yaradılmışdır;
- Şikayət və müraciətlərlə bağlı AzərEnerji ASC-nin 186 qaynar xətti daim aktivdir;
- Sırf layihə ilə bağlı şikayət və müraciətlərin qəbulu üçün əlaqədar şəxs təyin olunmuşdur;

Son hüquqmüəyyənədi tarix

Layihənin təsirinə məruz qalan şəxslərin və onların təsirə məruz qalan əmlaklarının (torpaq və s.) müəyyən edilməsinin ən son tarixidir. Həmin tarixdən sonra həmin əraziləri zəbt edən, həmin ərazilərdə əkin əkən və ya hansı bir tikili inşa edən şəxslərə heç bir kompensasiya ödənilmir.

Bizim layihənin son hüquqmüəyyənədi tarixi!!!

15 May 2026

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflərə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

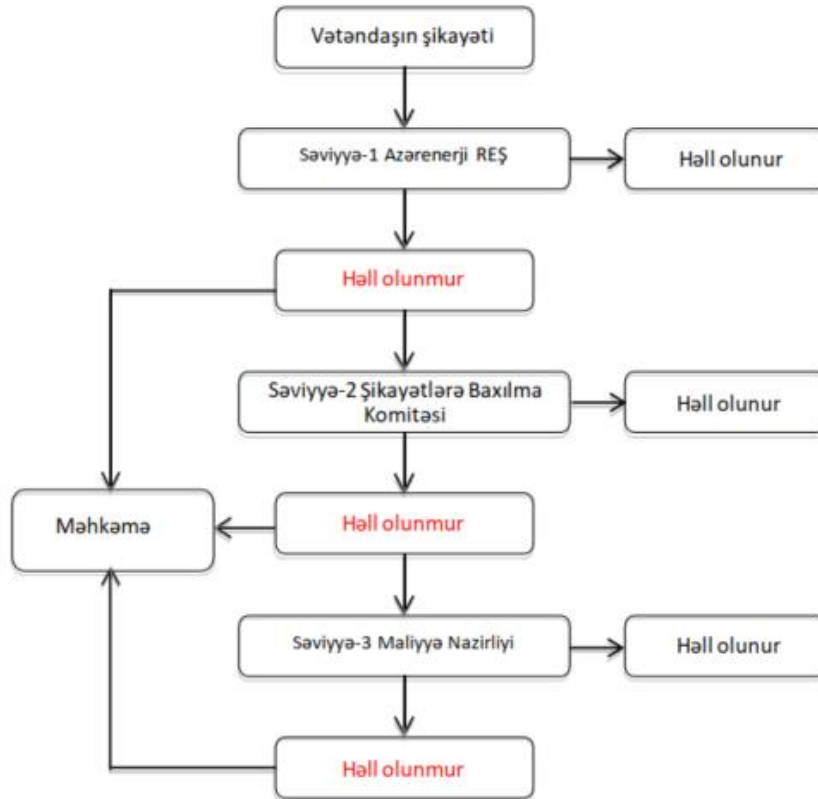
Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

Şikayətlərə Baxılma Mexanizmi

Şikayət və Müraciətlərə Baxılma Mexanizmi

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

AzərEnerjinin Qaynar xətti: 186 (24/7)

e-mail: info@azerenerji.gov.az

Yer: Yevlax rayonu İcra Hakimiyyəti Ofisi

Tarix və vaxt: 28 aprel 2026-cı il, saat 11:00

İştirakçılar: 31 nəfər iştirak etmişdir, o cümlədən:

- Yevlax rayonunun Araş, Salahlı, Havarlı, Ərəbbəsə və Tanrıqulular kəndlərindən layihədən təsirlənən şəxslər;
- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Regional Elektrik Şəbəkəsinin, Regional Qaz Təchizatı İdarəsinin, Su və Meliorasiya İdarəsinin nümayəndələri.

İştirakçıların tam siyahısı 3 sayılı Əlavədə təqdim olunub.

İclasın protokolu

İclası açan cənab Allahverdi Quliyev, Yevlax rayonu İcra Hakimiyyəti Ofisinin Sektor Müdiri, Layihəyə dair ümumi baxış təqdim etdi, onun əhəmiyyətini və HX xəttinin keçdiyi əraziləri vurğuladı.

Bundan sonra Yusif Qayıbov çıxış edərək Layihə barədə əlavə təfərrüatlar verdi, o cümlədən inkişafın cari mərhələsi və planlaşdırılan tikinti fəaliyyətləri barədə. O, həmçinin Layihənin icrasına cəlb olunmuş Podratçı və Subpodratçılar barədə məlumat bölüşdü.

Yusif Qayıbov əlavə olaraq Layihə və onun icra konteksti ilə bağlı əsas aspektləri izah etdi. Ceyhun Paşayev daha sonra tikiləcək hava ötürücü xəttinin marşrutlarını əhatə edən təqdimat təqdim etdi. O, həmçinin RAP-ın hazırlanması zamanı layihədən təsirlənən kəndlərdə keçirilmiş iclaslar barədə iştirakçıları məlumatlandırdı. Təsirlənən əmlakın qiymətləndirilməsinə görə cavabdeh olan "Real Qiymət" qiymətləndirmə şirkətinin cəlb edilməsi barədə də məlumat verildi.

Nəhayət, Ceyhun Paşayev RAP-ın açıqlanması prosesini, o cümlədən onun məqsədini və məlumatın təsirlənən icmalarla bölüşdürülməsi yanaşmasını təqdim etdi.

Suallar və Cavablar

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
Xalid Əhmədov	Yevlax rayonunun baş memarı	Bildiyim qədər, verilən məlumata əsasən, torpaqdan istifadə fəaliyyəti 15 may 2026-cı ildən sonra məhdudlaşdırıla bilər. Bu halda, təsirlənən şəxslərin planlaşdırdıqları, lakin bu məhdudiyyət səbəbindən həyata keçirə bilmədikləri məhsul və ya kənd təsərrüfatı fəaliyyəti üçün	YG: Məhsul və əkinçiliyə potensial təsirlər artıq qiymətləndirilib. Təsirlənən şəxslərə tikinti işləri başlamazdan əvvəl məhsullarını yığmaq imkanı veriləcək. İşlərin təcili başlanması tələb olunan hallarda, kompensasiya müəyyən edilmiş prosedurlara uyğun ödəniləcək.

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
—	—	kompensasiya necə qiymətləndiriləcək? Digər layihələrdə, məsələn AZETTO fermasında olduğu kimi, kənd təsərrüfatı torpaqlarına təsiri qarşısını almaq üçün xətlər tənzimlənib. Səhv etmirəmsə, bu layihədə də oxşar yanaşma tətbiq olunacaqmı — yəni ferma sahəsinə təsiri qarşısını almaq üçün xətt sürüşdürüləcəkmi?	YG: Layihənin başlanğıcından etibarən təsirlərdən mümkün qədər qaçmaq əsas hədəf olub. Mümkün olduğu halda, təsirləri minimuma endirmək üçün xəttin tənzimlənməsi nəzərdən keçirilə bilər.
Məmmədəliyev Alxas	Salahlı kəndinin sakini	Layihəni qiymətləndirirəm və başa düşürəm ki, onun sosial ölçüsü var. Lakin kompensasiya yanaşmasını kifayət hesab etmirəm. Məsələn, 100 manat əlavə ödəniş torpaq sahəmə dəyən təsiri kifayət qədər kompensasiya etmir. Fermer olaraq, dolanışığımız bu torpaqdan asılıdır. Əgər torpaq bir neçə ay istifadə olunarsa, müvəqqəti təsirlərə görə kompensasiyanın kifayət olmayacağından narahatam. Onu da qeyd etmək istərdim ki, buğda əkinçiliyi üçün dövlət subsidiyaları elan olunsada, şəxsən mən heç bir dəstək almamışam. Ümumilikdə, müvəqqəti torpaq istifadəsi üçün hesablanmış kompensasiyadan razı deyiləm.	AG: Qeyd edildiyi kimi, LTV Direktoru, hesablanmış kompensasiya məbləği təsirlənən torpaq sahələrinin ədalətli bazar dəyərini əks etdirir. Bundan əlavə, 20% və 10% kumulyativ təsir kimi əlavə güzəştlər də nəzərə alınıb. YG: Müvəqqəti təsir Podratçı tərəfindən kompensasiya ediləcək.
Məmmədov Pərviz	Araş kəndi	Azərenerji əvvəllər ötürücü xətt altında ərazimdə qazma işləri aparıb, bu da torpağıma zərər vurub. Ona	YG: Azərenerji HX-in istismarı zamanı məhsula dəyən hər

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
		görə oxşar problemlərin bu layihədə də yarana biləcəyindən narahatam.	hansı zərəri kompensasiya edəcək.

ANNEX 1 – BROCHURE

AZURE

Bərpa olunan enerji mənbələrinin şəbəkəyə inteqrasiyası Layihəsi

Nəvahi yarımstansiyasından "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasına 500 kV-luq 235 km-lik hava elektrik verilişi xəttinin çəkilişi

AZURE (Azerbaijan: Renewable Energy Integration) layihəsi, Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələrinin (BOEM) - xüsusilə günəş və külək stansiyalarının - ölkənin enerji şəbəkəsinə effektiv inteqrasiyasını təmin etmək üçün ötürücü şəbəkəni gücləndirən strateji bir layihədir. Dünya Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən bu layihə, "AzərEnerji" tərəfindən icra olunur.

Layihənin texniki parametrləri

- Xəttin uzunluğu – 235 km
- Xəttin gərginliyi – 500 kilovolt
- Mühafizə zolağının eni – 90 metr
- Quraşdırılacaq dayaqların sayı – 714
- Bir dayağın ortalama zəbt etdiyi sahə - təxminən 230 m²
- Bir dayağın ortalama hündürlüyü – təxminən 32.4 metr
- Bir dayağın ortalama eni – təxminən 25.6 metr
- Tikintinin başlama tarixi: İyun 2026
- Tikintinin bitmə tarixi: Yanvar 2028
- Xəttin keçdiyi rayonlar və şəhərlər: Mingəçevir, Yevlax, Ağdaş, Ağsu, Göyçay, İsmayilli, Şamaxı, Hacıqabul

Kompensasiyalar

- Sahədəki Obyektlərin təsbiti və siyahıya alınması peşəkar qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilib (2025-ci ilin Avqust-Noyabr ayları);
- Bu qiymətləndirmə əsasında vətəndaşlara və sahibkarlara dəyər biləcək zərərlərin şəffaf və ədalətli kompensasiyasını nəzərdə tutan Kompensasiyaların Ödənilməsi Planı hazırlanıb.

Şikayət və müraciətlərə baxılması

- Üç mərhələli şikayət və müraciətlərə baxılması mexanizmi işlək vəziyyətə gətirilmişdir;
- Aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət Şikayətlərə Baxılması Komitəsi yaradılmışdır;
- Şikayət və müraciətlərlə bağlı AzərEnerji ASC-nin 186 qaynar xətti daim aktivdir;
- Sırf layihə ilə bağlı şikayət və müraciətlərin qəbulu üçün əlaqədar şəxs təyin olunmuşdur;

Son hüquqmüəyyənədi tarix

Layihənin təsirinə məruz qalan şəxslərin və onların təsirə məruz qalan əmlaklarının (torpaq və s.) müəyyən edilməsinin ən son tarixidir. Həmin tarixdən sonra həmin əraziləri zəbt edən, həmin ərazilərdə əkin əkən və ya hansı bir tikili inşa edən şəxslərə heç bir kompensasiya ödənilmir.

Bizim layihənin son hüquqmüəyyənədi tarixi!!!

15 May 2026

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflərə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

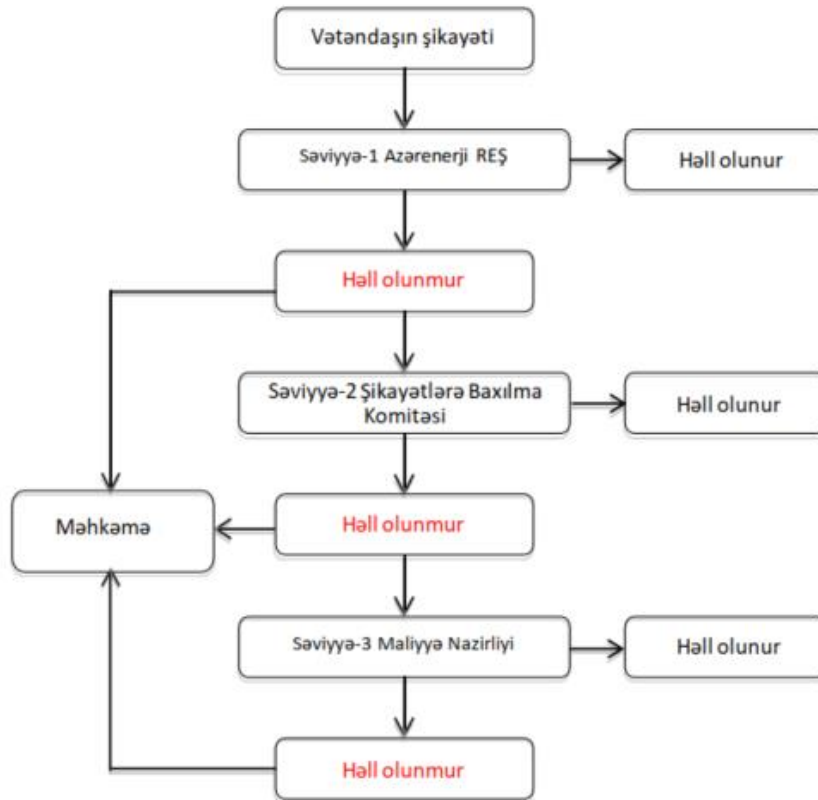
Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

Şikayətlərə Baxılma Mexanizmi

Şikayət və Müraciətlərə Baxılma Mexanizmi

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

AzərEnerjinin Qaynar xətti: 186 (24/7)

e-mail: info@azerenerji.gov.az

Yer: Ağdaş Rayonu İcra Hakimiyyəti Ofisi

Tarix və vaxt: 28 aprel 2026-cı il, saat 15:00

İştirakçılar: 29 nəfər iştirak etmişdir, o cümlədən:

- Ağdaş Rayonundan, həmçinin Ərəboçağı, Dəhnəxəlil, Yuxarı Ağçayazı, Ərəb, Huşun, Şəkili və Qoşa-qovaq kəndlərindən layihədən təsirlənən şəxslər;
- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Regional Elektrik Şəbəkəsinin, Regional Qaz Təchizatı İdarəsinin, Su və Meliorasiya İdarəsinin nümayəndələri.

İştirakçıların tam siyahısı 3 sayılı Əlavədə təqdim olunub.

İclasın protokolu

İclası açan cənab Firdovsi Məmmədov, İcra Hakimiyyəti Nümayəndəsi, Layihəyə dair ümumi baxış təqdim etdi, onun əhəmiyyətini və HX xəttinin keçdiyi əraziləri vurğuladı. Sonra Yusif Qayıbov Layihə barədə əlavə təfərrüatlar verdi. O, qeyd etdi ki, hazırlıq işləri əsasən başa çatıb və Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planının icrası tezliklə başlayacaq. Cəlb olunan Podratçı və Subpodratçılar, habelə onların müvafiq layihə sahələri barədə də məlumat verildi.

Yusif Qayıbov (LTV Direktoru) izah etdi ki, Layihə müəyyən müvəqqəti təsirlərə səbəb ola bilər; lakin bütün belə təsirlər müəyyən edilmiş prosedurlara uyğun olaraq düzgün həll ediləcək və bərpa ediləcək. O vurğuladı ki, Layihə ölkə üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir, xüsusilə yaşıl enerji istehsalının inkişafı və genişləndirilməsinin dəstəklənməsində. İştirakçıların xahişi ilə, layihənin torpaq təsiri xəritəsi və seqmentləşdirmə hissəsi insanlara təqdim edildi.

Həmçinin qeyd edildi ki, Layihəyə çoxsaylı şirkətlər cəlb olunacaq və ölkədə investisiyaların artmasına töhfə verəcək. 500 kV ötürücü xəttinin tikintisi enerji təchizatı sisteminin etibarlılığını artıracaq, hətta nasazlıqlar zamanı belə elektrik təminatının davamlılığını təmin edəcək.

Ceyhun Paşayev (LTV-nin Sosial Qorunma Mütəxəssisi) Layihə ərazisi, mümkün təsirlərin növü barədə məlumat verdi və RAP-ı açıqladı. Təqdimat İcra Hakimiyyətinin tədbir salonunda keçirildi (bax: 3 sayılı Əlavədəki şəkillər).

Ceyhun Paşayev iştirakçılardan xahiş etdi ki, təqdimata diqqətlə baxsınlar, qeydlər aparsınlar və təqdimat başa çatdıqdan sonra ayrılmış Sual-Cavab sessiyasında suallarını versinlər.

Təqdimat aşağıdakı hissələrdən ibarət idi:

- AZURE layihəsinin bütün əhatə dairəsinin təqdimatı, əsas diqqət "Azərbaycan İES – Navahi Y/S" HX xəttinə yönəldilməklə;
- Layihənin gözlənilən daimi və müvəqqəti sosial təsirləri barədə qısa məlumat;
- RAP-ın açıqlanması:
 - RAP nədir?
 - Təsirlər necə müəyyən edilib, həll edilib və qiymətləndirilib?
 - Hüquq matrisi (Entitlement matrix);
 - Torpaq alınması və məhsul itkiləri üçün kompensasiya hesablama prosesi;

- Kompensasiya büdcəsi;
- Kəsim tarixi;
- Şikayət-Təzəllüm Mexanizmi.

Suallar və cavablar

Sual verən	Vəzifə/Status	Sual	Cavab
Toğrul Abdullayev	Qoşaqovaq Bələdiyyə sədri	Torpağımla bağlı bir narahatlığı qaldırmaq istəyirəm. Övvəllər HX xəttinin altında ağaclarımız var idi, Azərişiq onların çıxarılmasını tələb etdi, biz də bunu etdik. İndi bu layihə də torpağıma təsir edir və qalan ağaclara potensial təsirlərdən narahatam. Bunun necə həll ediləcəyini izah edə bilərsinizmi?	YG — Layihədən təsirlənən istənilən ağac müəyyən edilmiş prosedurlara uyğun kompensasiya ediləcək. Azərbaycan Nazirlər Kabinetinin 16 may 2024-cü il tarixli 261 sayılı Qərarı HX naqili altında və mühafizə zonasında yerləşən torpaq sahələrinin istifadəçilərinə 8-10 metrə qədər hündürlükdə ağac əkməyə icazə verir. Yalnız dirəyin özünün tutduğu ərazidə əkin aparıla bilməz.
Məmmədov Nofəl	Ağdaş Su və Meliorasiya İdarəsi, Baş mühəndis	Kompensasiya ödəniləcək?	necə YG: Kompensasiya tikinti işləri başlamazdan əvvəl bank kartı/hesabı vasitəsilə köçürüləcək. Bundan əlavə, Podratçı hər hansı müvəqqəti təsirə, o cümlədən ağaclara qəza xarakterli zərərə görə kompensasiya təmin edəcək.
Rəcəbov Musa	Ərəboçağı kəndinin sakini	90 m ROW-dan bəhs etdiniz. Zəhmət olmasa izah edərsiniz, ROW dedikdə nə nəzərdə tutulur? Bəzən müxtəlif rəqəmlərə (60 m və 90 m) istinad edilib — bunlar nəyi ifadə edir?	Y.G.: 90 m ötürücü xəttin mərkəz xəttindən ölçülən yol zolağının hüququnun (ROW) tam eninə aiddir. 60 m isə dirəklərin/kabellərin xarici kənarından ölçülən məsafəni göstərir. J.P.: Praktiki baxımdan, iş dəhlizi mərkəz xəttindən

Sual verən	Vəzifə/Status	Sual	Cavab
			təxminən 45 m, ya da dirəklərin hər iki tərəfindən təxminən 30 m təşkil edir. Bu ərazi tikinti texnikasının HX dəhlizi daxilində təhlükəsiz işləməsi üçün tələb olunur.
Cəfərov Sahib	Ərəboçağı kəndinin sakini	Kompensasiya məbləğləri təsirlənən şəxslərə necə çatdırılacaq və razılaşdırılacaq? Dövlət torpaqları icarəyə verildiyi hallarda (məsələn, 99 illik icarə), bu layihə bu cür sazişləri necə həll edəcək? Torpaqdan hansı müddətə istifadə və ya icarə nəzərdə tutulur? PAP-larla bütün təsirlə bağlı məsələlər torpağa giriş əldə edilməzdən əvvəl aydınlaşdırılıb razılaşdırılacaq mı?	Y.G.: Kompensasiya razılaşma sənədinə istinadən, razılaşdırılmış kompensasiya məbləğini və müvafiq şərtləri, o cümlədən torpaqdan istifadə müddətini göstərən rəsmi qeyd hazırlanır. Bu sənəd bütün müvafiq tərəflər tərəfindən imzalanır. Bu Layihə üçün torpaqdan istifadə 49 ilə qədər müddət üçün nəzərdə tutulur. Bütün kompensasiya ödənişləri torpağa giriş əldə edilməzdən əvvəl həyata keçiriləcək, tikinti fəaliyyəti isə yalnız bundan sonra başlayacaq. J.P.: Bundan əlavə, torpaq sahibləri və/və ya torpaq istifadəçiləri ilə Torpağa Giriş və Torpaqdan Çıxış Protokolları imzalanacaq, bu protokollar tikinti zamanı aktivlərə dəyən bütün əlavə zərərləri sənədləşdirəcək və Podratçı bu zərərlərə görə kompensasiya ödəməyə və torpağı əvvəlki vəziyyətinə qaytarmağa borclu olacaq.

Sual verən	Vəzifə/Status	Sual	Cavab
Zahid Mollayev	Yuxarı Ağçayazı kəndinin sakini	Çoxlu sayda ağacın təsirlənə biləcəyindən narahatam. Bu ağacların becərilməsinə ciddi investisiyalar qoymuşuq və onların lazımı qaydada kompensasiya ediləcəyinə əmin deyiləm.	YG: Bütün təsirlənən ağaclar müəyyən edilmiş prosedurlara uyğun kompensasiya ediləcək. Tikinti mərhələsində zədələnən hər hansı ağac da Podratçı tərəfindən kompensasiya ediləcək. J.P.: Meyvə ağacları üçün, yetişkənlik dövrü və illik məhsuldarlıq kimi amillər də nəzərə alınacaq. Hazırda subpodratçılar dizayn institutu ilə birlikdə xətt marşrutunu araşdırırlar. Mümkün olan hallarda, sıx əkilmiş ağaclara malik ərazilərdən qaçmaq üçün xətt marşrutuna kiçik dəyişikliklər tətbiq ediləcək.
Məmmədov Yaşar	Ağdaş Regional Elektrik Şəbəkəsi, Baş mühəndis	Bəs mövcud yarımstansiyalarla əlaqəli torpaqlar necə? Bu ərazilər nəzərə alınımı və xətti bu torpaqlardan yayındırmaq mümkündürmü?	YG: Bəli, mümkün olduğu hallarda xəttin marşrutuna dəyişiklik edilə bilər.
Rəşidov Rəşid	Yuxarı Ağçayazı kəndinin sakini	Dirəklərin təsiri nə olacaq? ROW daxilində ağac əke biləcəyikmi? İstismar mərhələsində ağaclara dəyən təsirlər necə həll ediləcək, əgər baş verərsə? Bundan əvvəl ağaclarıma təsir olub və bu dəfə oxşar vəziyyətin qarşısını almaq istədim.	YG: ROW daxilində əkinçilik, təhlükəsizlik tələblərinə tabe olmaq şərtilə, ümumiyyətlə icazə verilir. İcra və ya istismar zamanı hər hansı problem yaranarsa, təsirlənən şəxslərə Azərenerjiylə əlaqə saxlamaq və ya təqdim edilmiş GRM-də göstərilən müvafiq kanallar vasitəsilə rəsmi şikayət təqdim etmək tövsiyə olunur.
Məmmədov Nofəl	Ağdaş Su və Meliorasiya	Ərazidə su təchizatı boru xətlərimiz və suvarma	YG: Belə infrastruktura təsirlər mümkün qədər

Sual verən	Vəzifə/Status	Sual	Cavab
	İdarəsi, Mühəndis	kanallarımız var. Bunlar təsirlənərsə nə baş verəcək?	qarşısı alınacaq. Qarşısını almaq mümkün olmadıqda, xidmətin davamlılığını təmin etmək üçün yuxarıdan keçirmə (overcrossing) kimi həllər tətbiq ediləcək.
Rəsulov Ənvər	Ərəb kəndinin sakini	Qonşu torpaq sahələri arasında yanlışlıqların və ya münaqişələrin qarşısını almaq üçün dirəkləri 5-10 metr sürüşdürmək mümkündürmü? Kompensasiya necə müəyyən ediləcək? Hamı üçün bərabər olacaqmı? Məsələn, əgər 30,000 AZN-ə yaxın investisiya qoymuşamsa, kompensasiya kimi cəmi bir neçə yüz manat alacağammı? Tikinti məhsul yığımı dövründə başlarsa nə baş verəcək? Hesab edirəm ki, belə hallarda təsirlər fərdi qaydada qiymətləndirilməlidir.	YG: Bəli. Kompensasiya Azərenerji tərəfindən RAP-a uyğun ödəniləcək. Ödənişlər hər bir təsirlənən şəxs üçün müəyyən edilmiş konkret təsirlər əsasında olacaq. Zəiflik hallarında əlavə dəstək (minimum əmək haqqının bir aylığına bərabər) təqdim ediləcək. Bütün kompensasiya RAP müddəalarına uyğun müəyyən ediləcək və ödəniləcək. Mümkün olduğu hallarda, podratçı məhsulun yığılmasını gözləməli və bundan sonra torpağa daxil olmalıdır. Bununla belə, əgər Podratçı gözləmək istəməzsə, o zaman məhsul itkisini tam kompensasiya etməlidir.
Firdovsi Məmmədov	İcra Hakimiyyəti Nümayəndəsi	Hökumət yalnız dirəklərin tutduğu sahəyə görə kompensasiya verir, HX altındakı ərazi üçün yox, düzdürmü?	YG: Bəli, kompensasiya dirəklərin tutduğu sahəyə görə təmin edilir. HX altındakı ərazi servituta tabedir və kompensasiya edilmir, çünki torpaqdan istifadə fəaliyyəti təhlükəsizlik məhdudiyyətlərinə tabe olmaqla dəhliz daxilində davam edə bilər.

Sual verən	Vəzifə/Status	Sual	Cavab
İlkin İsmayilov	Dəhnəxəlil Bələdiyyə sədri	Torpağa hamı üçün bərabər kompensasiya veriləcəkmi?	YG: Kompensasiya torpaq kateqoriyası və digər müvafiq amillər nəzərə alınmaqla bazar dəyəri əsasında olacaq. "Real Qiymət" qiymətləndirmə şirkəti qiymətləndirmələr aparıb və proses zamanı təsirlənən şəxslərlə görüşüb.
Ayaz Abdullayev	Qolqəti Bələdiyyə sədri	Giriş yolları böyük narahatlıq mənbəyidir. Alternativ yollar istifadə ediləcəkmi? Materialların və dirəklərin daşınması bizi narahat edər və torpağımıza zərər verə bilər.	İl: Mövcud kənd yolları mümkün qədər istifadə ediləcək. Dirək quraşdırma işləri üçün ağır texnikadan istifadə nəzərdə tutulmur. Nəzarətçi Mühəndis ESMP-yə əməletməyə nəzarət edəcək və tikinti işlərinin başlanğıcından etibarən hər hansı məsələnin həlli üçün GRM fəaliyyət göstərəcək.
Cəfərov Şahin	Ərəboçağı kəndinin sakini	Bəzi torpaq sahələrində sürüşən suvarma (pivot irrigation) infrastrukturu var, bu qoyulan investisiyalar nəzərə alınmaqla adekvat kompensasiya edilə bilməz. Bu hallarda xəttin sürüşdürülməsi nəzərdən keçirilərmə?	YG: Sürüşən suvarma sistemləri olan ərazilərdə təsirin qarşısını almaq üçün xəttin tənzimlənməsi nəzərdən keçiriləcək. Belə ərazilərin mümkün qədər aradan qaçınılacağı gözlənilir.
Yaşar Əhmədov	Yerli Qaz Təchizatı İdarəsi (Azəriqaz), Baş mühəndis	Zəhmət olmasa, boru xətlərinə potensial təsirlərlə bağlı Azəriqazla torpağın təmizlənməsini izah edin.	YG: HX marşrutunun əlaqələndirilməsi başa çatdırılıb və Azəriqaz da daxil olmaqla müvafiq qurumlardan bütün zəruri razılıqlar toplanıb. Bütün rəylər toplandıqdan sonra yekun marşrut müvafiq qaydada tənzimlənilib və müvafiq qurumlar

Sual verən	Vəzifə/Status	Sual	Cavab
			tərəfindən təsdiqlənib. Təsdiqlənmiş marşrut heç bir rabitə/kommunal xətlə üst-üstə düşmür.
Səmədov Səməd	Ərəboçağı Bələdiyyə sədri	Podratçı buğda yığımının sonunu gözləyə bilərmə ki, məhsulumuzu yığa bilək?	YG: Artıq qeyd etdiyim kimi, tikinti işləri ya yığımın başa çatmasına imkan verəcək şəkildə planlaşdırılacaq, ya da RAP müddəalarına uyğun olaraq hər hansı zərərə görə kompensasiya ediləcək.
Cəlilov Elnur	Ərəb kəndinin sakini	90 m ROW-dan bəhs etdiniz. Əgər dirəyin tutduğu sahə yalnız 100-200 kv.m daimi olaraq təsirlənsə, kompensasiya təmin ediləcək. Lakin tikinti fəaliyyəti ağaclara təsir edərsə və ya Podratçı ROW-a daxil olub işlər zamanı məhsullara zərər vurarsa, nə baş verəcək?	YG. Tikinti zamanı yaranan hər hansı müvəqqəti təsir, o cümlədən məhsul və ya ağaclara dəyən zərər, Podratçı tərəfindən müəyyən edilmiş prosedurlara uyğun kompensasiya ediləcək. Belə təsirlərin mümkün qədər qarşısının alınması gözlənilir və ROW daxilində məhsullara nəzarətsiz zərər verilməsinə icazə verilməyəcək.

ANNEX 1 – BROCHURE

AZURE

Bərpa olunan enerji mənbələrinin şəbəkəyə inteqrasiyası Layihəsi

Nəvahi yarımstansiyasından "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasına 500 kV-luq 235 km-lik hava elektrik verilişi xəttinin çəkilişi

AZURE (Azerbaijan: Renewable Energy Integration) layihəsi, Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələrinin (BOEM) - xüsusilə günəş və külək stansiyalarının - ölkənin enerji şəbəkəsinə effektiv inteqrasiyasını təmin etmək üçün ötürücü şəbəkəni gücləndirən strateji bir layihədir. Dünya Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən bu layihə, "AzərEnerji" tərəfindən icra olunur.

Layihənin texniki parametrləri

- Xəttin uzunluğu – 235 km
- Xəttin gərginliyi – 500 kilovolt
- Mühafizə zolağının eni – 90 metr
- Quraşdırılacaq dayaqların sayı – 714
- Bir dayağın ortalama zəbt etdiyi sahə - təxminən 230 m²
- Bir dayağın ortalama hündürlüyü – təxminən 32.4 metr
- Bir dayağın ortalama eni – təxminən 25.6 metr
- Tikintinin başlama tarixi: İyun 2026
- Tikintinin bitmə tarixi: Yanvar 2028
- Xəttin keçdiyi rayonlar və şəhərlər: Mingəçevir, Yevlax, Ağdaş, Ağsu, Göyçay, İsmayilli, Şamaxı, Hacıqabul

Kompensasiyalar

- Sahədəki Obyektlərin təsbiti və siyahıya alınması peşəkar qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilib (2025-ci ilin Avqust-Noyabr ayları);
- Bu qiymətləndirmə əsasında vətəndaşlara və sahibkarlara dəyə biləcək zərərlərin şəffaf və ədalətli kompensasiyasını nəzərdə tutan Kompensasiyaların Ödənilməsi Planı hazırlanıb.

Şikayət və müraciətlərə baxılması

- Üç mərhələli şikayət və müraciətlərə baxılması mexanizmi işlək vəziyyətə gətirilmişdir;
- Aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət Şikayətlərə Baxılması Komitəsi yaradılmışdır;
- Şikayət və müraciətlərlə bağlı AzərEnerji ASC-nin 186 qaynar xətti daim aktivdir;
- Sırf layihə ilə bağlı şikayət və müraciətlərin qəbulu üçün əlaqədar şəxs təyin olunmuşdur;

Son hüquqmüəyyənədi tarix

Layihənin təsirinə məruz qalan şəxslərin və onların təsirə məruz qalan əmlaklarının (torpaq və s.) müəyyən edilməsinin ən son tarixidir. Həmin tarixdən sonra həmin əraziləri zəbt edən, həmin ərazilərdə əkin əkən və ya hansı bir tikili inşa edən şəxslərə heç bir kompensasiya ödənilmir.

Bizim layihənin son hüquqmüəyyənədi tarixi!!!

15 May 2026

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflərə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

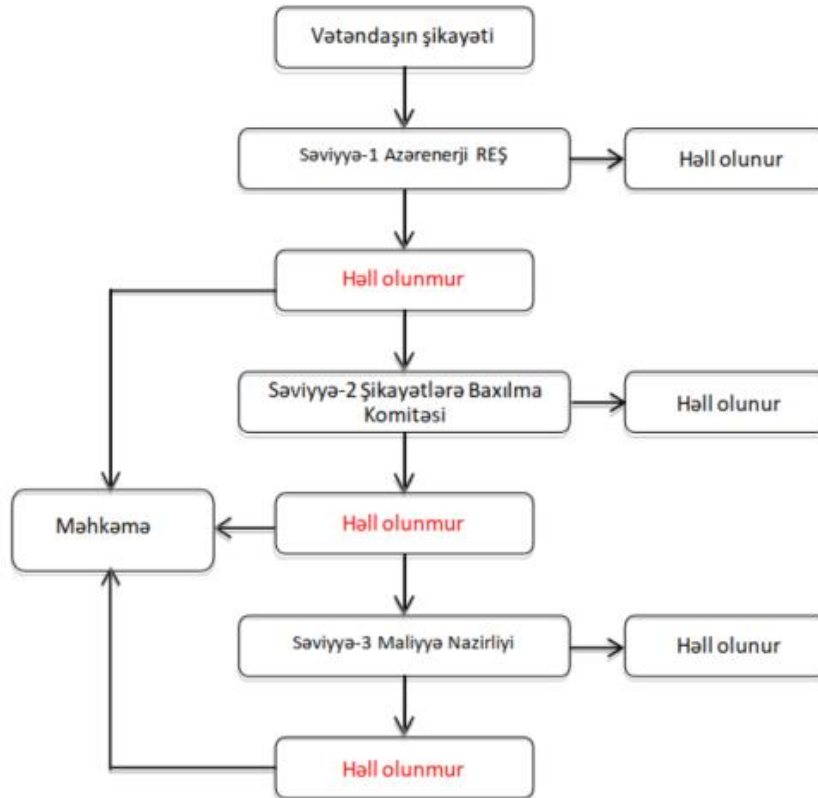
Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

Şikayətlərə Baxılma Mexanizmi

Şikayət və Müraciətlərə Baxılma Mexanizmi

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflərə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

AzərEnerjinin Qaynar xətti: 186 (24/7)

e-mail: info@azerenerji.gov.az

Yer: Göyçay Rayonu İcra Hakimiyyəti Ofisi

Tarix və vaxt: 29 aprel 2026-cı il, saat 11:00

İştirakçılar: 33 nəfər iştirak etmişdir, o cümlədən:

- Hacılı, Qarabağqal, Alxasafa, Bığır, Ərəbcəbirli, Aşağı Qaramərcan və İncə kəndlərindən layihədən təsirlənən şəxslər;
- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Yerli sahibkarların nümayəndələri;
- Regional Elektrik Şəbəkəsinin, Regional Qaz Təchizatı İdarəsinin, Su və Meliorasiya İdarəsinin nümayəndələri.

İştirakçıların tam siyahısı 3 sayılı Əlavədə təqdim olunub.

İclasın protokolu

İclası açan cənab Mahir Məlikov, Göyçay Rayonu İcra Hakimiyyətinin Sosial və İqtisadi İnkişaf Bölməsinin baş məsləhətçisi, Layihəyə ümumi giriş verdi və iclasda iştirak edən Azərenerji komandasını təqdim etdi.

Sonra Yusif Qayıbov AZURE Layihəsi barədə ümumi məlumat verdi. O izah etdi ki, Layihə milli şəbəkəni möhkəmləndirmək üçün hava ötürücü xətlərinin tikintisini əhatə edir. O həmçinin qeyd etdi ki, Xəzər dənizi üzərindən gələcək elektrik ötürmə komponenti nəzərdən keçirilir. Bu daha geniş təşəbbüsün bir hissəsi kimi, Azərenerji Navahi yarımstansiyasının tikintisinə başlayıb və cari mərhələ istehsal olunan enerjini şəbəkəyə birləşdirmək üçün 500 kV ötürücü xəttin inkişafını əhatə edir.

Yusif Qayıbov daha sonra izah etdi ki, geniş ekoloji və sosial hazırlıq işləri artıq həyata keçirilib. Təsirlənən şəxslər müəyyən edilib, Podratçı və Subpodratçılar müəyyənləşdirilib. Layihə ərazisində AZENCO subpodratçısı tikinti fəaliyyətlərinə görə cavabdeh olacaq. Layihə dövlət, bələdiyyə və özəl torpaqlarına təsir edir. "Real Qiymət" qiymətləndirmə şirkəti təsirlənən aktivlərin siyahıya alınması da daxil olmaqla ətraflı sahə qiymətləndirmələri aparıb və bütün müəyyən edilmiş təsirlər üçün qiymətləndirmə hesabatı hazırlayıb. Bu qiymətləndirmələr əsasında, Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planı SRM Məsləhətçi şirkəti tərəfindən hazırlanıb və indi açıqlanır. Layihənin icra dövrünün 2027-ci ilin sonunadək davam edəcəyi gözlənilir.

Ceyhun Paşayev Layihə barədə əlavə məlumat da verdi. O, 15 may 2026 kimi müəyyən edilmiş kəsim tarixini təqdim etdi, qeyd edərək ki, kompensasiya hüququ bu tarixə əsasən müəyyən ediləcək. O, həmçinin təsirlənən şəxslərin təsirlər və ya kompensasiya ilə bağlı hər hansı narahatlığı bildirə biləcəyi Şikayət-Təzəllüm Mexanizmini (GRM) izah etdi. Şikayətlərin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələri icmaya təqdim edilib.

Həmçinin vurğulandı ki, hər hansı mülkiyyətə giriş əldə edilməzdən əvvəl torpağa giriş protokolu imzalanacaq. Bütün kompensasiya tikinti işləri başlamazdan əvvəl ödəniləcək, hər hansı müvəqqəti təsir isə RAP müddəalarına uyğun olaraq Podratçı tərəfindən kompensasiya ediləcək.

Suallar və Cavablar

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
Babayev Fuad	Qaramərcan Bələdiyyəsi	Bütün torpaq sahələri üçün kompensasiya bərabərdirmi? İcarəyə verilmiş torpaq halında, razılaşmalar yalnız sahibi ilə, yoxsa icarəçi ilə də olacaqmı? Torpaq mülkiyyəti və təyinatı dəqiqləşdirilibmi? Kompensasiya torpaqdan gələn gəlirin itkisini də əhatə edəcəkmi?	YG — Kompensasiya bütün hallarda eyni deyil və bazar dəyəri əsasında müəyyən edilir. Yol infrastrukturuna yaxın yerləşən torpaq sahələri daha yüksək dəyərə malik ola bilər. Kompensasiya birbaşa təsirlənən şəxslərə (PAP) bank köçürməsi vasitəsilə ödəniləcək. Ödənişlər Azərenerji adından təyin edilmiş məsul nümayəndə tərəfindən aparılacaq. Bəli, torpaq mülkiyyəti və statusu dəqiqləşdirilib. Torpağa görə kompensasiya qanuni sahibinə, məhsul itkisinə görə kompensasiya isə torpaq istifadəçisinə/icarəçisinə ödəniləcək. Tikinti zamanı məhsula dəyən hər hansı zərər Podratçı tərəfindən ödəniləcək. Dirəklərin altındakı torpaqdan istifadə ümumilikdə mümkün olaraq qalacaq. İcazə verilən hündürlükdən (8-9 metr) aşağı ağac əkmək daxil olmaqla əkinçilik fəaliyyəti davam edə bilər. Ona görə gəlirə əhəmiyyətli təsir gözlənilmir.
Qasımov Cavanşir	Ağcayazı	Əsas təsir dirəklərdən deyil, giriş və nəqliyyat zamanı torpağa zərər verə biləcək tikinti texnikasından yarana bilər. Bu nəzərə alınıbmı? Əvvəlki təcrübəyə əsasən, podratçılar işlərdən sonra torpağı düzgün bərpa etməyiblər. Bu böyük narahatlıq doğurur.	Belə hər hansı təsir Podratçının məsuliyyəti olacaq, o, layihə tələblərinə uyğun olaraq zərəre görə kompensasiya ödəməli və təsirlənən əraziləri bərpa etməlidir. Qeyd edildi ki, bu Layihə daha ciddi tələblərə əməl edəcək və mövcud nəzarət tədbirləri çərçivəsində düzgün bərpa təmin ediləcək.

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
Ağayev Ağakişi	Qarayazı, 2-ci qrup əlilliyi olan şəxs	Əlilliyi olan şəxslər üçün əlavə kompensasiya təmin ediləcəkmi?	Əlillikləri olanlar da daxil olmaqla, zəif qorunan şəxslər RAP müddəalarına uyğun əlavə dəstək alacaqlar, məsələn ən azı bir aylıq minimum əmək haqqına bərabər dəstək (məsələn, 400 AZN).
Şıxəliyev Eldar	Hacılı	Bəs torpaq-torpağa kompensasiya? Nağd kompensasiya əvəzinə torpaq almağı üstün tutub bilərəm.	Boş torpaq sahələri mövcud olduqda torpaq-torpağa kompensasiya da bir seçimdir. Zəhmət olmasa, əlavə məlumat və dəstək üçün yerli hakimiyyət orqanlarına müraciət edin.
Hüseynov Fəriz	Qarayazı	Dirəklərin təsirlənən torpağa görə nə qədər kompensasiya ödəniləcək? Qiymətləndirmə üçün istifadə olunan metodologiyayı izah edə bilərsinizmi?	YG: Göstərici kompensasiya məbləği hər dirək üçün təxminən 876 AZN-dir (kumulyativ), sahə-spesifik qiymətləndirməyə tabedir. Qiymətləndirmə metodologiyası Azərenerjinin internet sahifəsində əldə edilə bilən RAP sənədində ətraflı təsvir olunub.

ANNEX 1 – BROCHURE

AZURE

Bərpa olunan enerji mənbələrinin şəbəkəyə inteqrasiyası Layihəsi

Nəvahi yarımstansiyasından "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasına 500 kV-luq 235 km-lik hava elektrik verilişi xəttinin çəkilişi

AZURE (Azerbaijan: Renewable Energy Integration) layihəsi, Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələrinin (BOEM) - xüsusilə günəş və külək stansiyalarının - ölkənin enerji şəbəkəsinə effektiv inteqrasiyasını təmin etmək üçün ötürücü şəbəkəni gücləndirən strateji bir layihədir. Dünya Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən bu layihə, "AzərEnerji" tərəfindən icra olunur.

Layihənin texniki parametrləri

- Xəttin uzunluğu – 235 km
- Xəttin gərginliyi – 500 kilovolt
- Mühafizə zolağının eni – 90 metr
- Quraşdırılacaq dayaqların sayı – 714
- Bir dayağın ortalama zəbt etdiyi sahə - təxminən 230 m²
- Bir dayağın ortalama hündürlüyü – təxminən 32.4 metr
- Bir dayağın ortalama eni – təxminən 25.6 metr
- Tikintinin başlama tarixi: İyun 2026
- Tikintinin bitmə tarixi: Yanvar 2028
- Xəttin keçdiyi rayonlar və şəhərlər: Mingəçevir, Yevlax, Ağdaş, Ağsu, Göyçay, İsmayilli, Şamaxı, Hacıqabul

Kompensasiyalar

- Sahədəki Obyektlərin təsbiti və siyahıya alınması peşəkar qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilib (2025-ci ilin Avqust-Noyabr ayları);
- Bu qiymətləndirmə əsasında vətəndaşlara və sahibkarlara dəyə biləcək zərərlərin şəffaf və ədalətli kompensasiyasını nəzərdə tutan Kompensasiyaların Ödənilməsi Planı hazırlanıb.

Şikayət və müraciətlərə baxılması

- Üç mərhələli şikayət və müraciətlərə baxılması mexanizmi işlək vəziyyətə gətirilmişdir;
- Aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət Şikayətlərə Baxılması Komitəsi yaradılmışdır;
- Şikayət və müraciətlərlə bağlı AzərEnerji ASC-nin 186 qaynar xətti daim aktivdir;
- Sırf layihə ilə bağlı şikayət və müraciətlərin qəbulu üçün əlaqədar şəxs təyin olunmuşdur;

Son hüquqmüəyyənədi tarix

Layihənin təsirinə məruz qalan şəxslərin və onların təsirə məruz qalan əmlaklarının (torpaq və s.) müəyyən edilməsinin ən son tarixidir. Həmin tarixdən sonra həmin əraziləri zəbt edən, həmin ərazilərdə əkin əkən və ya hansı bir tikili inşa edən şəxslərə heç bir kompensasiya ödənilmir.

Bizim layihənin son hüquqmüəyyənədi tarixi!!!

15 May 2026

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflərə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

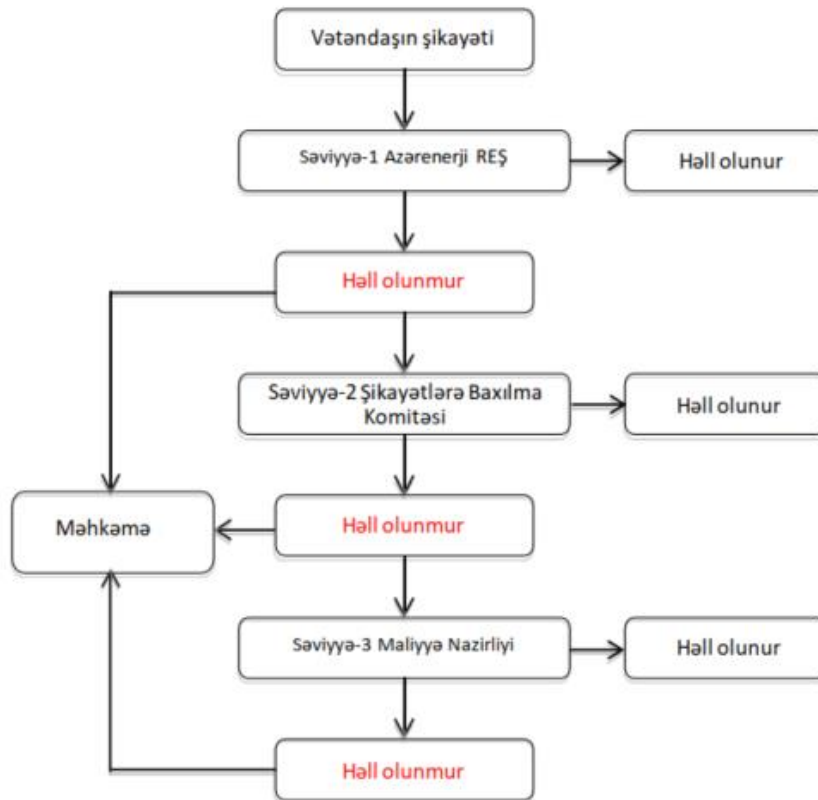
Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

Şikayətlərə Baxılma Mexanizmi

Şikayət və Müraciətlərə Baxılma Mexanizmi

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflərə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

AzərEnerjinin Qaynar xətti: 186 (24/7)

e-mail: info@azerenerji.gov.az

Yer: Ağsu Regional Elektrik Şəbəkəsi Ofisi

Tarix və vaxt: 29 aprel 2026-cı il, saat 15:00

İştirakçılar: 18 nəfər iştirak etmişdir, o cümlədən:

- Ağsu Rayonundan, həmçinin Gəgəli, Ağarx, Nəmirli, Qaraqaşlı, Ülgüc, Daşdəmirbəyli və Ərəbuşağı kəndlərindən layihədən təsirlənən şəxslər;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Regional Elektrik Şəbəkəsinin nümayəndələri.

İştirakçıların tam siyahısı 3 sayılı Əlavədə təqdim olunub.

İclasın protokolu

Yusif Qayıbov (LTV Direktoru) AZURE Layihəsinə və onun marşrutuna dair ümumi baxış təqdim etdi, o cümlədən Layihənin keçdiyi Ağsu rayonunun kəndləri barədə təfərrüatlar. O qeyd etdi ki, tender prosesi daxil olmaqla təxminən iki illik hazırlıq işi başa çatdırılıb və Podratçı ilə Subpodratçılar müəyyənləşdirilib. Layihənin icrasının tezliklə başlanması gözlənilir. O izah etdi ki, 500 kV ötürücü xətt Navahi yarımstansiyasından Mingəçevirə və daha sonra sərhədə doğru elektrik enerjisinin ötürülməsini asanlaşdıracaq. Yusif Qayıbov vurğuladı ki, Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planının icrası suallar doğura bilər və iclasın məqsədi təsirlənən şəxslərə izahat verməkdir.

Yusif Qayıbov izah etdi ki, Layihə müəyyən müvəqqəti təsirlərə səbəb ola bilər; lakin bütün belə təsirlər müəyyən edilmiş prosedurlara uyğun olaraq düzgün həll ediləcək və bərpa ediləcək. O vurğuladı ki, Layihə ölkə üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir, xüsusilə yaşıl enerji istehsalının inkişafı və genişləndirilməsinin dəstəklənməsində. İştirakçıların xahişi ilə, layihənin torpaq təsiri xəritəsi və segmentləşdirmə hissəsi insanlara təqdim edildi.

Həmçinin qeyd edildi ki, Layihəyə çoxsaylı şirkətlər cəlb olunacaq və ölkədə investisiyaların artmasına töhfə verəcək. 500 kV ötürücü xəttinin tikintisi enerji təchizatı sisteminin etibarlılığını artıracaq, hətta nasazlıqlar zamanı belə elektrik təminatının davamlılığını təmin edəcək.

Ceyhun Paşayev (LTV-nin Sosial Qorunma Mütəxəssisi) Layihə ərazisi, mümkün təsirlərin növü barədə məlumat verdi və RAP-ı açıqladı. Tədbir Ağsu Regional Elektrik Şəbəkəsi Ofisinin tədbir salonunda keçirildi (bax: 3 sayılı Əlavədəki şəkillər).

Proyektor vasitəsilə təqdimatı göstərmək mümkün olmadığı üçün, Ceyhun Paşayev məlumatı şifahi şəkildə çatdırdı, iştirakçılardan diqqətlə qulaq asmalarını, qeydlər aparmalarını və giriş hissəsi başa çatdıqdan sonra ayrılmış Sual-Cavab sessiyasında suallarını verməyi xahiş etdi.

Şifahi təqdimat aşağıdakı hissələrdən ibarət idi:

- AZURE layihəsinin bütün əhatə dairəsinin təqdimatı, əsas diqqət "Azərbaycan İES – Navahi Y/S" HX xəttinə yönəldilməklə;
- Layihənin gözlənilən daimi və müvəqqəti sosial təsirləri barədə qısa məlumat;
- RAP-ın açıqlanması:
 - RAP nədir?
 - Təsirlər necə müəyyən edilib, həll edilib və qiymətləndirilib?
 - Hüquq matrisi;

- Torpaq alınması və məhsul itkiləri üçün kompensasiya hesablama prosesi;
- Kompensasiya büdcəsi;
- Kəsim tarixi;
- Şikayət-Təzəllüm Mexanizmi.

Suallar və cavablar

Sual verən	Vəzifə/Status	Sual	Cavab
Amrah Seyidov	Qaraqaşlı kəndinin sakini	Bizə dirəyin eskizi göstərildi və bizdən səbrli olmağımız, kompensasiyanın ödəniləcəyi bildirildi. Lakin dirəyin xüsusiyyətlərinə və ROW-a əsasən, görünür ki, əkinçilik əhəmiyyətli dərəcədə məhdudlaşdırılacaq. 90 m ROW-dan bəhs etdiniz — bizim üçün faktiki olaraq nə qədər sahə istifadəyə yararlı qalacaq?	Y.G.: Azərbaycan Nazirlər Kabinetinin 16 may 2024-cü il tarixli 261 sayılı Qərarı HX naqili altında və mühafizə zonasında yerləşən torpaq sahələrinin istifadəçilərinə 8-10 metrə qədər hündürlükdə ağac əkməyə icazə verir. Yalnız dirəyin özünün tutduğu ərazidə əkin aparıla bilməz.
Əhmədov Cavanşir	Qaramaammadli kəndinin sakini	59 kv.m torpaq sahəm var. Əvvəllər Qarabağ müharibəsi veteranı olan oğlum, mənim adıma qeydiyyatda olan torpağın həcminə görə, işsizlik üzrə dövlət dəstəyi almağa haqq qazanmamışdı. İndi bu Layihə mənim torpağıma təsir etdiyi üçün, kompensasiyanın necə həll ediləcəyi ilə bağlı narahatam. Keçmişdə mənə kompensasiya veriləcəyi bildirilmişdi, lakin bu yerinə yetirilmədi. Vurğulamaq istərdim ki, əgər Podratçı işlərə davam edərsə, bütün təsirlər düzgün həll edilməlidir. Torpaq istifadəçisi kimi, hər hansı zərər və ya təsirin tam	Y.G.: Bu layihə fərqlidir, çünki o, Dünya Bankı tərəfindən maliyyələşdirilir. Dünya Bankı kimi beynəlxalq maliyyə institutları adətən ekoloji və sosial öhdəliklərin icrasına dair sərt qaydalara və nəzarətə malikdirlər. Bank tam kompensasiya olmadan hər hansı torpağa daxil olmağı ciddi şəkildə qadağan edir. Kompensasiya sizin hesablarınıza ödəniləcək və yalnız bundan sonra tikinti işləri başlayacaq. Hər hansı narazılıq və ya şikayət halında,

Sual verən	Vəzifə/Status	Sual	Cavab
		kompensasiya ediləcəyini gözləyirəm; əks halda torpağıma giriş verməyə hazır olmazdım. Məsələn, əgər torpağımın 40 kv.m-i təsirlənərsə, kompensasiya yalnız torpaq dəyəri ilə məhdudlaşmamalıdır. Planlaşdırılan fəaliyyətlərin itkisi və potensial gəlir də nəzərə alınmalıdır.	həmkarım Ceyhun Paşayevin təqdimatında qeyd etdiyi və sizə paylanan broşürlərdə də göstəriləndi kimi, şikayətinizi bizim GRM mexanizmi vasitəsilə bildirə bilərsiniz. J.P.: Bundan əlavə, torpaq sahibləri və/və ya torpaq istifadəçiləri ilə Torpağa Giriş və Torpaqdan Çıxış Protokolları imzalanacaq, bu protokollar tikinti zamanı aktivlərə dəyən bütün əlavə zərərləri sənədləşdirəcək və Podratçı bu zərərlərə görə kompensasiya ödəməyə və torpağı əvvəlki vəziyyətinə qaytarmağa borclu olacaq.
Temirzəov Oktay	Gegəli kəndinin sakini	Kompensasiya dərəcələri torpaq kateqoriyasından asılı olaraq fərqlənəcəkmi?	Y.G: Bəli, kompensasiya dərəcələri torpaq kateqoriyasından və digər müvafiq amillərdən asılı olaraq dəyişəcək.
İslamov İsmayıl	Daşdəmirbəyli kəndinin sakini	Dirəkləri daşıyan tikinti nəqliyyat vasitələrinin məhdud sahələrdə (məsələn, 4 kv.m) işləməsi mümkündürmü? Əvvəlki təcrübəyə əsasən, belə fəaliyyətlər torpağıma zərər vurub.	Y.G: Həmkarımın artıq qeyd etdiyi kimi, torpaq sahibləri və/və ya torpaq istifadəçiləri ilə Torpağa Giriş və Torpaqdan Çıxış Protokolları imzalanacaq, bu protokollar tikinti zamanı aktivlərə dəyən bütün əlavə zərərləri

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Sual verən	Vəzifə/Status	Sual	Cavab
			sənədləşdirəcək və Podratçı bu zərərlərə görə kompensasiya ödəməyə və torpağı əvvəlki vəziyyətinə qaytarmağa borclu olacaq.

ANNEX 1 – BROCHURE

AZURE

Bərpa olunan enerji mənbələrinin şəbəkəyə inteqrasiyası Layihəsi

Nəvahi yarımstansiyasından "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasına 500 kV-luq 235 km-lik hava elektrik verilişi xəttinin çəkilişi

AZURE (Azerbaijan: Renewable Energy Integration) layihəsi, Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələrinin (BOEM) - xüsusilə günəş və külək stansiyalarının - ölkənin enerji şəbəkəsinə effektiv inteqrasiyasını təmin etmək üçün ötürücü şəbəkəni gücləndirən strateji bir layihədir. Dünya Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən bu layihə, "AzərEnerji" tərəfindən icra olunur.

Layihənin texniki parametrləri

- Xəttin uzunluğu – 235 km
- Xəttin gərginliyi – 500 kilovolt
- Mühafizə zolağının eni – 90 metr
- Quraşdırılacaq dayaqların sayı – 714
- Bir dayağın ortalama zəbt etdiyi sahə - təxminən 230 m²
- Bir dayağın ortalama hündürlüyü – təxminən 32.4 metr
- Bir dayağın ortalama eni – təxminən 25.6 metr
- Tikintinin başlama tarixi: İyun 2026
- Tikintinin bitmə tarixi: Yanvar 2028
- Xəttin keçdiyi rayonlar və şəhərlər: Mingəçevir, Yevlax, Ağdaş, Ağsu, Göyçay, İsmayilli, Şamaxı, Hacıqabul

Kompensasiyalar

- Sahədəki Obyektlərin təsbiti və siyahıya alınması peşəkar qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilib (2025-ci ilin Avqust-Noyabr ayları);
- Bu qiymətləndirmə əsasında vətəndaşlara və sahibkarlara dəyər biləcək zərərlərin şəffaf və ədalətli kompensasiyasını nəzərdə tutan Kompensasiyaların Ödənilməsi Planı hazırlanıb.

Şikayət və müraciətlərə baxılması

- Üç mərhələli şikayət və müraciətlərə baxılması mexanizmi işlək vəziyyətə gətirilmişdir;
- Aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət Şikayətlərə Baxılması Komitəsi yaradılmışdır;
- Şikayət və müraciətlərlə bağlı AzərEnerji ASC-nin 186 qaynar xətti daim aktivdir;
- Sırf layihə ilə bağlı şikayət və müraciətlərin qəbulu üçün əlaqədar şəxs təyin olunmuşdur;

Son hüquqmüəyyənədi tarix

Layihənin təsirinə məruz qalan şəxslərin və onların təsirə məruz qalan əmlaklarının (torpaq və s.) müəyyən edilməsinin ən son tarixidir. Həmin tarixdən sonra həmin əraziləri zəbt edən, həmin ərazilərdə əkin əkən və ya hansı bir tikili inşa edən şəxslərə heç bir kompensasiya ödənilmir.

Bizim layihənin son hüquqmüəyyənədi tarixi!!!

15 May 2026

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflərə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

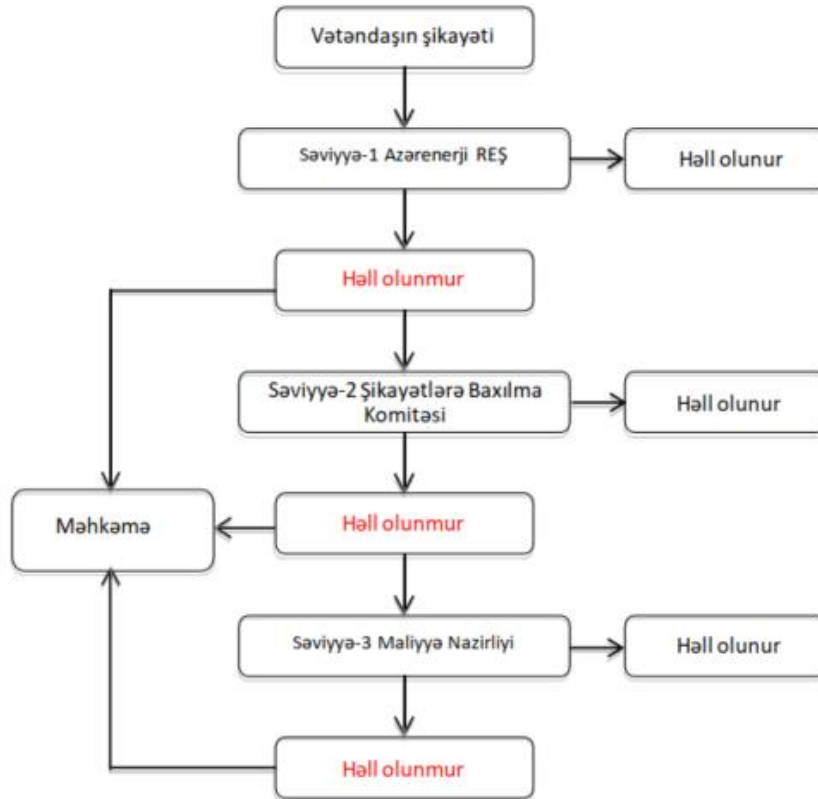
Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

Şikayətlərə Baxılma Mexanizmi

Şikayət və Müraciətlərə Baxılma Mexanizmi

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

AzərEnerjinin Qaynar xətti: 186 (24/7)

e-mail: info@azerenerji.gov.az

Yer: Şamaxı rayonu, Ovçulu kəndi İcra Hakimiyyəti Nümayəndəliyi

Tarix və vaxt: 30 aprel 2026-cı il, saat 11:00

İştirakçılar: 20 nəfər iştirak etmişdir, o cümlədən:

- Şamaxı Rayonunun Ovçulu kəndindən layihədən təsirlənən şəxslər;
- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Regional Elektrik Şəbəkəsinin, Regional Qaz Təchizatı İdarəsinin, Su və Meliorasiya İdarəsinin nümayəndələri.

İştirakçıların tam siyahısı 3 sayılı Əlavədə təqdim olunub.

İclasın protokolu

İclası açan Ceyhun Paşayev iclasda iştirak edən LTV-nin qorunma işçilərini təqdim etdi və AZURE Layihəsinə ümumi baxış təqdim etdi. O, gözlənilən layihə təsirlərini, xüsusilə sosial təsirlərə xüsusi diqqət yetirməklə izah etdi. Qeyd olundu ki, sosial təsirlərlə bağlı bütün müvafiq məlumat qiymətləndirmə və kompensasiyanın müəyyən edilməsi üçün toplanılıb. Ceyhun Paşayev izah etdi ki, kompensasiya məbləğləri müəyyən edilmiş metodologiya əsasında hesablanır və ictimaiyyətə açıqlanmır, əksinə fərdi qaydada bildirilir. Sonra o, əsas kompensasiya prinsiplərini izah etdi, o cümlədən: torpaqdan istifadə kompensasiyası (49 ilə qədər, minimum ödəniş həddi ilə), məhsullara və müvəqqəti təsirlərə görə kompensasiya, habelə bağlara və ağaclara görə kompensasiya. Zəif qorunan şəxslərə minimum əmək haqqının bir aylığına bərabər dəstək daxil olmaqla əlavə dəstək təmin ediləcək.

Bundan əlavə vurğulandı ki, mümkün olan hallarda təsirlərin qarşısı alınacaq. Bütün təsirlənən şəxslər razılaşdırılmış metodologiya və müqavilə şərtlərinə uyğun kompensasiya alacaqlar. Əgər təsirlənən şəxs razılaşsa, kompensasiya müvafiq şəkildə ödəniləcək; razılaşmazsa, narahatlıqlar Şikayət-Təzəllüm Mexanizmi (GRM) vasitəsilə bildirilə bilər.

Ceyhun Paşayev həmçinin qeyd etdi ki, tikinti zamanı hər hansı müvəqqəti təsir Podratçı tərəfindən kompensasiya ediləcək. İşlər başa çatdıqdan sonra Podratçı təsirlənən torpağın bərpası və rekultivasiyasına görə məsuliyyət daşıyacaq.

İştirakçılara bildirildi ki, layihə mühəndisləri tərəfindən aparılan torpaq sərhədlərinin müəyyən edilməsi fəaliyyəti artıq görünə bilər. İzah edildi ki, kəsim tarixindən sonra təsirlənən torpaqda edilən hər hansı yeni təkmilləşdirmə kompensasiyaya haqq qazandırmayacaq. Nəhayət, GRM barədə məlumat iştirakçılara açıqlandı.

Suallar və Cavablar

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
Əkbərov Ələsgər	—	HX-in yol zolağının hüququnun (ROW) eni nə qədərdir?	ROW mərkəz xəttindən ölçülməklə ümumilikdə 90 metrdir.
Adilov Ağasəddin	—	Əvvəlcə Azərenerji, sonra Podratçı tərəfindən kompensasiya ödəniləcəkmi? Kompensasiya nəyə görə ödəniləcək?	Bəli, Azərenerji torpaqla bağlı təsirlərə görə kompensasiya təmin edəcək, Podratçı isə tikinti zamanı müvəqqəti təsirlərlə bağlı kompensasiyaya görə cavabdeh olacaq. Kompensasiya təsirlənən torpaq və məhsullar üçün təmin ediləcək. Dəqiq məbləğlər fərdi razılaşmalarda/müqavilələrdə göstəriləcək.

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
İsayev Səməddin	—	Kompensasiya birbaşa bizə ödəniləcəkmi?	Bəli, kompensasiya birbaşa təsirlənən şəxslərin özəl bank hesablarına/kartlarına köçürüləcək.
Məmmədov Vüqar	—	Bu, kəndimizdən keçən ikinci HX-dir. Əlavə 10% kompensasiya alacağıqmı?	Bəli, bu cür hallarda əlavə 10% kompensasiya tətbiq ediləcək.
Adilov İsmayıl	—	Əkdiiym torpaq vəfat etmiş valideynlərimə məxsusdur. Nə etməliyəm?	Kompensasiya qanuni sahibin (vəfat etmiş valideynin) adına depozit hesabına köçürüləcək. Mülkiyyət hüquqlarını rəsmiləşdirmək və kompensasiyanı almaq üçün məhkəmə vasitəsilə vərəsəlik proseduruna başlamalısınız.
Gülməliyev Teymur	—	Tikinti işləri başa çatana qədər gözləməliyikmi? Torpağıma becərməyə davam etmək istərdim.	Podratçı ilə birbaşa əlaqələndirə bilərsiniz. Əgər ərazinizdə hazırda tikinti fəaliyyəti getmirsə, Podratçı ilə razılaşma əsnasında becərməyə davam edə bilərsiniz.

ANNEX 1 – BROCHURE

AZURE

Bərpa olunan enerji mənbələrinin şəbəkəyə inteqrasiyası Layihəsi

Nəvahi yarımstansiyasından "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasına 500 kV-luq 235 km-lik hava elektrik verilişi xəttinin çəkilişi

AZURE (Azerbaijan: Renewable Energy Integration) layihəsi, Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələrinin (BOEM) - xüsusilə günəş və külək stansiyalarının - ölkənin enerji şəbəkəsinə effektiv inteqrasiyasını təmin etmək üçün ötürücü şəbəkəni gücləndirən strateji bir layihədir. Dünya Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən bu layihə, "AzərEnerji" tərəfindən icra olunur.

Layihənin texniki parametrləri

- Xəttin uzunluğu – 235 km
- Xəttin gərginliyi – 500 kilovolt
- Mühafizə zolağının eni – 90 metr
- Quraşdırılacaq dayaqların sayı – 714
- Bir dayağın ortalama zəbt etdiyi sahə - təxminən 230 m²
- Bir dayağın ortalama hündürlüyü – təxminən 32.4 metr
- Bir dayağın ortalama eni – təxminən 25.6 metr
- Tikintinin başlama tarixi: İyun 2026
- Tikintinin bitmə tarixi: Yanvar 2028
- Xəttin keçdiyi rayonlar və şəhərlər: Mingəçevir, Yevlax, Ağdaş, Ağsu, Göyçay, İsmayilli, Şamaxı, Hacıqabul

Kompensasiyalar

- Sahədəki Obyektlərin təsbiti və siyahıya alınması peşəkar qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilib (2025-ci ilin Avqust-Noyabr ayları);
- Bu qiymətləndirmə əsasında vətəndaşlara və sahibkarlara dəyər biləcək zərərlərin şəffaf və ədalətli kompensasiyasını nəzərdə tutan Kompensasiyaların Ödənilməsi Planı hazırlanıb.

Şikayət və müraciətlərə baxılması

- Üç mərhələli şikayət və müraciətlərə baxılması mexanizmi işlək vəziyyətə gətirilmişdir;
- Aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət Şikayətlərə Baxılması Komitəsi yaradılmışdır;
- Şikayət və müraciətlərlə bağlı AzərEnerji ASC-nin 186 qaynar xətti daim aktivdir;
- Sırf layihə ilə bağlı şikayət və müraciətlərin qəbulu üçün əlaqədar şəxs təyin olunmuşdur;

Son hüquqmüəyyənədi tarix

Layihənin təsirinə məruz qalan şəxslərin və onların təsirə məruz qalan əmlaklarının (torpaq və s.) müəyyən edilməsinin ən son tarixidir. Həmin tarixdən sonra həmin əraziləri zəbt edən, həmin ərazilərdə əkin əkən və ya hansı bir tikili inşa edən şəxslərə heç bir kompensasiya ödənilmir.

Bizim layihənin son hüquqmüəyyənədi tarixi!!!

15 May 2026

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflərə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

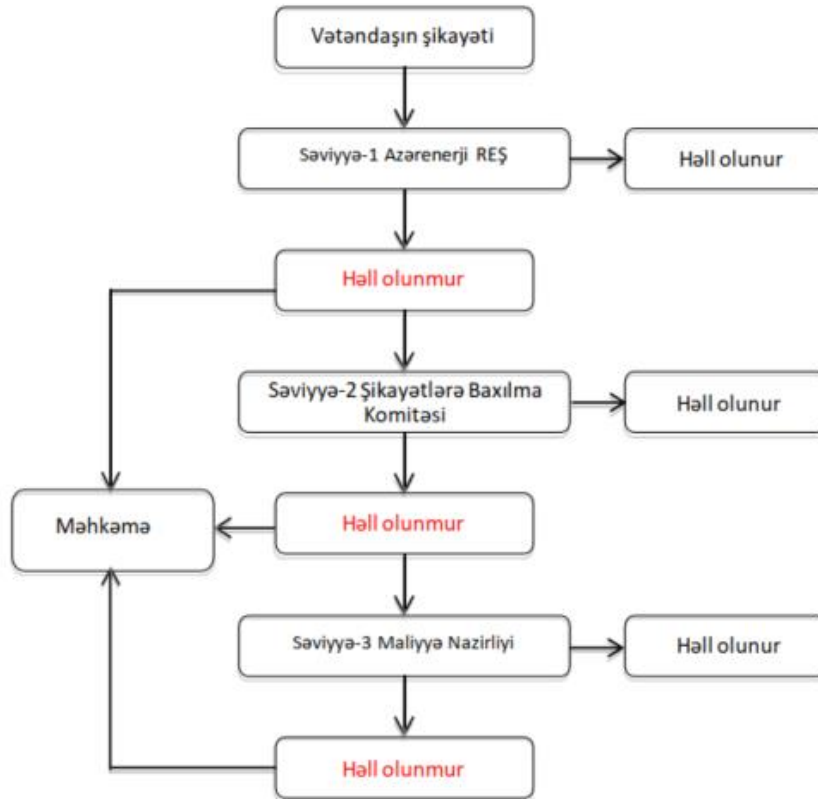
Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

Şikayətlərə Baxılma Mexanizmi

Şikayət və Müraciətlərə Baxılma Mexanizmi

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

AzərEnerjinin Qaynar xətti: 186 (24/7)

e-mail: info@azerenerji.gov.az

Yer: Hacıqabul Rayonu İcra Hakimiyyəti Ofisi

Tarix və vaxt: 1 may 2026-cı il, saat 15:00

İştirakçılar: 21 nəfər iştirak etmişdir, o cümlədən:

- Hacıqabul rayonu, Navahi və Rənjbər kəndlərindən layihədən təsirlənən şəxslər;
- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Regional Elektrik Şəbəkəsinin, Regional Qaz Təchizatı İdarəsinin, Su və Meliorasiya İdarəsinin nümayəndələri.

İştirakçıların tam siyahısı 3 sayılı Əlavədə təqdim olunub.

İclasın protokolu

İclası açan Saleh Ələsgərov, Hacıqabul İcra Hakimiyyətinin Müavini, Navahi Yarımtansiyasının tikintisinə dair müvafiq Nazirlər Kabineti sərəncamına istinad etdi və qeyd etdi ki, iclasın məqsədi HX-lərin tikintisi ilə bağlı məsələləri müzakirə etməkdir.

Ceyhun Paşayev iştirakçılara təşəkkür etdi və özünü, layihə komandasını təqdim etdi. O, Layihə barədə arxa plan məlumatı verdi, o cümlədən onun inkişaf tarixçəsi və Hacıqabulda artıq həyata keçirilmiş fəaliyyətlər, habelə külək elektrik stansiyaları daxil olmaqla bərpa olunan enerjinin daha geniş inkişaf konteksti barədə. O izah etdi ki, Navahi–Mingəçevir hava ötürücü xətti təxminən 235 km uzunluğunda 500 kV şəbəkənin bir hissəsidir. Satınalma prosesi başa çatdırılıb, Podratçı olaraq Mitaş seçilib, subpodratçılar isə müxtəlif hissələrə (hər birinə təxminən 80 km) təyin edilib. Tikintinin 2026-cı ilin iyun ayında başlaması və 2027-ci ilin sonunadək başa çatması gözlənilir. Layihə Mingəçevir şəhərindən və HX-in bir hissəsinin tikiləcəyi Hacıqabul da daxil olmaqla bir sıra rayonlardan keçir.

Ceyhun Paşayev izah etdi ki, müzakirələr layihədən təsirlənən şəxslər (PAP) üçün kompensasiya tədbirlərinə yönələcək. Həm müvəqqəti, həm də davamlı (uzunmüddətli) təsirlər gözlənilir. Torpaqdan istifadə 49 ilə qədər müddət üçün icarə müqavilələri vasitəsilə tənzimlənəcək, müvafiq kompensasiya ödəniləcək. Tikinti zamanı yaranan müvəqqəti təsirlər Podratçı tərəfindən kompensasiya ediləcək.

O, əlavə olaraq qeyd etdi ki, təsirlənən aktivlər ixtisaslaşmış şirkət tərəfindən aparılan sorğular vasitəsilə, o cümlədən PAP-larla məsləhətləşmələr, siyahıyaalma və evlər üzrə sorğular vasitəsilə müəyyən edilib. Bu məlumat əsasında Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planı Məsləhətçi (SRM) tərəfindən hazırlanıb, bununla da kompensasiyanın ədalətli və sistemli şəkildə hesablanması təmin edilib.

İzah edildi ki, HX dirəklərinin daimi tutduğu sahə məhdud olacaq (dirək tipindən asılı olaraq hər dirək üçün təxminən 100-300 kv.m), baxmayaraq ki, bəzi hallarda təsirlər qonşu torpaq sahələrinə də yayıla bilər. Kompensasiya məbləğləri razılaşdırılmış metodologiya əsasında müəyyən edilib və minimum 100 AZN-dən çox olacaq. Eyni torpağa ikinci ötürücü xətt təsir etdiyi hallarda, əlavə kompensasiya təmin ediləcək. Zəif qorunan şəxslər ən azı bir aylıq minimum əmək haqqına bərabər dəstək daxil olmaqla əlavə dəstək alacaqlar. Kompensasiya təsirin növündən asılı olaraq (torpaq vs. məhsul/yığım) həm torpaq sahiblərinə, həm də icarəçilərə ödəniləcək.

HX-in yol zolağının hüququ (ROW) təxminən 90 metr enindədir. ROW daxilində kənd təsərrüfatı fəaliyyəti ümumiyyətlə icazəlidir; lakin 9 metrdən yüksək ağac əkilməsi məhdudlaşdırılır. Tikinti zamanı müvəqqəti təsirlər yarana bilər; bunu idarə etmək üçün Podratçı ilə PAP-lar arasında torpağa giriş sazişləri imzalanacaq, bu sazişlərdə giriş şərtləri və potensial zərərə görə kompensasiya göstəriləcək. Podratçı yalnız kompensasiya razılaşdırılıb ödənildikdən sonra torpağa daxil olacaq. İşlər başa çatdıqdan sonra Podratçı təsirlənən torpağın bərpası və rekultivasiyasına görə məsuliyyət daşıyacaq.

Vurğulandı ki, Layihənin icrasına müstəqil Nəzarətçi Mühəndis (MRC) tərəfindən nəzarət ediləcək, bununla da ekoloji və sosial tələblərə əmələtmə təmin ediləcək.

İştirakçılar kəsim tarixi barədə məlumatlandırıldı, bu tarixdən sonra təsirlənən torpaqda edilən hər hansı yeni təkmilləşdirmə kompensasiyaya haqq qazandırmayacaq.

Qeyd edildi ki, bütün təsirlənən şəxslər iclasda iştirak etməyib və bələdiyyələrdən məlumatın digər PAP-lara yayılması xahiş edilib. Layihə ölkə və region üçün gözlənilən faydaları, o cümlədən potensial məşğulluq imkanlarını və yerli iqtisadi faydaları olan dövlət prioriteti kimi təsvir edilib. Həmçinin vurğulandı ki, kompensasiya ödənişlərinin vaxtında və şəffaf şəkildə həyata keçirilməsi gözlənilir.

Suallar və Cavablar

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
Saleh Ələsgərov	İH müavini	Dövlət torpağının icarəçisi təsirlənərsə nə baş verəcək? HX marşrutunun koordinatları yekunlaşdırılıbmı?	Aktivlərə və dolanışığa dəyən təsirə görə kompensasiya təmin ediləcək; torpağın özü kompensasiya edilmir. Bəli, dizayn başa çatdırılıb və marşrut müəyyən edilib.
Nəcəfov Faiq	Muğan qəsəbə bələdiyyəsi	Bələdiyyə torpağının icarəçilərinə təsir olarsa nə baş verəcək?	Təsirə (məsələn, məhsul, aktivlər) görə kompensasiya təmin ediləcək, torpağın dəyəri isə müvafiq bələdiyyəyə kompensasiya ediləcək.
Əfəndiyeva Yasəmən	Yaşıllaşdırma sahəsi	Dövlət torpağında yerləşən ağaclara təsir necə olacaq?	Təsirlənən istənilən ağac müəyyən edilmiş prosedurlara uyğun kompensasiya ediləcək.
Zaur İbrahimov	Navahi qəsəbəsi	Bütün PAP-larla məsləhətləşilib və kompensasiya barədə razılığa gəlinibmi?	Hələ yox. Bu gün biz RAP-ı açıqlayırıq. Sonra hər bir PAP-a Azərenerji LTV tərəfindən müraciət olunacaq və o, razılıq formasını, LEP-i imzalamaq və kompensasiyanı almaq üçün məlumatlandırılacaq.
Abbas Abbasov	Navahi İH nümayəndəsi	Kənd sakini vəfat etmiş şəxsdən miras qalan torpağı becərir, lakin sənədləşmə tam deyil. Bu necə həll ediləcək?	İİ. Mülkiyyət kadastr qeydləri vasitəsilə yoxlanılacaq. Mülkiyyət mübahisəli və ya hələ rəsmiləşdirilməmiş hallarda, kompensasiya məbləği qanuni sahibin adına depozitə qoyulacaq. Mülkiyyət məsələsi məhkəmə (və ya müvafiq qurumlar) vasitəsilə həll edildikdən sonra, hüquq sahibi vəsaitə çıxış əldə edə biləcək.

"AZƏRENERJİ" ASC - MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB EDİLMƏSİ PLANI

Ad	Vəzifə	Sual	Cavab
Minayə Vəlicanova	Rənjbə	Kompensasiya pensiya kartına köçürülə bilərmi?	Xeyr, pensiya kartlarına xarici daxilolmaların (Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun tənzimlənməsi) qəbulu icazəli deyil. Kompensasiya müəyyən edilmiş ödəniş prosedurlarına uyğun olaraq təyin edilmiş bank hesabına/kartına köçürüləcək.

ANNEX 1 – BROCHURE

AZURE

Bərpa olunan enerji mənbələrinin şəbəkəyə inteqrasiyası Layihəsi

Nəvahi yarımstansiyasından "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasına 500 kV-luq 235 km-lik hava elektrik verilişi xəttinin çəkilişi

AZURE (Azerbaijan: Renewable Energy Integration) layihəsi, Azərbaycanda bərpa olunan enerji mənbələrinin (BOEM) - xüsusilə günəş və külək stansiyalarının - ölkənin enerji şəbəkəsinə effektiv inteqrasiyasını təmin etmək üçün ötürücü şəbəkəni gücləndirən strateji bir layihədir. Dünya Bankının dəstəyi ilə həyata keçirilən bu layihə, "AzərEnerji" tərəfindən icra olunur.

Layihənin texniki parametrləri

- Xəttin uzunluğu – 235 km
- Xəttin gərginliyi – 500 kilovolt
- Mühafizə zolağının eni – 90 metr
- Quraşdırılacaq dayaqların sayı – 714
- Bir dayağın ortalama zəbt etdiyi sahə - təxminən 230 m²
- Bir dayağın ortalama hündürlüyü – təxminən 32.4 metr
- Bir dayağın ortalama eni – təxminən 25.6 metr
- Tikintinin başlama tarixi: İyun 2026
- Tikintinin bitmə tarixi: Yanvar 2028
- Xəttin keçdiyi rayonlar və şəhərlər: Mingəçevir, Yevlax, Ağdaş, Ağsu, Göyçay, İsmayilli, Şamaxı, Hacıqabul

Kompensasiyalar

- Sahədəki Obyektlərin təsbiti və siyahıya alınması peşəkar qiymətləndirici tərəfindən həyata keçirilib (2025-ci ilin Avqust-Noyabr ayları);
- Bu qiymətləndirmə əsasında vətəndaşlara və sahibkarlara dəyər biləcək zərərlərin şəffaf və ədalətli kompensasiyasını nəzərdə tutan Kompensasiyaların Ödənilməsi Planı hazırlanıb.

Şikayət və müraciətlərə baxılması

- Üç mərhələli şikayət və müraciətlərə baxılması mexanizmi işlək vəziyyətə gətirilmişdir;
- Aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət Şikayətlərə Baxılması Komitəsi yaradılmışdır;
- Şikayət və müraciətlərlə bağlı AzərEnerji ASC-nin 186 qaynar xətti daim aktivdir;
- Sırf layihə ilə bağlı şikayət və müraciətlərin qəbulu üçün əlaqədar şəxs təyin olunmuşdur;

Son hüquqmüəyyənədi tarix

Layihənin təsirinə məruz qalan şəxslərin və onların təsirə məruz qalan əmlaklarının (torpaq və s.) müəyyən edilməsinin ən son tarixidir. Həmin tarixdən sonra həmin əraziləri zəbt edən, həmin ərazilərdə əkin əkən və ya hansı bir tikili inşa edən şəxslərə heç bir kompensasiya ödənilmir.

Bizim layihənin son hüquqmüəyyənədi tarixi!!!

15 May 2026

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflərə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

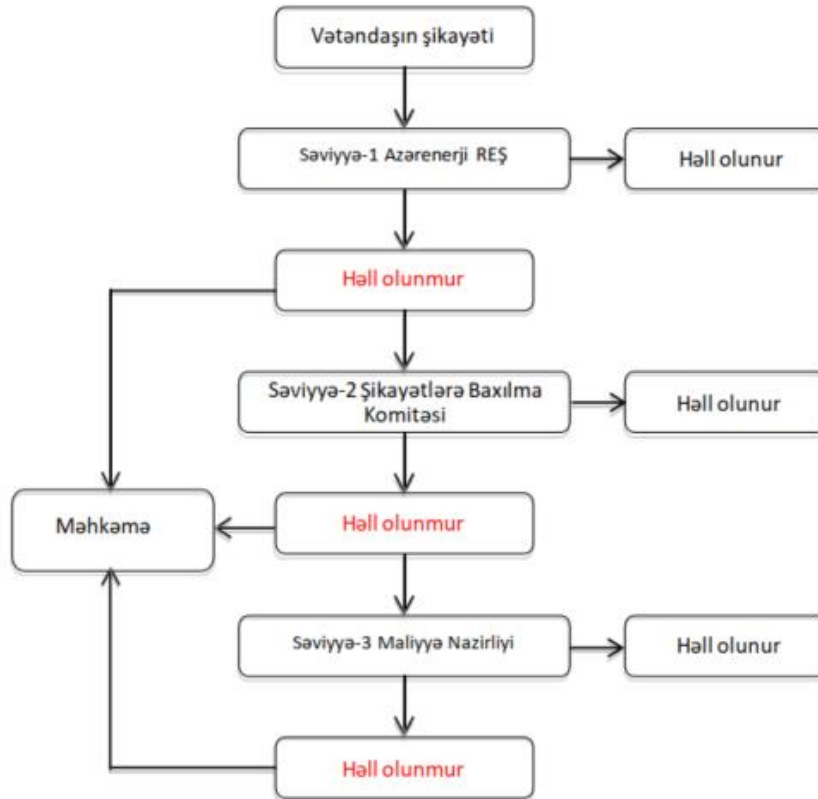
Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

Şikayətlərə Baxılma Mexanizmi

Şikayət və Müraciətlərə Baxılma Mexanizmi

Layihə ilə bağlı şikayət və təkliflə baxılması üzrə əlaqədar şəxs:

Şəhriyar Məmmədov

Mob.: +994 10 327 28 19

e-mail: Shahriyar.Mammadov@azerenerji.gov.az

AzərEnerjinin Qaynar xətti: 186 (24/7)

e-mail: info@azerenerji.gov.az

ƏLAVƏ J. Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi: İcma Məsləhətləşmələri

Azərbaycanda Bərpa Olunan Enerjinin Genişləndirilməsi Layihəsi

Podratçının Təqdim Edilməsi və Kəsim Tarixinin Açıqlanması üçün Layihədən Təsirlənən İcmalarla Görüşlər

*(Azərbaycanın Hacıqabul, Şamaxı, Ağsu, İsmayıllı, Göyçay, Ağdaş, Yevlax rayonlarından və Mingəçevir şəhərindən maraqlı tərəflərin nümayəndələri ilə aparılmışdır
(27 aprel – 1 may 2026))*

Kontekst

Layihənin icra mərhələsinin bir hissəsi kimi və ekoloji və sosial tələblərə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının Hacıqabul, Şamaxı, Ağsu, İsmayıllı, Göyçay, Ağdaş və Yevlax rayonlarının klaster icmalarında, habelə Mingəçevir şəhərində bir sıra icma məsləhətləşmələri keçirilmişdir.

Məsləhətləşmələrin Məqsədləri

Məsləhətləşmələr aşağıdakı məqsədlərlə aparılmışdır:

- Layihənin əhatə dairəsi, o cümlədən onun məqsədləri və komponentləri barədə məlumatın verilməsi;
- Podratçı və subpodratçıların, habelə planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərinin təqdim edilməsi;
- Maraqlı tərəflərin potensial ekoloji və sosial təsirlər və müvafiq azaltma tədbirləri barədə məlumatlandırılması;
- İcma Sağlamlığı və Təhlükəsizliyi məsələlərini həll edən əsas tədbirlərin vurğulanması;
- Kəsim tarixinin və Şikayət-Təzəllüm Mexanizminin (GRM) strukturunun açıqlanması;
- Həm icmalar, həm də işçilər üçün mövcud olan GRM-in təqdim edilməsi;
- Maraqlı tərəflərin sual və narahatlıqlarına cavab verilməsi.

Metodologiya

Məsləhətləşmələr layihədən təsirlənən rayonlarda icma iclasları vasitəsilə, yerli icmaların, layihədən təsirlənən şəxslərin və müvafiq maraqlı tərəflərin iştirakı ilə aparılmışdır. Maraqlı tərəflər fəal iştirak etməyə, sual verməyə və rəy bildirməyə təşviq edilmişdir. Məsləhətləşmələr zamanı alınan bütün şərhlər sənədləşdirilmiş və Layihənin davam edən maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesinin bir hissəsi kimi nəzərə alınmışdır.

İcma iclasları Podratçı tərəfindən, Rayonların Yerli İcra Hakimiyyəti orqanlarının və Azərenerjinin Regional Elektrik Şəbəkəsi ofislərinin (RES) dəstəyi ilə təşkil edilmişdir; onlar maarifləndirmə fəaliyyətinin bir hissəsi kimi yerli sakinləri tədbir barədə məlumatlandırmışlar.

Yer: Yevlax rayonu, Tanrıqulular kəndi

Tarix və vaxt: 27 aprel 2026-cı il, saat 12:30

İştirakçılar: 16 nəfər (Yevlax rayonunun Tanrıqulular, Salahlı, Havarlı kəndlərindən kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri), o cümlədən

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Yusif Qayıbov (LTV Direktoru, Azərenerji ASC) iştirakçılara bildirdi ki, AZURE (Azərbaycanda Bərpa Olunan Enerjinin Genişləndirilməsi) Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçib, fiziki işlərin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılır. O, əlavə olaraq vurğuladı ki, bu təşəbbüs milli ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsinə yönəlmiş strateji investisiyadır və bununla da bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın enerji sistemində səmərəli inteqrasiyasını asanlaşdırır.

İlahə İlyasova (LTV-nin Ekoloji və Sosial Koordinator, Azərenerji ASC) layihə ilə bağlı potensial ekoloji və sosial təsirləri, habelə müvafiq azaldıcı tədbirləri diqqətə çatdırdı. O, həmçinin bildirdi ki, tikinti işləri "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş." şirkətinə həvalə edilib, AZENCO, "Elektrik Qurashdırma" şirkəti və "AzerElektrikTikintiQuraşdırma" kimi subpodratçıların dəstəyi ilə. Ceyhun Paşayev (LTV-nin Sosial Qorunma Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) 15 may 2026-cı il tarixi kimi müəyyən edilmiş kəsir tarixini (cut-off date) təqdim etdi — bu tarix siyahıyaalmanın başlanğıcına və/və ya layihə sərəhədlərinin rəsmi açıqlanmasına uyğun gəlir. O vurğuladı ki, bu tarixdən sonra layihə ərazisində yaradılan hər hansı aktiv və ya fəaliyyətə görə kompensasiya ödənilməyəcək. O, həmçinin kompensasiya ilə bağlı şikayət-təzəllüm mexanizmini ətraflı izah etdi, prosedurları göstərdi və şikayətlərin təqdim edilməsi və işlənməsi üçün əlaqə vasitələrini bildirdi.

Rəşad Aslan (Elektrik Qurashdırma şirkətinin Sosial və Ekoloji Mütəxəssisi və "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş."nin nümayəndəsi) planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etdi, 3 subpodratçı arasında iş bölgüsünü izah etdi, potensial ekoloji və sosial nəticələri və müvafiq azaldıcı tədbirləri göstərdi. O, əlavə olaraq tikinti işləri zamanı müvafiq prosedurları izah edərək vurğuladı ki, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyinə lazımi diqqət veriləcək və müvəqqəti torpaq istifadəsi işlər başa çatdıqdan sonra ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq. O, həmçinin maraqlı tərəflər üçün mövcud olan şikayət mexanizmini izah etdi, icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələrini göstərdi.

İclasda cəmi 16 nəfər — 12 kişi və 4 qadın iştirak etmişdir. İclas sual-cavab sessiyası ilə başa çatdı.

№ Sual

- 1 Mətiyeva Şərifə — 1 ha torpaq sahəsinin qiyməti nə qədərdir?

Cavab

Yusif Qayıbov — Torpaq sahələrinin qiyməti rayondan asılı olaraq dəyişir. Kompensasiya məbləği qiymətləndirmə şirkəti tərəfindən bazar dəyəri və müvafiq meyarlar əsasında hesablanıb.

№	Sual	Cavab
2	Nuriyev Şahid — Hava ötürücü xəttindən təsirlənən torpaq sahələrinə görə kompensasiya ödəniləcəkmi?	İlahə İlyasova — Xeyr. Lakin əgər hər hansı məhsula zərər dəyərsə, onun dəyəri Podratçı tərəfindən kompensasiya ediləcək.
3	Bayramov Anar — Ötürücü xətt torpağımdan keçərsə, hər hansı məhdudiyyət olacaqmı?	Ceyhun Paşayev — Yalnız 10 metrdən yüksək ağaclara icazə verilmir. Digər bütün kənd təsərrüfatı fəaliyyəti heç bir məhdudiyyətə tabe deyil.

Yer: Yevlax rayonu, Xanabad kəndi

Tarix və vaxt: 27 aprel 2026-cı il, saat 14:30

İştirakçılar: 5 nəfər (Yevlax rayonunun Xanabad kəndindən kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Kənd Bələdiyyəsinin sədri;
- Kənd sakinləri.

İclasın protokolu

Şəhriyar Məmmədov (LTV-nin Maraqlı Tərəflər/İcmalarla Əlaqələr üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) iştirakçılara bildirdi ki, AZURE Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçib, fiziki işlərin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılır. O, əlavə olaraq vurğuladı ki, bu təşəbbüs milli ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsinə yönəlmiş strateji investisiyadır və bununla da bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın enerji sistemində səmərəli integrasiyasını asanlaşdırır. O, layihə ilə bağlı potensial ekoloji və sosial təsirləri, habelə müvafiq azaldıcı tədbirləri diqqətə çatdırdı.

Cənab Məmmədov əlavə olaraq bildirdi ki, tikinti işləri "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş." şirkətinə həvalə edilib, AZENCO, Elektrik Qurashdırma şirkəti və AzerElektrik Tikinti və Quraşdırma kimi subpodratçıların dəstəyi ilə.

O, 15 may 2026-cı il tarixi kimi müəyyən edilmiş kəsım tarixini təqdim etdi — bu tarix siyahıyaalmanın başlanğıcına və/və ya layihə sərhədlərinin rəsmi açıqlanmasına uyğun gəlir. O vurğuladı ki, bu tarixdən sonra layihə ərazisində yaradılan hər hansı aktiv və ya fəaliyyətə görə kompensasiya ödənilməyəcək. O, həmçinin kompensasiya ilə bağlı şikayət-təzəllüm mexanizmini ətraflı izah etdi, prosedurları göstərdi və şikayətlərin təqdim edilməsi və işlənməsi üçün əlaqə vasitələrini bildirdi.

Rəşad Aslan (Elektrik Qurashdırma şirkətinin Sosial və Ekoloji Mütəxəssisi və "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş."nin nümayəndəsi) planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etdi, 3 subpodratçı arasında iş bölgüsünü izah etdi, potensial ekoloji və sosial nəticələri və müvafiq azaldıcı tədbirləri göstərdi. O, əlavə olaraq tikinti işləri zamanı müvafiq prosedurları izah edərək vurğuladı ki, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyinə lazımi diqqət veriləcək və müvəqqəti torpaq istifadəsi işlər başa çatdıqdan sonra ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq. O, həmçinin maraqlı tərəflər üçün mövcud olan şikayət mexanizmini izah etdi, icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələrini göstərdi.

İclasda cəmi 5 nəfər — 3 kişi və 2 qadın iştirak etmişdir. İclas sual-cavab sessiyası ilə başa çatdı.

№ Sual

Cavab

- 1 Məmmədov Əli — Tikinti dövrünün 2026–2028-ci illəri əhatə edəcəyi gözlənilir. Bu dövrdə hava ötürücü xətti ilə təsirlənən torpaq sahələrinə görə kompensasiya ödəniləcəkmi?

Şəhriyar Məmmədov — Kompensasiya birdəfəlik ödəniş kimi təmin edilir. Ərazidəki işlər bir neçə gün ərzində başa çatdırılacaq, torpaq ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq və torpaq sahiblərinə öz torpaqlarından istifadəyə icazə veriləcək.

№	Sual	Cavab
2	İsmayılova Zemfira — Ötürücü xətt torpağımdan keçərsə, hər hansı məhdudiyyət olacaqmı?	Şəhriyar Məmmədov — Yalnız 10 metrden yüksək ağaclara icazə verilmir. Digər bütün kənd təsərrüfatı fəaliyyəti heç bir məhdudiyyətə tabe deyil.

Yer: Ağdaş rayonu, Qolqəti kəndi

Tarix və vaxt: 28 aprel 2026-cı il, saat 10:30

İştirakçılar: 15 nəfər (Ağdaş rayonunun Ağcayazı, Şəkili, Qolqəti, Ərəboçağı, Qoşa-qovaq, Yuxarı Ağcayazı kəndlərindən kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Şəhriyar Məmmədov (LTV-nin Maraqlı Tərəflər/İcmalarla Əlaqələr üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) iştirakçılara bildirdi ki, AZURE Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçib, fiziki işlərin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılır. O, əlavə olaraq vurğuladı ki, bu təşəbbüs milli ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsinə yönəlmiş strateji investisiyadır və bununla da bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın enerji sistemində səmərəli inteqrasiyasını asanlaşdırır. O, layihə ilə bağlı potensial ekoloji və sosial təsirləri, habelə müvafiq azaldıcı tədbirləri diqqətə çatdırdı.

Cənab Məmmədov əlavə olaraq bildirdi ki, tikinti işləri "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş." şirkətinə həvalə edilib, AZENCO, Elektrik Qurashdırma şirkəti və AzerElektrik Tikinti və Quraşdırma kimi subpodratçıların dəstəyi ilə.

O, 15 may 2026-cı il tarixi kimi müəyyən edilmiş kəsım tarixini təqdim etdi — bu tarix siyahıyaalmanın başlanğıcına və/və ya layihə sərhədlərinin rəsmi açıqlanmasına uyğun gəlir. O vurğuladı ki, bu tarixdən sonra layihə ərazisində yaradılan hər hansı aktiv və ya fəaliyyətə görə kompensasiya ödənilməyəcək. O, həmçinin kompensasiya ilə bağlı şikayət-təzəllüm mexanizmini ətraflı izah etdi, prosedurları göstərdi və şikayətlərin təqdim edilməsi və işlənməsi üçün əlaqə vasitələrini bildirdi.

Rəşad Aslan (Elektrik Qurashdırma şirkətinin Sosial və Ekoloji Mütəxəssisi və "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş."nin nümayəndəsi) planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etdi, 3 subpodratçı arasında iş bölgüsünü izah etdi, potensial ekoloji və sosial nəticələri və müvafiq azaldıcı tədbirləri göstərdi. O, əlavə olaraq tikinti işləri zamanı müvafiq prosedurları izah edərək vurğuladı ki, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyinə lazımi diqqət veriləcək və müvəqqəti torpaq istifadəsi işlər başa çatdıqdan sonra ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq. O, həmçinin maraqlı tərəflər üçün mövcud olan şikayət mexanizmini izah etdi, icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələrini göstərdi.

İclasda cəmi 17 nəfər — 13 kişi və 4 qadın iştirak etmişdir. İclas sual-cavab sessiyası ilə başa çatdı.

Yer: Göyçay rayonu, Bığır kəndi

Tarix və vaxt: 28 aprel 2026-cı il, saat 14:00

İştirakçılar: 30 nəfər (Göyçay rayonunun Qaramercan, Bığır, Şahsultanlı, Qarabağqal, Qarayazı, İncə kəndlərindən kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Şəhriyar Məmmədov (LTV-nin Maraqlı Tərəflər/İcmalarla Əlaqələr üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) iştirakçılara bildirdi ki, AZURE Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçib, fiziki işlərin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılır. O, əlavə olaraq vurğuladı ki, bu təşəbbüs milli ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsinə yönəlmiş strateji investisiyadır və bununla da bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın enerji sistemində səmərəli inteqrasiyasını asanlaşdırır. O, layihə ilə bağlı potensial ekoloji və sosial təsirləri, habelə müvafiq azaldıcı tədbirləri diqqətə çatdırdı.

Cənab Məmmədov əlavə olaraq bildirdi ki, tikinti işləri "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş." şirkətinə həvalə edilib, AZENCO, Elektrik Qurashdırma şirkəti və AzerElektrik Tikinti və Quraşdırma kimi subpodratçıların dəstəyi ilə.

O, 15 may 2026-cı il tarixi kimi müəyyən edilmiş kəsım tarixini təqdim etdi — bu tarix siyahıyaalmanın başlanğıcına və/və ya layihə sərəhdələrinin rəsmi açıqlanmasına uyğun gəlir. O vurğuladı ki, bu tarixdən sonra layihə ərazisində yaradılan hər hansı aktiv və ya fəaliyyətə görə kompensasiya ödənilməyəcək. O, həmçinin kompensasiya ilə bağlı şikayət-təzəllüm mexanizmini ətraflı izah etdi, prosedurları göstərdi və şikayətlərin təqdim edilməsi və işlənməsi üçün əlaqə vasitələrini bildirdi.

Rəşad Aslan (Elektrik Qurashdırma şirkətinin Sosial və Ekoloji Mütəxəssisi və "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş."nin nümayəndəsi) planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etdi, 3 subpodratçı arasında iş bölgüsünü izah etdi, potensial ekoloji və sosial nəticələri və müvafiq azaldıcı tədbirləri göstərdi. O, əlavə olaraq tikinti işləri zamanı müvafiq prosedurları izah edərək vurğuladı ki, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyinə lazımi diqqət veriləcək və müvəqqəti torpaq istifadəsi işlər başa çatdıqdan sonra ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq. O, həmçinin maraqlı tərəflər üçün mövcud olan şikayət mexanizmini izah etdi, icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələrini göstərdi.

İcma iclasında 22 kişi və 8 qadın olmaqla, cəmi 30 nəfər iştirak etmişdir. İclas sual-cavab sessiyası ilə başa çatdı.

№	Sual	Cavab
1	Hüseynov Fəriz — Torpaq kateqoriyalarına əsasən nə qədər kompensasiya ödəniləcək?	Şəhriyar Məmmədov — Hesablanmış kompensasiya məbləğləri müvafiq PAP-a fərdi qaydada bildiriləcək.
2	Ağayev Arzu — Bələdiyyə torpağında işlərin nə vaxt başlanması gözlənilir?	Rəşad Aslan — Bələdiyyə torpaqları işlərin başlanğıc nöqtəsi kimi müəyyən edilib.
3	Məmmədov Akif — Xətlərin torpağımdan keçib-keçmədiyini necə bilərəm?	Rəşad Aslan — Dirəyin yerini göstərən nişanlama işarələri olacaq. Hər iki tərəfdən təxminən 45 m məsafədə yerləşən torpaqlar mühafizə dəhlizinə düşür.
4	Rakif Məmmədov — Hansı siyahının ən son olduğunu təsdiqləyə bilərsinizmi?	Şəhriyar Məmmədov — Hər bir siyahı əsas istinad rolunu oynayır. Siyahılar aşağıdakı kimi kateqoriyalasdırılıb: qüllə yerləşdirmələrindən təsirlənənlər, ötürücü xətt altında təsirlənənlər və mühafizə dəhlizinə düşənlər.

Yer: Ağsu rayonu, Ağsu Bələdiyyəsi

Tarix və vaxt: 29 aprel 2026-cı il, saat 10:30

İştirakçılar: 12 nəfər (Ağsu rayonunun Navahi, Qaraqaşlı, Ülgüc kəndlərindən kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Şəhriyar Məmmədov (LTV-nin Maraqlı Tərəflər/İcmalarla Əlaqələr üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) iştirakçılara bildirdi ki, AZURE Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçib, fiziki işlərin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılır. O, əlavə olaraq vurğuladı ki, bu təşəbbüs milli ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsinə yönəlmiş strateji investisiyadır və bununla da bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın enerji sistemində səmərəli inteqrasiyasını asanlaşdırır. O, layihə ilə bağlı potensial ekoloji və sosial təsirləri, habelə müvafiq azaldıcı tədbirləri diqqətə çatdırdı.

Cənab Məmmədov əlavə olaraq bildirdi ki, tikinti işləri "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş." şirkətinə həvalə edilib, AZENCO, Elektrik Qurashdırma şirkəti və AzerElektrik Tikinti və Quraşdırma kimi subpodratçıların dəstəyi ilə.

O, 15 may 2026-cı il tarixi kimi müəyyən edilmiş kəsım tarixini təqdim etdi — bu tarix siyahıyaalmanın başlanğıcına və/və ya layihə sərəhdələrinin rəsmi açıqlanmasına uyğun gəlir. O vurğuladı ki, bu tarixdən sonra layihə ərazisində yaradılan hər hansı aktiv və ya fəaliyyətə görə kompensasiya ödənilməyəcək. O, həmçinin kompensasiya ilə bağlı şikayət-təzəllüm mexanizmini ətraflı izah etdi, prosedurları göstərdi və şikayətlərin təqdim edilməsi və işlənməsi üçün əlaqə vasitələrini bildirdi.

Rəşad Aslan (Elektrik Qurashdırma şirkətinin Sosial və Ekoloji Mütəxəssisi və "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş."nin nümayəndəsi) planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etdi, 3 subpodratçı arasında iş bölgüsünü izah etdi, potensial ekoloji və sosial nəticələri və müvafiq azaldıcı tədbirləri göstərdi. O, əlavə olaraq tikinti işləri zamanı müvafiq prosedurları izah edərək vurğuladı ki, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyinə lazımi diqqət veriləcək və müvəqqəti torpaq istifadəsi işlər başa çatdıqdan sonra ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq. O, həmçinin maraqlı tərəflər üçün mövcud olan şikayət mexanizmini izah etdi, icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələrini göstərdi.

İcma iclasında hamısı kişi olmaqla, cəmi 12 nəfər iştirak etmişdir. İclas sual-cavab sessiyası ilə başa çatdı.

№	Sual	Cavab
1	Seyidov Amrah — Torpağın qiymətləndirilməsi necə aparılıb? Bu məsələ ilə bağlı izahat xahiş edirik.	Şəhriyar Məmmədov — Qiymətləndirmə müstəqil qiymətləndirmə şirkəti tərəfindən müvafiq qanunvericiliyə uyğun, müəyyən edilmiş torpaq kateqoriyası və təyin edilmiş dəyərlər əsasında aparılıb, ədalətli bazar dəyəri yanaşmasına əsaslanaraq təsirlənən sahənin ölçüsünə görə hesablanıb.
2	İcma üzvü — Bizim ərazidə köhnə elektrik xətləri sökülüb. Zəhmət olmasa izah edin, cari layihənin xətləri niyə mövcud dəhliz boyunca tikilmir. Əgər bu yanaşma tətbiq edilsəydi, torpaq sahələrimiz təsirlənməyəcəkdi.	Şəhriyar Məmmədov — Ötürücü xətlərin marşrutu layihə dizaynında texniki tələblər, sahə şəraiti və gələcək inkişaf planları nəzərə alınmaqla müəyyən edilir.
3	İcma üzvü — 1. Bilirik ki, ötürücü xətt altında əkinçilik qanunla icazəli deyil. Xətlər quraşdırıldıqdan sonra həmin ərazidə kənd təsərrüfatı fəaliyyətinə icazə verilməyəcək. Xəttin ətrafında 50×50 m sahədə heç bir fəaliyyət aparıla bilməz. 2. Xətt səbəbindən məhsul zədələnersə və ya yanarsa, kompensasiya ödəniləcəkmi?	Şəhriyar Məmmədov — 1. Qanun istifadəçilərə ötürücü xətlərin altında müəyyən hündürlüklərə qədər (8-10 m) əkin aparmağa icazə verir. 2. Xətlər altında məhsula dəyən hər hansı zərər qiymətləndiriləcək və Azərenerji tərəfindən müvafiq qaydada kompensasiya ediləcək.
4	İcma üzvü — Hava ötürücü xətti ilə təsirlənən torpaq sahələrinə görə kompensasiya ödəniləcəkmi?	Şəhriyar Məmmədov — Mühafizə dəhlizi daxilindəki torpaqlara kompensasiya ödənilmir. Lakin əgər hər hansı məhsula zərər dəyərsə (istismar zamanı), onun dəyəri Azərenerji tərəfindən kompensasiya ediləcək.

Yer: Ağsu rayonu, Gəgəli kəndi

Tarix və vaxt: 29 aprel 2026-cı il, saat 12:00

İştirakçılar: 19 nəfər (Ağsu rayonunun Gəgəli, Ləngəbiz, Daşdəmirbəyli, Qaşad, Bico kəndlərindən kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Şəhriyar Məmmədov (LTV-nin Maraqlı Tərəflər/İcmalarla Əlaqələr üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) iştirakçılara bildirdi ki, AZURE Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçib, fiziki işlərin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılır. O, əlavə olaraq vurğuladı ki, bu təşəbbüs milli ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsinə yönəlmiş strateji investisiyadır və bununla da bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın enerji sistemində səmərəli integrasiyasını asanlaşdırır. O, layihə ilə bağlı potensial ekoloji və sosial təsirləri, habelə müvafiq azaldıcı tədbirləri diqqətə çatdırdı.

Cənab Məmmədov əlavə olaraq bildirdi ki, tikinti işləri "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş." şirkətinə həvalə edilib, AZENCO, Elektrik Qurashdırma şirkəti və AzerElektrik Tikinti və Qurashdırma kimi subpodratçıların dəstəyi ilə.

O, 15 may 2026-cı il tarixi kimi müəyyən edilmiş kəsım tarixini təqdim etdi — bu tarix siyahıyaalmanın başlanğıcına və/və ya layihə sərəhdələrinin rəsmi açıqlanmasına uyğun gəlir. O vurğuladı ki, bu tarixdən sonra layihə ərazisində yaradılan hər hansı aktiv və ya fəaliyyətə görə kompensasiya ödənilməyəcək. O, həmçinin kompensasiya ilə bağlı şikayət-təzəllüm mexanizmini ətraflı izah etdi, prosedurları göstərdi və şikayətlərin təqdim edilməsi və işlənməsi üçün əlaqə vasitələrini bildirdi.

Rəşad Aslan (Elektrik Qurashdırma şirkətinin Sosial və Ekoloji Mütəxəssisi və "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş."nin nümayəndəsi) planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etdi, 3 subpodratçı arasında iş bölgüsünü izah etdi, potensial ekoloji və sosial nəticələri və müvafiq azaldıcı tədbirləri göstərdi. O, əlavə olaraq tikinti işləri zamanı müvafiq prosedurları izah edərək vurğuladı ki, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyinə lazımi diqqət veriləcək və müvəqqəti torpaq istifadəsi işlər başa çatdıqdan sonra ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq. O, həmçinin maraqlı tərəflər üçün mövcud olan şikayət mexanizmini izah etdi, icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələrini göstərdi.

İcma iclasında hamısı kişi olmaqla, cəmi 19 nəfər iştirak etmişdir. İclas sual-cavab sessiyası ilə başa çatdı.

№	Sual	Cavab
1	Süleymanov Elman — 1. Şirkət nəqliyyat vasitələri kənddən yüksək sürətlə keçir. Xahiş edirik ki, layihənin çərçivəsində bu cür hallara yol verilməsin. 2. Məhsuldar torpaq qatı təsirlənəcəkmi? 3. 50 il əvvəl tikilmiş xətlərlə hazırda tikiləcək xətlər arasında fərq nədir? 4. Dirəklərin hündürlüyü nə qədər olacaq?	Rəşad Aslan — 1. Nəqliyyat İdarəetmə Planı hazırlanıb və bu cür təcrübəyə icazə verilməyəcək. Plana uyğun olaraq təyin edilmiş giriş marşrutlarından istifadə ediləcək. 2. Məhsuldar torpaq qatı çıxarılıb ayrıca saxlanılacaq, tikinti işləri alt qatda aparılacaq, işlər başa çatdıqdan sonra üst qat bərpa ediləcək. 3. Cari ötürücü xətlər tam izolyasiya olunub və induktiv effekt yaratmır. 4. Dirəklərin hündürlüyü 40 metr olacaq.
2	İcma üzvü — Ağsu ərazisində tikinti işlərinin nə vaxt başlanması planlaşdırılır?	Rəşad Aslan — Təxminən 2027-ci ilin payızında.
3	Temirazov Oqtay — 1. Dirəklərin quraşdırılması üçün nə qədər sot torpağa kompensasiya ödəniləcək? Baxmayaraq ki, dirək quraşdırılması üçün 2-3 sot torpaq kifayət edə bilər, quraşdırma işləri zamanı 1 hektara qədər torpaq təsirlənə bilər. 2. Torpağımıza toxum əkərsək, kompensasiya necə hesablanacaq? Toxumun dəyəri minimaldır; ona görə də gözlənilən məhsul məhsuldarlığına əsasən kompensasiya xahiş edirik. 3. Ağsu rayonunun Daşdəmirbəyli kəndində köhnə dirəklər çıxarılıb yenisi ilə əvəz edilib. Bu proses zamanı asfalt yol zədələnib və bərpa edilməyib. Xahiş edirik ki, işlər başa çatdıqdan sonra yollar bərpa edilsin.	Rəşad Aslan — 1. Hər dirəyin (növləndirilməsinə əsasən olaraq) quraşdırılması üçün təxminən 1-3 sot torpaq tələb olunur və müvafiq qaydada kompensasiya ediləcək. 2. Kompensasiya məhsullara görə ödəniləcək. 3. Bu Layihənin icrası üçün giriş yolları təyin ediləcək. Layihə başa çatdıqdan sonra, təsirlənən istənilən yol ilkin vəziyyətinə bərabər və ya daha yaxşı vəziyyətə bərpa ediləcək.
4	Musayev Zaur — 1. Torpağa Giriş-Çıxış protokolu imzalanmazdan əvvəl torpağın vəziyyəti qiymətləndiriləcəkmi? 2. Kompensasiya necə ödəniləcək?	Rəşad Aslan — 1. Bəli, torpaq Torpağa Giriş-Çıxış protokolu imzalanmazdan əvvəl qiymətləndiriləcək. 2. Kompensasiya bank kartına köçürmə yolu ilə ödəniləcək.

Yer: Ağsu rayonu, Padar kəndi

Tarix və vaxt: 29 aprel 2026-cı il, saat 14:30

İştirakçılar: 11 nəfər (Ağsu rayonunun Padar, Bənəcik kəndlərindən kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Şəhriyar Məmmədov (LTV-nin Maraqlı Tərəflər/İcmalarla Əlaqələr üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) iştirakçılara bildirdi ki, AZURE Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçib, fiziki işlərin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılır. O, əlavə olaraq vurğuladı ki, bu təşəbbüs milli ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsinə yönəlmiş strateji investisiyadır və bununla da bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın enerji sistemində səmərəli integrasiyasını asanlaşdırır. O, layihə ilə bağlı potensial ekoloji və sosial təsirləri, habelə müvafiq azaldıcı tədbirləri diqqətə çatdırdı.

Cənab Məmmədov əlavə olaraq bildirdi ki, tikinti işləri "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş." şirkətinə həvalə edilib, AZENCO, Elektrik Qurashdırma şirkəti və AzerElektrik Tikinti və Qurashdırma kimi subpodratçıların dəstəyi ilə.

O, 15 may 2026-cı il tarixi kimi müəyyən edilmiş kəsım tarixini təqdim etdi — bu tarix siyahıyaalmanın başlanğıcına və/və ya layihə sərəhdələrinin rəsmi açıqlanmasına uyğun gəlir. O vurğuladı ki, bu tarixdən sonra layihə ərazisində yaradılan hər hansı aktiv və ya fəaliyyətə görə kompensasiya ödənilməyəcək. O, həmçinin kompensasiya ilə bağlı şikayət-təzəllüm mexanizmini ətraflı izah etdi, prosedurları göstərdi və şikayətlərin təqdim edilməsi və işlənməsi üçün əlaqə vasitələrini bildirdi.

Rəşad Aslan (Elektrik Qurashdırma şirkətinin Sosial və Ekoloji Mütəxəssisi və "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş."nin nümayəndəsi) planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etdi, 3 subpodratçı arasında iş bölgüsünü izah etdi, potensial ekoloji və sosial nəticələri və müvafiq azaldıcı tədbirləri göstərdi. O, əlavə olaraq tikinti işləri zamanı müvafiq prosedurları izah edərək vurğuladı ki, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyinə lazımi diqqət veriləcək və müvəqqəti torpaq istifadəsi işlər başa çatdıqdan sonra ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq. O, həmçinin maraqlı tərəflər üçün mövcud olan şikayət mexanizmini izah etdi, icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələrini göstərdi.

İcma iclasında hamısı kişi olmaqla, cəmi 11 nəfər iştirak etmişdir. İclas sual-cavab sessiyası ilə başa çatdı.

№	Sual	Cavab
1	Müşfiq Əyyubov — 1. Dirəklərin quraşdırılması üçün nə qədər sot torpağa kompensasiya ödəniləcək? 2. Tikinti işləri nə vaxt başlayacaq?	Şəhriyar Məmmədov — 1. Hər dirəyin (növləndən asılı olaraq) quraşdırılması üçün təxminən 1-3 sot torpaq tələb olunur və müvafiq qaydada kompensasiya ediləcək. 2. Tikinti işlərinin 2026-cı ilin iyun ayının əvvəlində başlanması gözlənilir.
2	Novruzəliyev Məhərrəm — 1. Artıq məhsul əkmişik — 15 maydan sonra nə etməliyik? 2. Torpağımızdakı məhsulları tikintidən əvvəl yığa bilməsək nə baş verəcək?	Rəşad Aslan — 1. Əgər siz artıq əkin aparmısınızsa, bu qiymətləndirmədə nəzərə alınıb. 15 may 2026-cı ildən sonra əlavə əkin aparılmamalıdır. 2. Prioritet, yığımdan sonra tikinti işlərini aparmaqdır. Lakin bu mümkün olmadıqda, məhsulun dəyəri bazar qiymətləri ilə qiymətləndiriləcək və Podratçı tərəfindən müvafiq qaydada kompensasiya ediləcək.
3	Umudov Avaz — Tikinti işləri kompensasiya ödənildikdən sonra başlayacaqmı?	Şəhriyar Məmmədov — Kompensasiya tikinti işlərindən əvvəl ödəniləcək.

Yer: Şamaxı rayonu, Bağırılı kəndi

Tarix və vaxt: 30 aprel 2026-cı il, saat 10:30

İştirakçılar: 15 nəfər (Bağırılı kəndindən və Şamaxı rayonundan kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Şəhriyar Məmmədov (LTV-nin Maraqlı Tərəflər/İcmalarla Əlaqələr üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) iştirakçılara bildirdi ki, AZURE Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçib, fiziki işlərin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılır. O, əlavə olaraq vurğuladı ki, bu təşəbbüs milli ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsinə yönəlmiş strateji investisiyadır və bununla da bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın enerji sistemində səmərəli integrasiyasını asanlaşdırır. O, layihə ilə bağlı potensial ekoloji və sosial təsirləri, habelə müvafiq azaldıcı tədbirləri diqqətə çatdırdı.

Cənab Məmmədov əlavə olaraq bildirdi ki, tikinti işləri "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş." şirkətinə həvalə edilib, AZENCO, Elektrik Qurashdırma şirkəti və AzerElektrik Tikinti və Quraşdırma kimi subpodratçıların dəstəyi ilə.

O, 15 may 2026-cı il tarixi kimi müəyyən edilmiş kəsım tarixini təqdim etdi — bu tarix siyahıyaalmanın başlanğıcına və/və ya layihə sərhədlərinin rəsmi açıqlanmasına uyğun gəlir. O vurğuladı ki, bu tarixdən sonra layihə ərazisində yaradılan hər hansı aktiv və ya fəaliyyətə görə kompensasiya ödənilməyəcək. O, həmçinin kompensasiya ilə bağlı şikayət-təzəllüm mexanizmini ətraflı izah etdi, prosedurları göstərdi və şikayətlərin təqdim edilməsi və işlənməsi üçün əlaqə vasitələrini bildirdi.

Rəşad Aslan (Elektrik Qurashdırma şirkətinin Sosial və Ekoloji Mütəxəssisi və "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş."nin nümayəndəsi) planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etdi, 3 subpodratçı arasında iş bölgüsünü izah etdi, potensial ekoloji və sosial nəticələri və müvafiq azaldıcı tədbirləri göstərdi. O, əlavə olaraq tikinti işləri zamanı müvafiq prosedurları izah edərək vurğuladı ki, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyinə lazımi diqqət veriləcək və müvəqqəti torpaq istifadəsi işlər başa çatdıqdan sonra ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq. O, həmçinin maraqlı tərəflər üçün mövcud olan şikayət mexanizmini izah etdi, icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələrini göstərdi.

İcma iclasında 11 kişi və 4 qadın olmaqla, cəmi 15 nəfər iştirak etmişdir. İclas sual-cavab sessiyası ilə başa çatdı.

Nö	Sual	Cavab
1	Mirzəyev Ağamirzə — 1. Torpaq mənə ayrılan zaman ailəm 8 nəfərdən ibarət idi — mən, həyat yoldaşım və altı uşağım. O vaxtdan bəri bütün uşaqlarım ailə qurub, geniş ailəmiz indi 42 üzvdən ibarətdir. Bütün ailə üzvlərinin torpaqda qanuni marağı olduğundan, kompensasiya ödənişi zamanı bunun nəzərə alınmasını və onların adlarının protokolda düzgün əks olunmasını xahiş edirik. 2. Xahiş edirik ki, tikinti işləri kompensasiya ödənilməzdən əvvəl başlanmasın. 3. Əgər gələcəkdə ağır nəqliyyat vasitələri torpağa daxil olarsa (məsələn, təmir və ya təcili işlər üçün) və məhsullara zərər vurarsa, bu zərərlərə görə kompensasiya ödəniləcəkmi?	Şəhriyar Məmmədov — 1. Torpaq sahələrinin qiyməti rayondan asılı olaraq dəyişir. Kompensasiya məbləği qiymətləndirmə şirkəti tərəfindən bazar dəyəri və müvafiq meyarlar əsasında hesablanıb. 2. Tikinti işləri tikinti zonasında kompensasiya ödənilənə qədər başlanmayacaq. 3. Layihə fəaliyyətləri nəticəsində torpağa dəyən hər hansı zərər Azərenerji tərəfindən kompensasiya ediləcək.
2	Mirzəyev Ağil — Kompensasiyanın nə vaxt ödənəcəyini təsdiqləyə bilərsinizmi?	Şəhriyar Məmmədov — Kompensasiya ərazidə tikinti işlərinin başlanmasından əvvəl ödəniləcək.
3	Zakiyə İskəndərova — Bilirik ki, HX ilə təsirlənən torpağa kombayn və ya traktorların girişi mümkün olmayacaq, çünki buna icazə verilmir. Ona görə də torpaq sahələrimizdən istifadə imkanını itirəcəyimiz üçün daha yüksək kompensasiya ödənişi xahiş edirik.	Rəşad Aslan — Yalnız 10 metrden yüksək ağaclara icazə verilmir. Digər bütün kənd təsərrüfatı fəaliyyəti heç bir məhdudiyyətə tabe deyil. Kompensasiya müvafiq qanunvericiliyə uyğun hesablanacaq və ödəniləcək.
4	Gülxar Muradova — Kəndimizdə çoxuşaqlı ailələr var, bəzilərinin 12-yə qədər uşağı var. Məşğulluq imkanları çatışmır, sosial yardım almırıq. Layihə torpaq sahələrimizə təsir edəcəyi üçün, dolanışiq itkimizi kompensasiya etmək üçün daha yüksək kompensasiya xahiş edirik.	Şəhriyar Məmmədov — Torpaq sahələrinin qiyməti rayondan asılı olaraq dəyişir. Kompensasiya məbləği qiymətləndirmə şirkəti tərəfindən bazar dəyəri və müvafiq meyarlar əsasında hesablanıb.

Yer: Şamaxı rayonu, Çöl Göylər kəndi

Tarix və vaxt: 30 aprel 2026-cı il, saat 11:50

İştirakçılar: 20 nəfər (Şamaxı rayonunun Çöl Göylər, Birinci Çaylı və Quşçu kəndlərindən kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Şəhriyar Məmmədov (LTV-nin Maraqlı Tərəflər/İcmalarla Əlaqələr üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) iştirakçılara bildirdi ki, AZURE Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçib, fiziki işlərin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılır. O, əlavə olaraq vurğuladı ki, bu təşəbbüs milli ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsinə yönəlmiş strateji investisiyadır və bununla da bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın enerji sistemində səmərəli integrasiyasını asanlaşdırır. O, layihə ilə bağlı potensial ekoloji və sosial təsirləri, habelə müvafiq azaldıcı tədbirləri diqqətə çatdırdı.

Cənab Məmmədov əlavə olaraq bildirdi ki, tikinti işləri "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş." şirkətinə həvalə edilib, AZENCO, Elektrik Qurashdırma şirkəti və AzerElektrik Tikinti və Qurashdırma kimi subpodratçıların dəstəyi ilə.

O, 15 may 2026-cı il tarixi kimi müəyyən edilmiş kəsım tarixini təqdim etdi — bu tarix siyahıyaalmanın başlanğıcına və/və ya layihə sərhdələrinin rəsmi açıqlanmasına uyğun gəlir. O vurğuladı ki, bu tarixdən sonra layihə ərazisində yaradılan hər hansı aktiv və ya fəaliyyətə görə kompensasiya ödənilməyəcək. O, həmçinin kompensasiya ilə bağlı şikayət-təzəllüm mexanizmini ətraflı izah etdi, prosedurları göstərdi və şikayətlərin təqdim edilməsi və işlənməsi üçün əlaqə vasitələrini bildirdi.

Rəşad Aslan (Elektrik Qurashdırma şirkətinin Sosial və Ekoloji Mütəxəssisi və "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş."nin nümayəndəsi) planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etdi, 3 subpodratçı arasında iş bölgüsünü izah etdi, potensial ekoloji və sosial nəticələri və müvafiq azaldıcı tədbirləri göstərdi. O, əlavə olaraq tikinti işləri zamanı müvafiq prosedurları izah edərək vurğuladı ki, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyinə lazımi diqqət veriləcək və müvəqqəti torpaq istifadəsi işlər başa çatdıqdan sonra ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq. O, həmçinin maraqlı tərəflər üçün mövcud olan şikayət mexanizmini izah etdi, icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələrini göstərdi.

İcma iclasında 16 kişi və 4 qadın olmaqla, cəmi 20 nəfər iştirak etmişdir. İclas sual-cavab sessiyası ilə başa çatdı.

№	Sual	Cavab
1	Torpaq istifadəçisinin elektron bazada qeydə alınmaması mümkündürmü? Əgər belədirsə, bu hal necə həll ediləcək?	Şəhriyar Məmmədov — Belə hallarda LTV yerli hakimiyyət orqanları və icma nümayəndələri ilə əlaqələndirilmiş şəkildə faktiki torpaq istifadəçilərini müəyyən etmək və sənədləşdirmək üçün sahədə yoxlama aparacaq. Dünya Bankının ESS5 standartına uyğun olaraq, rəsmi qeydiyyatın olmaması kompensasiya və yardım hüququnu istisna etmir. Təsdiqlənmiş torpaq istifadəçiləri Layihənin siyahıyaalma bazasına daxil ediləcək və təsirlənən aktivlərə görə kompensasiya hüququna malik olacaqlar. Mülkiyyət və ya istifadə hüquqları aydın olmadıqda və ya mübahisəli olduqda, kompensasiya problem həll edilənə qədər müvafiq aralıq tədbirlər (məsələn, əmanət hesabları) vasitəsilə idarə ediləcək. Layihənin Şikayət-Təzəllüm Mexanizmi iddialar və təsdiqlənmə üçün əlçatan kanal təmin edəcək.
2	Kərim Bədəlov — İyun ayından sonrakı əkin dövründə yanğın riski artacaq. Məhsul itkisini kim kompensasiya edəcək?	Şəhriyar Məmmədov — HX-in istismarı zamanı yanğın nəticəsində dəyən hər hansı zərərə görə Azərenerji cavabdeh olacaq.
3	Dirəklərin quraşdırılması üçün nə qədər sot torpağa kompensasiya ödəniləcək? Baxmayaraq ki, dirək quraşdırılması üçün 2-3 sot torpaq kifayət edə bilər, quraşdırma işləri zamanı 1 hektara qədər torpaq təsirlənə bilər.	Şəhriyar Məmmədov — Hər dirəyin (növbündən asılı olaraq) quraşdırılması üçün təxminən 1-3 sot torpaq tələb olunur və müvafiq qaydada kompensasiya ediləcək.
4	İcma üzvü — Hava ötürücü xətti ilə təsirlənən torpaq sahələrinə görə kompensasiya ödənilirmi?	Şəhriyar Məmmədov — Xeyr. Lakin əgər hər hansı məhsula zərər dəyərsə, onun dəyəri Podratçı tərəfindən kompensasiya ediləcək.

Yer: Hacıqabul rayonu, Navahi kəndi

Tarix və vaxt: 30 aprel 2026-cı il, saat 15:20

İştirakçılar: 14 nəfər (Hacıqabul rayonunun Navahi, Rənjbər, Pirsaat kəndlərindən kənd sakinləri, maraqlı tərəflərin nümayəndələri), həmçinin

- Yerli İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Kənd sakinləri; və
- Xidmət təşkilatlarının nümayəndəsi.

İclasın protokolu

Şəhriyar Məmmədov (LTV-nin Maraqlı Tərəflər/İcmalarla Əlaqələr üzrə Mütəxəssisi, Azərenerji ASC) iştirakçılara bildirdi ki, AZURE Layihəsi artıq tikinti mərhələsinə keçib, fiziki işlərin may ayının ortalarında başlanması planlaşdırılır. O, əlavə olaraq vurğuladı ki, bu təşəbbüs milli ötürücü şəbəkənin gücləndirilməsinə yönəlmiş strateji investisiyadır və bununla da bərpa olunan enerji mənbələrinin Azərbaycanın enerji sistemində səmərəli inteqrasiyasını asanlaşdırır. O, layihə ilə bağlı potensial ekoloji və sosial təsirləri, habelə müvafiq azaldıcı tədbirləri diqqətə çatdırdı.

Cənab Məmmədov əlavə olaraq bildirdi ki, tikinti işləri "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş." şirkətinə həvalə edilib, AZENCO, Elektrik Qurashdırma şirkəti və AzerElektrik Tikinti və Quraşdırma kimi subpodratçıların dəstəyi ilə.

O, 15 may 2026-cı il tarixi kimi müəyyən edilmiş kəsir tarixini təqdim etdi — bu tarix siyahıyaalmanın başlanğıcına və/və ya layihə sərəhdələrinin rəsmi açıqlanmasına uyğun gəlir. O vurğuladı ki, bu tarixdən sonra layihə ərazisində yaradılan hər hansı aktiv və ya fəaliyyətə görə kompensasiya ödənilməyəcək. O, həmçinin kompensasiya ilə bağlı şikayət-təzəllüm mexanizmini ətraflı izah etdi, prosedurları göstərdi və şikayətlərin təqdim edilməsi və işlənməsi üçün əlaqə vasitələrini bildirdi.

Rəşad Aslan (Elektrik Qurashdırma şirkətinin Sosial və Ekoloji Mütəxəssisi və "Mitaş Enerji və Madeni İnşaat İşləri T.A.Ş."nin nümayəndəsi) planlaşdırılan tikinti fəaliyyətlərini təqdim etdi, 3 subpodratçı arasında iş bölgüsünü izah etdi, potensial ekoloji və sosial nəticələri və müvafiq azaldıcı tədbirləri göstərdi. O, əlavə olaraq tikinti işləri zamanı müvafiq prosedurları izah edərək vurğuladı ki, icma sağlamlığı və təhlükəsizliyinə lazımi diqqət veriləcək və müvəqqəti torpaq istifadəsi işlər başa çatdıqdan sonra ilkin vəziyyətinə qaytarılacaq. O, həmçinin maraqlı tərəflər üçün mövcud olan şikayət mexanizmini izah etdi, icma şikayətlərinin təqdim edilməsi üçün əlaqə vasitələrini göstərdi.

İcma iclasında 6 kişi və 8 qadın olmaqla, cəmi 14 nəfər iştirak etmişdir. İclas sual-cavab sessiyası ilə başa çatdı.

№	Sual	Cavab
1	İcma üzvü — Təklif edirik ki, işlər tikinti işlərindən əvvəl başlanmasın; torpaq kateqoriyası nəzərə alınsın; torpağa giriş və çıxış protokolları	Şəhriyar Məmmədov — Tikinti işləri kompensasiya ödənilənə qədər başlanmayacaq. Torpaq kateqoriyası kompensasiyanın hesablanmasında nəzərə

№	Sual	Cavab
	imzalansın. Bunlar lazımi qaydada nəzərə alınacaqmı?	alınacaq. Torpağa giriş və çıxış sazişləri torpaq sahibləri ilə imzalanacaq.
2	Laləzar Hüseynova — Zəhmət olmasa izah edin, Azərişiq və Azərenerji eyni fəaliyyəti həyata keçirirmi?	Şəhriyar Məmmədov — Azərenerji elektrik enerjisinin istehsalı və ötürülməsi infrastrukturuna görə cavabdehdir, Azərişiq isə elektrik enerjisinin son istifadəçilərə paylanmasına görə cavabdehdir.